Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING
VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

STUDIE

(F)111006-CDC-1111

over

de actualisering van studie (F)101105-CDC-986 betreffende de wijzigingen aan te brengen aan de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt voor het verbeteren van de werking en de opvolging van de elektriciteitsmarkt en in overeenstemming met Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG

uitgevoerd met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 2° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

6 oktober 2011

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) heeft deze studie gemaakt op grond van de taken die haar worden toevertrouwd door artikel 23, § 2, tweede lid, 2° van de elektriciteitswet.

In het raam van haar raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de elektriciteitsmarkt, enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds, is de CREG immers bevoegd om, onder meer op eigen initiatief, onderzoeken en studies uit te voeren in verband met de elektriciteitsmarkt;

De onderhavige studie beoogt de actualisering van studie (F)101105-CDC-986 van de CREG[1]. Het doel van deze studie was het identificeren en motiveren van de wijzigingen die aan de elektriciteitswet moeten aangebracht worden om de werking en opvolging van de elektriciteitsmarkt te verbeteren, rekening houdend met de nieuwe Europese wetteksten die het "derde energiepakket" vormen, met name voor het luik elektriciteit[2] :

- richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG (hierna: de nieuwe elektriciteitsrichtlijn);
- verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003; en
- verordening nr. 713/2009/EG tot oprichting van een agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators.

Deze actualiseringsoefening dringt zich op omwille van de vastgestelde evoluties in het raam van de omzetting van het derde pakket in nationaal recht sinds november laatstleden, waaronder hoofdzakelijk (i) de publicatie van het advies van de Raad van State 49.570/3 van

[1] Studie (F) 101105-CDC-986 over de wijzigingen aan te brengen aan de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt voor het verbeteren van de werking en de opvolging van de elektriciteitsmarkt en in overeenstemming met Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG.

[2] De andere teksten die het « derde pakket » vormen en betrekking hebben op het luik « gas » zijn: richtlijn 2009/73/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG; verordening (EG) nr 715/2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 en verordening nr. 713/2009/EG tot oprichting van een agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators.

31 mei 2011 over het voorontwerp van wet « houdende wijzigingen van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten door middel van leidingen » dat hem op 22 april 2011 is voorgelegd door de Minister van Energie en (ii) de arresten van het Grondwettelijk Hof nr. 130/2010 van 18 november 2010 en nr. 97/2011 van 31 mei 2011 die van invloed zijn op de wijze van omzetting en (iii) de discussiefora tussen de CEER, ACER en de Europese Commissie aangaande de implementatie van het derde energiepakket.

De hierna volgende wijzigingen zouden aldus de CREG in staat moeten stellen om ten volle de taken te vervullen die de Europese wetgever aan de nationale reguleringsoverheden toekent.

Wat specifiek het voornoemde advies van de Raad van State betreft, moet evenwel worden aangestipt dat dit laatste niet in elk opzicht pertinent is voor de uitwerking van deze studie. Het is effectief van belang om te weten dat het advies betrekking heeft op het voorontwerp van de minister dat verschilt van de tekstvoorstellen van de CREG. Bijgevolg werd met het advies van de Raad van State rekening gehouden voor zover de erin geformuleerde juridische analyse kon worden toegepast op de tekstvoorstellen van de CREG. Deze oefening heeft ertoe geleid dat de CREG zich zoveel mogelijk geconformeerd heeft aan het advies van de Raad van State, op zeldzame uitzonderingen na die uitdrukkelijk zijn aangegeven en gemotiveerd (cf. het bevoegdheidscriterium inzake gesloten netten en de rechtsvorm van de transmissienetbeheerder).

Voor het overige, specifiek aangaande de tarifaire problematiek, heeft de dringende nood aan duidelijkheid over de tarifaire methodologie de CREG ondertussen, eveneens in het kader van haar reguleringsopdrachten uit het derde Energiepakket, genoopt tot procedures van consultatie over haar methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en de toegang tot netten voor respectievelijk de distributie en de transmissie van elektriciteit en van gas. Deze procedures moeten leiden tot definitieve tarifaire methodebesluiten van de CREG voor de genoemde netten.

De studie omvat twee delen. Het eerste deel schetst in het kort de Europese context waarin ze past. Het tweede deel beschrijft de aan de elektriciteitswet aan te brengen wijzigingen, waarbij deze artikel per artikel worden besproken; Vooraf worden enkele algemene opmerkingen geformuleerd over de noodzaak om de elektriciteitswet te wijzigingen.

De CREG heeft een gelijkaardige actualiseringsoefening gedaan met betrekking tot de gasmarkt en verwijst hiervoor naar haar studie (F)101105-CDC-984 over de wijzigingen aan te brengen aan de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen voor het verbeteren van de werking en de opvolging van de aardgasmarkt en in overeenstemming met de Richtlijn 2009/73/EG van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG. Deze twee parallel gevoerde actualiseringsoefeningen hebben aldus toegelaten om de voorstellen inzake gas en elektriciteit nog meer op elkaar af te stemmen.

Het Directiecomité van de CREG heeft de onderhavige studie goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 6 oktober 2011.

I. EUROPESE CONTEXT

In juni 2011 publiceerde de Europese Commissie haar rapport over de vorderingen die tijdens het jaar 2009 en het eerste semester 2010 werden gemaakt met het oog op de oprichting van de interne gas- en elektriciteitsmarkt[3].

Dit verslag handelt over de vastgestelde ontwikkelingen in uiteenlopende sleutelgebieden (marktconcentratie, marktintegratie, regionale initiatieven, prijsevolutie, slimme netten, bevoorradingszekerheid,…) en wijst op de leemten die in dat opzicht nog moeten aangevuld worden.

Hoewel er gunstige ontwikkelingen op het vlak van marktintegratie te merken waren, stelt de Europese Commissie toch vast dat de totstandkoming van een echte interne gas- en elektriciteitsmarkt nog lang niet voltooid is.

Er blijven immers aanzienlijke hindernissen voor de totstandkoming van concurrentiële geïntegreerde markten bestaan, zoals de ontoereikende koppelverbindingscapaciteit, het opduiken van knelpunten en het gebrek aan harmonisatie van de marktregels, wat leidt tot marktsegmentatie en verhoging van de transactiekosten en aldus tot belemmering van de toegang, in het bijzonder voor kleinschalige marktdeelnemers.

[3] http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/legislation/benchmarking_reports_en.htm

De Europese kleinhandelsmarkten voor gas en elektriciteit blijven eveneens gekenmerkt door belangrijke verschillen inzake het switchingpercentage en het niveau van de prijzen die de eindverbruikers worden aangerekend. Tevens blijkt dat de vastgestelde dalingen van de groothandelsprijzen niet altijd worden doorgerekend in de kleinhandelsprijzen voor gas en elektriciteit. De kleinhandelsmarkten blijven bovendien sterk geconcentreerd.

Het verbeteren van de werking van de interne energiemarkt blijft dus een prioriteit voor de Europese Commissie, die haar inspanningen wil opdrijven met het oog op:

- de implementatie van het derde energiepakket;
- de ontwikkeling van de interne gas- en elektriciteitsmarkt, met inbegrip van de problematiek van de netten;
- de harmonisatie van het marktdesign;
- het verbeteren van de werking van de kleinhandelsmarkten.

In het bijzonder wat het wetgevende luik betreft, wijst de Europese Commissie er in het algemeen op dat de mate van omzetting in Europese wetgeving met betrekking tot de interne markt teleurstellend blijft, met nog altijd lopende inbreukprocedures inzake het tweede wetgevende energiepakket.

De Europese Commissie heeft immers, in het raam van haar toezicht op de toepassing van de relevante gemeenschapswetgeving, in juni 2009 een inbreukprocedure ingeleid ten aanzien van 25 lidstaten, waaronder België, voor het niet naleven van de gemeenschapswetgeving inzake elektriciteit en gas.

De Commissie onderzoekt voor het ogenblik de antwoorden die ze van de lidstaten heeft ontvangen op de met redenen omklede adviezen die ze hen had toegestuurd. Ze zal vervolgens beslissen over de eventuele mogelijkheden tot beroep bij het Europese Hof van Justitie.

Wat meer bepaald het derde energiepakket betreft, benadrukt de Europese Commissie voortdurend het belang van een zowel correcte als tijdige omzetting van de nieuwe Europese gas- en elektriciteitsrichtlijnen die in juni 2009 werden goedgekeurd.

De Commissie wijst er in het bijzonder op dat de implementatie van de nieuwe regels inzake unbundling en de werking van de kleinhandelsmarkten van cruciaal belang is.

Evenzeer is ze van oordeel dat de nieuwe regels inzake de onafhankelijkheid en de bevoegdheden van de nationale regulators onontbeerlijk blijven voor een goede marktwerking. Met het oog hierop pleit de Europese Commissie voor een effectieve regulering door de nationale regulators. In dat opzicht dient er in het bijzonder over gewaakt te worden dat deze laatste over voldoende hulpmiddelen beschikken om in staat te zijn de nieuwe taken te vervullen die het derde pakket hen toewijst, niettegenstaande de budgettaire bezuinigingsmaatregelen die in sommige Lidstaten worden aangekondigd of al bestaan.

Deze mening wordt gedeeld door het Grondwettelijk Hof, dat in een arrest van 18 november 2010 eveneens heeft herinnerd aan de onafhankelijkheid waarover de regulator moet beschikken, meer bepaald in het kader van de 3e elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG. Dit arrest bevestigt dat de CREG een onafhankelijke administratieve overheid is die beschikt over een ruime autonomie. Het Hof benadrukt dat de CREG werd opgericht om bepaalde taken uit te voeren, die de wetgever aan het gezag van de federale regering wenste te onttrekken. Het Hof is van mening dat het feit dat de CREG haar taken met een hoge graad van autonomie uitoefent, voortvloeit uit de vereisten van het Europees recht en dat zulks niet strijdig is met de Belgische Grondwet.

Op datum van publicatie van het hierboven vermelde verslag van de Europese Commissie, gaf deze laatste aan dat de resultaten van de omzetting van het derde energiepakket in het geheel van de lidstaten weinig bemoedigend waren. Op 1 juni 2011 had nog geen enkele lidstaat de omzettingsmaatregelen aan de Europese Commissie kenbaar gemaakt, zelfs al hadden vier lidstaten ze gedeeltelijk ter kennis gebracht. Ondanks de vastgestelde vooruitgang in een beperkt aantal lidstaten, waren de eigenlijke maatregelen van het derde pakket nog niet aangenomen.

Recent heeft het trimesteriële onderzoek van de CEER[4] over de vooruitgang van de implementatie van het derde energiepakket van zijn kant uitgewezen dat op 20 september 2011 een tiental landen op 29 (27 lidstaten van de Europese Unie + IJsland + Noorwegen) de gas- en elektriciteitsrichtlijnen in hun respectieve nationale wetgevingen hebben omgezet. Desondanks moeten in sommige van deze landen nog uitvoeringsmaatregelen worden getroffen.

De nieuwe Europese regels van het “derde energiepakket” beogen met name:

[4] CEER, Note to the General Assembly, Updated quarterly progress report on the implementation of the 3rd package, 20 September 2011.

- de onafhankelijkheid en de bevoegdheden van de nationale energieregulators op elkaar af te stemmen en te versterken om een efficiëntere regulering van de markten te bevorderen;
- een Europees agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators op te richten, met als doel hen bij te staan bij het op Gemeenschapsniveau uitoefenen van de in de lidstaten vervulde reguleringstaken, en zo nodig hun optreden te coördineren;
- de in het bijzonder regionale samenwerking tussen de transmissienetbeheerders te bevorderen door twee Europese netwerken op te richten voor transmissienetbeheerders;
- de activiteiten verbonden aan de productie en de levering van energie verder te scheiden van de netwerkactiviteiten (unbundling) om voor homogene mededingingsvoorwaarden te zorgen terwijl het risico op belangenconflicten en discriminerende praktijken bij de uitbating van de netten wordt vermeden, en investeringen in de infrastructuur van de netten worden gestimuleerd;
- de transparantie van de markt te verbeteren inzake de net- en leveringsactiviteiten. Dit moet zorgen voor gelijkheid met betrekking tot toegang tot informatie, transparante prijzen, vertrouwen van de consumenten in de markt en het uitsluiten van marktmanipulatie;
- de rechten van de consumenten te verstevigen door aan de lidstaten strenge verplichtingen op te leggen inzake de bescherming van kwetsbare consumenten;
- de solidariteit tussen de lidstaten te bevorderen met betrekking tot bedreigingen voor de onderbreking van de voorziening.

II. WIJZIGINGEN AAN TE BRENGEN AAN DE ELEKTRICITEITSWET

A. Inleidende opmerking over de noodzaak om de wet te herstructureren

De elektriciteitswet werd herhaalde malen gewijzigd sinds ze in 1999 werd aangenomen. Deze wijzigingen (vaak het invoegen van artikelen of paragrafen *bis*, *ter*, *quater*, etc.) doen afbreuk aan de leesbaarheid van de tekst. Behalve deze vormelijke gebreken dragen de aangebrachte wijzigingen niet altijd bij tot het respecteren van de structuur van de tekst. Er worden bepalingen opgenomen in hoofdstukken waarmee ze geen enkel verband houden; bepalingen die onderling samenhangen verschijnen op verschillende plaatsen in de tekst, terwijl in andere artikelen dan weer bepalingen bij elkaar staan die niets met elkaar te maken hebben; nog andere bepalingen hebben *ratione temporis* hun belang verloren. De logische structuur van de tekst is op dit moment ondermijnd.

Bij wijze van voorbeeld, de bepalingen inzake de distributienettarieven zijn opgenomen in één artikel midden in bepalingen die – enkele uitzonderingen daargelaten – betrekking hebben op transmissienettarieven, en dit alles in een hoofdstuk dat niet datgene is dat betrekking heeft op tarifering. De bepalingen met betrekking tot de regulator halen dan weer de regels over de organisatie, de bevoegdheden en de actiemiddelen door elkaar.

De omzetting van het “derde pakket” moet leiden tot een aanzienlijk aantal wijzigingen of toevoegingen aan de bestaande bepalingen. Deze omzetting kan niet op een samenhangende manier gebeuren, als de huidige structuur van de tekst behouden moet worden. Zij zou de huidige onsamenhangendheid en het gebrek aan leesbaarheid nog versterken, in die mate zelfs dat ze de rechtszekerheid in het gedrang kan brengen en kan leiden tot interpretatieproblemen.

De Koning beschikt sinds 2005 over de bevoegdheid de tekst te coördineren (art. 37 van de elektriciteitswet). Gezien het feit dat er geen gebruik is gemaakt van deze mogelijkheid en gezien het belang van de uit te voeren wijzigingen, lijkt de omzetting van het derde pakket de ideale gelegenheid om de hierboven omschreven situatie onverwijld recht te zetten.

In navolging van wat gedaan is voor de nieuwe elektriciteitsrichtlijn (die oorspronkelijk was voorzien in de vorm van een wijziging van een bestaande richtlijn, maar deze vervolgens helemaal vervangen heeft gezien het grote aantal wijzigingen dat moest aangebracht worden), lijkt het dan ook wenselijk, op wetgevingstechnisch vlak en met het oog op de rechtszekerheid, om de gehele elektriciteitswet te vervangen door een nieuwe tekst die de behouden en gewijzigde bepalingen integreert in een nieuwe structuur met een nieuwe nummering.

Indien de wetgever er de voorkeur aan geeft om de gehele wet te vervangen en mede gelet op de belangrijke wijzigingen die voorgesteld worden in deze studie, waaronder niet alleen de nieuwe terminologie die voortvloeit uit de derde elektriciteitsrichtlijn, zal de wetgever bij de redactie van zijn wetsvoorstel ook rekening moeten houden met het lot van de bestaande uitvoeringsbesluiten genomen op basis van de huidige elektriciteitswet. Aangaande het lot van uitvoeringsbesluiten van een opgeheven wetgevende tekst kunnen er zich drie mogelijkheden voordoen:

> Eerste mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen geen rechtsgrond meer aan de nieuwe wetgevende tekst. In dat geval kunnen de uitvoeringsbesluiten

van de opgeheven wetgevende tekst niet meer worden toegepast en moet de wetgever ervan ze uitdrukkelijk opheffen. Om de rechtszekerheid onmiddellijk te waarborgen, hoeft men niet op de steller van de uitvoeringsbesluiten te wachten: de nieuwe wetgevende tekst kan de uitvoeringsbesluiten zelf opheffen samen met de oude wetgevende tekst waarop ze gegrond zijn.

Tweede mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen wel rechtsgrond aan de nieuwe wetgevende tekst. In dat geval hoeft de steller van de besluiten niets te doen: de besluiten kunnen gewoon gehandhaafd worden; ze hoeven niet gewijzigd te worden enkel en alleen om rekening te houden met het feit dat de basiswetgeving gewijzigd is.

Derde mogelijkheid: de bestaande uitvoeringsbesluiten ontlenen onvoldoende rechtsgrond aan de nieuwe wetgevende tekst, in die zin dat slechts een aantal bepalingen van de besluiten er rechtsgrond aan ontlenen. In dat geval kan in de nieuwe wetgevende tekst worden bepaald dat die besluiten bij wijze van overgangsregeling van kracht blijven. Het is dan wel raadzaam te verduidelijken dat die besluiten van kracht blijven tot ze door de steller ervan worden opgeheven. Zonder beperking in de tijd kan de nieuwe wetgevende tekst immers zo geïnterpreteerd worden dat hij de bestaande besluiten impliciet tot wetgevende teksten maakt, die de uitvoerende macht bijgevolg niet mag wijzigen of opheffen. De bestaande besluiten moeten zo snel mogelijk daadwerkelijk worden opgeheven, gelijktijdig met het uitvaardigen van nieuwe uitvoeringsbesluiten.

De Raad van State (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punt 7) bevestigt in dit verband dat “de meeste van die uitvoeringsbesluiten hoe dan ook zullen moeten worden opgeheven of gewijzigd naar aanleiding van de totstandkoming van de ontworpen regeling.”

De voorgestelde wetswijzigingen, gebaseerd op de per 31 december 2009 gecoördineerde versie van de elektriciteitswet, verschijnen in wijzigingsmodus (vet of doorstreept) in de betrokken artikelen. De artikelen of paragrafen die niet van commentaar zijn voorzien of vervangen zijn, behoeven geen wijziging. Elke voorgestelde wijziging wordt vergezeld van een toelichting.

B. Discussie per artikel

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK I. – DEFINITIES (art. 2)
HOOFDSTUK II. – PRODUCTIE (art. 3-8)
HOOFDSTUK III. – BEHEER VAN HET TRANSMISSIENET (art. 9-24)
Afdeling 1. – Unieke transmissienetbeheerder
Afdeling 2. – Plichten van de transmissienetbeheerder
Afdeling 3. – Technisch reglement
Afdeling 4. – Andere activiteiten van de transmissienetbeheerder
Afdeling 5. – Voorwaarden aangaande de organisatie van de transmissienetbeheerder
Afdeling 6. – Certificering van de transmissienetbeheerder
Afdeling 7. – Certificering met betrekking tot derde landen
Afdeling 8. – Aanwijzing van de transmissienetbeheerder
HOOFDSTUK IV. – TOEGANG TOT HET TRANSMISSIENET, GESLOTEN BEDRIJFSNETTEN EN DIRECTE LIJNEN (art. 25-30)
Afdeling 1. – Toegang tot het transmissienet
Afdeling 2. – Gesloten bedrijfsnetten
Afdeling 3. – Directe lijnen
HOOFDSTUK V. – LEVERING (art. 31)
HOOFDSTUK VI. – OPVOLGING VAN DE BEVOORRADINGSZEKERHEID (art. 32)
HOOFDSTUK VII. – VERZAMELING EN BEWARING VAN GEGEVENS INZAKE ENERGIE (art. 33-34)
HOOFDSTUK VIII. – TARIEVEN EN PRIJZEN (art. 35-43)
Afdeling 1. – Transmissie- en distributienettarieven
Afdeling 2. – Prijzen
HOOFDSTUK IX. – OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN EN BOEKHOUDING (art. 44-48)
Afdeling 1. – Openbare dienstverplichtingen
Afdeling 2. – Boekhouding
HOOFDSTUK X. – REGULERINGSINSTANTIE (art. 49-64)
Afdeling 1. – Organisatie
Afdeling 2. – Algemene doelstellingen
Afdeling 3. – Taken en opdrachten
Afdeling 4. – Bevoegdheden
HOOFDSTUK XI. – GESCHILLENBESLECHTING (art. 65-66)
Afdeling 1. – Ombudsdienst voor energie
Afdeling 2. – De CREG optredend als geschillenbeslechtingsinstantie
HOOFDSTUK XII. – RECHTSMIDDELEN TEGEN DE BESLISSINGEN GENOMEN DOOR DE CREG (art. 67-69)
Afdeling 1. – Bezwaren met het oog op herziening
Afdeling 2. – Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel
HOOFDSTUK XIII. – SANCTIES EN BESCHERMINGSMAATREGELEN (art. 70-73)
HOOFDSTUK XIV. – OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN (art. 74-79)

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK I
~~ALGEMEEN~~ DEFINITIES

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder:

Toelichting:

Voor de volgorde van de definities wordt voorgesteld om grotendeels de logica van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn te volgen, door eerst de termen met betrekking tot de verschillende bedrijfstakken te definiëren (productie, transmissie, distributie, levering, afnemers), dewelke terugkeren doorheen de wet, vervolgens de termen in verband met specifieke materies (groene elektriciteit, corporate governance, tarieven) en tenslotte deze die verband houden met het institutionele.

1° « producent » : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit produceert, met inbegrip van elke zelfopwekker;

2° « zelfopwekker » : elke natuurlijke of rechtspersoon die hoofdzakelijk voor eigen gebruik elektriciteit produceert;

3° « net » : elk geheel van verbindingen, transformator-, schakel-, verdeel,- en onderstations en andere hulpmiddelen dat noodzakelijk is voor het vervoer van elektriciteit.

Toelichting:

Deze definitie is nodig als overkoepelende term voor het transmissienet, distributienet, lokaal transmissienet, enz.

~~6~~**4**° « transmissie » : het vervoer van elektriciteit langs het **geïnterconnecteerde extrahoogspannings- en hoogspanningsnet** ~~transmissienet~~ met het oog op de levering ervan aan eindafnemers of ~~distributeurs~~ **distributienetbeheerders, de levering zelf niet inbegrepen**;

Toelichting:

Het voorstel herneemt de definitie voorzien in artikel 2.3 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~8~~**5**° « **transmissie**netbeheerder » : ~~de~~ **een** ~~beheerder van het~~ transmissienet~~,~~ **beheerder** aangewezen overeenkomstig artikel 24;

Toelichting:

Meerdere ontworpen artikelen bevatten bepalingen die betrekking kunnen hebben op zowel de beheerder van het nationaal transmissienet als op de beheerders van netten voor gewestelijke of plaatselijke transmissie, als op distributienetbeheerders. Daarom volstaat het gebruik van het begrip *'de netbeheerder'* niet langer, maar is verdere precisering vereist.

~~9° « neteigenaars » : de eigenaars van de infrastructuur en uitrusting die deel uitmaken van het transmissienet, met uitsluiting van de netbeheerder en zijn dochterondernemingen;~~

Toelichting:

Deze definitie heeft geen bestaansreden meer daar het begrip “neteigenaar” niet meer voorkomt in de wet.

6° « lokale of gewestelijke transmissie » : het vervoer van elektriciteit met een spanning tot 70 kV naar de distributienetten, zoals bedoeld door een bevoegde gewestelijke overheid;

Toelichting:

Dit begrip moet gedefinieerd worden omdat het gebruikt wordt in de bepaling van het toepassingsgebied van de transmissienettarieven. Het viseert het geval waarin een gewest lijnen onder de 70 kV beschouwt als zijnde transmissie.

7° « beheerder van een net voor lokale of gewestelijke transmissie » : de beheerder van een net voor lokale of gewestelijke transmissie, aangewezen door de bevoegde gewestelijke overheid;

Toelichting:

Dit begrip moet gedefinieerd worden omdat het herhaaldelijk wordt gebruikt in de wet.

~~10~~**8**° « distributie » : het vervoer van elektriciteit langs **hoog-, midden- en laagspanningsdistributienetten** ~~distributienetten~~ met het oog op de levering ervan aan afnemers**, de levering zelf niet inbegrepen**;

Toelichting:

Het voorstel neemt de definitie over die voorzien is in artikel 2.5 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~11~~**9**° « ~~distributeur~~ **distributienetbeheerder** » : ~~elke~~ **een** natuurlijke of rechtspersoon ~~die de distributie van elektriciteit op het Belgisch grondgebied verzorgt~~, **aangewezen door de bevoegde gewestelijke overheid,** ~~ongeacht of hij deze elektriciteit verkoopt~~ **die in een bepaald gebied verantwoordelijk is voor de exploitatie, het onderhoud en, zo nodig, de ontwikkeling van het distributienet alsook, indien van toepassing, de interconnecties ervan met andere netten, en die ervoor moet zorgen dat het net op lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar distributie van elektriciteit**;

Toelichting:

Om alle verwarring te vermijden, zou de term “distributeur” moeten worden vervangen door de term “distributienetbeheerder”.

Het voorstel neemt de definitie over die voorzien is in artikel 2.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

10° « gesloten distributienet » : net zoals bedoeld in artikel 28 van Richtlijn 2009/72/EG;

11° « gesloten bedrijfsnet » : een gesloten distributienet dat aangesloten is op het transmissienet;

Toelichting :

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn introduceert een nieuw begrip, “gesloten distributienetten” (de kwalificatiecriteria zijn vastgelegd in artikel 28 van de richtlijn).

Om te kunnen uitmaken welke gesloten netten behoren tot de federale bevoegdheid en welke tot de gewestelijke bevoegdheid, wordt een onderscheid ingevoerd tussen “gesloten bedrijfsnetten” en “gesloten distributienetten”, waarbij de eerste zijn aangesloten op het federale transmissienet en de tweede alle gesloten distributienetten omvatten (ongeacht hun aansluiting). Dit onderscheid moet in de wet worden ingevoerd omwille van de federale bevoegdheid op het vlak van tarieven, die van toepassing is zowel op gesloten bedrijfsnetten als op gesloten distributienetten die zijn aangesloten op distributie- of lokale transmissienetten.

In de mate waarin een gesloten distributienet meerdere spanningsniveaus kan vertonen, met name boven of onder 70kV, wordt voorgesteld dat het bevoegdheidscriterium (federaal of regionaal) zou zijn het spanningsniveau waarop het gesloten net is aangesloten. Vallen aldus onder de federale bevoegdheid, de gesloten netten aangesloten op het transmissienet > 70 kV, terwijl de gesloten netten aangesloten op netten met een spanning kleiner dan of gelijk aan 70 kV onder de regionale bevoegdheid zullen vallen. Het gaat om een helder demarcatiecriterium dat toelaat om onontwarbare situaties te vermijden waarin eenzelfde gesloten distributienet terzelfder tijd onder de federale en onder de gewestelijke bevoegdheid zou vallen. Het spanningsniveau van het net waarop het gesloten net is aangesloten, is trouwens het bevoegdheidscriterium aangenomen door het Waalse gewest in het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, zoals gewijzigd door het decreet van 17 juli 2008. Dit criterium heeft bovendien het voordeel dat het overeenstemt met de huidige praktijk, vermits de bestaande gesloten netten verbonden zijn met de publieke netten (transmissie, gewestelijke transmissie of distributie) via een aansluitingspunt en niet beschouwd worden als zijnde “geïnterconnecteerd” met deze publieke netten. De regelgeving die van toepassing is op deze aansluitingen, hangt dus af van de spanning van het net waarop het gesloten net is aangesloten.

De CREG stelt vast dat de Raad van State in haar advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 niet dezelfde benadering volgt voor wat betreft het bevoegdheidscriterium.

Daarnaast weze opgemerkt dat de Raad van State in zijn advies (punt 7.10.2) stelt dat de federale overheid op het gebied van het tractienet van de spoorwegen een bijzondere regeling kan uitwerken op grond van haar bevoegdheid om het juridisch stelsel van de spoorwegen beheerd door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen te regelen (artikel 6, § 1, X, 2°bis, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980).

12° « levering » : verkoop, wederverkoop daaronder begrepen, van elektriciteit aan afnemers;

Toelichting:

Het voorstel neemt de definitie over van artikel 2.19 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~15°*bis*~~ **13°** « leverancier » : elke rechtspersoon of natuurlijke persoon die elektriciteit levert aan ~~één of meerdere eind~~afnemers; ~~de leverancier produceert of koopt de, aan de eindafnemers verkochte, elektriciteit;~~

Toelichting:

Het voorstel wordt in overeenstemming gebracht met artikel 2.19 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn door het uit te breiden naar alle afnemers.

~~15~~ **14**° « tussenpersoon » : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop ervan, behalve een ~~producent of een distributeur~~ **distributienetbeheerder**;

Toelichting:

Wat de reeds bestaande definitie van het begrip "tussenpersoon" betreft, wordt de uitzondering voorzien in artikel 2,14° van de elektriciteitswet voor producenten weggelaten, aangezien de CREG geen verantwoording ziet voor deze uitzondering. De uitzondering voor producenten komt immers eigenaardig voor, vermits producenten, naast het produceren van elektriciteit, tevens elektriciteit kunnen aankopen om door te verkopen en zodoende de activiteit van tussenpersoon kunnen uitoefenen.

De term "grootafnemer" uit de nieuwe elektriciteitsrichtlijn stemt in het Belgisch recht overeen met de term « tussenpersoon ». Voor het gemak en een betere verstaanbaarheid van de bestaande koninklijke besluiten wordt voorgesteld het begrip "tussenpersoon" te behouden.

15°~~*ter*~~ « elektriciteitsbedrijf » : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit produceert, vervoert, verdeelt, telt, levert of aankoopt of meerdere van deze ~~werkzaamheden uitoefent~~ **functies vervult en die verantwoordelijk is voor de met deze functies verband houdende commerciële, technische of onderhoudswerkzaamheden**, behalve eindafnemers;

Toelichting:

De definitie wordt in overeenstemming gebracht met artikel 2.35 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~13~~ **16**° « afnemer » : elke eindafnemer **of**~~,~~ tussenpersoon~~, distributienetbeheerder of netbeheerder~~;

Toelichting:

Omzetting van artikel 2.7 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, waarbij het begrip "grootafnemer" wordt gewijzigd naar "tussenpersoon", zoals dit in het Belgisch recht wordt gebruikt (zie toelichting onder punt 14°).

~~14~~ **17**° « eindafnemer » : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt voor eigen gebruik;

~~16~~ **18**° « ~~in aanmerking komende~~ **huishoudelijke** afnemer » : **een afnemer die elektriciteit koopt voor eigen huishoudelijk gebruik, met uitsluiting van** commerciële **of professionele activiteiten;**~~elke afnemer die, krachtens artikel 16 of, indien hij niet in België is gevestigd, krachtens het recht van een andere lidstaat van de Europese Unie, het recht heeft om contracten voor de levering van elektriciteit te sluiten met een producent, distributeur, leverancier of tussenpersoon van zijn keuze en, te dien einde, het recht heeft om toegang te krijgen tot het transmissienet tegen de voorwaarden bepaald in artikel 15, § 1;~~

Toelichting :

Het begrip "in aanmerking komende klant" heeft geen voorwerp meer en kan dus worden verwijderd. Het begrip "huishoudelijke afnemer" daarentegen komt voor in de wet en was tot hiertoe niet gedefinieerd. De definitie wordt overgenomen van artikel 2.10 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~18~~ **19**° « netgebruiker » : elke natuurlijke of rechtspersoon die **het transmissienet voedt of ervan afneemt** ~~als leverancier of afnemer op het transmissienet is aangesloten~~;

Toelichting:

Het begrip “netgebruiker” / “utilisateur du réseau” wordt als volgt gedefinieerd in de elektriciteitswet:

*“netgebruiker”: elke natuurlijke of rechtspersoon die **als leverancier** of afnemer op het transmissienet **is aangesloten**;*
*“utilisateur du réseau“ : toute personne physique ou morale **qui alimente le réseau** de transport ou est desservie par celui-ci;*

De hierboven geciteerde bewoordingen van de Nederlandse en de Franse tekst van de definitie van dit begrip stemmen niet volledig overeen; de Nederlandse en Franse tekst lijken niet consistent te zijn en een verschillende invulling te geven aan het begrip “netgebruiker”. Het is aangewezen om deze definities op elkaar af te stemmen.

In de nieuwe elektriciteitsrichtlijn wordt niet de term “netgebruiker” gebruikt doch wel het overeenstemmende begrip “systeemgebruiker”. Dit begrip “systeemgebruiker” wordt als volgt gedefinieerd in de Nederlandse resp. de Franse tekst van deze richtlijn (artikel 2.18):

“systeemgebruiker”: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die levert aan of afneemt van een transmissie- of distributiesysteem;
“utilisateur du réseau”: une personne physique ou morale alimentant un réseau de transport ou de distribution ou desservie par un de ces réseaux.

De momenteel nog van kracht zijnde richtlijn 2003/54/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 96/92/EG (“2e elektriciteitsrichtlijn”) bevat eenzelfde definitie van het begrip “systeemgebruikers”, met het enige verschil dat deze uitgedrukt is in het meervoud.

De woorden “alimentant le réseau” in de Franse versie van hoger vermelde definities drukken beter uit wat wordt bedoeld: er wordt immers geen elektriciteit geleverd (verkocht) aan het net, maar het net wordt wel gevoed met elektriciteit. In het Frans is terecht sprake van “alimentant” in plaats van “fournissant”.

~~17~~ **20°** « directe lijn » : **een elektriciteitslijn met een nominale spanning hoger dan 70 kV, die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt of die een elektriciteitsproducent en een elektriciteitsleverancier met elkaar verbindt om hun eigen vestigingen, dochterondernemingen en afnemers direct te bevoorraden;”** ~~elke elektriciteitslijn ter aanvulling van het transmissienet, met uitzondering van de lijnen die deel uitmaken van een distributienet;~~

Toelichting:

De definitie dient te worden aangepast aan degene die in artikel 2.15 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn wordt gegeven. Tegelijk moet rekening worden gehouden met de bevoegdheidsverdeling tussen federale overheid en gewesten (op grond van het spanningsniveau van de lijnen), alsook met het bestaan van netonderdelen die door een netbeheerder worden beheerd maar die noch onder het begrip “transmissie”, noch onder het begrip “distributie” vallen.

Zie ook onderstaande commentaar bij artikel 30 van de elektriciteitswet.

~~7°*bis*~~ **21°** « ~~koppellijnen~~ **interconnector** » : uitrustingen die worden gebruikt om de ~~transmissie- en distributie~~**elektriciteits**netten onderling te koppelen;

Toelichting:

Omzetting van artikel 2.13 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

22° « netinfrastructuur met een transmissiefunctie » : netinfrastructuur met een spanning die gelijk is of lager dan 70kV en die de koppeling tussen het transmissienet en een of meer distributienetten mogelijk maakt;

Toelichting:

Omwille van het gebruik ervan in het nieuw ontworpen artikel 35 is deze definitie noodzakelijk.

23° « buitenwerkingstelling » : het tijdelijk of definitief buiten werking stellen van een installatie voor de productie van elektriciteit, waardoor de exploitant niet langer de beschikbaarheid in stand houdt van de technische of menselijke middelen die toelaten de installatie herop te starten.

Toelichting:

Deze definitie beoogt de gevallen te verduidelijken waarbij een vergunning tot stilzetting is vereist overeenkomstig artikel 5 van de hierbij voorgestelde wet. Zo wordt een stillegging of elke andere tijdelijke stilzetting tijdens dewelke de exploitant niet langer de beschikbaarheid in stand houdt van de technische of menselijke middelen die toelaten de installatie zonodig herop te starten, beschouwd als een stilzetting. Deze definitie sluit dus de stilzettingen van beperkte duur voor onderhoud, revisie of herstelling uit.

~~4~~ **24°** « hernieuwbare energiebronnen » : **hernieuwbare niet-fossiele energiebronnen (wind, zon, geothermische warmte, golfslag, getij, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogassen);**~~alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen en kernsplijting, inzonderheid hydraulische energie, windenergie, zonne-energie, biogas, organische producten en afvalstoffen van de land- en bosbouw, en huishoudelijke afvalstoffen;~~

Toelichting:

De definitie wordt in overeenstemming gebracht met artikel 2.30 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~3~~ **25°** « warmtekrachtkoppeling » : de gecombineerde productie van elektriciteit en warmte;

~~3°*bis*~~ **26°** « kwalitatieve warmtekrachtkoppeling » : gecombineerde productie van elektriciteit en warmte en ontworpen in functie van de warmtebehoeften van de klant en die leidt tot energiebesparingen in vergelijking met de afzonderlijke productie van dezelfde hoeveelheid warmte en elektriciteit in moderne referentieinstallaties bepaald op basis van de criteria van elk Gewest;

~~4°*bis*~~ **27°** « groenestroomcertificaat » : een immaterieel goed dat aantoont dat een producent een aangegeven hoeveelheid stroom geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen heeft opgewekt binnen een bepaalde tijdsduur;

~~5~~ **28°** « broeikasgassen » : de gassen die in de atmosfeer infrarode straling absorberen en weer uitstralen en inzonderheid koolstofdioxide (CO_2), methaan (CH_4), stikstofoxide (N_2O), hydrofluorocarbon (HFC), perfluorocarbon (PFC) en zwavelhexafluoride (SF_6);

~~27~~ **29**° « energie-efficiëntie ~~en/of beheer van de vraag~~ **/ vraagzijdebeheer** » : een globale of geïntegreerde benadering om het belang en het ogenblik van het elektriciteitsverbruik te beïnvloeden om het primaire energieverbruik en de piekbelasting te verminderen, waarbij voorrang wordt gegeven aan de investeringen met betrekking tot energie-efficiëntie of andere maatregelen**, zoals onderbreekbare leveringscontracten,** boven investeringen om de productiecapaciteit te verhogen, indien de eerste de meest efficiënte en economische oplossing zijn**, mede gelet op het positieve milieueffect van een lager energieverbruik en de daarmee verbandhoudende aspecten met betrekking tot de voorzieningszekerheid en de distributiekosten**;

Toelichting:

De definitie wordt in overeenstemming gebracht met artikel 2.29 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~21~~ **30**° « prospectieve studie » : de studie over de perspectieven van elektriciteits-bevoorrading, opgesteld in toepassing van artikel 3;

~~22~~ **31**° « technisch reglement » : het technisch reglement voor het beheer van het transmissienet en de toegang ertoe, opgesteld **door de CREG** in uitvoering van artikel ~~11~~ **14**;

Toelichting :

Overeenkomstig artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn is de regulator alleen bevoegd voor tenminste de methoden voor het vastleggen van de voorwaarden inzake aansluiting op en toegang tot het transmissienet, de voorwaarden inzake het verstrekken van balanceringsdiensten of nog de toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, met inbegrip van de balanceringsdiensten en het congestiebeheer.

~~23~~ **32**° « ontwikkelingsplan » : het **tienjarige** plan voor de ontwikkeling van het transmissienet, opgesteld in uitvoering van artikel ~~13~~ **12**;

33° « ondersteunende dienst » : een dienst die nodig is voor de exploitatie van een transmissie- of distributienet;

Toelichting :

Omzetting van artikel 2.17 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

34° « aanbestedingsprocedure » : procedure waarmee in geplande nieuwe behoeften en vervangingscapaciteit wordt voorzien door leveringen uit nieuwe of bestaande productie-installaties;

Toelichting :

Omzetting van artikel 2.24 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~19° « geassocieerde onderneming » : elke geassocieerde onderneming in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Vennootschappen;~~

~~20°~~ **35°** « ~~verbonden~~ **verwante** onderneming » : elke verbonden **of geassocieerde** onderneming in de zin van **de** artikel 11 **en 12** van het Wetboek van Vennootschappen **en/of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort**;

Toelichting:

Ter vereenvoudiging vervangt deze definitie de huidige 19° en 20° van de elektriciteitswet.

De toevoeging op het einde gebeurt ter omzetting van artikel 2.22 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~20°*bis*~~ **36°** « dochteronderneming »: elke handelsvennootschap waarin de **eigenaar** ~~netbeheerder~~, rechtstreeks of onrechtstreeks, ten minste 10 procent bezit van het kapitaal of van de stemrechten verbonden aan de effecten uitgegeven door deze handelsvennootschap;

Toelichting:

De Nederlandse versie van deze definitie wordt in overeenstemming gebracht met de Franse.

37° « zeggenschap »: rechten, overeenkomsten of andere middelen die, afzonderlijk of tezamen, met inachtneming van alle feitelijke of juridische omstandigheden, het mogelijk maken een beslissende invloed uit te oefenen op de activiteiten van een onderneming, met name:
a) eigendoms- of gebruiksrechten op alle vermogensbestanddelen van een onderneming of delen daarvan;
b) rechten of overeenkomsten die een beslissende invloed verschaffen op de samenstelling, het stemgedrag of de besluiten van de organen van een onderneming;

Toelichting:

Omzetting van artikel 2.34 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

38° « dominerende aandeelhouder »: elke natuurlijke of rechtspersoon, en elke groep personen die in onderling overleg optreden, die, rechtstreeks of onrechtstreeks, ten minste 10 procent bezit van het kapitaal van de transmissienetbeheerder of van de stemrechten verbonden aan de effecten die door hem zijn uitgegeven;

Toelichting:

Aangezien het begrip “dominerende aandeelhouder” gebruikt wordt in het ontworpen artikel 19, §§ 2 en 5 van de wet, verdient het aanbeveling om de term wettelijk te definiëren. Voorgesteld wordt om de definitie vervat in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het nationaal transmissienet voor elektriciteit over te nemen.

39° « personen die in onderling overleg optreden » : alle natuurlijke of rechtspersonen tussen wie een akkoord bestaat met als doel of gevolg dat zij een parallelle gedragslijn volgen voor de uitoefening van hun stemrechten binnen de transmissienetbeheerder;

Toelichting:

Aangezien het begrip “personen die in onderling overleg optreden” gebruikt wordt in het ontworpen artikel 2, 38° van de wet, verdient het aanbeveling om het wettelijk te definiëren. Voorgesteld wordt om de definitie vervat in het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het nationaal transmissienet voor elektriciteit over te nemen.

~~29~~ **40**° « niet-uitvoerende bestuurder » : elke bestuurder die geen ~~directiefunctie~~ **enkele uitvoerende functie** vervult bij de **transmissie**netbeheerder of bij één van ~~zijn~~ **diens** dochterondernemingen;

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

~~30° « onafhankelijke bestuurder » : elke niet-uitvoerende bestuurder die :~~
~~- voldoet aan de voorwaarden van artikel 524, § 4 van het Wetboek van vennootschappen en~~
~~- tijdens de vierentwintig maanden die zijn aanstelling voorafgegaan zijn, geen functie of activiteit heeft uitgeoefend, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een producent andere dan een zelfopwekker, van een van de neteigenaars, van een distributeur, van een tussenpersoon, van een leverancier of van een dominerende aandeelhouder;~~

Toelichting:

Een definitie van “onafhankelijke bestuurder” is niet langer noodzakelijk vanwege de voorgestelde wijziging van artikel 19 van de elektriciteitswet.

~~31~~ **41**° « regulatoire periode » : de periode van vier jaar tijdens welke de tarieven bedoeld in artikel ~~12~~ **35** worden toegepast**, tenzij de CREG de duurtijd ervan anders bepaalt**;

Toelichting:

De duur van de tariefperiodes behoort tot de tarifaire methodologie die krachtens art. 37 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn exclusief aan de regulator toekomt. In zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 heeft de Raad van State bevestigd dat de wetgever kan deze duur niet langer zelf kan vastleggen en dat de CREG minstens de mogelijkheid moet hebben om hem zo nodig te wijzigen.

~~32° « billijke marge » : de in artikel 12, § 2, bedoelde marge;~~

Toelichting:

Vermits de definitie van dit begrip een keuze inhoudt op het vlak van de tariefmethodologie, moet ze worden weggelaten.

~~33° « gereguleerd actief » : het in artikel 12quinquies bedoelde actief;~~

Toelichting:

Deze definitie mag worden opgeheven omdat het nieuw ontworpen artikel 38 van de elektriciteitswet (dat het huidige artikel 12*quinquies* vervangt) dit begrip niet langer vermeldt.

~~34° « rendementspercentage » : het in artikel 12quinquies bedoelde percentage.~~

Toelichting:

Deze definitie mag worden opgeheven omdat het nieuw ontworpen artikel 38 van de elektriciteitswet (dat het huidige artikel 12*quinquies* vervangt) dit begrip niet langer vermeldt.

42° « toeslag » : eenheidsbedrag dat de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders aan de

netgebruiker doorberekenen en waar, in tegenstelling tot de nettarieven, geen rechtstreekse prestatie van de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders tegenover staat.
Een toeslag heeft betrekking op:
a) een bepaalde heffing die in opdracht van een bevoegde overheid moet geheven, geïnd en doorgestort worden;
b) bedragen die de kosten dekken van verplichtingen die bevoegde overheden aan de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders opleggen en die geen rechtstreeks verband houden met de activiteit van netbeheer;
c) bedragen die betrekking hebben op verplichtingen uit het verleden en waarvoor geen verrekening naar de netgebruikers meer mogelijk is;
d) het dekken van kosten waarvoor geen tarief voorzien is.

Toelichting:

Omdat toeslagen geen tariefsoort zijn en de CREG derhalve niet bevoegd is deze goed te keuren, wordt de essentie van het begrip in de wet gedefinieerd.

~~3°*ter* « tarieven voor hulpelektriciteit » : de tarieven voor hulpelektriciteit zijn deze die verband houden met de levering van elektriciteit in geval van defect van productie-eenheden;~~

Toelichting:

Vermits dit begrip niet langer voorkomt in de wet, wordt voorgesteld om het te schrappen.

~~35~~ **43°** « verbruikslocatie » : verbruiksinstallaties gelegen op een topografisch geïdentificeerde plaats waarvan elektriciteit wordt opgenomen op het net door eenzelfde transmissie- of distributienetgebruiker. Eenzelfde spoorwegnet of stedelijk spoorwegnet, zelfs indien er meerdere voedingspunten zijn, wordt beschouwd als één enkele locatie;

~~36~~ **44°** « geïnjecteerd vermogen » : de netto-energie per tijdseenheid door een installatie voor productie van elektriciteit in het net wordt geïnjecteerd, uitgedrukt in kilowatt (kW);

~~37~~ **45°** « nominatie van het geïnjecteerd vermogen » : de verwachte waarde van het geïnjecteerd vermogen, uitgedrukt in kilowatt (kW) die aan de **transmissie**netbeheerder wordt meegedeeld overeenkomstig het technisch reglement bedoeld in artikel ~~11~~ **14**;

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

~~38~~ **46°** « productie-afwijking » : het verschil, positief of negatief, tussen, enerzijds, het geïnjecteerd vermogen en, anderzijds, de nominatie van het geïnjecteerd vermogen voor een bepaalde tijdseenheid op een bepaalde moment, uitgedrukt in kilowatt (kW);

~~39~~ **47°** « procentuele productie-afwijking » : het quotiënt, in procenten uitgedrukt, van de productie-afwijking gedeeld door de nominatie van het geïnjecteerd vermogen;

~~40~~ **48°** « marktreferentieprijs » : de prijs geldig voor de betrokken tijdseenheid van de Belgische elektriciteitsbeurs en, bij gebrek aan deze, de Nederlandse elektriciteitsbeurs

49° « elektriciteitsderivaat » : een financieel instrument zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, 1° van de wet van 2 agustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en op de financiële diensten, en dat betrekking heeft op elektriciteit.

Toelichting:

Omwille van het gebruik ervan in het nieuw ontworpen artikel 34 is deze definitie noodzakelijk. Ze beantwoordt voor het overige aan de bezorgdheid van de Raad van State (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punt 90) om te verwijzen naar de bepalingen van intern recht waarbij de geviseerde richtlijn werd omgezet, en niet naar de bepalingen zelf van de richtlijn, alsook aan de andere legistieke regel naar luid waarvan men niet verwijst naar wijzigingswetten maar wel naar de gewijzigde wet (in casu werd richtlijn 2004/39/EG omgezet door het koninklijk besluit van 27 april 2007 tot omzetting van de Europese richtlijn betreffende de markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002).

50° « virtuele elektriciteitscentrale » : een programma voor het vrijgeven van elektriciteit, waarbij een elektriciteitsbedrijf wordt verplicht om gedurende een bepaalde periode aan geïnteresseerde leveranciers, tussenpersonen of eindafnemers een bepaald volume elektriciteit te verkopen of ter beschikking te stellen, dan wel hun toegang te verlenen tot een deel van zijn productiecapaciteit;

Toelichting:

Aangezien de term gebruikt wordt in artikel 61 van de elektriciteitswet, bestaat er aanleiding om hem te definiëren. De definitie is afkomstig uit overweging 37 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~25~~ **51**° « minister » : de federale minister bevoegd voor Energie;

~~28~~ **52**° « Algemene Directie Energie » : de Algemene Directie Energie van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie;

~~26~~ **53**° « ~~commissie~~ **CREG** » : de commissie voor de regulering van de elektriciteit~~, opgericht door~~ **en het gas in de zin van** artikel ~~23~~ **49**;

Toelichting:

De vermelding van de term “CREG” vermijdt elke verwarring met de Europese Commissie of enige andere commissie.

54° « Parlementaire commissie »: de parlementaire Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers die bevoegd is voor energie;

Toelichting :

Gelet op de rol die door de nieuwe elektriciteitsrichtlijn wordt toegekend aan het parlement op het vlak van toezicht op de nationale reguleringsinstanties, moet er een versterkte samenwerking worden ingesteld tussen de CREG en het orgaan van de Kamer van Volksvertegenwoordigers dat bevoegd is voor energie. Deze samenwerking wordt omkaderd door de artikelen 58 en 64 van dit ontwerp, wat de noodzaak van deze definitie verklaart.

55° « voorstel van de CREG »: voorstel uitgaande van de CREG, dat door de bestemmeling ofwel kan worden goedgekeurd, ofwel, in geval van weigering, teruggestuurd naar de CREG, middels motivering en zonder mogelijkheid van eigenmachtige wijziging;

Toelichting :

De meerderheid van de rechtsleer is het erover eens dat het voorstel de autoriteit bindt indien de autoriteit aan wie deze bevoegdheid werd toegekend zelf een administratieve autoriteit is, onafhankelijk van degene die bevoegd is om de eindbeslissing te nemen (P. LEWALLE, *Contentieux administratif*, 3e ed., 2008, p. 1056 ; Ph. BOUVIER, *Eléments de droit administratif*, De Boeck, 2002, p. 105).

De « bindende » aard van het voorstel impliceert het volgende:

a. De autoriteit kan geen beslissing nemen zolang geen voorstel wordt geformuleerd ;
b. Als de autoriteit niet tevreden is over het voorstel, is zij gedwongen dit terug te sturen naar de voorstellende autoriteit, met het oog op een nieuw voorstel ;
c. De weigering om een voorstel te formuleren, vormt een aanvechtbare administratieve beslissing vermits de autoriteit niet kan beslissen bij gebreke aan voorstel.

Gelet op de onafhankelijkheid van de CREG en haar hoedanigheid van administratieve autoriteit, kan men daaruit afleiden dat de voorstelbevoegdheid die haar door de elektriciteitswet is toegekend, de Koning verhindert om haar voorstellen eenzijdig te wijzigen.

56° « Adviesraad voor Elektriciteit en Gas » : de raad ingesteld door artikel 53 ;

Toelichting:

Zie onderstaande commentaar bij artikel 53 van de elektriciteitswet.

57° « Agentschap »: Het Agentschap opgericht door Verordening (EG) nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot oprichting van een Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators;

Toelichting:

Een definitie van dit begrip is nuttig omdat er op meerdere plaatsen in de wet naar wordt verwezen.

~~24~~ **58°** « Richtlijn ~~2003/54/EG~~ **2009/72/EG** » : Richtlijn ~~2003/54~~ **2009/72**/EG van het Europees Parlement en de Raad van ~~26 juni 2003~~ **13 juli 2009** betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn ~~96/92~~ **2003/54**/EG;

Toelichting:

De definitie van Richtlijn 2003/54 dient geschrapt te worden en vervangen door de nieuwe richtlijn 2009/72/EG van 13 juli 2009.

59° « Verordening (EG) nr. 714/2009 »: Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003;

Toelichting:

Een definitie van deze verordening is nuttig omdat er op meerdere plaatsen in deze wet naar wordt verwezen.

~~7° « transmissienet » : het nationaal transmissienet voor elektriciteit, dat de bovengrondse lijnen, ondergrondse kabels en installaties omvat die dienen voor het vervoer van elektriciteit van land tot land en naar rechtstreekse afnemers van de producenten en naar distributeurs gevestigd in België, alsook voor de koppeling tussen elektrische centrales en tussen elektriciteitsnetten;~~

Toelichting:

Vermits “transmissie” en “net” reeds elders gedefinieerd zijn (artikel 2, 3° en 4°), wordt voorgesteld om deze definitie weg te laten.

~~12° « distributienet » : elk net dat werkt aan een spanning die gelijk is aan of lager is dan 70 kilovolt, voor het vervoer van elektriciteit naar afnemers op regionaal of lokaal niveau;~~

Toelichting:

Vermits “transmissie” en “net” reeds elders gedefinieerd zijn (artikel 2, 3° en 8°), wordt voorgesteld om deze definitie weg te laten.

HOOFDSTUK II
PRODUCTIE

Art. ~~3~~ 3. § 1. De prospectieve studie wordt opgesteld door **de CREG in samenwerking met** de Algemene Directie Energie ~~in samenwerking met~~ **en** het Federaal Planbureau.
~~De netbeheerder, de commissie en de Nationale Bank van België worden geraadpleegd.~~
Het ontwerp van prospectieve studie wordt voor advies voorgelegd **aan de transmissienetbeheerder,** aan de ~~Interdepartementale Commissie~~ **Federale Raad voor** Duurzame Ontwikkeling**,** ~~en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven~~ **en aan de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas**. De adviezen worden bezorgd binnen de ~~zestig~~ **negentig** dagen na het verzoek om advies. Bij gebrek aan advies wordt de procedure inzake de uitwerking van de prospectieve studie voortgezet.
De prospectieve studie strekt zich uit over minstens tien jaar. Ze wordt om de ~~vier~~ **twee** jaar na de publicatie van de vorige studie aangepast**, volgens de procedure voorzien in het eerste en tweede lid**.

Toelichting:

Om de volgende cumulatieve redenen wordt voorgesteld om aan de CREG terug de bevoegdheid toe te kennen om de prospectieve studie op te stellen:

1) De CREG heeft in meerdere specifieke materies een know-how ontwikkeld die relevant is voor de het verwezenlijken van de prospectieve studie. De CREG, waar de technische expertise zich inderdaad situeert sedert de streefdatum die de liberalisering van de elektriciteitsmarkt heeft gemarkeerd, is altijd een niet te vermijden actor geweest bij het realiseren van de prospectieve studies.

2) Door haar talrijke ervaringen uit het verleden heeft de CREG overigens in de loop der jaren die gevolgd zijn op de liberalisering van de elektriciteitssector zijn know-how in dit specifieke domein te consolideren. Vóór de wijziging van artikel 3 van de elektriciteitswet door de wet van 1 juni 2005, beschikte de CREG effectief over de bevoegdheid om zelf de prospectieve studie op te stellen (toentertijd “indicatief plan” genaamd).

3) De CREG blijft de autoriteit die bevoegd is op het vlak van regulering van de transmissie-infrastructuur, onder meer wat betreft het ontwikkelingsplan en de aanbevelingen die zij zou kunnen uitbrengen gelet op het 5° punt. De CREG beschikt over diverse bevoegdheden op het gebied van investeringsplannen in de transmissienetten, met inbegrip van de opvolging van hun implementatie. Daarnaast wordt de CREG er regelmatig toe gebracht een faciliterende rol te spelen tussen de investeerders in elektriciteitsproductie en de netbeheerders, onder meer op het gebied van de aansluiting van centrales op de verschillende netten.

Rekening houdend met de specifieke, technische aard van de problematieken die in de prospectieve studie worden aangesneden, wordt voorgesteld om een raadpleging te organiseren van de belanghebbende partijen die er in de eerste lijn mee geconfronteerd worden, met name:

- de netbeheerder;
- de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas (de vroegere Algemene Raad, zie het ontworpen artikel 53 van de elektriciteitswet), waarvan sommige organisaties die er zetelen eveneens in de Centrale raad voor het Bedrijfsleven vertegenwoordigd zijn;
- de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, waarvan de leden vertegenwoordigers zijn van diverse sociale groepen, ter vervanging van de Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale en gewestregeringen en van het Planbureau).

Tenslotte wordt voorgesteld om de actualisering van de studie te herleiden tot twee jaar en om de adviesprocedure op 90 dagen te brengen, wat meer realistisch lijkt te zijn.

§ 2. De prospectieve studie bevat de volgende elementen:

1° ~~ze maakt~~ een schatting van de evolutie van de vraag **en het aanbod van** elektriciteit op middellange en lange termijn en ~~identificeert~~ de behoeften aan ~~productiemiddelen~~ **nieuwe middelen** die daaruit voortvloeien;

2° ~~ze bepaalt~~ de richtsnoeren inzake de keuze van primaire bronnen met zorg voor een gepaste diversificatie van de brandstoffen, de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de inpassing van de door de Gewesten bepaalde randvoorwaarden inzake leefmilieu;

3° ~~ze bepaalt~~ de aard van de productiekanalen waaraan de voorrang moet worden gegeven met zorg voor de bevordering van productietechnologieën met lage emissie van broeikasgassen;

4° **een evaluatie van** ~~ze evalueert~~ de bevoorradingszekerheid inzake elektriciteit en ~~formuleert,~~ wanneer deze in het gedrang dreigt te komen, aanbevelingen dienaangaande**;**~~.~~

5° aanbevelingen op grond van de bevindingen van § 2, 1° tot 4°;

Toelichting :

Het verdient aanbeveling om in de reflectie over het evenwicht tussen vraag en aanbod de driehoek productie-interconnectie-vraagzijdebeheer te integreren en niet meer enkel de investeringen in productiecapaciteit. Daarom wordt voorgesteld om de term “productie” weg te laten.

Opgemerkt moet worden dat de eigenlijke opvolging (hier in tegenstelling geplaatst met *prospectieve* evaluatie) van de bevoorradingszekerheid het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijk rapport opgesteld door de regulator, overeenkomstig artikel 4 van de derde elektriciteitsrichtlijn (zie het ontworpen artikel 32 van de elektriciteitswet).

§ 3. De ~~minister~~ **CREG** bezorgt de prospectieve studie aan **de minister,** de federale Wetgevende Kamers en de Gewestregeringen**, die in voorkomend geval de nodige**

maatregelen nemen. ~~Hij~~ **Zij** ziet erop toe dat de prospectieve studie op passende wijze wordt bekendgemaakt.

Toelichting:

Vermits wordt voorgesteld dat de CREG, zoals in het verleden, de prospectieve studie opstelt, komt het haar toe om zelf deze studie aan te bezorgen aan de minister, de federale Wetgevende Kamers en de Gewestregeringen.

Ter herinnering, de elektriciteitswet laat met name toe om beroep te doen op de aanbestedingsprocedure voor het bouwen van nieuwe installatie voor elektriciteitsproductie als de bevoorradingszekerheid niet afdoende verzekerd is (zie het ontworpen artikel 6 van de elektriciteitswet).

~~§ 4. In het raam van het volbrengen van de opdrachten die haar krachtens dit artikel zijn toegewezen kan de Algemene Directie Energie de elektriciteitsbedrijven die op de Belgische markt een rol spelen, verzoeken haar binnen de dertig dagen volgend op haar aanvraag alle informatie te bezorgen die zij nodig heeft. Ingeval geweigerd wordt de gevraagde informatie binnen de dertig dagen te verstrekken kan zij overgaan tot een plaatsbezoek waarbij zij alle inlichtingen en documenten kan raadplegen die nodig zijn voor het volbrengen van de haar toegewezen opdrachten en die desgevallend kopiëren.~~

Toelichting:

Voor zover het opstellen van de prospectieve studie opnieuw aan de CREG wordt toegekend door § 1 en voor zover zij beschikt over de mogelijkheden van artikel 62 van de nieuwe elektriciteitswet om alle informatie op te vragen die zij noodzakelijk acht om haar bevoegdheden uit te oefenen, wordt voorgesteld om het huidige § 4 weg te laten.

Art. 4. § 1. ~~Met uitzondering van de installaties voor de industriële elektriciteitsproductie door splijting van kernbrandstoffen die, overeenkomstig artikelen 3 en 4 van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie, niet meer het voorwerp van vergunningen kunnen uitmaken, is de~~ **De** bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie **is** onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een individuele vergunning afgeleverd door de minister op voorstel ~~[Toekomstige bepaling: na advies]~~[5] van de ~~commissie~~ **CREG**.
~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** kan de Koning, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden:
1° het toepassingsgebied van het eerste lid uitbreiden tot verbouwingen of andere aanpassingen van bestaande installaties;
2° de bouw van installaties met een laag vermogen vrijstellen van vergunning en onderwerpen aan een procedure van voorafgaande melding aan de ~~commissie~~ **CREG**.

Toelichting:

a) De CREG beschikt over verschillende bevoegdheden inzake investeringsplannen in de transmissienetten voor elektriciteit, met inbegrip van de opvolging van het uitvoeren ervan. Bovendien wordt de CREG er regelmatig toe gebracht een rol te spelen als bemiddelaar tussen de investeerder in de infrastructuur voor de productie van elektriciteit en de transmissienetbeheerders van elektriciteit, met name inzake de aansluiting van centrales op de verschillende netten. De CREG is bij het vervullen van deze opdrachten afhankelijk van de

[5] ~~Aldus gewijzigd bij artikel 161 van de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad, 19 mei 2009); de Koning bepaalt, bij een besluit uitgesteld na overleg in de ministerraad, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 161.~~

informatie die ze krijgt over de investeringsprojecten in de productiemiddelen. Vanuit dit standpunt worden de investeerders er vaak toe gebracht een autoriteit met voorstelbevoegdheid heel wat eerder op de hoogte te brengen dan een autoriteit met adviesbevoegdheid. Door de CREG de voorstelbevoegdheid terug te geven inzake de productievergunning (ter herinnering, artikel 161 van de wet van 6 mei 2009, waarvan nog moet bepaald worden wanneer het in voege treedt, vervangt de voorstelbevoegdheid van de CREG door een adviesbevoegdheid), zou de wetgever haar op die manier vroeger toegang geven tot informatie waar ze voordeel uit zou kunnen halen, zowel in haar rol als facilitator als voor de opdrachten verbonden aan de ontwikkelingsplannen van de transmissienetten van elektriciteit.

In de mate waarin de CREG reeds sedert 10 jaar de aanvraagdossiers onderzoekt inzake individuele vergunningen voor de bouw van productie-installaties voor elektriciteit, beschikt zij over een know-how en technische expertise die relevant is om een dergelijk koninklijk besluit te redigeren. Daarom wordt eveneens voorgesteld om een voorstelbevoegdheid toe te kennen aan de CREG.

b) Gelet op artikel 3 van de wet van 30 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie kan geen enkele nieuwe nucleaire centrale bestemd voor de industriële elektriciteitsproductie door splijting van kernbrandstoffen worden opgericht en/of in exploitatie gesteld. Dergelijke *nieuwe* eenheden kunnen dus niet het voorwerp uitmaken van de toekenning van een individuele vergunning. De uitzondering voor kerncentrales, vervat in de huidige formulering van de tekst, lijkt dan ook overbodig. Enerzijds, legistiek gezien, is er geen reden om iets in een wet te herhalen dat reeds in een andere wet wordt bepaald. Anderzijds kan de huidige formulering de foutieve indruk wekken dat kerncentrales niet langer het voorwerp kunnen uitmaken van enige soort vergunning. Dit is echter niet het geval: art. 4, § 1, eerste lid betreft enkel de nieuwe productie-eenheden. Een vergunning is nog steeds nodig op basis van art. 4, § 1, tweede lid, 1° (zoals uitgevoerd door koninklijk besluit van 11 oktober 2000) m.b.t. de verbouwingen of andere aanpassingen van bestaande installaties, inclusief de kerncentrales.

§ 2. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** bepaalt de Koning de criteria voor de toekenning van de vergunningen bedoeld in § 1, eerste lid. Deze criteria kunnen inzonderheid betrekking hebben op:
1° de veiligheid en de bedrijfszekerheid van de elektriciteitsnetten, de installaties en de bijbehorende uitrusting;
2° de energie-efficiëntie van de voorgestelde installatie, rekening houdend met de internationale verbintenissen van België inzonderheid inzake bescherming van het leefmilieu;
3° de aard van de primaire energiebronnen**, de bijdrage van de productiecapaciteit aan het bereiken van het algemene streefcijfer van de Europese Unie vastgelegd in Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, en de bijdrage van de opwekkingscapaciteit aan het verminderen van emissies**;
4° de professionele betrouwbaarheid en ervaring van de aanvrager, zijn technische**, economische** en financiële capaciteit en de kwaliteit van zijn organisatie;
5° de openbare dienstverplichtingen**, onder meer** inzake regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen **;**~~ en inzake bevoorrading van afnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn.~~
6° de capaciteit van de installatie om deel te nemen aan automatische ondersteunende diensten voor de primaire regeling van de frequentie en de automatische secundaire regeling van het evenwicht in de regelzone;
7° de bescherming van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.

Toelichting:

In de mate waarin de CREG reeds sedert 10 jaar de aanvraagdossiers onderzoekt inzake individuele vergunningen voor de bouw van productie-installaties voor elektriciteit, beschikt zij over een know-how en technische expertise die relevant is om een dergelijk koninklijk besluit te redigeren. Daarom wordt eveneens voorgesteld om een voorstelbevoegdheid toe te kennen aan de CREG.

- 3° punt: Omzetting van artikel 7.2, j) en k) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.
- 4° punt: Omzetting van artikel 7.2, h) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.
- 5° punt: Omzetting van artikel 7.2, i) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, waarvan de draagwijdte groter is dan de huidige wettekst. De verwijzing naar in aanmerking komende klanten heeft geen voorwerp meer en kan dus worden verwijderd.
- 6° punt: Het past om in de toekenningscriteria expliciet de capaciteit te vermelden van de productie-installaties om deel te nemen aan de ondersteunende diensten voor de spanningsregeling en voor de automatisch geactiveerde (primaire en secundaire) reserves. Bij discussies met de producenten wordt de transmissienetbeheerder steeds vaker geconfronteerd met een weigering van de producenten om bepaalde eenheden te laten deelnemen aan ondersteunende diensten, in het bijzonder deze met betrekking tot de automatische secundaire regeling van het evenwicht in de regelzone. Een reden die hiervoor vaak wordt aangehaald is het ontbreken van de volledige uitrusting noodzakelijk om aan deze dienst deel te nemen. Bijgevolg wordt het voor de transmissienetbeheerder steeds moeilijker om eenheden te vinden die in staat zijn deel te nemen aan deze ondersteunende dienst, zelfs wanneer er eenheden zijn die de productietechnologie hebben om deze deelname mogelijk te maken. Algemeen, en in de mate dat de veiligheid van het systeem op het spel staat, zou het goed zijn dat de installatie van de uitrusting noodzakelijk om aan deze dienst deel te nemen, met inbegrip van de communicatie-uitrusting, van bij de aanleg van de centrale voorzien wordt voor eenheden die in aanmerking komen om deel te nemen aan automatische regeling.
- 7° punt: Omzetting van artikel 7.2, b) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

§ 3. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** bepaalt de Koning :

1° de procedure voor de toekenning van de vergunningen bedoeld in § 1, eerste lid, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier door de ~~commissie~~ **CREG**, de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager moet meedelen, en de vergoeding die aan de ~~commissie~~ **CREG** moet worden betaald voor het onderzoek van het dossier;

~~[Toekomstige bepaling:~~

~~1° de procedure voor de toekenning van de in § 1, eerste lid, bedoelde vergunningen, meer bepaald de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier, de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager en de commissie moet meedelen, en de vergoeding die aan de Algemene Directie Energie moet worden betaald voor het onderzoek van het dossier]~~[6]~~;~~

Toelichting:

In de mate waarin de CREG reeds sedert 10 jaar de aanvraagdossiers onderzoekt inzake individuele vergunningen voor de bouw van productie-installaties voor elektriciteit, beschikt zij over een know-how en technische expertise die relevant is om een dergelijk koninklijk besluit te redigeren. Daarom wordt eveneens voorgesteld om een voorstelbevoegdheid toe te kennen aan de CREG.

Gelet op wat uiteengezet is in artikel 4, § 1 (punt a van de toelichting) dient de wijziging van de voorstelbevoegdheid van de CREG in een adviesbevoegdheid, ingevoegd bij artikel 161 van

[6] ~~Aldus gewijzigd bij artikel 161 van de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad, 19 mei 2009); de Koning bepaalt, bij een besluit uitgesteld na overleg in de Ministerraad, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 161.~~

de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad van 19 mei 2009; dit artikel is nog niet in werking getreden), eveneens ongedaan gemaakt te worden.

2° de gevallen waarin de minister de vergunning kan herzien of intrekken en de toepasselijke procedures;
3° wat er met de vergunning gebeurt in geval van overdracht van de installatie of in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder van de vergunning en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de vergunning in deze gevallen~~.~~ **;**
4° de te volgen procedures in geval van overdracht of wijziging van controle, fusie of splitsing van de eigenaar of van de exploitant van een bestaande installatie.

Toelichting:

In de huidige wetgeving bestaat een juridisch vacuüm op het vlak van de te volgen procedures bij overdracht van de installatie of wijziging van controle, fusie of splitsing van de eigenaar of de exploitant van een installatie die in dienst is getreden VOOR de inwerkingtreding van het huidige artikel (dit is hoofdzakelijk te wijten aan een beperkende omschrijving van de procedure bij overdracht, controlewijziging, fusie of splitsing in het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit, dat deze procedures in de praktijk beperkt tot de "titularissen van een vergunning" en ze dus niet van toepassing maakt op bestaande installaties. Het zou evenwel tegen de geest van de bepalingen indruisen om bestaande installaties vrij te stellen van controle.

Voorgesteld wordt dus om aan de Koning de bevoegdheid toe te vertrouwen om dit te bepalen na advies van de CREG.

§ 4. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** legt de Koning, bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de bijzondere voorwaarden met betrekking tot de productieafwijking vast, van toepassing op de nieuwe productie-installaties, ongeacht de aard van de gebruikte primaire energie, wanneer de houder van de vergunning van de nieuwe installatie, alleen of met de installaties van de bedrijven waarmee hij verbonden is, voor niet meer dan 10 procent van de in België tijdens het voorbije jaar verbruikte energie bevoorraad heeft. Voor de productie-installaties hierboven vermeld, werkend op basis van hernieuwbare energie of warmtekrachtkoppeling worden deze bijzondere voorwaarden vastgelegd na overlegd met de Gewesten.

Voorstel en toelichting:

In de mate waarin de CREG reeds sedert 10 jaar de aanvraagdossiers onderzoekt inzake individuele vergunningen voor de bouw van productie-installaties voor elektriciteit, beschikt zij over een know-how en technische expertise die relevant is om een dergelijk koninklijk besluit te redigeren. Daarom wordt eveneens voorgesteld om een voorstelbevoegdheid toe te kennen aan de CREG.

Zoals reeds vastgesteld in de studie (F)051110-CDC-488 van de CREG van 10 november 2005 'betreffende de wijziging van artikel 4, § 4 van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt' (naar de Minister verstuurd en gepubliceerd op de website van de CREG), is een aanpassing van de tekst van deze paragraaf, rekening houdend met de huidige omstandigheden, noodzakelijk. Een bijgewerkte analyse van de situatie is echter nodig om een precieze wettekst te formuleren.

Art. 5. § 1. De definitieve of tijdelijke buitenwerkingstelling van een productie-installatie voor elektriciteit is onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een vergunning afgeleverd door de minister op voorstel van de CREG. De vergunning tot

buitenwerkingstelling is vereist voor elke installatie voor de productie van elektriciteit, ongeacht of deze al dan niet een voorafgaande individuele vergunning heeft ontvangen overeenkomstig het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit.
Op voorstel van de CREG kan de Koning, onder de voorwaarden die hij bepaalt, de bouw van installaties met laag vermogen vrijstellen van vergunning en onderwerpen aan een procedure van voorafgaande melding aan de CREG.

§ 2. Op voorstel van de CREG bepaalt de Koning de criteria voor de toekenning van de vergunning tot buitenwerkingstelling bedoeld in § 1, eerste lid. Deze criteria kunnen onder meer betrekking hebben op :
1° de veiligheid en de bedrijfszekerheid van de elektriciteitsnetten, de installaties en de aanverwante uitrustingen;
2° de energie-efficiëntie van de installatie, rekening houdend met de internationale verbintenissen van België, onder meer inzake milieubescherming;
3° de aard van de primaire bronnen, de bijdrage van de productiecapaciteit tot de verwezenlijking van de algemene doelstelling van de Europese Unie, vastgesteld door de richtlijn 2009/28/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de bevordering van het gebruik van energie opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, evenals de bijdrage van de productiecapaciteit tot de beperking van de uitstoot;
4° het vermogen van de installatie om deel te nemen aan de automatische ondersteunende diensten voor primaire regeling van de frequentie en voor automatische secundaire regeling van het evenwicht van de regelzone;
5° de bescherming van de openbare gezondheid en veiligheid.

§ 3. Op voorstel van de CREG stelt de Koning de procedure vast voor de toekenning van de vergunningen bedoeld in § 1, eerste lid, onder meer de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier door de CREG, de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en de aanvrager in kennis moet stellen van zijn beslissing en de aan de CREG te betalen toeslag voor de analyse van het dossier.
De Koning kan, in voorkomend geval, voorwaarden verbinden aan de toekenning of weigering tot het toekennen van een vergunning.

Toelichting

Vóór de geplande buitendienststelling van een installatie zou een procedure de CREG moeten toelaten na te gaan of het effect ervan aanvaardbaar is voor het net en voor de bevoorradingszekerheid van het land. Een beslissing tot sluiting wordt immers genomen afhankelijk van economische en strategische criteria eigen aan de producent. Deze kunnen verschillen van de prioriteiten van het net of het land. Het economisch optimum van de producent is niet het economisch optimum van het land.

Toch dient te worden vermeden dat buitenwerkingstellingen van installaties een ongunstig effect zouden hebben op de lokale of algemene veiligheid van het transmissienet, op de transmissie- of distributietarieven (indien dure investeringen in het net als gevolg van de stilzetting noodzakelijk zijn), op de marktprijzen (een daling van het aanbod zou de prijzen in stijgende zin kunnen beïnvloeden), de bevoorradingszekerheid (energiemix). In geval van toegelaten buitenwerkingstelling, dient men de verschillende actoren (TNB, producenten…) de tijd te geven om zich te organiseren.

Om die redenen wordt voorgesteld elke definitieve of voorlopige buitenwerkingstelling (stillegging) te onderwerpen aan een voorafgaande vergunning tot buitenwerkingstelling. Een koninklijk besluit, opgesteld op voorstel van de CREG, zou de toekenningscriteria, de procedure voor het aanvragen van de buitenwerkingstelling (de aanvraag zou 18 maanden vóór de voorgenomen buitenwerkingstelling moeten gedaan worden om de verschillende betrokken actoren voldoende tijd te geven om zich te organiseren) en de voorwaarden die aan de toekenning of weigering van de toekenning zijn verbonden (voortzetting van de exploitatie, langetermijnverhuur van de installatie aan een exploitant, verkoop (veiling?) van de installatie) ervan vaststellen.

Aangezien de CREG al tien jaar de dossiers voor het aanvragen van een individuele vergunning voor de bouw van nieuwe installaties voor de productie van elektriciteit onderzoekt, beschikt ze over afdoende know-how en technische deskundigheid om een dergelijk koninklijk besluit op te stellen. Daarom wordt tevens voorgesteld de CREG een voorstelbevoegdheid te verlenen.

Art. ~~5~~ 6. § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel ~~21~~ **44**, **§ 1,** eerste lid, 1° en 2°, kan de minister een beroep doen op de procedure van offerteaanvraag voor de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie wanneer de bevoorradingszekerheid niet voldoende wordt gegarandeerd door:
1° de in aanbouw zijnde productiecapaciteit; of
2° de maatregelen met betrekking tot energie-efficiëntie; of
3° het beheer van de vraag.
De offerteaanvraag dient rekening te houden met het aanbod van elektriciteitsleveringen dat op lange termijn gewaarborgd is en dat voortkomt uit bestaande installaties voorelektriciteitsproductie, voor zover deze het mogelijk maken de bijkomende behoeften te dekken.

Toelichting:

Deze toevoeging is het gevolg van de hernummering binnen artikel 21 van de wet.

§ 2. De minister motiveert het beroep op de procedure van offerteaanvraag in het bijzonder rekening houdend met de volgende criteria :
1° het niet afgestemd zijn van het productiepark, rekening houdend met de prospectieve studie, op de ontwikkeling van de elektriciteitsvraag op middellange en lange termijn;
2° de investeringen die bedoeld zijn om de productiecapaciteit te verhogen, zonder afbreuk te doen aan de investeringen met betrekking tot energie-efficiëntie;
3° de in artikel ~~21~~ **44** bedoelde openbare dienstverplichtingen.

Toelichting:

Deze toevoeging is het gevolg van de hernummering van artikel 21 van de wet.

§ 3. Het advies van de **CREG en van de transmissie**netbeheerder betreffende de omvang van het productiepark en de weerslag van de invoer ~~wordt~~ **worden** gevraagd voorafgaand aan het instellen van de procedure van offerteaanvraag.

Toelichting:

Aangezien wordt voorgesteld dat de CREG, zoals in het verleden, de prospectieve studie opstelt (ontworpen artikel 3), wordt eveneens voorgesteld om aan de CREG een adviesbevoegdheid toe te kennen inzake de omvang van het productiepark en de weerslag van de invoer vóór het lanceren van de procedure van offerteaanvraag.

§ 4. De Koning bepaalt de nadere regels betreffende de procedure van offerteaanvraag waarbij hij zorg draagt voor het garanderen van:
1° een daadwerkelijke mededinging door de offerteaanvraag;
2° de transparantie van de procedure, in het bijzonder van de technische specificaties en toekenningscriteria van de offerteaanvraag;
3° de gelijke behandeling van alle kandidaten die antwoorden op de offerteaanvraag. Het bestek kan stimuli bevatten voor de bouw van installaties voor elektriciteitsproductie die het voorwerp uitmaken van de offerteaanvraag. Overeenkomstig artikel ~~21~~ **44, § 1** kan de Koning, bij besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad, de openbare dienstverplichtingen bepalen die de financiering mogelijk maken van de hierboven bedoelde stimuli.

Toelichting:

Deze toevoeging is het gevolg van de hernummering binnen artikel 21 van de wet.

§ 5. Nadat hij het advies van de **transmissie**netbeheerder ingewonnen heeft, wijst de minister, op ~~basis van~~**voorstel van de CREG gebaseerd op** de in artikel 4, § 2, vermelde criteria de kandidaat of kandidaten aan die in aanmerking genomen worden ingevolge de offerteaanvragen.

Toelichting:

Artikel 4, § 1 voorziet in een voorstelbevoegdheid van de CREG in het kader van de procedure tot toekenning van de productievergunningen. Om de samenhang te bewaren, zou het passen om de CREG ook een voorstelbevoegdheid toe te kennen inzake de aanbestedingsprocedure zoals bedoeld in dit artikel.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

Art. ~~6~~ 7. § 1. Met inachtneming van de bepalingen vastgesteld krachtens §2, en onverminderd de bepalingen van de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België, kan de minister, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, domeinconcessies voor een hernieuwbare duur van maximum dertig jaar verlenen voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

§ 2. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, bepaalt de Koning de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van de concessies bedoeld in § 1, en inzonderheid:
1° de beperkingen ter vermijding dat de bouw of de exploitatie van bedoelde installaties het gebruik van de reguliere scheepvaartroutes, de zeevisserij of het wetenschappelijk zeeonderzoek in overdreven mate zou hinderen;
2° de maatregelen die moeten worden genomen voor de bescherming en het behoud van het mariene milieu, overeenkomstig de bepalingen van voornoemde wet van 20 januari 1999;
3° de technische voorschriften waaraan de betrokken kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen moeten beantwoorden;
4° de procedure voor de toekenning van bedoelde concessies, met zorg voor een gepaste publiciteit van het voornemen tot toekenning van een concessie alsook, in voorkomend geval, voor een effectieve mededinging tussen de kandidaten;

5° de regels inzake de overdracht en de intrekking van de concessie.
De maatregelen bedoeld in het eerste lid, 2°, worden vastgesteld op gezamenlijke voordracht van de minister en van de federale minister die bevoegd is voor de bescherming van het mariene milieu.

§ 3. Artikel 4 is niet van toepassing op de installaties bedoeld in § 1.

Art. ~~7~~ 8. § 1. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de ~~commissie~~ **CREG**, kan de Koning :
1° **een mechanisme instellen, beheerd door de CREG, voor de toekenning van garanties van oorsprong voor elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel 7;**

Toelichting:

Aangezien de invoering van garanties van oorsprong niet echt als een maatregel van marktorganisatie kan beschouwd worden en er voor deze garanties ook geen financieringsmechanisme dient ingericht te worden zoals bepaald in artikel 8, §1, eerste lid, 3°, stelt de CREG voor om het gedeelte van de tekst dat betrekking heeft op de garanties van oorsprong in een apart 1° punt te vermelden (zie ook in dit verband ook de toelichting onder artikel 8, § 1, eerste lid, 2° van de elektriciteitswet).

2° maatregelen van marktorganisatie vaststellen, waaronder de instelling van een ~~door de commissie beheerd~~ systeem voor de toekenning ~~van certificaten van oorsprongsgarantie en~~ van groenestroomcertificaten voor elektriciteit geproduceerd overeenkomstig artikel ~~6~~ **7**~~,~~ ~~evenals het opleggen van een~~ **en de** verplichting ~~aan de~~ **van de transmissie**netbeheerder om groenestroomcertificaten afgeleverd door de federale en gewestelijke overheden aan te kopen tegen een minimumprijs en te verkopen, **voor een verzekerde afzet op de markt,** ~~teneinde de afzet op de markt te verzekeren,~~ tegen een minimumprijs, van een minimumvolume elektriciteit geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen;

Toelichting:

De CREG stelt voor om de garanties van oorsprong apart onder te brengen in een afzonderlijk 1° punt. Artikel 107 van de wet van 22 december 2008 houdende diverse bepalingen (I) heeft in artikel 7, §1, eerste lid, 1° van de huidige elektriciteitswet een systeem voor de toekenning van "*certificaten van oorsprongsgarantie*" ingevoerd. De gekozen bewoordingen doen op zijn minst verwarring ontstaan met de terminologie die gebruikt werd in het koninklijk besluit van 16 juli 2002. Met de term "certificaten van oorsprongsgarantie" worden in dit koninklijk besluit de attesten bedoeld die aanduiden dat de betrokken productie-installatie bestemd is voor de productie van groene stroom. Uit de memorie van toelichting bij de voornoemde wet van 22 december 2008 blijkt nochtans dat de wetgever niet deze attesten, maar wel de garanties van oorsprong bedoelde zoals voorzien in de Europese richtlijn betreffende de bevordering van hernieuwbare energie.

Artikel 7, § 1, eerste lid, 2° van de huidige elektriciteitswet vermeldt het inrichten van een mechanisme voor de financiering van de in 1° bedoelde maatregelen. De "garanties van oorsprong" hebben echter geen betrekking op een financiële steunmaatregel. Het is bijgevolg niet logisch om het systeem van "garanties van oorsprong" in ditzelfde artikel in te voeren. De CREG stelt daarom voor om het gedeelte van de tekst dat betrekking heeft op de garanties van oorsprong afzonderlijk te behandelen in 1° en om de maatregelen van marktorganisatie te vermelden in 2°.

Voor de toevoeging van "transmissie" wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

~~2~~ **3°** een mechanisme inrichten ter financiering van alle of een deel van de nettolasten die voortvloeien uit de in ~~1~~ **2°** bedoelde maatregelen.

Het in het eerste lid, ~~2~~ **3°**, bedoelde mechanisme wordt, in voorkomend geval, beheerd door de ~~commissie~~ **CREG** en kan geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd door een toeslag op de tarieven bedoeld in artikel ~~12~~ **35, § 1** of door een heffing op alle of objectief bepaalde categorieën van energieverbruikers of marktoperatoren, volgens de nadere regels bepaald door de Koning in uitvoering van het eerste lid, ~~2~~ **3°, zonder afbreuk te doen aan de tarifaire bevoegdheden van de CREG**.

Toelichting:

De vaststelling van de tarifaire methoden is een exclusieve bevoegdheid van de regulator.

Artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn bepaalt effectief:

"De regulerende instanties zijn bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake
a) de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven of de methode daarvoor; deze tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen;
b) de verstrekking van balanceringsdiensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen. De balanceringsdiensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en
c) toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer."

Elk besluit dat een toeslag of heffing zoals bedoeld in het tweede lid invoert, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen ~~de~~ twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

Toelichting:

Taalkundige correctie

§ 2. Voor nieuwe installaties voor de productie van elektriciteit uit wind in de zeegebieden waarin België zijn rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht, die het voorwerp uitmaken van een in artikel ~~6~~ **7** bedoelde domeinconcessie, staat de **transmissie**netbeheerder in voor één derde van de kostprijs van de onderzeese kabel met een maximumbedrag van 25 miljoen euro voor een project van 216 MW of meer. Deze financiering van 25 miljoen euro wordt naar rato verminderd, wanneer het project minder dan 216 MW bedraagt. In dit bedrag is begrepen de aankoop, de levering en de plaatsing van de onderzeese kabel alsmede de aansluitingsinstallaties, de uitrustingen en de aansluitingsverbindingen van voormelde productie-installaties. Deze financiering wordt over vijf jaar gespreid, a rato van één vijfde per jaar vanaf het begin van de werken. De ~~commissie~~ **CREG** controleert de voor de financiering in aanmerking te nemen totale kosten op basis van de offerte of offertes die de titularis van de domeinconcessie bedoeld in artikel ~~6~~ **7**, § 1, in aanmerking neemt bij toepassing van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten. De ~~commissie~~ **CREG** voert deze controle uit binnen een periode van één maand na voorlegging van voornoemde offerte, of offertes, door de titularis van de domeinconcessie bedoeld in artikel ~~6~~ **7**, § 1. Deze bijdrage wordt gestort in vijf gelijke schijven vanaf de maand volgend op de aanvang van de eerste werken, en elk volgend jaar op dezelfde datum.

In geval van het niet bereiken van de geplande 216 MW binnen de vijf jaren na het begin van de werken wordt een bedrag pro rata aan 25 miljoen euro teruggevorderd op initiatief van de minister, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**.
De betaling van iedere schijf gebeurt na aanvraag van de titularis van de domeinconcessie bedoeld in artikel ~~6~~ **7**, § 1. Deze aanvraag omvat :
1° het bewijs van het uitvoeren van het vergund investeringsprogramma dat de ~~commissie~~ **CREG** kan controleren, hetzij op basis van de door de titularis overgezonden stukken, hetzij ter plaatse;
2° de overlegging van het bewijs van het naleven van de fiscale en sociale wetgevingen en reglementeringen tijdens het afgesloten boekjaar voorafgaand aan de aanvraag tot betaling.
Zo de voorwaarden bedoeld in het derde lid niet zijn nageleefd, schort de minister, op voorstel van de ~~commissie~~ **CREG**, de storting van de jaarlijkse schijf op. Zo die voorwaarden wegens overmacht niet worden nageleefd, en indien de economische bedrijvigheid van de onderneming verdergaat, kan het storten van de jaarlijkse schijf door de minister worden gehandhaafd.
In geval van intrekking van de machtiging tot betaling gebeurt de terugvordering van de betwiste stortingen op initiatief van de minister, via alle rechtsmiddelen.
De nadere regels van deze financiering zullen worden bepaald in een overeenkomst tussen de **transmissie**netbeheerder en de titularis van de domeinconcessie. De kostprijs van deze bijdrage die door de **transmissie**netbeheerder wordt gefinancierd is toerekenbaar aan de taken bedoeld in artikel ~~8~~ **10**.

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

§ 3. Voor de installaties bedoeld in § 2 wordt voor elke tijdseenheid de productieafwijking bepaald (in kW). De Koning bepaalt de nadere regels voor de berekening van de productieafwijking op voorstel van de **transmissie**netbeheerder en na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, ~~inbegrepen de wijze waarop deze meerkost in de tarieven van de netbeheerder wordt doorgerekend,~~ rekening houdend met volgende bepalingen:
1° de hoeveelheid energie die overeenkomt met een positieve procentuele productieafwijking lager dan of gelijk aan 30 % wordt door de **transmissie**netbeheerder aangekocht aan de marktreferentieprijs, verminderd met 10 %; **deze door de transmissienetbeheerder betaalde prijs mag echter niet lager zijn dan het tarief voor de compensatie van kwartuuronevenwichten dat geldt wanneer de injectie hoger is dan de afname;**
2° de hoeveelheid energie die overeenkomt met een negatieve procentuele productieafwijking waarvan de absolute waarde lager is dan of gelijk is aan 30 % wordt door de **transmissie**netbeheerder bijgeleverd aan de concessionaris aan de marktreferentieprijs, verhoogd met 10 %; **deze door de concessionaris betaalde prijs mag echter niet hoger zijn dan het tarief voor de compensatie van kwartuuronevenwichten dat geldt wanneer de injectie lager is dan de afname;**
3° de hoeveelheid energie die overeenkomt met de procentuele productieafwijking waarvan de absolute waarde 30 % overschrijdt wordt verrekend op basis van het tarief van de **transmissie**netbeheerder voor de compensatie van de onevenwichten, of, in voorkomend geval, overeenkomstig de marktvoorwaarden voor onbalansenergie.
De CREG bepaalt, na overleg met de transmissienetbeheerder, de wijze waarop deze meerkost wordt doorberekend aan de netgebruikers.

Toelichting:

- Eerste lid : de doorstreepte zin wordt vervangen door een nieuw tweede lid (zie : “De CREG bepaalt, na overleg…”).

- Punten 1° en 2°: In advies (A)080620-CDC- 771 van de CREG over het ‘ontwerp van koninklijk besluit betreffende productieafwijkingen op installaties voor de productie van elektriciteit uit wind in de zeegebieden' werd het volgende gesteld: "Met deze verschillende evoluties zijn de steunmaatregelen die in de context van de tarifering verbonden aan het oude compensatiemechanisme voor de individuele onevenwichten van de toegangsverantwoordelijken interessant konden lijken, in sommige gevallen licht nadelig gebleken in het kader van de huidige tarifering van de individuele onevenwichten." Om aan deze situatie te verhelpen moet worden toegevoegd enerzijds in 1°, dat de prijs waaraan de transmissienetbeheerder deze energie koopt van de concessionaris niet lager mag liggen dan het onevenwichtstarief van een ARP wanneer deze meer injecteert dan afneemt, en anderzijds in 2° dat de prijs waaraan de transmissienetbeheerder deze energie aan de concessionaris levert niet hoger mag liggen dan het onevenwichtstarief van een ARP wanneer deze meer afneemt dan injecteert.

- Tweede lid: omzetting van de artikel 35.1 en 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Zie ook overweging 36.

- Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

§ 4. Voor de installatieprojecten bedoeld in § 2, ingediend tot 31 december 2007, en in het geval van intrekking van de domeinconcessie bedoeld in artikel ~~6~~ **7**, § 1, of van enig andere voor de totale realisatie van het project vereiste en door de federale overheid verleende vergunning of toelating, of in geval van stopzetting tijdens de opbouwfase van het project, ingevolge een besluit dat niet gebaseerd is op enige reglementaire basis, al of niet genomen na advies van de bevoegde instantie, zonder dat een voor de titularis van de domeinconcessie aanwijsbare nalatigheid of tekortkoming kan worden aangetoond, wordt voorzien in een maatregel zoals beschreven in het vierde lid, teneinde de investeringszekerheid van het project te garanderen, rekening houdend met het innoverende karakter van het project.
Op het ogenblik van de inwerkingtreding van de intrekking of stopzetting zoals beschreven in het eerste lid, wordt een evaluatie gemaakt door de ~~commissie~~ **CREG**. Deze evaluatie houdt rekening met :
1° de totale jaarlijkse kost die de investeringen omvat, de exploitatiekosten alsook de financiële lasten;
2° de verschillende inkomsten voortvloeiend uit het vigerende reglementair kader en de mogelijkheden tot aankoop van energie.
De ~~commissie~~ **CREG** stelt, op basis van de evaluatie in het tweede lid, de noodzakelijke aanpassingen voor aan de prijs van de met het project verbonden groene stroomcertificaten, teneinde een rentabiliteit te waarborgen die gelijkwaardig is aan een investering op lange termijn met gelijkaardige risico's, overeenkomstig de beste praktijken binnen de internationale financiële markten.
Binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van het voorstel van de ~~commissie~~ **CREG**, bepaalt de Koning op basis van het voorstel van de ~~commissie~~ **CREG**, bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de noodzakelijke aanpassingen aan de prijs van de met het project verbonden groene stroomcertificaten.
De ~~commissie~~ **CREG** waakt over de verenigbaarheid tussen het voorstel en de vigerende regelgeving.

HOOFDSTUK III

BEHEER VAN HET TRANSMISSIENET

Afdeling 1. – Unieke transmissienetbeheerder

Art. ~~8~~ 9. § 1. **Onverminderd §§ 2 en 3, wordt h**~~H~~et beheer van het transmissienet ~~wordt~~ waargenomen door één enkele beheerder, **gecertificeerd overeenkomstig de artikelen 20 tot 23 en** aangewezen overeenkomstig artikel ~~10~~ **24**.

Toelichting :

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn belet geen veelheid aan transmissienetbeheerders. Om redenen die hoofdzakelijk verband houden met de efficiëntie van het transmissienet in zijn geheel, lijkt het evenwel verkieslijk een unieke netbeheerder te behouden, wat de richtlijn niet langer uitsluit – onder voorbehoud van de uitzonderingen aangestipt in de volgende paragrafen van de ontworpen bepaling.

§ 2. In afwijking van § 1 kan het beheer van een transmissienet of een gelijkstroominterconnector, gelegen in de zeegebieden waarover België zijn rechtsmacht overeenkomstig het internationaal zeerecht kan uitoefenen, verzekerd worden door een andere transmissienetbeheerder dan de enige beheerder bedoeld in § 1. Deze andere transmissienetbeheerder wordt gecertificeerd overeenkomstig de artikelen 20 tot 23 en aangewezen tot transmissienetbeheerder overeenkomstig artikel 24.

Toelichting :

Voor zover het *off shore* net voor het ogenblik nog niet ontwikkeld is, maar rekening houdend met de mogelijkheid dat dit net in een Europees *off shore* net in de Noordzee zou opgenomen worden, is het geraden in de mogelijkheid te voorzien om een andere netbeheerder dan de enige netbeheerder aan te duiden. Verder wordt ook voorzien in een afwijking voor de *off shore* interconnectoren, met het oog op de noodzakelijke ontwikkeling hiervan.

§ 3. Het beheer van transmissie-infrastructuren kan eveneens verzekerd worden door een onderneming die gezamenlijk opgericht is door de enige beheerder bedoeld in § 1 en één of meerdere in een andere lidstaat van de Europese Unie gevestigde transmissienetbeheerders, op voorwaarde dat :
1° de betrokken transmissienetbeheerders eigenaar zijn van de transmissie-infrastructuur die beheerd wordt door hun gemeenschappelijke onderneming;
2° geen ander bedrijf aan de gemeenschappelijke onderneming deelneemt, tenzij het is erkend als onafhankelijke systeembeheerder of als een onafhankelijke transmissiebeheerder overeenkomstig richtlijn 2009/72.
De gemeenschappelijke onderneming wordt gecertificeerd overeenkomstig de artikelen 20 tot 23 en aangewezen tot transmissienetbeheerder overeenkomstig artikel 24.

Toelichting :

Deze paragraaf vormt een omzetting van artikel 9.5 van de derde elektriciteitsrichtlijn.

Afdeling 2. – Plichten van de transmissienetbeheerder

Art. 10. Onverminderd de andere plichten voortvloeiend uit de wet en haar uitvoeringsbesluiten, is ~~D~~**d**e **transmissie**netbeheerder **gehouden:** ~~staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het transmissienet, met inbegrip van de~~

~~koppellijnen daarvan naar andere elektriciteitsnetten, teneinde de continuïteit van de voorziening te waarborgen.~~
~~Te dien einde is de netbeheerder inzonderheid belast met de volgende taken :~~
~~1° de exploitatie van het transmissienet en het onderhoud ervan;~~
~~2° de verbetering, de vernieuwing en de uitbreiding van het transmissienet, inzonderheid in het kader van het ontwikkelingsplan, teneinde een adequate capaciteit te waarborgen om aan de behoeften te voldoen;~~
~~3° het technisch beheer van de elektriciteitsstromen op het transmissienet en, in dit kader, de coördinatie van de inschakeling van de productie-installaties en het bepalen van het gebruik van de koppellijnen, met de middelen waarover hij beschikt, een permanent evenwicht van de elektriciteitsstromen waarborgen dat volgt uit de vraag naar en het aanbod van elektriciteit;~~
~~4° met het oog hierop, de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het transmissienet te waarborgen en, in dit verband, met de middelen waarover hij beschikt, toe te zien op de beschikbaarheid van de nodige ondersteunende diensten en inzonderheid hulpdiensten in geval van defect van productie-eenheden, hierbij inbegrepen eenheden van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling met een vermogen van minder dan 20 MW en die aangesloten zijn op het transmissienet of op het distributienet;~~
~~5° de transmissie voor derden in uitvoering van artikel 15.~~
1° ervoor te zorgen dat het transmissienet op lange termijn kan voldoen aan een redelijke vraag naar transmissie van elektriciteit en het verzekeren van de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van een veilig, betrouwbaar en efficiënt transmissienet, met inachtneming van het milieu; de ontwikkeling van het transmissienet omvat de vernieuwing en de uitbreiding ervan en wordt bestudeerd in het kader van de uitwerking van het ontwikkelingsplan;
2° te zorgen voor afdoende middelen om te voldoen aan de dienstverplichtingen;
3° bij te dragen tot de leverings- en voorzieningszekerheid door te zorgen voor een toereikende transmissiecapaciteit en betrouwbaarheid van het transmissienet;
4° tot het beheren van de elektriciteitsstromen op het transmissienet, rekening houdend met het elektriciteitsverkeer van en naar geïnterconnecteerde netten en, in dit kader, het verzekeren van de coördinatie van de inschakeling van de productie-installaties en het bepalen van het gebruik van de interconnectoren teneinde een permanent evenwicht van de elektriciteitsstromen te waarborgen dat volgt uit de vraag naar en het aanbod van elektriciteit. Daartoe zorgt de transmissienetbeheerder voor een veilig, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitssysteem en ziet er in dit verband op toe dat de nodige ondersteunende diensten beschikbaar zijn, voor zover die beschikbaarheid onafhankelijk is van ieder ander geïnterconnecteerd transmissienet. De ondersteunende diensten omvatten onder meer de diensten die worden verleend door sturing van de vraag en de hulpdiensten in geval van defect van productie-eenheden, hierbij inbegrepen eenheden van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling met een vermogen van minder dan 20 MW en die aangesloten zijn op het transmissienet of op het distributienet. De coördinatie van de inschakeling van de productie-installaties en het bepalen van het gebruik van de interconnectoren gebeuren op grond van objectieve door de CREG goedgekeurde criteria die rekening houden met de economische rangorde van de elektriciteit uit beschikbare productie-installaties of uit overdracht via interconnectoren en met de voor het net geldende technische beperkingen;
5° voldoende informatie te verschaffen aan de beheerders van geïnterconnecteerde netten om een zekere en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van de geïnterconnecteerde netten te waarborgen;
6° zich te onthouden van discriminatie tussen gebruikers of categorieën gebruikers van het systeem, met name van die ten gunste van verwante bedrijven;

7° de netgebruikers de informatie te verstrekken die zij voor een efficiënte toegang tot het systeem nodig hebben; en
8° tot het innen van congestielasten en betalingen in het kader van het vergoedingsmechanisme tussen transmissienetbeheerders overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EG) nr. 714/2009;
9° het verlenen en beheren van toegang van derden en het motiveren van besluiten tot weigering van een dergelijke toegang, onder toezicht van de CREG.
Bij de uitvoering van zijn werkzaamheden uit hoofde van dit artikel vergemakkelijkt transmissienetbeheerder in de eerste plaats de integratie van de markt.

Toelichting:

Dit artikel zet hoofdzakelijk artikel 12 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om. De onder 4° toegevoegde elementen zijn overgenomen uit de artikelen 15.1 et 15.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en uit de Belgische verplichtingen op het gebied van hulp in geval van defect van kwalitatieve WKK-eenheden.

De Raad van State (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punt 12.1) brengt in herinnering dat het de CREG zelf is, en niet de wetgever, die objectieve criteria bepaald ter garantie van de coördinatie van de inschakeling van de productie-installaties en het bepalen van het gebruik van de interconnectoren.

Art. 11. § 1. De **transmissie**netbeheerder stelt een verbintenissenprogramma vast met maatregelen om te waarborgen dat elk discriminerend gedrag uitgesloten is, en zorgt ervoor dat er adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving ervan. Dit programma bevat de specifieke verplichtingen die ~~de werknemers~~ opgelegd worden **aan het personeel** opdat deze doelstelling wordt verwezenlijkt. Een persoon, die verantwoordelijk is voor het toezicht op het naleving van het programma binnen de **transmissie**netbeheerder dient bij de ~~commissie~~ **CREG** jaarlijks een verslag in waarin de genomen maatregelen worden uiteengezet **en hun praktische impact wordt beoordeeld**. ~~Dit verslag wordt door de netbeheerder gepubliceerd.~~

Toelichting:

Deze § herneemt de tekst van artikel 8, § 2, 4e lid van de huidige elektriciteitswet.

De vervanging van de term “werknemers” door “personeel” heeft tot doel om het gebruik van begrippen in de wet te uniformiseren.

Er wordt voorgesteld om de verplichting van de transmissienetbeheerder om dit rapport te publiceren, af te schaffen. Dit moet een pervers effect vermijden dat zou leiden tot een reductie van de getroffen maatregelen omwille van de vrees dat ze teveel zouden onthullen over het personeelsbeleid of het privéleven van bepaalde personeelsleden zouden schenden.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

~~**Art. 14**~~ **§ 2.** De ~~personeels~~leden **van het directiecomité en het personeel** van de **transmissie**netbeheerder zijn gebonden door het beroepsgeheim; zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de **transmissie**netbeheerder in het kader van de uitvoering van de taken bedoeld in artikel ~~8~~ **10**, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen en onverminderd de mededelingen aan beheerders van andere elektriciteitsnetten of aan de ~~commissie~~ **CREG** die uitdrukkelijk door deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn bepaald of toegelaten.

~~Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van het eerste boek van hetzelfde Wetboek zijn van toepassing.~~

Toelichting:

De vertrouwelijkheid moet niet enkel gelden voor het personeel, maar ook voor het directiecomité van de transmissienetbeheerder.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

De voorziene straf in geval van overtreding wordt verschoven naar het hoofdstuk Sancties (voorgesteld artikel 70).

Art. ~~13~~ 12. ~~§ 1. De netbeheerder stelt een plan voor de ontwikkeling van het transmissienet op in samenwerking met de Algemene Directie Energie en het Federaal Planbureau.~~
~~Het ontwikkelingsplan is onderworpen aan het advies van de commissie.~~
~~Het ontwikkelingsplan is onderworpen aan de goedkeuring van de minister.~~
~~Voor deze delen van het ontwikkelingsplan die betrekking hebben op de ontwikkelingen van het transmissienet die noodzakelijk zijn voor de aansluiting op het transmissienet van installaties voor de productie van elektriciteit uit wind in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht, pleegt de minister vooraf overleg met de minister die bevoegd is voor het mariene milieuHet ontwikkelingsplan dekt een periode van minstens tien jaar. Het wordt om de vier jaar aangepast. Die aanpassing moet plaatsvinden binnen de twaalf maanden na de publicatie van de prospectieve studie.~~
~~De Koning bepaalt de nadere regels van de procedure van opstelling, goedkeuring en publicatie van het ontwikkelingsplan.~~

~~§ 2. Het ontwikkelingsplan bevat een gedetailleerde raming van de behoeften aan transmissiecapaciteit, met aanduiding van de onderliggende hypothesen, en bepaalt het investeringsprogramma dat de netbeheerder zich verbindt uit te voeren om aan deze behoeften te voldoen. Het ontwikkelingsplan houdt rekening met de nood aan een adequate reservecapaciteit en met de projecten van gemeenschappelijk belang aangewezen door de instellingen van de Europese Unie in het domein van de transeuropese netten.~~

~~§ 3. Indien de commissie, na raadpleging van de netbeheerder, vaststelt dat de investeringen voorzien in het ontwikkelingsplan de netbeheerder niet in de mogelijkheid stellen om op een adequate en doeltreffende wijze aan de capaciteitsbehoeften te voldoen, kan de minister de netbeheerder verplichten om het ontwikkelingsplan aan te passen teneinde aan deze situatie te verhelpen binnen een redelijke termijn. Deze aanpassing gebeurt overeenkomstig de procedure bepaald in § 1, eerste lid.~~

§ 1. Elk jaar legt de transmissienetbeheerder, na raadpleging van alle belanghebbende partijen, een ontwikkelingsplan voor aan de CREG dat gebaseerd is op het bestaande en te verwachten niveau van vraag en aanbod alsook van de vooruitzichten op dat gebied. Het ontwikkelingsplan bevat efficiënte maatregelen om de toereikendheid van het net en de leverings- en voorzieningszekerheid te garanderen.

§ 2. Het ontwikkelingsplan moet met name:
1° de marktspelers meedelen wat de belangrijkste transmissie-infrastructuur is die de eerstvolgende tien jaar aangelegd of vernieuwd moet worden, met name die investeringen die bijdragen tot een verhoging of verschuiving van de capaciteit;

2° de marktspelers meedelen wat de belangrijkste transmissie-infrastructuur is die de eerstvolgende tien jaar buiten dienst zullen worden gesteld alsook de impact van deze buitendienststellingen op het aanbod van transmissiediensten;
3° alle investeringen bevatten waartoe reeds besloten is en aangeven welke nieuwe investeringen, op basis van een technisch-economische analyse, de eerstkomende vier jaar gedaan moeten worden; en
4° een tijdschema bevatten voor alle investeringsprojecten en buitendienststellingen.

§ 3. Bij de opstelling van het ontwikkelingsplan maakt de transmissienetbeheerder redelijke inschattingen aangaande de ontwikkeling van de productie, levering, verbruik en uitwisseling met andere landen, rekening houdend met de investeringsplannen voor netten binnen de Europese Unie. De transmissienetbeheerder moet evenzeer rekening houden met de aanbevelingen bedoeld in artikel 3, § 2, 5° bij de opmaak van zijn ontwikkelingsplan.

§ 4. De CREG raadpleegt op een open en transparante wijze alle daadwerkelijke en potentiële netgebruikers over het ontwikkelingsplan. Aan personen of bedrijven die beweren potentiële netgebruikers te zijn, kan worden verzocht die bewering te onderbouwen. De CREG maakt het resultaat van de raadpleging bekend op haar website, met name de mogelijke behoeften aan investeringen.

§ 5. De CREG gaat na of het ontwikkelingsplan alle investeringsbehoeften bestrijkt die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of het overeenkomt met het in artikel 8, lid 3, onder b), van Verordening (EG) nr. 714/2009 bedoelde niet-bindende tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Als betwijfeld wordt of het overeenkomt met dit plan, raadpleegt de CREG het Agentschap. De CREG kan eisen dat de transmissienetbeheerder zijn ontwikkelingsplan wijzigt.

§ 6. De CREG houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het ontwikkelingsplan.

§ 7. Ingeval de transmissienetbeheerder, om andere dan dwingende redenen buiten zijn macht, een investering die volgens het ontwikkelingsplan in de eerstvolgende vier jaar uitgevoerd had moeten worden, niet uitvoert, kan de CREG, na hem te hebben gehoord en indien zij van oordeel is dat de investering in het licht van het meest recente ontwikkelingsplan nog relevant is, ten minste één van de volgende maatregelen nemen :
1° eisen dat de transmissienetbeheerder de investering in kwestie uitvoert;
2° een aanbestedingsprocedure lanceren met het oog op de financiering en/of de bouw van de investering in kwestie door een derde partij; of
3° de transmissienetbeheerder verplichten in te stemmen met een kapitaalverhoging om de nodige investeringen te financieren en onafhankelijke investeerders de mogelijkheid te geven deel te nemen in het kapitaal.
Indien de CREG gebruik maakt van de aanbestedingsprocedure bedoeld in het eerste lid, 2°, verstrekt de transmissienetbeheerder aan de aangestelde investeerders alle nodige gegevens om de investeringen te verrichten, sluit nieuwe activa aan op het transmissienet en stelt algemeen gesproken alles in het werk om de uitvoering van het investeringsproject te vergemakkelijken.
De toepasselijke financieringsregelingen moeten worden goedgekeurd door de CREG.

§ 8. Indien de CREG gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheden uit hoofde van het eerste lid, dekken de toepasselijke tarieven de kosten van de betrokken investeringen.

Toelichting :

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 22 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Deze bepaling is op zich slechts van toepassing op het ITO-model (« *Independant Transmission Operator* »), meer bepaald in geval van behoud van de netbeheerder binnen een verticaal geïntegreerde onderneming, wat niet het geval is in België vermits geopteerd werd voor het model van *ownership unbundling*.

Niettemin, gelet op de uniciteit van de netbeheerder (en onder voorbehoud van de uitzonderingen voorzien in het ontworpen artikel 9, §§ 2 tot 4), is enkel de netbeheerder in staat om te investeren in het net, met uitsluiting van elk ander initiatief. Bijgevolg moet de regulator de mogelijkheid krijgen om op zeer precieze wijze controle uit te oefenen zowel op de voorgenomen investeringen als op hun effectieve realisatie. De actoren van de sector moeten eveneens hun mening kunnen geven over de investeringen.

Het werd dus opportuun bevonden om artikel 22 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn mutatis mutandis van toepassing te maken op de netbeheerder. De voorgenomen investeringen moeten afgestemd worden op de meerjarentarieven. Daarom zal de beoordeling van de investeringen in vierjaarlijkse periodes gebeuren, overeenstemmend met de tariefperiodes. Tenslotte moet opgemerkt worden dat de realisatie of de financiering door een derde, ingevolge een door de CREG gelanceerde aanbesteding, van een investering die de TNB nalaat te verrichten, geen enkele invloed kan hebben op de eigendom van de infrastructuur, conform de vereisten van artikel 9.1 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

§ 2, 2° is toegevoegd tegenover de richtlijn omwille van het belang om eveneens zicht te hebben op de geplande buitendienststellingen, die een impact kunnen hebben op de transportcapaciteit van het net.

Art. ~~9*ter*~~ 13. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** ~~en in samenspraak met de netbeheerder~~ bepaalt de Koning~~, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad~~ :
1° de vereisten inzake onafhankelijkheid van **de leden van** het personeel **en van het directiecomité** van de **transmissie**netbeheerder ten aanzien van ~~de producenten, distributeurs, leveranciers~~ **netgebruikers** en tussenpersonen~~, vanuit financieel oogpunt~~;
2° de voorzorgsmaatregelen die door de **transmissie**netbeheerder moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de commerciële **en andere vertrouwelijke** gegevens betreffende de netgebruikers;
3° maatregelen ter voorkoming van elke discriminatie **door de transmissienetbeheerder** tussen netgebruikers of categorieën van netgebruikers en, in het bijzonder, elke discriminatie ten gunste van met de **transmissie**netbeheerder ~~verbonden~~ **verwante** ondernemingen;
4° zonder afbreuk aan artikel 11, § 1, de maatregelen die de transmissienetbeheerder minstens in het verbintenissenprogramma bedoeld in artikel 11, § 1 moet opnemen om te waarborgen dat ieder discriminerend gedrag is uitgesloten en om te voorzien in een adequaat toezicht op de naleving ervan;
4 **5**° de eventuele verplichting van de **transmissie**netbeheerder om te aanvaarden dat geschillen betreffende transmissieaangelegenheden, die onder meer betrekking kunnen hebben op de toegang tot het transmissienet, de toepassing van het technisch reglement of de tarieven bedoeld in artikelen ~~12~~ **35** tot ~~12novies~~ **40**, worden voorgelegd aan bemiddeling of arbitrage overeenkomstig ~~het reglement bedoeld in artikel 28~~ **de bepalingen voorzien door het Gerechtelijk Wetboek**.

Toelichting:

Het huidige artikel 9*ter* van de elektriciteitswet delegeert aan de Koning, mits het naleven van een aantal vormvereisten, de bevoegdheid om een aantal maatregelen inzake onafhankelijkheid vast te stellen. De vormvereisten voor het vaststellen door de Koning van de

vereisten inzake onafhankelijkheid van het personeel ten aanzien van de netgebruikers, inzake niet-discriminatie enz. verschillen tussen de aardgassector en de elektriciteitssector. Terwijl deze maatregelen in de gaswet op voorstel van de CREG door de Koning worden vastgesteld (cf. artikel 15/5*undecies*, §1 gaswet), dient dit in de elektriciteitswet te gebeuren op advies van de CREG, in samenspraak met de transmissienetbeheerder en bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit. Er lijkt geen objectieve reden te bestaan om een dergelijk verschil te verantwoorden. De meer verregaande vormvereisten voorzien in de elektriciteitssector, althans wat de samenspraak met de transmissienetbeheerder en het overleg in ministerraad betreft, lijken in mindere mate verantwoord sedert de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de elektriciteitswet. Deze wet strekte er onder meer toe het vaststellen van de regels betreffende de samenstelling en de werking van de bestuursorganen van de transmissienetbeheerder die beogen te vermijden dat producenten, distributeurs, tussenpersonen, leveranciers of transmissieneteigenaars, alleen of in onderling overleg, een aanzienlijke invloed kunnen uitoefenen op het beheer van het transmissienet en van andere maatregelen met het oog op bestuursautonomie volgens de beste praktijken van deugdelijk vennootschapsbestuur niet langer aan de Koning te delegeren maar deze aangelegenheden in de elektriciteitswet zelf te regelen. Er wordt voorgesteld om in artikel 9*ter* van de elektriciteitswet te bepalen dat de daarin genoemde maatregelen worden vastgesteld door de Koning op voorstel van de CREG naar analogie met artikel 15/5*undecies*, §1 van de gaswet.

Naar analogie met de voorgestelde wijziging van artikel 15/5*undecies*, §1, tweede lid, 10° van de gaswet (nieuw ontworpen artikel 29, §1, 12° van de gaswet), wordt verder voorgesteld om een 4° punt toe te voegen om de Koning eveneens de mogelijkheid te bieden om de maatregelen te bepalen die het verbintenissenprogramma, bedoeld in het voorgestelde artikel 11, § 1 van de elektriciteitswet, minstens moet bevatten.

De wijziging aan het 3° punt is een omzetting van artikel 12, f) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

De wijziging voorgesteld in het 5° punt is het gevolg van het voorstel tot weglating van artikel 28 van de huidige elektriciteitswet (zie ook de toelichting onder dit artikel).

Voor de toevoeging van de term “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

Afdeling 3. – Technisch reglement

Art. ~~11~~ 14. § 1. Na ~~advies van de commissie, en~~ overleg met de **transmissie**netbeheerder**,** stelt de ~~Koning~~ **CREG** een technisch reglement op voor het beheer van het transmissienet**, de aansluiting erop** en de toegang ertoe.
Het technisch reglement bepaalt inzonderheid:
1° de technische minimumeisen voor de aansluiting op het transmissienet van productie-installaties, **gewestelijke transmissienetten, lokale transmissienetten,** distributienetten, **gesloten bedrijfsnetten,** uitrusting van direct aangesloten afnemers, koppellijnencircuits en directe lijnen, de aansluitingstermijnen evenals de technische modaliteiten die de **transmissie**netbeheerder toelaten toegang te hebben tot de installaties van de gebruikers en maatregelen te nemen of te laten nemen met betrekking hiertoe indien de veiligheid of de technische betrouwbaarheid van het net dit vereist, alsook de termijnen voor aansluiting;
2° de operationele regels waaraan de **transmissie**netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van de elektriciteitsstromen en bij de maatregelen die hij dient te treffen om het hoofd te bieden aan problemen van overbelasting, technische mankementen en defecten van productie-eenheden;
3° in voorkomend geval, de prioriteit die in de mate van het mogelijke, rekening houdend met de noodzakelijke continuïteit van de voorziening, moet worden gegeven aan de productie-installaties die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, of aan eenheden van warmtekrachtkoppeling;

4° de ondersteunende diensten die de **transmissie**netbeheerder moet inrichten;
5° de gegevens die de netgebruikers aan de **transmissie**netbeheerder, de gegevens van het ontwikkelingsplan inbegrepen moeten verstrekken;
6° de informatie die door de **transmissie**netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het transmissienet is gekoppeld, teneinde een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van het koppelnet te waarborgen;
7° de bepalingen op het gebied van ~~informatie of van voorafgaande~~ goedkeuring door de ~~commissie~~ **CREG, voldoende ruim vóór hun inwerkingtreding,** van**:**
a) de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het transmissienet, anders dan de transmissietarieven of de methodes daarvoor bedoeld in hoofdstuk VIII;
b) de voorwaarden inzake de verstrekking van balanceringsdiensten voor de onevenwichten van de Belgische regelingszone; en
c) de voorwaarden inzake toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.
Deze voorwaarden kunnen de vorm aannemen, zonder dat deze opsomming uitputtend zou zijn, van operationele regels, algemene voorwaarden, type-overeenkomsten, formulieren of procedures toepasbaar op de **transmissie**netbeheerder en, in voorkomend geval, op de gebruikers.

§ 2. Overeenkomstig het technisch reglement **bedoeld in § 1**, verduidelijken de contracten van de **transmissie**netbeheerder met betrekking tot **de aansluiting op en** de toegang tot het net de toepassingsmodaliteiten hiervan voor de ~~gebruikers van het net, de distributeurs~~ **netgebruikers, lokale of gewestelijke transmissienetbeheerders, distributienetbeheerders, beheerders van gesloten bedrijfsnetten** of ~~de~~ tussenpersonen op een niet discriminatoire manier.

§ 3. De balanceringsdiensten voor de onevenwichten van de Belgische regelingszone bedoeld in § 1, tweede lid, 7°, b) worden zo economisch mogelijk uitgevoerd en bieden passende stimuleringsmaatregelen voor netgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen. Ze zijn billijk en niet-discriminerend, en gebaseerd op objectieve criteria.

§ 4. De CREG kan, na overleg met de transmissienetbeheerder, wijzigingen opleggen aan de in § 1, tweede lid, 7° bedoelde voorwaarden of aan de in § 2 bedoelde contracten, om ervoor te zorgen dat deze evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

Toelichting:

De paragrafen 1 tot 4 zijn de omzetting van artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn (goedkeuring van de voorwaarden door de regulator) en van artikel 37.9 (goedkeuren van congestiebeheersprocedures) en 37.10 (wijzigingen door de regulator).

Het opstellen van het technisch reglement wordt best verschoven van de Koning naar de CREG. Belangrijke onderdelen ervan worden immers door de nieuwe elektriciteitsrichtlijn rechtstreeks aan de regulator toevertrouwd. Het gaat met name om de voorwaarden inzake aansluiting op en toegang tot het transmissienet, met inbegrip van de balanceringsdiensten en het congestiebeheer. Concreet vallen daaronder de volledige Titels III en IV van het huidige technisch reglement alsook het overgrote deel van titel VI. In totaal gaat het om bijna 300 van de 392 artikelen.

Theoretisch is het mogelijk om de overige aspecten onder de bevoegdheid van de Koning te laten en aldus te komen tot twee technische reglementen (het ene opgesteld door de CREG

m.b.t. haar bevoegdheden en het andere door de Koning m.b.t. diens bevoegdheden), doch in de praktijk zou dit aanleiding kunnen geven tot overlappingen, tegenstrijdigheden, lacunes en allerlei andere vormen van rechtsonzekerheid. Ook de Afdeling Wetgeving van de Raad van State lijkt deze bezorgdheid te delen in zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 29, p. 23/76):

> *"Naar luid van het huidige artikel 11 van de elektriciteitswet worden in het door de Koning vast te stellen technisch reglement met betrekking tot het beheer van en de toegang tot het transmissienet een aantal aangelegenheden opgenomen die overeenkomstig artikel 37, lid 6, van richtlijn 2009/72/EG tot de exclusieve bevoegdheid van de regulerende instantie behoren. Die aspecten moeten in ieder geval worden uitgezonderd van de in het huidige artikel 11, tweede lid, opgesomde aangelegenheden. Indien dit laatste onmogelijk blijkt te zijn, moet de bevoegdheid om het technisch reglement vast te stellen, volledig worden toevertrouwd aan de CREG.*
>
> *Vanzelfsprekend moet ook het geldende technisch reglement hieraan worden aangepast of moet het eventueel zelfs worden opgeheven."*

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk "Definities".

Afdeling 4. – Andere activiteiten van de transmissienetbeheerder

Art. ~~9§ 1~~ 15. ~~Hij~~ De transmissienetbeheerder mag geen ~~andere~~ activiteiten ondernemen inzake ~~productie of~~ verkoop van elektriciteit **anders** dan de verkopen die nodig zijn voor zijn coördinatieactiviteit als **transmissie**netbeheerder**, noch inzake productie van elektriciteit anders dan de productie bestemd om te voldoen aan zijn noden op het vlak van ondersteunende diensten en van het dekken van netverliezen,**~~. Hij mag ook geen activiteiten ondernemen~~ **, noch** inzake het beheer van distributienetten met een spanningsniveau dat lager is dan 30 kV.

Toelichting :

Dit artikel herneemt grotendeels de tekst van artikel 9, § 1 van de huidige elektriciteitswet (behoudens de eerst zin ervan, die wordt overgebracht naar artikel 17). Voor de toevoeging van de term "transmissie" wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

De bestaande mogelijkheid voor de transmissienetbeheerder om zich, bij wijze van uitzondering in te laten met productieactiviteiten die nodig zijn voor zijn coördinatieactiviteit is geherformuleerd om deze lichtjes uit te breiden. Het is immers meer dan wenselijk dat de transmissienetbeheerder zich ook zelf zou kunnen inlaten met die productieactiviteiten die hem toelaten om de nodige energie te produceren voor het adequaat vervullen van bepaalde van zijn wettelijke taken, m.n. het verzekeren van de beschikbaarheid van de nodige ondersteunende diensten evenals het dekken van de netverliezen, welke onontbeerlijk zijn voor de operationele veiligheid van het net en desgevallend de heropbouw ervan.

Er moet immers een onderscheid worden gemaakt tussen twee types van elektriciteitsproductie: enerzijds de productie met het oog op verkoop, die in het kader van de eigendomsontvlechting niet toegelaten is voor transmissienetbeheerders daar dit zou leiden tot belangenconflicten en oneerlijke concurrentie, en anderzijds de productie die enkel dient voor de eigen behoeften van het net, waarvoor deze problemen niet gelden. De verruiming van deze bepaling laat een uitbereiding toe van de mogelijkheden voor de bevoorradingswijze voor netverliezen en ondersteunende diensten. ELIA ondervindt momenteel immers grote moeilijkheden om druk uit te oefenen op de prijs van deze elementen, teneinde deze tegen een redelijke kost te kunnen aankopen. De opening naar nieuwe technische mogelijkheden om aan deze essentiële noden, eventueel op een gecombineerde wijze, te voldoen, zal toelaten dat daarbij ook nieuwe marktspelers betrokken worden. Wanneer de transmissienetbeheerder zich zelf zou kunnen inlaten met de productie van de nodige energie voor het verzekeren van de ondersteunende diensten en het dekken van de netverliezen, zou

dit moeten toelaten om de kosten die daarmee gepaard gaan – en die gereflecteerd worden in de nettarieven – substantieel te reduceren.Deze nieuwe wijze van bevoorrading voor de ondersteunende diensten en van energie voor de netverliezen maakt deel uit van de gereguleerde taken van de netbeheerder en blijft derhalve onderworpen aan de tarifaire controle door de CREG.

De **transmissie**netbeheerder mag, rechtstreeks of onrechtstreeks, **noch aandelen noch aan aandelen verbonden rechten** ~~geen lidmaatschapsrechten~~ bezitten onder welke vorm dan ook**:**
1° in producenten, ~~distributeurs,~~ leveranciers ~~en~~**,** tussenpersonen**; en/of**
2° in vennootschappen voor exploitatie of productie van aardgas, in leveringsbedrijven en/of in grootafnemers in de zin van de wet van […] betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

Toelichting:

Deze paragraaf bevat een verbod voor de transmissienetbeheerder op het bezit van lidmaatschapsrechten in een aantal ondernemingen. Dit verbod dient uitgebreid te worden om elke ongunstige invloed op de onafhankelijkheid van de netbeheerder of de uitoefening van zijn taken te voorkomen.

Een absoluut verbod op het bezit van aandelen en aan aandelen verbonden rechten in distributeurs (lees "distributienetbeheerders") lijkt niet (langer) verantwoord, gelet op (i) de vereisten inzake *unbundling* van toepassing op alle netbeheerders, (ii) het gereguleerde karakter van hun activiteiten en (iii) het feit dat deze activiteiten het voorwerp uitmaken van een gescheiden boekhouding.

Voor de toevoeging van "transmissie" wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

Art. ~~8. § 2.~~ 16. Onverminderd artikel 15, kan de transmissienetbeheerder, o~~O~~vereenkomstig zijn maatschappelijk doel, ~~kan de netbeheerder~~ elke andere activiteit uitoefenen op of buiten het Belgische grondgebied. Onder voorbehoud van een overleg met de Gewesten, kunnen deze activiteiten bestaan uit onder meer diensten voor de uitbating, het onderhoud, de verbetering, de vernieuwing, de uitbreiding en/of het beheer van lokale, regionale transmissie- en/of distributienetten met een spanningsniveau van 30 kV tot 70 kV.
Hij kan deze activiteiten~~, met inbegrip van de handelsactiviteiten,~~ rechtstreeks uitoefenen of via deelnemingen in publieke of private instellingen, vennootschappen of verenigingen die reeds bestaan of nog opgericht zullen worden.

Toelichting:

Deze bepaling herneemt artikel 8, § 2 van de huidige elektriciteitswet.

Voor wat betreft de mogelijkheid voor de transmissienetbeheerder om productieactiviteiten uit te oefenen, wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15.

Geen enkele door de artikelen 15 en 16 toegelaten ~~Deze~~ activiteit~~en~~ **of deelneming** ~~kunnen alleen maar~~ **mag** uitgeoefend **of aangehouden** worden indien ze ~~g~~een negatieve invloed ~~hebben~~ **heeft of kan hebben** op de onafhankelijkheid van de **transmissie**netbeheerder ~~noch~~ **of op** de uitoefening van de taken die hem door de wet zijn toevertrouwd.
~~Voor de in deze paragraaf bedoelde activiteiten wordt een afzonderlijke boekhouding gevoerd overeenkomstig artikel 22.~~

Toelichting:

Deze bepalingen hernemen artikel 8, § 2 van de huidige elektriciteitswet.

Na de eerste fase van de liberalisering van de markt beginnen transmissienetbeheerders hun onderneming nu eveneens te ontwikkelen op Europees vlak. Deze ontwikkeling zal niet noodzakelijk gericht zijn op het belang van de Belgische netgebruikers, maar zal veeleer de rendabiliteit van de onderneming en dus de belangen van de aandeelhouders dienen.

De geschrapte zin is opgenomen in het ontworpen artikel 48.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

De transmissienetbeheerder deelt elke deelneming in een onderneming, alsook elke wijziging ervan, mee aan de CREG.

Toelichting:

Met het oog op de controle door de CREG van de naleving door de transmissienetbeheerder van het verbod op discriminatoire behandeling van netgebruikers, is het wenselijk dat de CREG een zicht heeft op de deelnemingen die de transmissienetbeheerder aanhoudt (bv. in eindafnemers, distributienetbeheerders, enz.). Vandaar dat een mededelingsplicht terzake in hoofde van de transmissienetbeheerder wordt voorgesteld.

Afdeling 5. – Voorwaarden aangaande de organisatie van de transmissienetbeheerder

Art. ~~9.~~ ~~§ 1.~~ 17. De **transmissie**netbeheerder moet zijn opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap, met maatschappelijke zetel en centrale administratie in een Staat van de Europese Economische Ruimte. **Hij voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen, ongeacht of het al dan niet gaat om een genoteerde vennootschap in de zin van dat Wetboek.**

Toelichting:

Naar analogie met artikel 8/2 van de huidige gaswet, wordt de bijzondere procedure voor beslissingen van genoteerde vennootschappen van toepassing verklaard op de transmissienetbeheerder, ook als deze niet ter beurze genoteerd zou zijn. Het gaat met name om de voorafgaande beoordeling door een comité van onafhankelijke bestuurders.

Anders dan in de huidige gaswet, wordt rechtstreeks verwezen naar het Wetboek van Vennootschappen, en niet naar de wet van 2 augustus 2002 “houdende wijziging van het Wetboek van vennootschappen alsook van de wet van 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen en tot reglementering van de openbare overnameaanbiedingen”. Wetgevingstechnisch zijn verwijzingen naar wijzigende wetten immers af te raden, onder meer omwille van onzekerheid over de vraag of rekening moet worden gehouden met latere wijzigingen aan dezelfde artikelen (zoals in casu de wet van 17 december 2008 “inzonderheid tot oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen”). Bovendien zijn de meeste bepalingen van de wet van 2 augustus 2002 niet specifiek gericht op genoteerde ondernemingen en is de verwijzing in de huidige gaswet dus ook te ruim.

Aangaande de rechtsvorm van de transmissienetbeheerder, stelt de Raad van State in zijn advies nr. 47.570/3 d.d. 31 mei 2011 (punt 15) dat de richtlijn geen specifieke rechtsvorm oplegt voor de transmissienetbeheerder. Deze vaststelling is correct, doch de richtlijn lijkt het ook niet te verbieden. In elk geval, indien zou worden overwogen om andere rechtsvormen toe te laten, moet dit gepaard gaan met een grondige herziening van de onafhankelijkheids- en corporate governancevereisten in de elektriciteitswet, die thans volledig geënt zijn op de nv.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

Art. 9~~*bis*~~ 18. De transmissienetbeheerder is eigenaar van het geheel van de transmissie-infrastructuur die hij beheert.

Toelichting:

Deze bepaling vormt de omzetting van het principe vervat in artikel 9.1, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Vermits er overeenkomstig het ontworpen artikel 9, § 1, eerste lid van de huidige wet slechts één transmissienetbeheerder bestaat in België, dient deze transmissienetbeheerder, gelet op artikel 9.1, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, eigenaar te zijn van het geheel van het transmissienet. In de mate waarin de ontworpen bepaling leek toe te laten dat ook aan deze voorwaarde via filialisering kon worden voldaan, is ze strijdig met de richtlijn. Deze weglating stemt trouwens overeen met het advies nr. 49.570/3 van de Raad van State d.d. 31 mei 2011 (punt 20) en wordt ook verdedigd in de rechtsleer (E. CABAU, “Unbundling of Transmission System Operators” in *The Internal Energy Market. The Third Liberalisation Package*, 2010, p. 97: *“So as to promote investments, the network operator has to be the network owner. The requirement for the owner of the transmission system to ‘act as a transmission system operator’ clearly seems to imply that the company owning the TSO has to run itself the network and cannot lease it.”*).

De transmissienetbeheerder is belast met het verwerven van de eigendom van de transmissie-infrastructuur die hij beheert en waarvan hij nog geen eigenaar is op de dag van inwerkingtreding van dit artikel. De waarde van de infrastructuur wordt voorafgaandelijk goedgekeurd door de CREG.

Toelichting:

De bestaande aansluitingen, hoewel zij technisch deel uitmaken van het transmissienet, vallen niet noodzakelijk onder de eigendom van de netbeheerder. Rekening houdend met de verplichting uit de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, en vermits het niet denkbaar is om de eigenaars van deze aansluitingen (zijnde transmissienetgebruikers) aan te wijzen als beheerders van het transmissienet, is het verkieslijk om de transmissienetbeheerder ermee te belasten de eigendom van deze aansluitingen te verwerven.

Dit artikel is niet van toepassing in de hypothese bedoeld in artikel 9, § 3.

Toelichting:

De verplichting om eigendom over de infrastructuur te houden is niet van toepassing als het net beheerd wordt door een gezamenlijke onderneming van twee netbeheerders die eigendom zijn van de infrastructuur. Dit vormt een omzetting van artikel 9.5 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en wordt reeds vermeld in het ontworpen artikel 9, § 3 van deze wet.

~~**§** 1. De netbeheerder dient, rechtstreeks of onrechtstreeks, op twee effecten na, het bezit te hebben van het volledige kapitaal van en de stemrechten verbonden aan de effecten uitgegeven door :~~
~~1° elke dochteronderneming die in opdracht van de netbeheerder het beheer van het transmissienet bedoeld in artikel 8 geheel of gedeeltelijk waarneemt;~~
~~2° elke dochteronderneming die eigenaar is van de infrastructuur en uitrusting die deel uitmaken van het transmissienet~~.

~~Elke vervreemding door de netbeheerder en zijn dochterondernemingen van de infrastructuur en uitrusting die deel uitmaken van het transmissienet, is onderworpen aan het eensluidend advies van de commissie.~~

~~§ 2. De rechten en verplichtingen die de netbeheerder krachtens de wet heeft, zijn van toepassing op elk van zijn dochterondernemingen bedoeld in § 1, eerste lid, 1°.~~
~~De bevoegdheden waarover de commissie door of krachtens deze wet beschikt ten aanzien van de netbeheerder, zijn eveneens van toepassing op elk van de dochterondernemingen bedoeld in § 1.~~

~~§ 3. De raden van bestuur en de directiecomités van de netbeheerder en van elk van zijn dochterondernemingen bedoeld in § 1, eerste lid, zijn samengesteld uit dezelfde leden. Op voorstel van de commissie kan de minister hierop uitzonderingen toestaan indien deze nodig zijn voor een efficiënt bestuur van de netbeheerder en zijn dochterondernemingen en indien zij de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van het beheer van het transmissienet niet bedreigen.~~
~~Er is geen onafhankelijkheid vereist van het personeel van de netbeheerder ten aanzien van zijn dochterondernemingen bedoeld in § 1, eerste lid, en omgekeerd. Er is geen onafhankelijkheid vereist van het personeel van de ene dochteronderneming bedoeld in §~~**§** ~~1, eerste lid, ten aanzien van een andere dochteronderneming bedoeld in § 1, eerste lid.~~

Toelichting:

Deze paragrafen moeten worden geschrapt omdat voortaan, in toepassing van artikel 9.1, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, de transmissienetbeheerder eigenaar moet zijn van het geheel van de transmissieinfrastructuur en omgekeerd. Hij mag de neteigendom en/of het netbeheer niet meer onderbrengen in dochterondernemingen, zodat er ook geen bijzondere regeling meer vereist is inzake corporate governance en onafhankelijkheid van dergelijke dochterondernemingen. Ook de toelating tot vervreemding is niet langer nodig, gelet op de waarborgen van het nieuw ontworpen artikel 18 en van de regels op het vlak van certificering/aanwijzing. Hij kan dus ook geen elementen van dit net meer vervreemden.

Art. ~~**9.** § 2.~~ **19. § 1.** De raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder is uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders en minstens voor de helft uit onafhankelijke bestuurders.
De groep van onafhankelijke bestuurders beschikt deels over kennis inzake financieel beheer, deels over relevante kennis inzake technische zaken en vooral over relevante kennis van de energiesector. ~~De commissie geeft een eensluidend advies betreffende de onafhankelijkheid van de in artikel 2, 30°, bedoelde onafhankelijke bestuurders, zulks ten laatste binnen een periode van dertig dagen vanaf de ontvangst van de kennisgeving van de benoeming van deze onafhankelijke bestuurders door het bevoegd orgaan van de netbeheerder. Naast hun onafhankelijkheid worden deze onafhankelijke bestuurders door de algemene vergadering benoemd deels om hun kennis inzake financieel beheer en deels om hun relevante kennis inzake technische zaken.~~
De raad van bestuur is voor minstens een derde samengesteld uit leden van het andere geslacht.
~~De bepalingen van het eerste en het tweede lid zijn voor de eerste maal van toepassing bij de hernieuwing van alle of van een gedeelte van de mandaten van de leden van de raad van bestuur.~~
De raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder richt uit zijn midden minstens een auditcomité, een vergoedingscomité en een corporate governance comité op. **De comités zijn samengesteld uit minstens drie leden.**

Het corporate governance comité is uitsluitend samengesteld uit onafhankelijke bestuurders.
Het auditcomité~~ en~~**,** het vergoedingscomité **en elk overig comité dat binnen de raad van bestuur wordt opgericht,** zijn uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders en in meerderheid uit onafhankelijke bestuurders.
~~Het corporate governance comité is uitsluitend samengesteld uit minstens drie onafhankelijke bestuurders.~~

Toelichting :

Het ontworpen artikel 19 is overgenomen uit artikel 9, § 2 van de huidige elektriciteitswet, dat werd opgesplitst in twee paragrafen:

In artikel 19, § 1 werden de bepalingen inzake de samenstelling en de structuur van de raad van bestuur en inzake de groep van onafhankelijke bestuurders verenigd. Voortaan moet de groep van onafhankelijke bestuurders niet alleen deels over de nodige technische kennis en deels over de nodige kennis inzake financieel beheer, maar vooral over afdoende kennis van de energiesector beschikken, naar analogie van wat in de gassector van toepassing is sinds de wet van 10 september 2009 tot wijziging van de gaswet.

Artikel 19, § 2 heeft veeleer betrekking op de individuele onafhankelijke bestuurders.

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

§ 2. Een onafhankelijke bestuurder bedoeld in § 1 is elke niet-uitvoerende bestuurder die formeel en inhoudelijk onafhankelijk is.
Hij is formeel onafhankelijk indien hij:
1° voldoet aan de voorwaarden van artikel 526*ter* van het Wetboek van vennootschappen; en
2° tijdens de vierentwintig maanden die zijn aanstelling voorafgegaan zijn, geen functie of activiteit heeft uitgeoefend, al dan niet bezoldigd, ten dienste van de transmissienetbeheerder, van een dominerende aandeelhouder van de transmissienetbeheerder, van een netgebruiker of van een tussenpersoon; en
3° tijdens de duur van zijn aanstelling, geen functie of activiteit uitoefent, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een van de transmissieneteigenaars, van de transmissienetbeheerder met uitzondering van zijn functie van onafhankelijk bestuurder, van een dominerende aandeelhouder van de transmissienetbeheerder, van een netgebruiker of van een tussenpersoon.
Hij is inhoudelijk onafhankelijk indien hij beschikt over de nodige motivatie, vaardigheden, ervaring, tijd en kritische ingesteldheid om zich onafhankelijk op te stellen tijdens de uitoefening van zijn mandaat.
Onverminderd haar bevoegdheid tot controle van de onafhankelijkheid tijdens de uitoefening van het mandaat van de onafhankelijke bestuurder, geeft de CREG een eensluidend advies betreffende de onafhankelijkheid van de onafhankelijke bestuurders, zulks ten laatste binnen een periode van dertig dagen vanaf de ontvangst van de kennisgeving van de benoeming van deze onafhankelijke bestuurders door het bevoegd orgaan van de transmissienetbeheerder. De CREG weigert een eensluidend advies indien de aldus benoemde bestuurder niet onafhankelijk is overeenkomstig de in deze paragraaf bedoelde voorwaarden.

Toelichting:

Deze nieuwe paragraaf vervangt de definitie van onafhankelijk bestuurder in het (oude) artikel 2, 30° van de elektriciteitswet. Het past vooreerst om de verwijzing in het oude artikel 2, 30°

van de elektriciteitswet naar het Wetboek van vennootschappen te actualiseren. De onafhankelijkheidsvereisten zijn sedert de wet van 17 december 2008 inzonderheid tot oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen niet langer in artikel 524 zelf opgenomen, doch in het artikel 526*ter* van het Wetboek van Vennootschappen. Het past dan ook rechtstreeks naar dit laatste artikel te verwijzen.

Bovendien verdient het aanbeveling uitdrukkelijk te bepalen dat een onafhankelijke bestuurder zich ook tijdens zijn mandaat van de in dit artikel bedoelde functies en activiteiten dient te onthouden. Verder is het aangewezen in hoofde van de onafhankelijke bestuurders een onafhankelijkheid van alle netgebruikers te vereisen en niet alleen van de thans opgesomde, dit in het licht van de verplichting voor de transmissienetbeheerder om af te zien van elke discriminatie van netgebruikers of categorieën van netgebruikers. Ten behoeve van de rechtszekerheid is het aangewezen te bepalen wanneer de onafhankelijke bestuurders aan deze nieuwe definitie van formele onafhankelijkheid dienen te voldoen en dus ook in een overgangsbepaling te voorzien.

Een overgangsbepaling wordt voorzien in artikel 79, § 2 van de elektriciteitswet.

§ 3. Het auditcomité is belast met de volgende taken:
1° de rekeningen onderzoeken en de controle van het budget waarnemen;
2° de auditwerkzaamheden opvolgen;
3° de betrouwbaarheid van de financiële informatie evalueren;
4° de interne controle organiseren en daarop toezicht uitoefenen;
5° de doeltreffendheid nagaan van de interne systemen van risicobeheer.
Het auditcomité is bevoegd om een onderzoek in te stellen in elke aangelegenheid die onder zijn bevoegdheden valt. Te dien einde beschikt het over de nodige werkmiddelen, heeft het toegang tot alle informatie, met uitzondering van commerciële **en andere vertrouwelijke** gegevens betreffende de netgebruikers, en kan het interne en externe deskundigen om advies vragen.

§ 4. Het vergoedingscomité is belast met het opstellen van aanbevelingen ter attentie van de raad van bestuur inzake de bezoldiging van de leden van het directiecomité.

§ 5. Het corporate governance comité is belast met de volgende taken:
1° aan de algemene vergadering van aandeelhouders kandidaten voorstellen voor de mandaten van onafhankelijk bestuurder;
2° het verlenen van een voorafgaande goedkeuring bij de aanstelling van de leden van het directiecomité;
3° op verzoek van elke onafhankelijke bestuurder, van de voorzitter van het directiecomité of van de ~~commissie~~ **CREG**, elk belangenconflict onderzoeken tussen de **transmissie**netbeheerder, enerzijds, en een dominerende aandeelhouder of een met een dominerende aandeelhouder ~~geassocieerde of verbonden~~ **verwante** onderneming, anderzijds, en hierover verslag uitbrengen aan de raad van bestuur;

Toelichting:

Artikel 1, 36° definieert verwante onderneming als “een verbonden of geassocieerde onderneming in de zin van de artikelen 11 en 12 van het Wetboek van Vennootschappen of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort.”

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

4° zich uitspreken over de gevallen van onverenigbaarheid in hoofde van **de leden van het directiecomité en het personeel** ~~de directieleden en van de personeelsleden~~;

Toelichting:

De termen “leden van het directiecomité” zijn correcter dan “directieleden”. Het gaat om een redactionele aanpassing.

5° toezien op de toepassing van de bepalingen van dit artikel en van **de** artikel**en** ~~9*ter*~~ **15 tot 18**, de doeltreffendheid ervan evalueren ten aanzien van de eisen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van ~~het beheer van het~~ **de** transmissienet**beheerder opgelegd door deze wet en/of haar uitvoeringsbesluiten** en elk jaar een verslag hierover aan de ~~commissie~~ **CREG** voorleggen.
Het directiecomité van de transmissienetbeheerder deelt alle nuttige en noodzakelijke informatie mee aan het corporate governancecomité opdat dit zijn taken naar behoren zou kunnen uitvoeren.

Toelichting:

Het corporate governance comité van de netbeheerder kan slechts naar behoren zijn taken uitvoeren indien het daartoe over alle nuttige en noodzakelijke informatie beschikt. Dit is in het bijzonder het geval in het kader van de taak bedoeld onder 5°. Om zich een oordeel te kunnen vormen over de vraag of de bepalingen inzake deugdelijk bestuur bedoeld in de elektriciteitswet doeltreffend zijn in het licht van een onafhankelijk en onpartijdig netbeheer, dient het corporate governance comité logischerwijze eerst na te gaan of de netbeheerder in de praktijk daadwerkelijk onafhankelijk en onpartijdig optreedt. Het corporate governance comité kan het netbeheer slechts evalueren indien het toegang heeft tot voldoende relevante informatie over concrete dossiers.

§ 6. Overeenkomstig artikel 524*bis* van het Wetboek van vennootschappen, stelt de raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder een directiecomité aan.

§ 7. Na voorafgaande goedkeuring door het corporate governance comité, wijst de raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder de leden van het directiecomité aan en, in voorkomend geval, ontslaat hij ze, met inbegrip van de voorzitter en vice-voorzitter. De bepalingen van deze paragraaf zijn voor de eerste maal van toepassing op de benoemingen en hernieuwingen van de mandaten na de inwerkingtreding van dit artikel. De voorzitter en vice-voorzitter van het directiecomité hebben zitting in de raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder met een raadgevende stem.

§ 8. De raad van bestuur van de **transmissie**netbeheerder oefent ~~met name~~ de volgende bevoegdheden uit:
1° hij bepaalt het algemeen beleid van de vennootschap;
2° hij oefent de bevoegdheden uit die hem door of krachtens het Wetboek van Vennootschappen worden toegekend, ~~met uitzondering van~~ **zonder afbreuk aan** de bevoegdheden die worden toegekend of gedelegeerd aan het directiecomité van de **transmissie**netbeheerder;
3° hij houdt een algemeen toezicht op het directiecomité van de **transmissie**netbeheerder, met inachtneming van de wettelijke beperkingen op het vlak van de toegang tot de commerciële en andere vertrouwelijke gegevens betreffende de netgebruikers en de verwerking ervan;
4° hij oefent de bevoegdheden uit die hem door de statuten worden toegewezen.

§ 9. Het directiecomité van de **transmissie**netbeheerder oefent ~~onder andere~~ de volgende bevoegdheden uit:
~~1° het beheer van de elektriciteitsnetten;~~
~~2~~ **1**° het dagelijks bestuur van de **transmissie**netbeheerder;
~~3~~ **2**° de andere bevoegdheden die gedelegeerd zijn door de raad van bestuur;
~~4~~ **3**° de bevoegdheden die er door de statuten worden aan toegewezen.

§ 10. Bij de hernieuwing van de mandaten van de leden van de raad van bestuur en van het directiecomité wordt erop toegezien dat een taalevenwicht wordt bereikt en behouden.

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

De overige wijzigingen die worden aangebracht, zijn puur formeel.

Afdeling 6. – Certificering van de transmissienetbeheerder

Art. 20. § 1. Voordat een bedrijf wordt goedgekeurd en aangewezen als transmissienetbeheerder, moet het worden gecertificeerd door de CREG overeenkomstig de procedures bedoeld in de §§ 2 en 3 van dit artikel.

§ 2. De CREG opent een certificeringsprocedure:
1° wanneer een (kandidaat-) transmissienetbeheerder de CREG hierom schriftelijk verzoekt;
2° in geval van kennisgeving door de transmissienetbeheerder in toepassing van § 4;
3° op eigen initiatief, wanneer de CREG kennis heeft van een geplande wijziging van rechten of invloed ten aanzien van de transmissieneteigenaars of -beheerders die kunnen leiden tot een inbreuk op de eisen van de artikelen 18 en 21, of wanneer de CREG redenen heeft om aan te nemen dat een dergelijke inbreuk heeft plaatsgevonden; of
4° na een met redenen omkleed verzoek van de Europese Commissie.

§ 3. Het certificeringsverzoek door een (kandidaat-) transmissienetbeheerder of de kennisgeving door een transmissienetbeheerder bedoeld in § 4, geschiedt bij een ter post aangetekend schrijven met ontvangstbewijs en bevat alle nuttige en noodzakelijk informatie.
In voorkomend geval vraagt de CREG aan de (kandidaat-) transmissienetbeheerder om bijkomende informatie over te maken binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de datum van het verzoek of de kennisgeving.
De CREG neemt een beslissing over de certificering binnen de vier maanden volgend op de datum van de kennisgeving of het verzoek bedoeld in § 2. Na het verstrijken van de periode van vier maanden wordt de certificering geacht stilzwijgend te zijn toegekend.
In geval van onvoldoende informatie kan de CREG besluiten tot de onontvankelijkheid van het verzoek tot certificering.
Desgevallend kan de CREG in haar certificeringsbeslissing specifieke modaliteiten opleggen met het oog op de permanente naleving van de voorwaarden vervat in de artikelen 18 en 21.
De CREG brengt haar expliciete of stilzwijgende beslissing betreffende de certificering onverwijld ter kennis van de Europese Commissie, samen met alle relevante informatie in verband met deze beslissing.

De beslissing van de CREG wordt pas van kracht na de afronding van de procedure voorzien in artikel 3 van de Verordening (EG) nr. 714/2009. Zij wordt, in voorkomend geval samen met het advies van de Europese Commissie, ter kennis gebracht van de minister en bekendgemaakt op de website van de CREG.

§ 4. De gecertificeerde transmissienetbeheerders stellen de CREG onverwijld in kennis van elke geplande transactie die een herevaluatie kan vereisen van de naleving van de voorschriften van de artikelen 18 en 21. De kennisgeving geschiedt bij een ter post aangetekend schrijven met ontvangstbewijs.

Toelichting:

Dit artikel houdt onder meer een omzetting in van artikel 10 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, dat bepaalt dat een bedrijf, vooraleer te kunnen worden aangewezen als transmissienetbeheerder, moet worden gecertificeerd door de nationale regulerende instantie. Deze certificering beperkt zich tot het onderzoek of de (kandidaat)-transmissienetbeheerder voldoet aan de ontvlechtingsvereisten op basis van de in artikel 18 en 21 vastgestelde criteria en doet in geen geval uitspraak over de financiële en technische competenties van deze laatste.

In zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 22) bevestigt de Raad van State dat de certificering van transmissienetbeheerders tot de exclusieve bevoegdheid van de regulator behoort.

De vennootschap ELIA SYSTEM OPERATOR werd bij ministerieel besluit van 13 september 2002 aangewezen als transmissienetbeheerder. Het nieuw voorgestelde artikel 75 van de elektriciteitswet voorziet dat de thans aangewezen transmissienetbeheerder de nodige stappen moeten ondernemen om tegen ten laatste 3 maart 2012 enerzijds gecertificeerd te zijn en anderzijds aangewezen te zijn als transmissienetbeheerder door de minister, overeenkomstig de nieuwe certificerings- en aanwijzingsprocedure vervat in onderhavige tekst. Aangezien de derde elektriciteitsrichtlijn geen uitzondering voorziet voor reeds bestaande beheerders op het ogenblik dat de derde elektriciteitsrichtlijn in werking treedt, is een overgangsbepaling noodzakelijk (cf. artikel 75 van de in deze studie voorgestelde wet).

Art. 21. § 1. Om gecertificeerd te worden, dient de (kandidaat-) transmissienetbeheerder te voldoen aan volgende voorwaarden:
1° eigenaar zijn van het transmissienet waarvan het beheer wordt beoogd, overeenkomstig artikel 18;
2° geen enkele persoon die direct of indirect zeggenschap uitoefent over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht, mag direct of indirect zeggenschap of enig recht uitoefenen over de (kandidaat-)transmissienetbeheerder;
3° geen enkele persoon die direct of indirect zeggenschap uitoefent over de (kandidaat-) transmissienetbeheerder, mag direct of indirect zeggenschap of enig recht uitoefenen over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht;
4° geen enkele persoon die het recht heeft om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van de (kandidaat-) transmissienetbeheerder, mag op directe of indirecte wijze zeggenschap of enig recht uitoefenen over een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht;
5° geen enkele persoon mag lid zijn van de raad van toezicht, van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen, van zowel een bedrijf dat één van de functies van productie of levering verricht, als de (kandidaat-) transmissienetbeheerder.

§ 2. De in § 1, 2° tot 4° bedoelde rechten omvatten met name:

1° het recht om stemrechten uit te oefenen;
2° de bevoegdheid om leden aan te wijzen van de raad van bestuur of van organen die het bedrijf juridisch vertegenwoordigen; of
3° het hebben van een meerderheidsaandeel.

§ 3. Het verbod van § 1, 2° en 3° is eveneens van toepassing op de rechten en zeggenschap omschreven in artikel 8, § 1, 2° van de wet van […] betreffende het vervoer van gasachtige producten **en andere door middel van leidingen.**

Toelichting:

Dit artikel houdt een omzetting in van de artikelen 9.1 tot 9.3 van de derde elektriciteitsrichtlijn voor wat betreft transmissienetbeheerders. Het wordt evenwel licht aangepast, enerzijds vanuit de zorg voor leesbaarheid en structuur, anderzijds omdat artikel 9 van de nieuwe richtlijn geredigeerd is als een verplichting naar de lidstaten ("De lidstaten waken erover dat…") terwijl het voorgestelde artikel 21 van de elektriciteitswet geredigeerd is als een opsomming van de certificeringsvoorwaarden van de netbeheerder ("Om gecertificeerd te worden, dienen kandidaat-transmissienetbeheerders te voldoen aan volgende voorwaarden…").

Het model van eigendomsontvlechting, dat ook het uitgangspunt is voor transmissie in de nieuwe richtlijnen, schept immers de meest duidelijke situatie voor de markt, de consumenten en de regulator. Ontvlechting van eigendom is een effectieve en stabiele manier om het inherente belangenconflict op te lossen en de leverings- en voorzieningszekerheid te verzekeren.

De verwijzing naar productieactiviteiten doet geen afbreuk aan het recht van de transmissienetbeheerder om in bepaalde welomschreven gevallen dergelijke activiteiten te ontplooien. Er wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 15 van de elektriciteitswet.

Art. 22. De CREG ziet erop toe dat de transmissienetbeheerder permanent de voorschriften van de artikelen 18 en 21 naleeft.
In voorkomend geval opent zij, met toepassing van artikel 20, § 2, 3°, een nieuwe certificeringsprocedure. Daartoe vraagt de CREG, per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs, alle nuttige en noodzakelijke informatie op bij de transmissienetbeheerder.
Na de transmissienetbeheerder te hebben gehoord of behoorlijk te hebben opgeroepen, kan de CREG de certificering herroepen. De beslissing tot herroeping van de certificering wordt ter kennis gebracht van de minister en van de Europese Commissie. Zij wordt bekendgemaakt op de website van de CREG.

Toelichting:

Dit artikel houdt onder meer een omzetting in van artikel 10.4 van de derde elektriciteitsrichtlijn, en bevat tevens een procedure van intrekking.

Afdeling 7. – Certificering met betrekking tot niet-EU-landen

Art. 23. § 1. Indien de eigenaar of de beheerder van het transmissienet waarover één of meer personen uit één of meer landen die geen lid zijn van de Europese Unie zeggenschap hebben, om certificering verzoekt, stelt de CREG de Europese Commissie daarvan in kennis.
De CREG stelt de Europese Commissie tevens in kennis van alle omstandigheden die ertoe zouden leiden dat één of meer personen uit één of meer landen die geen lid zijn van

de Europese Unie zeggenschap over het transmissienet of over de transmissienetbeheerder verkrijgen.
De transmissienetbeheerder stelt de CREG onverwijld in kennis van de omstandigheden die ertoe zouden leiden dat één of meer personen uit één of meer landen die geen lid zijn van de Europese Unie zeggenschap over het transmissienet of over de transmissienetbeheerder verkrijgen.

§ 2. De CREG neemt binnen vier maanden na de datum van kennisgeving door de transmissieneteigenaar of transmissienetbeheerder een ontwerpbeslissing over de certificering.
De CREG staat de certificering toe indien de verzoeker bewijst dat:
1° hij voldoet aan de vereisten van de artikelen 18 en 21;
2° het toekennen van de certificering geen bedreiging vormt voor de energievoorzieningszekerheid van België of van de Europese Unie. Bij het beraad over deze vraag houdt de CREG rekening met:
a) de rechten en verplichtingen die de Europese Unie heeft met betrekking tot het betrokken derde land uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van een overeenkomst die is gesloten met een of meer derde landen waarbij de Europese Unie partij is en waarin energievoorzieningszekerheid aan bod komt,
b) de rechten en verplichtingen die België heeft ten aanzien van het betrokken derde land uit hoofde van overeenkomsten met deze derde landen, voor zover zij stroken met het Unierecht, en
c) andere specifieke feiten en omstandigheden van het betrokken geval en het betrokken derde land.

§ 3. De ontwerpbeslissing van de CREG wordt ter kennis gebracht van de Europese Commissie, samen met alle relevante informatie over de ontwerpbeslissing, voor advies over:
1° de vraag of de entiteit in kwestie voldoet aan de vereisten van artikel 9 van Richtlijn 2009/72/EG, en
2° de vraag of het toekennen van de certificering geen bedreiging vormt voor de energievoorzieningszekerheid van de Europese Unie.
Indien de Europese Commissie geen advies uitbrengt binnen twee maanden na ontvangst van de ontwerpbeslissing, of binnen vier maanden indien de termijn aldus verlengd werd door het vragen van een standpunt aan het Agentschap, de betrokken lidstaat en/of belanghebbenden, wordt zij geacht er geen bezwaar tegen te hebben.

§ 4. De CREG beschikt over een termijn van twee maanden na het verstrijken van de termijn bedoeld in § 3, tweede lid om een definitieve beslissing over de certificering te nemen.
Daarbij houdt de CREG rekening met het advies van de Europese Commissie. Niettemin heeft de CREG het recht de certificering te weigeren indien dit een bedreiging vormt voor de energieleverings- en voorzieningszekerheid van België of van een andere lidstaat van de Europese Unie. Ingeval de definitieve beslissing van de CREG afwijkt van het advies van de Europese Commissie, dient de CREG deze afwijking in haar definitieve beslissing te motiveren.

§ 5. De definitieve beslissing van de CREG wordt, in voorkomend geval samen met het advies van de Europese Commissie, ter kennis gebracht van de minister en bij uittreksel bekendgemaakt op de website van de CREG. Indien de beslissing afwijkt van het advies

van de Europese Commissie, maakt de CREG tezamen met deze beslissing de motivering ervan bekend.

§ 6. De CREG ziet erop toe dat de transmissienetbeheerder de eisen van § 2 permanent naleeft. Indien de CREG vaststelt dat de transmissienetbeheerder deze eisen niet naleeft, opent de CREG een nieuwe certificeringsprocedure overeenkomstig dit artikel. Daartoe vraagt de CREG, per aangetekend schrijven met ontvangstbewijs, alle nuttige en noodzakelijke informatie op bij de transmissienetbeheerder.
Na de betrokken transmissienetbeheerder te hebben gehoord of behoorlijk te hebben opgeroepen, kan de CREG de certificering herroepen indien de transmissienetbeheerder de eisen van § 2 niet naleeft.
De beslissing van herroeping van certificering wordt door de CREG ter kennis gebracht van de minister en van de Europese Commissie. Zij wordt bekendgemaakt op de website van de CREG.

Toelichting:

Dit artikel houdt een omzetting in van artikel 11 van de derde elektriciteitsrichtlijn, met name het voorzien van een certificeringprocedure in de mate dat derde landen (niet EU-lidstaten) zeggenschap zouden hebben/verkrijgen over een transmissienet of een transmissienetbeheerder.

Afdeling 8. – Aanwijzing van de transmissienetbeheerder

Art. ~~10.~~ ~~§ 1~~ 24. § 1. ~~Na advies van de commissie en beraadslaging in Ministerraad wijst de minister de netbeheerder aan na voorstel van één of meerdere neteigenaars (met inbegrip, in voorkomend geval, van de scheidende netbeheerder) die, afzonderlijk of gezamenlijk, een deel van het transmissienet bezitten dat ten minste 75 procent van het nationaal grondgebied en ten minste twee derden van het grondgebied van elk gewest bestrijkt.~~
~~Bij gebrek aan een dergelijk voorstel binnen drie maanden na de datum van bekendmaking van een bericht van de minister in het Belgisch Staatsblad, wijst de minister de netbeheerder aan op voorstel van de commissie en na beraadslaging in Ministerraad.~~
De kandidaat-transmissienetbeheerder dient zijn kandidatuur ter goedkeuring en aanwijzing in bij de minister per aangetekende brief met ontvangstbewijs.
Op voorwaarde dat de kandidaat-beheerder zijn bewijs van certificering door de CREG voorlegt, wijst de minister, na beraadslaging in Ministerraad, uiterlijk één maand na ontvangst van de kandidatuurstelling de transmissienetbeheerder aan. Het ministerieel besluit tot aanwijzing van de transmissienetbeheerder wordt per uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en ter kennis gebracht van de Europese Commissie om te worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Toelichting:

Dit artikel beoogt met name een omzetting van artikel 10.1 en 10.2 van de derde elektriciteitsrichtlijn. De (nieuwe) voorwaarden waaraan een transmissienetbeheerder moet voldoen worden voortaan geverifieerd in het stadium van de certificatie en niet meer tijdens de aanduiding. Bijgevolg wordt voorgesteld de twee voorwaarden vermeld in het eerste lid te schrappen.

Tevens dient te worden opgemerkt dat, in het model van eigendomsontvlechting, diegene die het net beheert, ook eigenaar van dit net dient te zijn. Het beheer van een net in gemeenschappelijke eigendom met een andere onderneming (zoals toegelaten in de huidige wetgeving) is niet meer mogelijk onder de nieuwe Europese regelgeving (cf. art. 9.1 en 10.2

van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Voorgesteld wordt dus om de twee voorwaarden vermeld in artikel 10, § 1, eerste lid, van de huidige elektriciteitswet, weg te laten.

§ 2. ~~De netbeheerder wordt aangewezen voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar. In elk geval eindigt zijn mandaat~~ **De aanwijzing neemt van rechtswege een einde** in geval van faillissement, ontbinding, fusie of splitsing **of in geval van herroeping van de certificering door de CREG overeenkomstig artikel 22 of 23**.
De minister kan, na advies van de ~~commissie~~ **CREG** en beraadslaging in Ministerraad **en na de hem te hebben gehoord of behoorlijk opgeroepen**, de ~~aanstelling~~ **aanwijzing** van de **transmissie**netbeheerder herroepen in geval van ~~:~~
~~1° significante wijziging in het aandeelhouderschap van de netbeheerder die de onafhankelijkheid van het beheer van het transmissienet in het gedrang zou kunnen brengen;~~
~~2°~~ grove tekortkoming van de **transmissie**netbeheerder aan zijn verplichtingen krachtens deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan**, of krachtens enige Europese verordening die op hem van toepassing is.**
Het ministerieel besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad en ter kennis gebracht van de Europese Commissie om te worden gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.
Ingeval toepassing wordt gemaakt van deze paragraaf, blijft de transmissienetbeheerder zijn wettelijke en reglementaire taken voorlopig verder vervullen tot er opnieuw een transmissienetbeheerder is aangewezen.

Toelichting:

Dit artikel is een gevolg van artikel 10 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

De aanwijzing voor een hernieuwbare termijn van 20 jaar is niet langer voorzien in de richtlijn.

Het intrekken van de certificering stelt van rechtswege, zonder enige tussenkomst van de minister, een einde aan de aanwijzing van de transmissienetbeheerder.

Daarnaast kan de minister ook de aanwijzing herroepen omwille van grove tekortkomingen die per hypothese los staan van de verplichtingen die de CREG controleert in het kader van de certificering. De herroepingsgrond in verband met wijzigingen van het aandeelhouderschap wordt dus weggelaten, aangezien deze vereisten vervat zijn in het ontworpen artikel 21 en het toezicht erop wordt verzekerd door de CREG in het kader van artikel 22.

Voorts wordt voorzien in een passende wijze van bekendmaking.

Tenslotte wordt de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening gegarandeerd door te bepalen dat de transmissienetbeheerder, ook al is een einde gekomen aan zijn mandaat, verder zijn taken blijft vervullen tot er een nieuwe transmissienetbeheerder is aangewezen.

§ 3. De inbreng in een vennootschap, in eigendom van infrastructuur en uitrusting die deel uitmaken van het transmissienet, enerzijds, zowel voor de verkoop van aandelen van de voornoemde maatschappij aan de **transmissie**netbeheerder, met de bijhorende creatie van schuld, als de inbreng in de **transmissie**netbeheerder van de aandelen van eerstgenoemde vennootschap, waardoor deze vennootschap een dochteronderneming wordt als vermeld in artikel 9*bis*, § 1, eerste lid, 2°, anderzijds, worden geacht opgericht te zijn volgens het Wetboek van de inkomstenbelastingen van 1992, worden, beiden afzonderlijk, geacht een verrichting te zijn zoals bedoeld in artikel 46, § 1, eerste lid, 2°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 die beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften. Voor de toepassing van artikel 184, alinea 3, van hetzelfde Wetboek, zal, in geval van verkoop en inbreng in de **transmissie**netbeheerder van de aandelen van eerstgenoemde

vennootschap, het vrijgemaakte kapitaal gelijk zijn aan de netto fiscale waarde van de verkochte en ingebrachte aandelen, verminderd met de prijs van de verkochte aandelen. Artikel 442*bis* van hetzelfde Wetboek is niet van toepassing op de verrichtingen bedoeld in dit lid.
Wanneer een inbreng als bedoeld in het eerste lid wordt gedaan door een belastingplichtige onderworpen aan de rechtspersonenbelasting, worden de meerwaarden verkregen of vastgesteld ter gelegenheid van die inbreng voor de toepassing van hetzelfde Wetboek ten name van de **transmissie**netbeheerder geacht niet te zijn verwezenlijkt.
De inbrengen bedoeld in het eerste en het tweede lid zijn vrijgesteld van het recht bepaald in de artikelen 115 en 115*bis* van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten.
De inbreng in eigendom van infrastructuur en uitrusting die deel uitmaken van het transmissienet, genieten van artikel 11 van het Wetboek van de belasting op de toegevoegde waarde.

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

Deze paragraaf is hernomen uit artikel 10 van de huidige elektriciteitswet.

HOOFDSTUK IV
TOEGANG TOT HET TRANSMISSIENET, GESLOTEN BEDRIJFSNETTEN EN DIRECTE LIJNEN~~, INVOER~~

Afdeling 1. – Toegang tot het transmissienet

Art. ~~15~~ 25. § 1. De ~~in aanmerking komende~~ afnemers **en producenten** hebben een recht van toegang tot het transmissienet **en tot de gesloten bedrijfsnetten overeenkomstig de voorwaarden van dit Hoofdstuk en op basis van de tarieven** ~~tegen de tarieven vastgesteld overeenkomstig~~ **bedoeld in** artikel ~~12~~ **35, § 1 tot 3**.
Elke afnemer aangesloten op het transmissienet of op een gesloten bedrijfsnet heeft het recht om beleverd te worden door een leverancier van zijn keuze en om te veranderen van leverancier. Als een afnemer met inachtneming van de contractuele voorwaarden van leverancier wenst te veranderen, moet deze verandering door de betrokken netbeheerder binnen een termijn van drie weken worden uitgevoerd.
De transmissienetbeheerder of de beheerders van gesloten bedrijfsnetten mogen geen enkele vergoeding aanrekenen wanneer een afnemer van het transmissienet of van een gesloten bedrijfsnet verandert van leverancier.

Toelichting:

Dit artikel zet met name de artikelen 3.5 en 32.1 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om.

Het laatste lid heeft tot doel om onder andere forfaitaire vergoedingen te verbieden met een bestraffend karakter of die de afnemer zouden ontmoedigen bij een verandering van leverancier.

§ 2. De **transmissie**netbeheerder kan de toegang **enkel geldig** ~~alleen~~ weigeren**:**
1° wanneer ~~hij~~ **het net** niet over de nodige capaciteit beschikt **om de transmissie te verzekeren**; of

2° wanneer de aanvrager niet voldoet aan de technische voorschriften bepaald in het technisch reglement**; of**
3° indien de toegang tot het net de goede uitvoering van een openbare dienstverplichting ten laste van de transmissienetbeheerder zou verhinderen, voor zover de ontwikkeling van de handel hierdoor niet wordt beïnvloed in een mate die strijdig is met de belangen van de Europese Unie.

Toelichting :

Dit nieuwe punt werd opgesteld naar het voorbeeld van artikel 15/7, § 1, 2° van de huidige gaswet van 12 april 1965, waarvan het ons aangewezen lijkt dat het eveneens voor de elektriciteit wordt overgenomen.

Het tweede zinsdeel van het 3° punt zet artikel 3.14 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om, zoals aanbevolen door de Raad van State in zijn advies van 31 mei 2011 (punt 41, p. 35/76).

Voor de toevoeging van de term “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

~~De~~ **Elke toegangs**weigering moet met redenen worden omkleed **en op objectieve en technisch en economisch verantwoorde criteria berusten. De transmissienetbeheerder deelt de CREG onverwijld zijn met redenen omklede toegangsweigering mee.**
Na kennis te hebben genomen van de weigering van toegang tot het net, kan de CREG de transmissienetbeheerder verplichten om de nodige uitbreidingswerkzaamheden te verrichten voor zover dit economisch verantwoord is of wanneer een potentiële afnemer bereid is daarvoor te betalen.

Toelichting:

Deze twee leden zetten de artikelen 12, h) en 32.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om.

~~§ 2. § 1 is eveneens van toepassing :~~
~~1° Op producenten gevestigd in België of in andere lidstaten van de Europese Unie, met het oog op de bevoorrading in elektriciteit van hun eigen vestigingen of dochterondernemingen : gevestigd in België of in andere lidstaten van de Europese Unie of met het oog op de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers;~~
~~2° op in België gevestigde tussenpersonen en, voorzover hun activiteit is toegelaten krachtens het recht van de Staat waar zij zijn gevestigd, op tussenpersonen gevestigd in andere lidstaten van de Europese Unie, met het oog op de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers.~~

Toelichting:

Deze paragraaf heeft geen voorwerp meer in de mate dat de markt volledig geliberaliseerd is.

~~**Art. 16.** Vanaf 1 juli 2004 komen alle afnemers die op het transmissienet zijn aangesloten, in aanmerking.~~

Toelichting:

Het begrip « in aanmerking komende afnemer » heeft geen voorwerp meer en kan dus geschrapt worden.

Afdeling 2. – Gesloten bedrijfsnetten

Art. 26. § 1. Een net dat elektriciteit distribueert binnen een geografisch afgebakende industriële of commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten en dat, zonder afbreuk aan de gevallen voorzien in het tweede lid, geen huishoudelijke afnemers van elektriciteit voorziet, kan door de CREG als gesloten bedrijfsnet gekwalificeerd worden indien:
1° de exploitatie of het productieproces van de gebruikers van dat net om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd zijn, of
2° het net hoofdzakelijk elektriciteit verdeelt aan de eigenaar of beheerder van het gesloten bedrijfsnet of de daarmee verwante bedrijven.
Incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudens die werkzaam zijn bij of gelijkaardige betrekkingen hebben met de eigenaar van het gesloten bedrijfsnet en die gevestigd zijn in het gebied dat door het gesloten bedrijfsnet bediend wordt, sluit de kwalificatie bedoeld in het eerste lid niet uit.

§ 2. De gesloten bedrijfsnetten zijn ontheven van functionele en juridische ontvlechtingsregels bedoeld in artikel 26 van de Richtlijn 2009/72/EG.

§ 3. Het beheer van een gesloten bedrijfsnet wordt verzekerd door een beheerder aangewezen overeenkomstig deze paragraaf.
De kandidaat-beheerder dient zijn verzoek tot kwalificatie van het net als gesloten bedrijfsnet en tot aanwijzing als beheerder van een gesloten bedrijfsnet in bij de CREG samen met alle nodige en nuttige informatie ter staving.
De CREG neemt haar beslissing inzake de kwalificatie van het net binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van het verzoek van de kandidaat-beheerder. Deze beslissing wordt betekend aan de kandidaat-beheerder.
In geval van een gunstige beslissing, maakt de CREG het dossier over aan de Minister die de kandidaat-beheerder binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van het dossier aanwijst als beheerder van het gesloten bedrijfsnet voor een hernieuwbare termijn van twintig jaar. Het besluit tot aanwijzing wordt betekend aan de beheerder van het gesloten bedrijfsnet en wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 4. De kwalificatie als gesloten bedrijfsnet kan door de CREG, na de betrokken beheerder gehoord te hebben, worden ingetrokken wanneer niet meer voldaan is aan de voorwaarden bedoeld in § 1, eerste lid. In geval van intrekking van de kwalificatie door de CREG, maakt zij het dossier over aan de Minister die de aanwijzing als beheerder van het gesloten bedrijfsnet herroept. Deze beslissing tot herroeping wordt betekend aan de betrokkene en wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 5. Op basis van een gemotiveerd rapport opgesteld op initiatief van de CREG kan de Minister, na de betrokken beheerder gehoord te hebben, de aanwijzing van de beheerder van een gesloten bedrijfsnet herroepen indien deze laatste ernstig tekortschiet in de verplichtingen die hem krachtens deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgelegd.
Het besluit tot herroeping wordt bij uittreksel bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 6. De aanwijzing van de beheerder van een gesloten bedrijfsnet neemt van rechtswege een einde in geval faillissement of ontbinding.

§ 7. De beheerder van een gesloten bedrijfsnet brengt de CREG op de hoogte van elke naamsverandering, wijziging van de juridische vorm of verplaatsing van de maatschappelijke zetel van de vennootschap alsook van elke transactie die de overdracht van de activiteit van het beheer van het gesloten bedrijfsnet tot gevolg heeft.

Toelichting:

Wat de term "gesloten bedrijfsnet" betreft, wordt verwezen naar de toelichting bij de nieuwe definitie vervat in artikel 2, 11°.

Het nieuwe artikel 28 houdt een omzetting in van de artikelen 28.1 en 28.4 van de derde elektriciteitsrichtlijn voor wat betreft gesloten bedrijfsnetten.

In § 2 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 26.4 van de derde elektriciteitsrichtlijn aan de lidstaten biedt om geïntegreerde elektriciteitsbedrijven die minder dan 100.000 aangesloten afnemers bedienen vrij te stellen van de ontvlechtingsregels voor distributienetbeheerders bedoeld in artikel 26 van de derde elektriciteitsrichtlijn. Aangezien gesloten bedrijfsnetten in de praktijk slechts een beperkt aantal aangesloten afnemers bedienen, is het overbodig om deze grens van 100.000 in de wet over te nemen.

Artikel 26, § 3 bevat een procedure tot kwalificatie van een systeem als een gesloten bedrijfsnet door de CREG en tot aanwijzing als beheerder van het gesloten bedrijfsnet door de Minister. Logischerwijze wordt ook een regeling voorzien voor de intrekking van de classificatie als gesloten bedrijfsnet en de herroeping van de aanwijzing als beheerder van een dergelijk net (artikel 26, §§ 4 en 5).

Artikel 26, § 6 geeft geen aanleiding tot specifieke commentaar.

Art. 27. § 1. De beheerder van een gesloten bedrijfsnet beheert en onderhoudt het gesloten bedrijfsnet op een veilige, betrouwbare, efficiënte en economisch verantwoorde wijze, met inachtneming van het milieu en energie-efficiëntie.
Hij waakt over het evenwicht in het gesloten bedrijfsnet, houdt het in stand en herstelt het zo nodig met alle redelijke middelen.
Hij zorgt ervoor dat het gesloten bedrijfsnet technisch conform is met de vigerende wetgeving inzake kwaliteit en de technische normen.

§ 2. De beheerder van een gesloten bedrijfsnet onthoudt zich, in deze hoedanigheid, van elke discriminatie tussen de gebruikers van het gesloten bedrijfsnet, inzonderheid ten gunste van verwante bedrijven.
Hij verstrekt de gebruikers van het gesloten bedrijfsnet de informatie die zij nodig hebben voor de efficiënte toegang tot, de aansluiting op en het gebruik van het gesloten bedrijfsnet, met inbegrip van alle relevante verbruiksgegevens.
Hij verstrekt de transmissienetbeheerder voldoende informatie om te waarborgen dat de elektriciteitstransmissie geschiedt op een wijze die verenigbaar is met de zekere en doelmatige exploitatie van het betrokken net.
Onverminderd het tweede lid of enige andere wettelijke verplichting tot het verstrekken van informatie, eerbiedigt elke beheerder van een gesloten bedrijfsnet de vertrouwelijkheid van de commercieel gevoelige gegevens die hem bij zijn bedrijfsvoering ter kennis komen, en voorkomt hij dat informatie over zijn eigen activiteiten die commercieel voordeel kan opleveren, op discriminerende wijze wordt vrijgegeven.

De beheerder van een gesloten bedrijfsnet maakt bij de aan- of verkoop van elektriciteit door een verwant bedrijf geen misbruik van commercieel gevoelige gegevens die hij van derden heeft gekregen in het kader van de toegang tot het gesloten bedrijfsnet.

Toelichting:

Dit ontworpen artikel bevat de rechten en plichten van de beheerders van gesloten bedrijfsnetten en vormt als zodanig een omzetting van artikel 25 van de derde elektriciteitsrichtlijn.

Art. 28. § 1. De beheerder van een gesloten bedrijfsnet sluit met elke partij die actief is of aangesloten is op het gesloten bedrijfsnet een contract waarin hij, naargelang het geval, de voorwaarden van aansluiting op, toegang tot en/of het gebruik van het gesloten bedrijfsnet alsmede de regels inzake facturatie vastlegt.
Onverminderd artikel 35, § 3, zijn deze voorwaarden objectief, transparant en niet-discriminerend en in overeenstemming met de regels vastgesteld met toepassing van § 2, eerste lid, 1° tot 4°.

§ 2. Na raadpleging met de transmissienetbeheerder en met de beheerders van gesloten bedrijfsnetten, stelt de CREG het volgende vast:
1° de basistaken en -verantwoordelijkheden voor de beheerders van gesloten bedrijfsnetten inzake contractuele regelingen;
2° de basisverplichtingen van de beheerder van een gesloten bedrijfsnet inzake de kwaliteit van dienstverlening;
3° de basisverplichtingen van de beheerder van een gesloten bedrijfsnet inzake meteropneming, gegevenseigendom en gegevensuitwisseling, met inbegrip van de uitwisseling van verbruiksgegevens;
4° de technische basisvereisten voor het beheer van gesloten bedrijfsnet; hierbij voorziet de CREG dat de verplichting voor de netbeheerder om energie aan te kopen die hij gebruikt om de netverliezen te dekken en in reservecapaciteit in zijn net te voorzien, niet noodzakelijkerwijze moet vervuld worden volgens transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures;
5° de specifieke controlebevoegdheden van de CREG, onder meer onder de vorm van advies of goedkeuring, met betrekking tot de in 1° tot en met 4° bedoelde aangelegenheden;.
6° de sancties in geval van niet nakoming van de door de CREG vastgestelde bepalingen.
Deze voorschriften zijn erop gericht de toegang van afnemers en leveringsbedrijven tot de gesloten bedrijfsnetten te vergemakkelijken en worden gepubliceerd op de website van de CREG.

Toelichting:

Dit ontworpen artikel vormt de omzetting van artikel 41 van de derde elektriciteitsrichtlijn voor wat betreft gesloten bedrijfsnetten.

De aangebrachte wijzigingen liggen in de lijn van de nieuwe bevoegdheden van de CREG op het vlak van het vaststellen van het technisch reglement.

Art. 29. De beheerders van een gesloten bedrijfsnet kunnen de toegang enkel geldig weigeren in de mate dat het gesloten bedrijfsnet niet over de nodige capaciteit beschikt.
Elke weigering van toegang wordt door de betrokken beheerder onverwijld aan de CREG meegedeeld en moet met redenen zijn omkleed.

In geval van weigering kan de geweigerde afnemer zich tot de transmissienetbeheerder richten, die toegang verleent tot zijn net overeenkomstig artikel 25.

Toelichting:

In geval van weigering kan de geweigerde afnemer steeds toegang vragen tot het publieke net.

Afdeling 3. – Directe lijnen

Art. ~~17~~ 30. § 1. De aanleg van nieuwe directe lijnen is onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een individuele vergunning afgeleverd door de minister op voorstel ~~[Toekomstige bepaling: na advies]~~[7] van de ~~commissie~~ **CREG**. De minister kan de aanleg toestaan van elke directe lijn die bestemd is voor de bevoorrading in elektriciteit :
1° door een in België gevestigde producent of tussenpersoon van één van zijn eigen vestigingen, dochterondernemingen of ~~in aanmerking komende~~ afnemers;
2° van een in België gevestigde ~~in aanmerking komende~~ afnemer door een producent of tussenpersoon die in België of in een andere lidstaat van de Europese Unie is gevestigd.

Toelichting:

Het is aangewezen dat aan de CREG de voorstelbevoegdheid wordt teruggegeven door artikel 17, §1 aan te passen (voorgesteld artikel 30, § 1). Het is immers de CREG die het best geplaatst is om na te gaan of een verbinding aan de voorwaarden voldoet om geen deel uit te maken van het transmissienet en in aanmerking komt om het bijzondere statuut van directe lijn toegewezen te krijgen.

Het begrip “in aanmerking komende afnemer” heeft geen voorwerp meer en kan dus geschrapt worden.

§ 2. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** bepaalt de Koning de criteria en de procedure voor de toekenning van vergunningen bedoeld in § 1 [Toekomstige bepaling: meer bepaald de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier, de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager en de ~~commissie~~ **CREG** moet meedelen, alsmede de vergoeding die aan de ~~Algemene Directie Energie~~ **CREG** moet worden betaald voor het onderzoek van het dossier][8]. Dit besluit kan de vergunning afhankelijk stellen van een weigering van toegang tot het transmissienet of van het ontbreken van een aanbod tot gebruik van een distributienet tegen redelijke economische en technische voorwaarden.

Toelichting:

Het is aangewezen dat aan de CREG de voorstelbevoegdheid wordt teruggegeven door artikel 17, § 2 van de huidige elektriciteitswet (voorgesteld artikel 30, § 1) en artikel 26, § 2, 6° (voorgesteld artikel 58, § 1, 3°), aan te passen. Het is immers de CREG die het best geplaatst is om na te gaan of een verbinding aan de voorwaarden voldoet om geen deel uit te maken van het transmissienet en in aanmerking komt om het bijzondere statuut van directe lijn toegewezen te krijgen.

---

[7] ~~Aldus gewijzigd bij artikel 164 van de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad van 19 mei 2009); de Koning bepaalt, bij een besluit uitgesteld na overleg in de ministerraad, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 164.~~

[8] Toegevoegd bij artikel 164 van de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad van 19 mei 2009); de Koning bepaalt, bij een besluit uitgesteld na overleg in de ministerraad, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 164.

§ 3. ~~Artikel 10 van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening wordt aangevuld als volgt : « g. om producenten, tussenpersonen en in aanmerking komende afnemers te verbinden door directe lijnen toegestaan krachtens artikel 17, § 1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. »~~
De mogelijkheid van elektriciteitslevering via een directe lijn doet geen afbreuk aan het recht van afnemers aangesloten op de directe lijn om een leveringscontract af te sluiten overeenkomstig artikel 25.

Toelichting**:**

De huidige paragraaf heeft geen plaats in de wet in de mate waarin zij een wijziging beoogt aan de wet van 10 maart 1925. Voorgesteld wordt om de huidige bepaling te schrappen en te vervangen door de omzetting van artikel 34.3 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Deze bepaling houdt in dat het aanleggen van een directe lijn geen hinderpaal mag betekenen voor toegang tot het publieke net via de normale regels van derdentoegang. Daarbij wordt gepreciseerd dat dit toegangsrecht enkel geldt voor reeds aangesloten afnemers (en dus niet voor prospectieve afnemers, in welk geval de directe lijn zou riskeren uit te groeien tot een net op zich).

HOOFDSTUK V
LEVERING

Art. ~~18~~ 31. Onverminderd de toepassing van de wet van 6 april 1995 inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen~~, de financiële tussenpersonen en beleggingsadviseurs~~, kan de Koning, **op voorstel** ~~na advies~~ van de ~~commissie~~ **CREG** :

Toelichting:

Het opschrift van de wet van 6 april 1995 werd gewijzigd door een koninklijk besluit van 27 april 2007. Het huidige opschrift luidt: "Wet inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen".

1° de leveringen van elektriciteit in België langs het transmissienet **of langs directe lijnen** door ~~tussenpersonen en~~ leveranciers aan een procedure van vergunning of voorafgaande melding onderwerpen;

Toelichting:

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 2 april 2003 vereist een vergunning voor de levering van elektriciteit door een tussenpersoon aan in België gevestigde afnemers die verbonden zijn met het transmissienet of met een directe lijn waarvan de nominale spanning hoger is dan 70.000 volt (koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en de gedragsregels die op hen van toepassing zijn, *B.S.* 22 april 2003). In de rechtsleer wordt de wettelijkheid van deze vergunningsplicht in vraag gesteld voor zover hij betrekking heeft op leveringen langs een directe lijn (T. Vermeir, “Decentrale energieproductie en ecologische energieconsumptie”, Jaarboek energierecht 2008, p. 113-115).

De wettelijke grondslag van de koninklijk besluit van 2 april 2003 is gelegen in artikel 18 van de elektriciteitswet. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de precisering “langs het transmissienet”, vermeld in het 1° punt van dit artikel 18, uitsluitend tot doel had om binnen de federale bevoegdheden te blijven, en dus niet om directe lijnen uit te sluiten (*Parl. St.*, Kamer 2002-03, nr. 2208/001, p. 11 en 31).

Niettemin valt te vrezen dat een strikte interpretatie voorrang zou krijgen, gelet op het feit dat inbreuken op de vergunningsplicht aanleiding kunnen geven tot strafsancties (artikel 23 van het hierboven vermelde koninklijk besluit van 2 april 2003).

Voorts dient de term “tussenpersoon” te worden geschrapt, vermits de levering van elektriciteit aan afnemers enkel kan gebeuren door leveranciers (art. 2, 13° van de elektriciteitswet).

2° gedragsregels vaststellen die van toepassing zijn op de ~~tussenpersonen en~~ leveranciers;

Toelichting:

De term “tussenpersonen” dient te worden geschrapt vermits de levering van elektriciteit aan afnemers enkel kan gebeuren door leveranciers (art. 2, 13° van de elektriciteitswet).

3° op gezamenlijk voorstel van de minister en de minister van Financiën, na advies van de ~~commissie~~ **CREG** en de Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezen, na overleg in de Ministerraad, de regels vaststellen betreffende de oprichting van, de toegang tot en de werking van markten voor de uitwisseling van energieblokken~~.~~ **;**

4° de informatie bepalen die in het kader van de activiteiten gekoppeld aan de vergunning door de houders van een leveringsvergunning aan de CREG moet verstrekt worden, evenals de modaliteiten waaraan deze informatie moet voldoen.

De toekenning van een krachtens het eerste lid ingestelde vergunning is onderworpen aan objectieve en transparante criteria die meer bepaald betrekking hebben op :

1° de betrouwbaarheid en professionele ervaring van de aanvrager, zijn technische en financiële capaciteiten en de kwaliteit van zijn organisatie;

2° de capaciteit van de aanvrager om aan de behoeften van zijn afnemers te voldoen;

Toelichting:

Er wordt voorgesteld om dit criterium rechtstreeks in de elektriicteitswet op te nemen, naar analogie met artikel 15/4 van de huisige gaswet van 1965.

3~~2~~° de openbare dienstverplichtingen **bedoeld in artikel 44, § 1** ~~inzake regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen en inzake bevoorrading van afnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn~~;

Toelichting:

Dit punt wordt in overeenstemming gebracht met artikel 3.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn (net zoals het ontworpen artikel 44, § 1 van deze wet).

Voorts wordt, aangezien alle afnemers in aanmerking gekomen zijn, voorgesteld om deze bepalingen te schrappen.

De krachtens het eerste lid vastgestelde regels en gedragsregels beogen inzonderheid :

1° gedragingen te vermijden die de elektriciteitsmarkt kunnen destabiliseren;

2° de transparantie van de transactie- en leveringsvoorwaarden te waarborgen door inzonderheid te specifiëren op de facturen aan de eindafnemers en in het promotiemateriaal :

a) het aandeel van elke energiebron in het geheel van de energiebronnen die de leverancier gebruikt heeft in de loop van het voorbije jaar;

b) de indicatie van bestaande referentiebronnen en hun invloed op het milieu, tenminste met betrekking tot de uitstoot van CO_2 en radioactief afval.

De Koning bepaalt de regels met betrekking tot de controlemechanismen betreffende de betrouwbaarheid van de in het derde lid bedoelde informatie.

Om een hoog niveau van bescherming van de eindafnemers te waarborgen, kan de Koning maatregelen nemen met betrekking tot de transparantie van de contractuele voorwaarden, en de algemene informatie.

~~**Art. 19.** § 1. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie, kan de Koning, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden, de minister machtigen om de toegang tot het transmissienet te beperken of te verbieden voor de invoer van elektriciteit afkomstig van andere lidstaten van de Europese Unie en bestemd voor in België gevestigde in aanmerking komende afnemers, voorzover :~~
~~a) de graad van openstelling van de elektriciteitsmarkt van de lidstaat van oorsprong, in de zin van artikel 19 van richtlijn 96/92, lager is dan die van de Belgische elektriciteitsmarkt; en~~
~~b) de afnemer, indien hij in de lidstaat van oorsprong zou zijn gevestigd, geen in aanmerking komende afnemer zou zijn krachtens de wetgeving van deze Staat.~~
~~Elk besluit dat krachtens het eerste lid wordt vastgesteld, houdt op uitwerking te hebben op 19 februari 2006.~~

~~§ 2. Onverminderd lopende contracten en de verplichtingen van België krachtens internationale verdragen, bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie, in welke mate en tegen welke voorwaarden de bepalingen van deze wet van toepassing zijn op producenten of tussenpersonen die ressorteren onder Staten die geen lid zijn van de Europese Unie.~~

Toelichting:

De 1ste paragraaf heeft geen voorwerp meer. De 2e paragraaf wordt verplaatst naar het nieuw ontworpen artikel 76 van de elektriciteitswet.

HOOFDSTUK VI
OPVOLGING VAN DE BEVOORRADINGSZEKERHEID

Art. 32. De CREG neemt de opvolging van de bevoorradingszekerheid waar.
Deze opvolging dekt in het bijzonder :
1° het evenwicht tussen vraag en aanbod op de nationale markt;
2° het niveau van de verwachte toekomstige vraag;
3° geplande of in aanbouw zijnde extra capaciteit die wordt overwogen;
4° de kwaliteit en de staat van onderhoud van de netten; alsmede
5° maatregelen ter dekking van de piekvraag en bij het in gebreke blijven van één of meer leveranciers.
De CREG verzekert desgevallend deze opvolging in samenwerking met de bevoegde federale en regionale autoriteiten.
De CREG brengt, in samenwerking met de transmissienetbeheerder, verslag uit over de resultaten van de opvolging van deze kwesties en over alle maatregelen die terzake werden genomen of overwogen. Dit rapport bevat de gegevens vereist door Verordening (EU, EURATOM) Nr. 617/2010 van de Raad van 24 juni 2010 inzake mededeling aan de Commissie van investeringsprojecten met betrekking tot energie-infrastructuur binnen de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 736/96, voor wat betreft elektriciteit.
Zij publiceert dit rapport om de twee jaar, ten laatste op 31 juli, en zendt het onverwijld naar de Europese Commissie. In dit verband raadpleegt de transmissienetbeheerder, indien nodig, de beheerders van de naburige transmissienetten.

Toelichting :

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en van artikel 3 van Verordening (EG) nr. 617/2010, die de lidstaten de mogelijkheid bieden om de regulatoren te belasten met de opvolging van de bevoorradingszekerheid en met de mededeling van gegevens over investeringsprojecten met betrekking tot energie-infrastructuur.

Vermits de CREG in meerdere specifieke materies een know-how heeft ontwikkeld die relevant is voor de opstelling van dit rapport, wordt voorgesteld om de bevoegdheid ervoor toe te vertrouwen aan de CREG. Dit voorstel strookt ook met het voorstel om de bevoegdheid voor het opstellen van prospectieve studie terug aan de CREG toe te kennen (cf. artikel 3 van deze studie). Voorts dient opgemerkt dat het 4° punt met betrekking tot de netten ook in aanmerking komt voor bespreking in het tienjarige netontwikkelingsplan (zie voorgesteld artikel 12 van de elektriciteitswet).

De laatste zin van het artikel vormt, naast artikel 4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, de omzetting, van artikel 7.2 van richtlijn 2005/89/EG van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 inzake maatregelen om de zekerheid van de elektriciteitsvoorziening en de infrastructuurinvesteringen te waarborgen.

In de mate waarin de opvolging van de bevoorradingszekerheid kan raken aan zowel productie, transport als levering, wordt voorgesteld om dit hoofdstuk in te voegen na de betrokken hoofdstukken.

HOOFDSTUK VII~~*quinquies*~~
VERZAMELING EN BEWARING VAN GEGEVENS INZAKE ENERGIE

Art. ~~29*octies*~~ 33. § 1. De Koning kan op voorstel van de minister en tegen de voorwaarden die Hij bepaalt, de verplichting opleggen aan het geheel of aan objectief omschreven categorieën van operatoren op de energiemarkten, om aan de Algemene Directie Energie **en aan de CREG**, mededeling te doen van de noodzakelijke gegevens voor het opmaken van energiebalansen, alsook voor het periodiek opmaken van vooruitzichten op korte, middellange en lange termijn, die toelaten om de energieprestaties van het land te situeren in het internationaal kader en de behoeften te evalueren die zijn verbonden met de dekking van zijn energiebevoorrading en met de vermindering van zijn afhankelijkheid van energie, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de ~~commissie~~ **CREG** op het vlak van het verzamelen van gegevens bij de operatoren.

Toelichting:

Met het oog op administratieve vereenvoudiging voor de betrokken bedrijven en teneinde de CREG toe te laten ten volle haar opdracht van permanente monitoring van de elektriciteitsmarkt te vervullen, is het wenselijk dat de CREG eveneens bestemmeling wordt van deze gegevens, zonder evenwel bekleed te zijn met de bevoegdheden van de administratie op het gebied van het opstellen van de balansen en de vooruitzichten alsook van beantwoorden aan de internationale verplichtingen.

Dit zou dus niet nadelig inwerken op de bevoegdheden van de administratie op het gebied van het opstellen van de statistieken en betreffende de multisectoriële vooruitzichten waarvan gas en elektriciteit een subeenheid vormen.

Het naleven van de vertrouwelijkheid van deze gegevens door de CREG wordt gewaarborgd door de ontworpen artikelen 64 en 70, § 2 (oud artikel 26, § 2) van de elektriciteitswet.

§ 2. De ambtenaren van de Algemene Directie Energie zijn onderworpen aan het beroepsgeheim. De vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd voor de individuele gegevens, verkregen in het kader van § 1. Elk gebruik van de verzamelde gegevens voor andere doeleinden dan die welke bepaald zijn in § 1, is verboden.
~~Elke inbreuk op het eerste lid wordt bestraft met de straffen, bepaald bij artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing.~~

Toelichting:

De voorziene straf wordt verplaatst naar het voorgestelde artikel 70, § 2 van de wet.

Art. 34. § 1. Leveringsondernemingen zijn gebonden gedurende tien jaar de relevante gegevens met betrekking tot al hun transacties in elektriciteitsleveringscontracten en elektriciteitsderivaten met tussenpersonen en de transmissienetbeheerder ter beschikking te houden van de CREG, de Belgische Mededingingsautoriteit, de Minister en de Europese Commissie, voor de uitvoering van hun taken.

§ 2. Deze gegevens omvatten bijzonderheden betreffende de kenmerken van de betrokken transacties, zoals looptijd, leverings- en betalingsregels, hoeveelheden, uitvoeringsdata en -tijdstippen, transactieprijzen en middelen om de betrokken tussenpersoon te identificeren, alsmede specifieke nadere gegevens over alle openstaande elektriciteitsleveringscontracten en elektriciteitsderivaten.

§ 3. De CREG kan besluiten om delen van deze informatie ter beschikking te stellen van marktspelers, op voorwaarde dat commercieel gevoelige gegevens inzake afzonderlijke marktspelers of afzonderlijke transacties niet worden vrijgegeven. Deze paragraaf is niet van toepassing op informatie over financiële instrumenten die binnen het toepassingsgebied van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten vallen.

§ 4. Ingeval de in § 1 genoemde autoriteiten toegang moeten hebben tot gegevens die door de binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2004/39/EG vallende entiteiten worden bijgehouden, verstrekken de onder die richtlijn vallende verantwoordelijke autoriteiten de in § 1 genoemde autoriteiten de opgevraagde gegevens.

Toelichting:

Omzetting van art. 40 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

In § 3 is de verwijzing naar elektriciteitsderivaten overbodig daar dezelfde paragraaf refereert aan de informatie over financiële instrumenten, hetgeen de elektriciteitsderivaten omvat. Voorts wordt tegemoet gekomen aan de bezorgdheid van de Raad van State (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punt 90) om te verwijzen naar de bepalingen van intern recht waarbij de geviseerde richtlijn werd omgezet, en niet naar de bepalingen zelf van de richtlijn.

In § 4 wordt echter noodgedwongen afgeweken van deze regel, omwille van het feit dat de bedoelde “entiteiten” en “autoriteiten” nergens uitdrukkelijk gedefinieerd zijn en mogelijk afkomstig zijn uit tal van verschillende wetgevingen (niet enkel de wet van 2 augustus 2002, maar ook de vijf andere wetten waarnaar het koninklijk besluit van 27 april 2007 tot omzetting van de Europese richtlijn betreffende de markten voor financiële instrumenten verwijst).

HOOFDSTUK VIII
TARIEVEN EN PRIJZEN

Afdeling 1. – Transmissie- en distributienettarieven

Voorafgaand: actuele context

De omzettingstermijn van Richtlijn 2009/72/EG is op 3 maart 2011 verstreken (artikel 49 Richtlijn 2009/72/EG). Tot nu toe heeft de Belgische Staat deze richtlijn niet omgezet. Dit houdt evenwel niet in dat de bestaande regelgeving, die niet in overeenstemming is met deze richtlijn, zonder meer kan worden toegepast.

Op grond van artikel 35, lid 1, van Richtlijn 2009/72/EG dient iedere lidstaat één enkele nationale regulerende instantie op nationaal niveau aan te wijzen. In België is de CREG de nationale regulerende instantie op grond van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

Als eerste taak van de regulerende instantie bepaalt artikel 37, lid 1, van Richtlijn 2009/72/EG: "vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor".

Conform artikel 37, lid 6, van Richtlijn 2009/72/EG is de vaststelling van de tarifaire methode, een minimale en exclusieve bevoegdheid van de regulator. De mogelijkheid die onder de tweede richtlijn bestond om een tarifaire methode uitgaande van de regulator, aan een ander orgaan van de lidstaat voor te leggen, teneinde het in een formeel besluit op te nemen, is onder de derde richtlijn niet meer mogelijk[9]. In België is het dus niet langer mogelijk dat van de CREG verlangd wordt een tarifaire methode aan de Koning voor te leggen, teneinde deze in de vorm van een Koninklijk Besluit te bekrachtigen.

---

[9] Zie het gebrek aan equivalent, na art. 37, lid 6, van Richtlijn 2009/72/EG, van een bepaling zoals art. 23, lid 3, van Richtlijn 2003/54/EG, alsook (*a contrario*) art. 37, lid 2, van Richtlijn 2009/72/EG. Zie verder de interpretatieve nota van de Europese commissie dd. 22 januari 2010 "The regulatory authorities », blz. 12-14: *"Articles 37 of the Electricity Directive and 41 of the Gas Directive are the key Articles that provide for the duties of the NRA. [...] Some of the duties are to be fulfilled solely by the NRA (core duty); other duties can be carried out by other authorities [...] These core duties include: duties in relation to tariffs for access to transmission and distribution networks [...] Under Article 37(6)-(7) of the Electricity Directive and Article 41(6)-(7) of the Gas Directive, the NRA must be responsible for fixing or approving sufficiently in advance of their entry into force at least the methodologies used to calculate or establish the terms and conditions for connection and access to national networks, provision of balancing services and access to cross-border infrastructures. [...] Under the second Electricity and Gas Directives, it was possible for the NRA to submit the tariff or the methodology for formal approval to the relevant body of the Member State and for the relevant body to approve or reject the draft NRA decision. This is contrary to the provisions of the new Electricity and Gas Directives, which unequivocally establish that the NRA must be able to take decisions autonomously and that its decisions are directly binding."*
(vrije vertaling : "*De Artikelen 37 van de Elektriciteitsrichtlijn en 41 van de Gasrichtlijn zijn de kernartikels waarin de bevoegdheden van de NRI bepaald zijn. [...] Sommige van de bevoegdheden dienen enkel door de NRI te worden vervuld (kernverplichting), terwijl andere bevoegdheden door andere overheden kunnen worden uitgeoefend [...] Deze kernbevoegdheden omvatten bevoegdheden die betrekking hebben op de tarieven voor toegang tot transmissie- en distributienetten [...] Krachtens Artikel 37(6)-(7) van de Elektriciteitsrichtlijn en Artikel 41(6)-(7) van de Gasrichtlijn moet de NRI bevoegd zijn, voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de nationale netten, het leveren van evenwichtsdiensten en toegang tot grensoverschrijdende infrastructuren. [...] Onder de tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijnen was het voor de NRI mogelijk het tarief of de methode inzake formele goedkeuring over te maken aan de relevante instantie van de lidstaat en was het voor de relevante instantie mogelijk om de ontwerpbeslissing van de NRI goed te keuren of te verwerpen. Dit druist in tegen de bepalingen van de nieuwe Elektriciteits- en Gasrichtlijnen, die ondubbelzinnig bepalen dat de NRI in staat moet zijn autonoom beslissingen te nemen en dat haar beslissingen rechtstreeks bindend zijn."*)

De vigerende tarifaire bepalingen (met name de artikelen 12, 12*ter*, 12*quater*, 12*quinquies*, 12*sexies*, 12*septies* en 12*novies* van de Elektriciteitswet, alsook het Tarievenbesluit van 8 juni 2007[10]) zijn dan ook – zeker sinds het einde van de omzettingstermijn op 3 maart 2011 – in strijd gekomen met Richtlijn 2009/72/EG, in de mate dat deze de tarifaire methode bepalen.

Als gevolg van het principe van de voorrang van het Unierecht, heeft elke overheidsinstantie de plicht om nationale bepalingen die ermee strijdig zijn, buiten toepassing te laten[11]. De niet-toepasselijkheid van een nationale bepaling bestaat niet alleen wanneer die bepaling inhoudelijk onverenigbaar is met een regel van het Unierecht, maar kan eveneens volgen uit het feit dat de bepaling in strijd met een door het Unierecht opgelegde procedure tot stand is gekomen[12]. De strijdigheid met een richtlijn kan een overheidsinstantie er toe verplichten om nationale proces- of bevoegdheidsregels buiten toepassing te laten (die afbreuk doen aan de bescherming van de in de richtlijn vervatte rechten)[13].

Gelet op het voorgaande mag de CREG de tarifaire methode, zoals bepaald in de artikelen 12, 12*ter*, 12*quater*, 12*quinquies*, 12*sexies*, 12*septies* en 12*novies* van de Elektriciteitswet[6] alsook in het Tarievenbesluit van 8 juni 2007, sinds 3 maart 2011 niet langer zo maar toepassen.

Het Grondwettelijk Hof heeft in de parallelle materie van de distributienetten voor elektriciteit geoordeeld dat het bekrachtigde Tarievenbesluit van 2 september 2008[14] in strijd is met artikel 37, lid 6, a), van Richtlijn 2009/72/EG, en dat ingevolge die bepaling het niet langer mogelijk is dat de Koning, op voorstel van de CREG, de distributietarieven [lees *mutadis mutandis:* transmissienettarieven] vastlegt, aangezien die bevoegdheid thans exclusief aan de CREG toekomt[15].

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft trouwens betreffende een voorontwerp van wet "tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen", het volgende advies gegeven (advies 49.570/3 van 31 mei 2011, randnr. 38.1):

> *"Overigens wordt bij artikel 37, lid 10, van richtlijn 2009/72/EG aan de regulerende instantie de mogelijkheid geboden om de transmissie- en distributietarieven en de berekeningswijzen hiervan voorlopig vast te stellen of goed te keuren en een besluit te nemen over passende compensatiemaatregelen indien de definitieve transmissie- en distributietarieven of berekeningswijzen afwijken van deze voorlopige tarieven of berekeningswijzen. De stellers van het ontwerp kunnen overeenkomstig deze bepaling voorzien in de mogelijkheid voor de CREG om de bepalingen van de twee op te heffen koninklijke besluiten verder toe te passen, in afwachting van een nieuwe, door de CREG vast te stellen regeling. Het gegeven dat er door de opheffing van de twee aangehaalde koninklijke besluiten een juridisch vacuüm ontstaat, neemt immers niet weg dat het sinds het verstrijken van de uiterste omzettingsdatum van richtlijn 2009/72/EG aan de CREG is om dit vacuüm op te vullen en om zelf de nodige voorlopige maatregelen vast te stellen indien het vaststellen van de tarieven*

[10] Koninklijk besluit van 8 juni 2007 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerder van het nationaal transmissienet.
[11] H.v.J. 103/88 van 22 juni 1989, *Fratelli Costanzo*, nr. 33.
[12] K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, *Europees recht*, Antwerpen, Intersentia, 2011, blz. 520 ; H.v.J. C-194/94 van 30 april 1996, *C.I.A.*
[13] Zie bv. H.v.J. C-118/00 van 28 juni 2001, *Larsy*, nr. 50-53.
[14] Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit.
[15] Zie Grondwettelijk Hof, arrest nr. 97/2011 van 31 mei 2011, randnr. B.9.5.

vertraging oploopt, hetzij door te beslissen om (bepaalde aspecten van) de oude tariefmethodologie te handhaven, hetzij door meteen te voorzien in een tijdelijke regeling of in een overgangsregeling, in afwachting van een definitieve door haar vast te stellen regeling."

In haar advies van 31 mei 2011 merkt de Raad van State in de randnummers 30 tot 38.3 op dat het onderzochte voorontwerp van wet zeer gedetailleerd is, **hetgeen neerkomt op een miskenning van de exclusieve bevoegdheid van de regulerende instantie**. Hiervoor verwijst de Raad van State ook naar het arrest van het Grondwettelijk Hof (nr 97/2011, 3) van 31 mei 2011 waarin geoordeeld werd dat, gesterkt door het derde energiepakket, de CREG voortaan exclusief bevoegd is om de tarieven of tariefmethodologie vast te stellen.

Het verder van toepassing laten verklaren bij wet van de oude Koninklijke tariefbesluiten voor de tariefperiode 2012-2015 omdat de elektriciteitsrichtlijn niet tijdig zal zijn omgezet, vindt de Raad van State eveneens geen richtlijnconforme omzetting. Alleen de CREG is bij machte te beslissen om als voorlopige maatregel hetzij alle of bepaalde aspecten van de oude tariefmethodologie te handhaven, hetzij meteen te voorzien in een tijdelijke regeling of overgangsregeling in afwachting van een definitieve door haar vast te stellen regeling.

Daarnaast heeft ook het Hof van Beroep te Brussel meermaals geoordeeld dat het Unierecht zich ertegen verzet dat de regulerende instantie ertoe gehouden zou zijn, in de uitoefening van haar bevoegdheden, zich te schikken naar de normen en beslissingen van andere overheden[16].

Gelet op het ontbreken van een tijdige en richtlijnconforme omzetting in België heeft de CREG een consultatieprocedure opgestart die moet leiden tot haar Besluiten over methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de netten voor zowel de distributie als de transmissie van elektriciteit. Met dergelijke methoden beoogt de CREG uitvoering te geven aan haar europeesrechterlijk opgedragen taak.

Tot slot geven deze methoden tevens uitvoering aan de aanbeveling van de Europese Commissie van 7 juni 2011, bekrachtigd door de Europese Raad op 24 juni 2011, dat België in de periode 2011-2012 actie onderneemt om: "maatregelen te nemen om de concurrentie op de elektriciteits- en de gasmarkt te bevorderen door de doeltreffendheid van de sectorale regulerende en mededingingsautoriteiten verder te verhogen."[17]

Art. ~~12~~ 35. § 1. **Wat het transmissienet, de netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de interconnectoren en alle netinfrastructuur met een transmissiefunctie betreft, gebeurt de verrekening van de diensten van de betreffende netbeheerders** ~~De aansluiting op het transmissienet en het gebruik van het transmissienet, alsmede de levering van ondersteunende diensten door de netbeheerder, gebeuren~~ op basis van de **transmissienet**tarieven die **voor de netten die technisch als één geheel worden beheerd** voorgesteld worden door de **transmissie**netbeheerder**, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de betrokken distributienetbeheerders** en die onderworpen worden aan de **voorafgaandelijke** goedkeuring van de ~~commissie~~ **CREG**~~, met toepassing van de in artikel 12quinquies, 4°, bedoelde procedure~~ **zonder afbreuk te doen aan de controle van de toepassing ervan**.
In dat verband beschikt de CREG over kostennormerende bevoegdheid en legt ze criteria op waaraan moet worden voldaan.

[16] Zie Hof van Beroep Brussel, arrest Ville de Wavre, van 15 juni 2011, 2008/AR/1033, 2008/AR/1936, 2008/AR/2649, § 35 *in fine* en arrest Tecteo, van 29 juni 2011, 2008/AR/147, 2008/AR/935, § 40 *in fine: "les prescrits de droit communautaire en matière de fixation des méthodes de calcul des tarifs de distribution d'électricité et de gaz ou des tarifs de ces services s'opposent à ce que le régulateur soit contraint, dans l'exercice de ses fonctions, à s'aligner sur les normes et décisions d'autres autorités."*
[17] SEC(2011) 802 definitief.

Toelichting:

De uitbreiding van het toepassingsgebied brengt een duidelijke oplossing voor het juridische vacuüm waarbinnen de in de wet vermelde netten zich bevonden. Bovendien strekt het artikel ertoe dat netten die als eenzelfde technisch geheel beheerd worden, ook tarifair op eenzelfde manier behandeld worden.

Het ontworpen artikel zet op duidelijke wijze de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om wat de tarifaire bevoegdheden betreft: gekozen wordt voor de bepaling (of goedkeuring) door de regulerende instantie van de tarieven, zoals dit naar Belgisch recht het geval is sedert de aanvang van het liberaliseringsproces in 1999. Volgens de interpretatieve nota van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn die de Europese Commissie op 22 januari 2010 publiceerde onder de titel "THE REGULATORY AUTHORITIES"), is de bepaling (of goedkeuring) van de tarieven door de regulator een alternatief t.a.v. de bepaling (of goedkeuring) van de methoden; in het geval dat de regulator de methoden bepaalt, worden de tarieven door de netbeheerder zelf berekend:

"*As a result, it is now up to the NRA alone to fix or approve either the network tariff or the network tariff methodology. These new provisions give Member States four options as regards the way tariffs for network access and balancing services are established: the NRA fixes the tariffs, the NRA fixes the methodology, the NRA approves the tariffs or the NRA approves the methodology. Recital 36 of the Electricity Directive and recital 32 of the Gas Directive mention that the NRA will fix or approve the tariff or the methodology on the basis of a proposal by the TSO or distribution system operator(s) or liquefied natural gas (LNG) system operator(s), or on the basis of a proposal agreed between those operator(s) and the users of the network. This means that the NRA also has the power to reject and amend such proposal. If the NRA is given the power over the methodology (fixing or approving), it is up to the TSOs to calculate the tariffs (which have to be in line with the methodology approved by the NRA).*"

§ 2. Wat de distributienetten betreft, met uitsluiting van alle interconnectoren en alle netinfrastructuur met een transmissiefunctie, gebeurt de verrekening van de diensten van de betreffende netbeheerders op basis van de distributienettarieven die voorgesteld worden door de distributienetbeheerders of de beheerders van gesloten distributienetten en die, behoudens ingeval van de ontheffing bedoeld in § 3, en die onderworpen worden aan de voorafgaandelijke goedkeuring van de CREG, zonder afbreuk te doen aan de controle van de toepassing ervan.
In dat verband beschikt de CREG over kostennormerende bevoegdheid en legt ze criteria op waaraan moet worden voldaan.

Toelichting

De ontworpen paragraaf zet op duidelijke wijze de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om op het gebied van de tarifaire bevoegdheden inzake distributienetten: gekozen wordt voor de bepaling (of goedkeuring) door de regulerende instantie van de tarieven.

Anderzijds laat het opnemen van de ontworpen bepaling op deze plaats in het hoofdstuk toe de vroegere bepalingen onder artikel 12*octies* te schrappen**,** omdat voor de distributienetten de hiernavolgende bepalingen in de regel eveneens gelden.

§ 3. De aangewezen beheerders van gesloten distributienetten kunnen aan de CREG ontheffing vragen van de bepalingen van deze afdeling en van de bindende besluiten met toepassing van artikel 38.
Indien er een ontheffing wordt toegestaan met toepassing van het eerste lid, dienen de door de beheerder van een gesloten distributienet toegepaste tarieven en de voor de berekening daarvan gebruikte methoden transparant, niet-discriminerend en voldoende gedetailleerd te zijn, een afspiegeling te vormen van de werkelijke en redelijke kosten en

een billijke winstmarge te bevatten. De beheerder van een gesloten distributienet betekent zijn tarieven en berekeningsmethoden voor hun inwerkingtreding aan de gebruikers van zijn net.
Op verzoek van een gebruiker van een gesloten distributienet verifieert de CREG de tarieven en de methoden voor de berekening ervan. Bij weigering door de CREG om de tarieven of methoden goed te keuren, trachten de beheerder en de gebruikers van het gesloten distributienet binnen de twee maanden na ontvangst van de beslissing van de CREG door de gesloten distributienetbeheerder, tot een akkoord te komen over de punten waarop de tarieven of de berekeningsmethoden door de CREG werden afgewezen. Bij gebreke aan akkoord richt de gesloten distributienetbeheerder een tariefvoorstel aan de CREG binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de beslissing van de CREG, overeenkomstig de bepalingen van de tarifaire besluiten gepubliceerd op de website van de CREG.

Toelichting:

Deze paragraaf houdt een omzetting in van artikel 28.2 en 28.3 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. De nieuwe richtlijn kent trouwens uitdrukkelijk de bevoegdheid om de toepassing van de goedgekeurde tarieven te controleren toe aan de regulator. In dit verband bevestigt de Raad van State uitdrukkelijk in zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 53.1) dat het enkel aan de regulerende instantie toekomt om te beslissen of die ontheffing wordt verleend (de ontheffing mag niet van rechtswege plaatsgrijpen).

De wet legt het kader vast waarbinnen de goedkeuring van de tarieven door de CREG in voorkomend geval zal moeten gebeuren. In dit opzicht wordt verwezen naar de goedkeuringsprocedure van de tarieven die worden ingediend door de openbare netbeheerders (naargelang het geval, transmissie- of distributienetbeheerders). De enige uitzondering is de mogelijkheid voor de belanghebbende partijen om een eigen tarifaire periode overeen te komen die verschilt van de standaardperiode van toepassing op openbare netbeheerders.

~~§ 2. Het totaal inkomen dat nodig is voor de uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen die rusten op de netbeheerder met toepassing van deze wet wordt onderworpen aan de goedkeuring van de commissie. Dit totaal inkomen dekt:~~
~~1° het geheel van de kosten die nodig zijn voor de vervulling van de in artikel 8, § 1, bedoelde taken door de netbeheerder gedurende de regulatoire periode, met inbegrip van de financiële lasten;~~
~~2° een billijke marge en afschrijvingen die beiden nodig zijn om aan de netbeheerder een optimale werking, de noodzakelijke toekomstige investeringen en de leefbaarheid van het transmissienet te waarborgen en om aan de betrokken netbeheerder, na een Europese benchmark, op basis van vergelijkbare netbeheerders, een gunstig perspectief te bieden betreffende de toegang tot de kapitaalmarkten op lange termijn;~~
~~3° desgevallend, de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen met toepassing van artikel 21; en~~
~~4° desgevallend de toeslagen die toegepast worden op de tarieven.~~

Toelichting:

Deze bepaling bevatte een tarifaire methode, die voortaan de bevoegdheid van de regulator is (artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

~~§ 3. De tarieven voor elektriciteit ingeval van nood voor eenheden van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling met een vermogen van minder dan 20 MW en die aangesloten zijn op het transmissienet of op een distributienet maken deel uit van de tarieven van de~~

~~ondersteunende diensten. Deze tarieven hangen hoofdzakelijk af van de elektriciteitsconsumptie die nodig is voor de behoeften ingeval van nood en voor het onderhoud van de eenheden van warmtekrachtkoppeling.~~

Toelichting:

Deze bepaling bevatte een tarifaire methode, die voortaan de bevoegdheid van de regulator is (artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

~~§ 4. De bepalingen van het koninklijk besluit van 4 april 2001 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit en van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit blijven van kracht voor de exploitatiejaren 2005, 2006 en 2007 wat betreft de tarieven bedoeld in artikel 12 tot 12novies met uitzondering van artikel 12octies en voor de exploitatiejaren 2005, 2006, 2007 en 2008 wat betreft de tarieven bedoeld in artikel 12octies.~~

Toelichting:

De verwijzing naar de koninklijke besluiten van 4 april 2001 en 11 juli 2002 mag worden weggelaten aangezien deze slechts van toepassing zijn op de periode vóór het exploitatiejaar 2008.

~~§ 5. Het koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit, bedoeld in § 4, wordt bekrachtigd.~~

Toelichting:

De verwijzing naar het koninklijk besluit van 11 juli 2002 mag worden weggelaten aangezien dit slechts van toepassing is op de periode vóór het exploitatiejaar 2008.

~~**Art. 12*bis*** […]~~[18]

Art. ~~12*ter*~~ 36.** De tarieven **bedoeld in artikel 35** respecteren de volgende richtsnoeren :

Toelichting:

De hiernavolgende richtsnoeren bevatten enkel algemene beleidsoriëntaties.

De CREG waarschuwt voor een richtlijnstrijdig gebruik van instructies onder het mom van richtsnoeren. Het advies nr. 49.570/3 van de Raad van State liet in zijn randnummer 34 geen ruimte voor enige twijfel over in dit opzicht:

> *"De ontworpen artikelen 12, § 5, en 12*bis*, § 5, bepalen dat de CREG de tariefmethodologie vaststelt met inachtneming van de in die bepalingen genoemde richtsnoeren. Het gaat om niet minder dan 24 respectievelijk 21 richtsnoeren. Uit de*

[18] Opgeheven door artikel 231 van de programmawet van 27 december 2004 (Belgisch Staatsblad van 31 december 2004).

ontworpen artikelen 12, § 14, en 12bis, § 14, van de elektriciteitswet blijkt dat de richtsnoeren bedoeld zijn als bindende instructies voor de CREG, die voor de rechter kunnen worden afgedwongen.

De genoemde bepalingen moeten worden getoetst aan artikel 35, lid 4, b), ii), van richtlijn 2009/72/EG, naar luid waarvan aan de regulerende instanties voor het verrichten van hun reguleringstaken geen andere instructies mogen worden gegeven dan "algemene beleidsrichtsnoeren", met dien verstande dat die richtsnoeren "geen verband [mogen] houden met de in artikel 37 genoemde reguleringstaken". Tot de in artikel 37 bedoelde reguleringstaken behoort precies het vaststellen van de tariefmethodologie (artikel 37, lid 6, a)).

Het komt de Raad van State voor dat een aantal richtsnoeren meer bevatten dan algemene beleidsoriëntaties, en integendeel betrekking hebben op specifieke elementen van de tariefmethodologie. Dit lijkt bijvoorbeeld het geval te zijn met de richtsnoeren die verband houden met de kosten van de betrokken ondernemingen (ontworpen artikel 12, § 5, 5°, 11° en 12°, en ontworpen artikel 12bis, § 5, 5°, 10° en 11°), de gestrande kosten (ontworpen artikel 12, § 5, 14°, en ontworpen artikel 12bis, § 5, 13°), de saldi (ontworpen artikel 12, § 5, 15°, en ontworpen artikel 12bis, § 5, 14°) en de vergelijkende technieken (ontworpen artikel 12, § 5, 16°, en ontworpen artikel 12bis, § 5, 15°).

In bepaalde gevallen lijken de richtsnoeren geschreven ter bescherming van de zakelijke belangen van de aandeelhouders van de netbeheerder en niet met het oog op het bereiken van de doelstellingen voorgeschreven bij artikel 36 van richtlijn 2009/72/EG. *Dat lijkt in het bijzonder het geval met de ontworpen artikelen 12, § 5, 9°, en 12bis, § 5, 9°, waarbij aan de aandeelhouders een rendementniveau "dat conform is met hetgeen de markt voor activiteiten van deze aard aanbiedt" moet worden gegarandeerd. In dit verband moet de aandacht erop gevestigd worden dat artikel 37, lid 6, van richtlijn 2009/72/EG de lidstaten opdraagt om ervoor te zorgen dat de tarieven het mogelijk maken voor de netbeheerders om de nodige investeringen te kunnen doen. Het waarborgen van een bepaald rendementniveau aan de aandeelhouders, ongeacht de winstmarge, gaat verder dan wat de richtlijn beoogt."*

1° ze zijn niet-discriminerend en transparant;

2° ze maken de evenwichtige ontwikkeling mogelijk van ~~het transmissienet overeenkomstig~~ **de netten in overeenstemming met** de verschillende investerings- en ontwikkelingsplannen van de **transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders** ~~netbeheerder~~;

Toelichting:

Het artikel is voortaan geldig voor de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders.

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk "Definities".

3° ze houden een billijke marge en afschrijvingen in ter vergoeding in van het kapitaal geïnvesteerd in het net om de optimale werking ervan op lange termijn te waarborgen;

Toelichting:

Met de voorgestelde wijziging wordt een wettelijke basis gegeven aan het gebruik van de notie 'kapitaal geïnvesteerd in het net'. Die basis staat sinds de wetswijziging van 1 juli 2005 nog enkel in het koninklijk besluit van 8 juni 2007, waarvan de afschaffing verderop wordt voorgesteld (zie voorgesteld artikel 74 van de wet).

~~3~~ **4° zij houden passende stimulansen in, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie te bevorderen, de marktintegratie en de leverings- en voorzieningszekerheid te versterken en verwante onderzoeksactiviteiten te ondersteunen**
~~ze zijn op internationaal niveau vergelijkbaar met de beste tariefpraktijken die door vergelijkbare beheerders van transmissienetten worden toegepast~~;

Toelichting:

De vergelijkbaarheid van de tarieven met de beste tariefpraktijken betreft het niveau van de tarieven. Dit is voortaan een exclusieve bevoegdheid van de regulator (zie toelichting onder het voorgestelde artikel 35 van de elektriciteitswet).

De nieuwe tekst is de letterlijke omzetting van artikel 37.8 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~4~~ **5° ze zijn georiënteerd op de kosten**
~~ze maken het de netbeheerder mogelijk het totaal in artikel 12, § 2, bedoelde inkomen te genereren~~;

Toelichting:

Ook in het Europees recht wordt het '*beginsel van de kostengeoriënteerde tarieven'* gebezigd.

~~5~~ **6°** ~~in de mate van het mogelijke,~~ **ze** beogen ~~ze~~ het gebruik van de capaciteit van ~~het transmissienet~~ **de netten** te optimaliseren;

Toelichting:

Het artikel is nu geldig voor de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders.

~~6~~ **7°** ze zijn voldoende opgesplitst, met name :
a) op basis van de voorwaarden en de modaliteiten voor het gebruik van het transmissienet;
b) wat de ondersteunende diensten betreft;
c) wat de eventuele ~~meerkosten~~ **toeslagen** voor de openbare dienstverplichtingen betreft met toepassing van de artikelen 7 en ~~21~~ **44**, **§ 1,** eerste lid, 3°;

Toelichting:

Het betreft de rechtzetting van een vergetelheid van de wetgever:

(i) De overeenstemmende Franstalige wetsbepaling luidt '*les éventuelles surcharges'.*
(ii) De Raad van State adviseerde bij het initiële 'voorontwerp van wet' al:[19] "In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel schrijve men *toeslagen* in plaats van *meerkosten*."

~~7~~ **8°** ~~de~~ **ze zijn gebaseerd op** tariefstructuren ~~zijn~~ **die** gelijk **zijn** voor het gehele grondgebied, zonder onderscheid per geografische zone**, behalve voor de gewestelijke toeslagen**.

Toelichting:

Dit punt wordt geüniformiseerd met de rest van de opsomming (taalkundige correctie).

[19] Raad van State, afdeling wetgeving, advies nr.37.593/1/V, *Parl.St.*, Kamer, zitting 2004-2005, nr. 51 1596/001 p. 53.

Aangaande de uitzondering voor regionale toeslagen, is het zo dat de tarieven moeten niet-discriminerend zijn. Indien een Gewest zich bevoegd acht om toeslagen op tarieven op te leggen, is er geen reden om de kost ervan door de twee andere Gewesten te laten dragen.

Art. ~~12*quater*~~ 37. § ~~2~~ **1**. Vóór elke regulatoire periode, ~~dient~~ **dienen de transmissienetbeheerder, de beheerders van de netten voor lokale en gewestelijke transmissie, de distributienetbeheerders en desgevallend de beheerders van de gesloten distributienetten** ~~de netbeheerder~~ bij de ~~commissie~~**CREG**, ter goedkeuring, een tariefvoorstel in, uitgewerkt op basis van **de tarifaire methodologie bedoeld in artikel 38** ~~het totaal in artikel 12, § 2, bedoelde inkomen overeenkomstig de in artikel 12*quinquies*, 4°, bedoelde procedure~~.

Toelichting:

Het artikel is nu geldig voor de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie en de distributienetbeheerders.

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk “Definities”.

De volgorde van §1 en 2 is gewijzigd om de chronologie van het tariefproces te respecteren.

~~§ 1. Zonder evenwel afbreuk te doen aan de evaluatie- en controlebevoegdheid van de commissie dient het totaal inkomen van het eerste jaar van de regulatoire periode als referentie voor de ontwikkeling van het totaal inkomen voor de volgende jaren van de regulatoire periode van vier jaar rekening houdend met volgende ontwikkelingsregels:~~
~~1° de categorieën van samenstellende delen van het totaal inkomen zoals bedoeld in artikel 12, § 2, 1°, en die betrekking hebben op kosten waarop de netbeheerder geen rechtstreekse controle heeft en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net evolueren jaarlijks in functie van de overeenstemmende kosten die door de netbeheerder gedragen worden.~~
~~Voor wat betreft de kosten van de ondersteunende diensten moet de netbeheerder ten laatste op 1 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar dat voormelde kosten evolueren, de commissie en de minister op basis van een verslag met verantwoordingsstukken inlichten over de prijzen die hem worden aangeboden voor de levering van ondersteunende diensten en de door hem ondernomen handelingen, met toepassing van artikel 234 van het koninklijk besluit betreffende het technisch reglement van het beheer van het transmissienet voor elektriciteit en de toegang ertoe.~~
~~Op basis van het verslag van de netbeheerder wordt door de commissie met toepassing van artikel 4 van het koninklijk besluit van 11 oktober 2002 met betrekking tot de openbare dienstverplichtingen in de elektriciteitsmarkt een gemotiveerd rapport gemaakt waarin uitdrukkelijk en gemotiveerd vastgesteld wordt of de aangeboden prijzen voor de levering van de ondersteunende diensten al dan niet manifest onredelijk zijn. Het gemotiveerd rapport wordt aan de minister en de netbeheerder meegedeeld binnen de 60 dagen na ontvangst van verslag, zoals bedoeld in het tweede lid.~~
~~Op grond van het gemotiveerd rapport brengt de minister binnen de vijftien dagen de commissie en de netbeheerder per aangetekend schrijven op de hoogte van de te nemen maatregelen, die bindend zijn voor de commissie. Indien hij zulks niet doet, wordt met de aan de netbeheerder aangeboden prijzen rekening gehouden voor de bepaling van het totaal inkomen, zoals bedoeld in artikel 12, § 2.~~
~~2° de categorieën van elementen van het totaal inkomen, zoals bedoeld in artikel 12, § 2, 1°, en die betrekking hebben op kosten waarop de netbeheerder een rechtstreekse controle heeft en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, efficiëntie en betrouwbaarheid van het net,~~

~~evolueren jaarlijks op basis van een objectieve indexeringsformule die aanleiding geeft tot stabiele tarieven gedurende de periode van vier jaar en die de dekking garandeert van de verplichtingen van de netbeheerder overeenkomstig deze wet. Na advies van de commissie wordt de objectieve indexeringsformule vastgesteld door de Koning na overleg in de Ministerraad;~~
~~3° de afschrijvingen evolueren jaarlijks in functie van de investeringen, die tegelijk de ontwikkelings- en vervangingsinvesteringen omvatten;~~
~~4° de winstmarge evolueert jaarlijks in functie van de ontwikkeling van het gereguleerd actief en het rendementspercentage bedoeld in artikel 12quinquies, 1°;~~
~~5° de interestlasten evolueren jaarlijks in functie van de evolutie van de rentetarieven~~.

Toelichting :

De vaststelling van (ten minste) de tarifaire methoden is een exclusieve bevoegdheid van de regulator (art. 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Zie ook de toelichting onder het voorgestelde artikel 35, § 1 van de wet.

~~§ 3. De netbeheerder kan de commissie in de regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel over nieuwe diensten en/of de aanpassing van bestaande diensten ter goedkeuring voorleggen. Dat voorstel wordt ingediend en door de commissie behandeld overeenkomstig de voor het tariefvoorstel geldende procedure. Dat geactualiseerd tariefvoorstel houdt rekening met het totaal inkomen en het door de commissie goedgekeurde tariefvoorstel, zulks zonder afbreuk te doen aan de volledigheid van het totale inkomen, noch aan de bestaande tariefstructuur.~~

§ 2. De CREG kan van de transmissienetbeheerder, van de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, van de distributienetbeheerders en van de beheerders van de gesloten distributienetten verlangen dat zij de tarieven en tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot hun netten wijzigen om ervoor te zorgen dat deze evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

Toelichting :

Deze bepaling vormt de omzetting van artikel 37.10, eerste zin van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Voor de precisering van de termen in verband met de netbeheerders, wordt verwezen naar hoofdstuk 1 over de definities.

Art. ~~12*quinquies*~~ 38. ~~Op voorstel van de commissie opgesteld in~~ **Na** ~~overleg met~~ **raadpleging van** de **transmissienetbeheerders, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de distributienetbeheerders en in voorkomend geval de beheerders van gesloten distributienetten** ~~netbeheerder en voorgelegd binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek van de minister, legt de Koning, na overleg in de Ministerraad,~~ **stelt de CREG bindende besluiten vast die minstens de methoden voor het berekenen van de tarieven vastleggen en slechts kunnen worden gewijzigd na nieuwe raadpleging van de netbeheerders.**
Deze besluiten treden in werking op de dag waarop ze worden gepubliceerd op de website van de CREG. De CREG maakt ze tevens bekend in het Belgisch Staatsblad.

Toelichting:

Dit artikel zet de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om:

"*De nationale regulerende instanties moeten in staat zijn de tarieven of de methoden voor de berekening van de tarieven vast te stellen of goed te keuren […]*" (overweging 36)
"*De regulerende instanties zijn bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden […]*" (artikel 37.6)
"De in lid 6 vermelde methodes of de voorwaarden worden gepubliceerd." (artikel 37.7)

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk "Definities".

~~1° de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen en de billijke winstmarge zoals bedoeld in artikel 12bis ; deze methodologie legt meer bepaald het volgende vast:~~
~~a) een definitie van gereguleerd actief;~~
~~b) de ontwikkelingsregels van het gereguleerd actief in de loop van de tijd;~~
~~c) een bepaling van een rendementspercentage op dit gereguleerd actief dat overeenkomt met een rendement dat de beleggers, op competitieve markten, kunnen verwachten te bereiken voor investeringen op lange termijn met gelijkaardige risico's, overeenkomstig de beste praktijken van de internationale financiële markten;~~
~~2° de algemene tariefstructuur voor de tarieven voor de aansluiting op het net, de tarieven voor het gebruik van het net, alsmede de tarieven van ondersteunende diensten;~~
~~3° de behandeling van het saldo (positief of negatief) tussen de kosten en de ontvangsten, die jaarlijks opgelopen en geboekt zijn door de netbeheerder tijdens een regulatoire periode, voorzover dit saldo voortvloeit uit een verschil tussen de reële niet-beheersbare kosten opgelopen door de netbeheerder en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de netbeheerder;~~
~~4° de procedure voor:~~
~~a) het voorstel en de goedkeuring van het totaal inkomen en de tarieven van het eerste jaar van elke regulatoire periode;~~
~~b) de controle op de naleving van de evolutieregels van het totaal inkomen tijdens de regulatoire periode, zoals bedoeld in artikel 12quater, § 1, en de tarieven tijdens de regulatoire periode;~~
~~c) de publicatie van de tarieven;~~
~~5° de jaarverslagen en de gegevens die de netbeheerder aan de commissie moet verstrekken met het oog de controle van zijn tarieven door de commissie;~~
~~6° de doelstellingen die de netbeheerder moet nastreven inzake kostenbeheersing;~~
~~7° de regels met betrekking tot de bestemming van de inkomsten uit de toekenning van de capaciteiten van internationale koppellijnen, met het oog op hun optimale ontwikkeling en de veiligheid van het transmissienet.~~

Toelichting:

Deze bepalingen bevatten een tarifaire methode, wat voortaan de bevoegdheid van de regulator is. De bevoegdheid van de CREG m.b.t. de tarifaire methoden is exclusief (artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

Art. ~~12*sexies*~~ 39. De modellen van de verslagen die **de transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de distributienetbeheerders en de beheerders van de gesloten distributienetten** ~~de netbeheerder~~ aan de ~~commissie~~ **CREG** moet**en** bezorgen, worden door de ~~commissie~~ **CREG** uitgewerkt, na overleg met **hen** ~~de netbeheerder~~.

Toelichting

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk "Definities".

~~**Art. 12*septies***. § 1. Indien er zich, tijdens een regulatoire periode, uitzonderlijke omstandigheden voordoen, onafhankelijk van de wil van de legt deze ter goedkeuring aan de commissie een gemotiveerde vraag voor herziening van de regels tot bepaling van het in artikel 12, § 2, bedoelde totaal inkomen voor wat de komende jaren van de regulatoire periode betreft.~~

~~§ 2. Op het einde van iedere regulatoire periode van vier jaar, bepaalt de netbeheerder het saldo (positief of negatief) tussen de kosten en de ontvangsten die opgelopen en geboekt zijn door de netbeheerder tijdens de regulatoire periode, voor zover dit saldo voortvloeit uit een verschil, tussen de reële niet-beheersbare kosten die opgelopen zijn door de netbeheerder en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de netbeheerder.~~
~~Hij brengt de commissie op de hoogte van dit saldo en levert haar de elementen ter staving hiervan.~~
~~De verdeling van dit saldo wordt bepaald bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Toelichting:

De bevoegdheid tot bepaling van de tarifaire methoden komt de regulerende instantie toe.

Dit artikel zet de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om:
"*De nationale regulerende instanties moeten in staat zijn de tarieven of de methoden voor de berekening van de tarieven vast te stellen of goed te keuren […]"* (overweging 36)
"*De regulerende instanties zijn bevoegd voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden […]*" (artikel 37.6)

De mogelijkheid die was voorzien in Richtlijn 2003/54/EG, artikel 23.3 ("*de lidstaten kunnen voorschrijven dat de regelgevende instanties de tarieven of ten minste de in dat lid bedoelde methoden alsook de in lid 3 bedoelde wijzigingen aan de relevante instantie in de lidstaat voorleggen met het oog op een formeel besluit*") is opgeheven en is niet langer voorzien in de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Art. ~~12*octies*~~ 40. De transmissienetbeheerder, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de distributienetbeheerders en de beheerders van gesloten bedrijfsnetten publiceren de goedgekeurde tarieven binnen de drie dagen na ontvangst van de beslissing van de CREG. De goedgekeurde tarieven zijn bindend en de leveranciers zijn ertoe gehouden om de door de CREG goedgekeurde tarieven toe te passen op de eindafnemers en vermelden op duidelijke en gedetailleerde wijze het bedrag van elk van de samenstellende delen van de eindprijs op hun facturen.
~~§ 1. Dit artikel is van toepassing op de beheerders van distributienetwerken, en netwerken van plaatselijk vervoer of gewestelijk vervoer, met uitsluiting van de netten die een transmissiefunctie hebben.~~
~~De definitie van artikel 2, 31°, is tevens van toepassing.~~

~~§ 2. De aansluiting op het distributienet en het gebruik van het net, alsmede de levering van ondersteunende diensten door de netbeheerder, gebeuren op basis van de tarieven die voorgesteld worden door de netbeheerder en die onderworpen worden aan de goedkeuring van de Commissie, met toepassing van de in § 8, 4°, bedoelde procedure.~~

~~§ 3. Het totaal inkomen dat nodig is voor de uitvoering van de wettelijke en reglementaire~~

~~verplichtingen die rusten op de netbeheerder, wordt onderworpen aan de goedkeuring van de Commissie. Dit totaal inkomen dekt inzonderheid :~~
~~1° het geheel van de kosten die nodig zijn voor de vervulling van de taken die de netbeheerder te beurt vallen gedurende de regulatoire periode, met inbegrip van de financiële lasten;~~
~~2° een billijke marge en afschrijvingen die beiden nodig zijn om aan de netbeheerder een optimale werking, de noodzakelijke toekomstige investeringen en de leefbaarheid van het distributienet te waarborgen;~~
~~3° desgevallend, de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, en;~~
~~4° desgevallend de toeslagen die toegepast worden op de tarieven.~~

~~§ 4. De tarieven respecteren de volgende richtsnoeren :~~
~~1° ze zijn niet-discriminerend en transparant;~~
~~2° ze maken de evenwichtige ontwikkeling mogelijk van het distributienet overeenkomstig de verschillende investeringsplannen van de netbeheerder;~~
~~3° ze zijn vergelijkbaar met de beste tariefpraktijken die door vergelijkbare netbeheerders worden toegepast;~~
~~4° ze maken het de netbeheerder mogelijk het totaal in artikel 12octies, § 3, bedoelde inkomen te genereren;~~
~~5° ze beogen het gebruik van de capaciteit van het net te optimaliseren;~~
~~6° ze zijn voldoende opgesplitst, met name :~~
~~a) op basis van de voorwaarden en de nadere regels voor het gebruik van het distributienet;~~
~~b) wat de ondersteunende diensten betreft;~~
~~c) wat de eventuele meerkosten voor de openbare dienstverplichtingen betreft;~~
~~7° de tariefstructuren zijn gelijk voor het gehele grondgebied van de distributienetbeheerder zonder onderscheid per geografische zone.~~

~~§ 5. Zonder evenwel afbreuk te doen aan de evaluatie- en controlebevoegdheid van de Commissie dient het totaal inkomen van het eerste jaar van de regulatoire periode als referentie voor de ontwikkeling van het totaal inkomen voor de volgende jaren van de regulatoire periode van vier jaar, rekening houdend met volgende ontwikkelingsregels :~~
~~1° de categorieën van samenstellende delen van het totale inkomen zoals bedoeld in artikel 12octies § 3, 1°, en die betrekking hebben op kosten waarop de netbeheerder geen rechtstreekse controle heeft en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net evolueren jaarlijks in functie van de overeenstemmende kosten die door de netbeheerder gedragen worden;~~
~~2° de categorieën van samenstellende delen van het totale inkomen zoals bedoeld in artikel 12octies § 3, 1°, en die betrekking hebben op kosten waarop de netbeheerder een rechtstreekse controle heeft en die noodzakelijk zijn voor de zekerheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net evolueren jaarlijks op basis van een objectieve indexeringsformule die de dekking verzekert van de verplichtingen van de netbeheerder, overeenkomstig deze wet. Na advies van de Commissie wordt de objectieve indexeringsformule vastgesteld door de Koning na overleg in de Ministerraad;~~
~~3° de afschrijvingen evolueren jaarlijks in functie van de investeringen, die tegelijk de ontwikkelings- en vervangingsinvesteringen omvatten;~~
~~4° de winstmarge evolueert jaarlijks in functie van de ontwikkeling van het gereguleerd actief en het rendementspercentage bedoeld in § 8, 1°;~~
~~5° de interestlasten evolueren jaarlijks in functie van de evolutie van de rentetarieven.~~

~~§ 6. Vóór elke regulatoire periode, dient de netbeheerder bij de Commissie, ter goedkeuring,~~

~~een tariefvoorstel in, uitgewerkt op basis van het totaal in artikel 12octies, § 3, bedoelde inkomen overeenkomstig de in § 8, 4°, bedoelde procedure.~~

~~§ 7. De netbeheerder kan de Commissie in de regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel over nieuwe diensten en/of de aanpassing van bestaande diensten ter goedkeuring voorleggen. Dat voorstel wordt ingediend en door de Commissie behandeld overeenkomstig de voor het tariefvoorstel geldende procedure. Dat geactualiseerd tariefvoorstel houdt rekening met het totaal inkomen en het door de Commissie goedgekeurde tariefvoorstel, zulks zonder afbreuk te doen aan de volledigheid van het totale inkomen, noch aan de bestaande tariefstructuur.~~

~~§ 8. Op voorstel van de Commissie opgesteld in overleg met de netbeheerder en voorgelegd binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek van de minister, stelt de Koning, na overleg met de gewesten en na overleg in de Ministerraad, de volgende regels vast met betrekking tot :~~
~~1° de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen en de billijke marge zoals bedoeld in artikel 12, § 2, 2°; deze methodologie legt meer bepaald het volgende vast :~~
~~a) een definitie van het gereguleerde actief;~~
~~b) de ontwikkelingsregels van het gereguleerde actief in de loop van de tijd;~~
~~c) een bepaling van een rendementspercentage op dit gereguleerde actief dat overeenkomt met een rendement dat de beleggers, op competitieve markten, kunnen verwachten te bereiken voor investeringen op lange termijn met gelijkaardige risico's, overeenkomstig de beste praktijken van de internationale financiële markten;~~
~~2° de algemene tariefstructuur voor de tarieven voor de aansluiting op het net, de tarieven voor het gebruik van het net, alsmede de tarieven van ondersteunende diensten;~~
~~3° de behandeling van het saldo (positief of negatief) tussen de kosten en de ontvangsten, die jaarlijks opgelopen en geboekt zijn door de netbeheerder tijdens een regulatoire periode, voor zover dit saldo voortvloeit uit een verschil tussen de reële niet-beheersbare kosten opgelopen door de netbeheerder en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de netbeheerder;~~
~~4° de procedure voor :~~
~~a) het voorstel en de goedkeuring van het totaal inkomen en de tarieven van het eerste jaar van elke regulatoire periode;~~
~~b) de controle op de naleving van de evolutieregels van het totaal inkomen tijdens de regulatoire periode, zoals bedoeld in § 5, en de tarieven tijdens de regulatoire periode;~~
~~c) de publicatie van de tarieven;~~
~~5° de jaarverslagen en de gegevens die de netbeheerder aan de Commissie moet verstrekken met het oog de controle van zijn tarieven door de Commissie;~~
~~6° de doelstellingen die de netbeheerder moet nastreven inzake kostenbeheersing;~~

~~§ 9. De modellen van de verslagen die de netbeheerder aan de Commissie moet bezorgen, worden door de commissie uitgewerkt, na overleg met de netbeheerder.~~

~~§ 10. Indien er zich, tijdens een regulatoire periode, uitzonderlijke omstandigheden voordoen, onafhankelijk van de wil van de beheerder, legt deze ter goedkeuring aan de Commissie een gemotiveerde vraag voor herziening van de regels tot bepaling van het in artikel 12, § 2, bedoelde totaal inkomen voor wat de komende jaren van de regulatoire periode betreft.~~
~~Op het einde van iedere regulatoire periode van vier jaar, bepaalt de netbeheerder het saldo (positief of negatief) tussen de kosten en de ontvangsten die opgelopen en geboekt zijn door de netbeheerder tijdens de regulatoire periode, voor zover dit saldo voortvloeit uit een~~

~~verschil, tussen de reële niet-beheersbare kosten die opgelopen zijn door de netbeheerder en de geraamde niet-beheersbare kosten, en/of uit een verschil tussen de reële verkoopsvolumes en de geraamde verkoopsvolumes van de netbeheerder.~~
~~Hij brengt de Commissie op de hoogte van dit saldo en levert haar de elementen ter staving hiervan.~~
~~De verdeling van dit saldo wordt bepaald bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Toelichting:

Als gevolg van de ontworpen artikelen 35 tot 40 kan het volledige artikel 12*octies* van de huidige elektriciteitswet opgeheven worden. Op deze plaats kan een nieuwe bepaling worden ingevoegd inzake publicatie van tarieven.

Meermaals heeft de CREG moeten vaststellen dat de door haar goedgekeurde tarieven laattijdig werden gepubliceerd door de netbeheerders en dat de leveranciers voor bepaalde categorieën van eindklanten een verkeerde toepassing maakten van de tarieven. Deze disfuncties vormden het voorwerp van talrijke klachten van consumenten bij de CREG. Bovendien vermelden sommige leveranciers niet duidelijk de gereguleerde transport- en distributiekost op hun facturen en kunnen zij, in voorkomend geval, nalaten de tariefverlagingen die de regulator op deze gebieden oplegt, door te rekenen. Dit is met name thans het geval, vermits meerdere gasleveranciers de verlaging van de tarieven voor gasvervoer die in december 2009 beslist is door de CREG, niet ten goede laten komen aan de Belgische consument.

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk “Definities”.

~~**Art. 12*novies***. Op voorstel van de Commissie en onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, kan de Koning bijzondere regels definiëren met betrekking tot de bepaling van de afschrijvingen en de billijke marge die respectievelijk bedoeld worden in artikel 12quater, § 1, van toepassing op de uitbreidingen van installaties of op nieuwe installaties voor het transport van elektriciteit, die worden erkend als zijnde van nationaal of Europees belang, voor een bepaald aantal regulatoire periodes, teneinde de ontwikkeling van deze op lange termijn mogelijk te maken.~~
~~De netbeheerder dient bij de commissie, ter goedkeuring, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 12quinquies, 4°, een uitgewerkt tariefvoorstel in voor de betrokken investeringen op basis van het, in artikel 12, § 2, bedoeld totaal inkomen, zoals bepaald met toepassing van de in het eerste lid bedoelde methodologie. Als van nationaal of Europees belang worden erkend, investeringen die bijdragen tot de zekerheid en/of de optimalisatie van de werking van grensoverschrijdende interconnecties met in voorkomend geval faseverdraaiende transformatoren en die alzo de ontwikkeling vergemakkelijken van de nationale en Europese interne markt.~~

Toelichting:

Als gevolg van het ontworpen artikel 35 kan het volledige artikel 12*novies* opgeheven worden.

Afdeling 2. – Prijzen

Art. 41. De CREG evalueert in welke mate de leveringsprijzen redelijk, eenvoudig en duidelijk vergelijkbaar, doorzichtig en niet-discriminerend zijn en publiceert, minstens één keer per jaar, de gepaste aanbevelingen. Zij doet deze waar nodig toekomen aan de Belgische Mededingingsautoriteit.

Toelichting:

Omzetting van de artikelen 3.3 en 37.1, o) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Art. ~~20~~ 42. § 1. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** en **na** beraadslaging in Ministerraad kan de federale minister bevoegd voor economie de maximumprijzen vaststellen voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers ~~en voor het aandeel van de elektriciteitslevering aan distributeurs bestemd voor de bevoorrading van eindafnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn.~~

Toelichting:

In de mate waarin de CREG de tarieven goedkeurt, de tariefmethodes vaststelt en een permanente prijzenmonitoring uitvoert, komt het hem ook toe om de maximumprijzen voor te stellen.

Vermits alle afnemers in aanmerking komen, heeft het bet begrip “in aanmerking komende afnemer” geen voorwerp meer en mag het einde van de paragraaf dus worden weggelaten.

§ 2. ~~Na advies~~ **Op voorstel** van de ~~commissie~~ **CREG** ~~en **na** overleg met de gewesten~~ kan de federale minister bevoegd voor economie, na beraadslaging in Ministerraad, maximumprijzen vaststellen per kWh geldig voor het gehele grondgebied, voor de levering van elektriciteit aan residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie.

Toelichting:

In de mate waarin de CREG de tarieven goedkeurt, de tariefmethodes vaststelt en een permanente prijzenmonitoring uitvoert, komt het hem ook toe om de maximumprijzen voor te stellen.

Gezien de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat (tarieven) en de gewesten, dient het overleg met de gewesten opgeheven te worden.

Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding.
De elektriciteitsbedrijven verzekeren de bevoorrading van residentiële beschermde klanten tegen de maximumprijzen bepaald krachtens het eerste lid en voeren een afzonderlijke boekhouding voor deze activiteit.
De reële nettokost die voortvloeit uit deze activiteit wordt gefinancierd door een toeslag die wordt vastgesteld op grond van het bedrag bedoeld in het vijfde lid en die verschuldigd is door elke op het Belgisch grondgebied gevestigde eindafnemer op de energie-eenheden die hij voor eigen gebruik gebruikt. Deze toeslag wordt gestort in een fonds dat door de CREG wordt beheerd.
Op voorstel van de CREG en na beraadslaging in de ministerraad, stelt de Koning het bedrag van het fonds vast dat benodigd is om de reële nettokost te financieren ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie, alsook de nadere regels vast inzake:
1° de bepaling van de reële nettokost en de tussenkomst ten gunste van de betrokken elektriciteitsbedrijven voor het ten laste nemen ervan;
2° de inning van de in het vierde lid bedoelde toeslag bij de eindafnemers;
3° het beheer van het fonds;

Elk besluit dat het in het vijfde lid bedoelde bedrag vaststelt van het fonds, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van inwerkingtreding.

Toelichting:

De toevoeging van de zin "Deze maximumprijzen omvatten geen enkel forfaitair bedrag of vergoeding" is slechts een herneming van artikel 11 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. Ze laat toe om te verduidelijken wat de leveranciers en distributienetbeheerders die leveren aan beschermde klanten mogen aanrekenen.

Het nieuwe vijfde lid verduidelijkt de bestaande situatie op het vlak van de inning en uitbetaling van de heffing om het verschil (reële nettokost) te financieren tussen het normale tarief en het sociale tarief dat van toepassing is op beschermde residentiële klanten.

De bepalingen van de wet van 22 januari 1945 op de economische reglementering en de prijzen zijn van toepassing, met uitzondering van artikel 2, § 4, laatste lid, en § 5, voor de bepaling van de maximumprijzen bedoeld in paragraaf 1 en in het eerste lid.

§ 3. De maximumprijzen bedoeld in §§ 1 en 2 worden zodanig vastgesteld dat :
1° kruissubsidies tussen categorieën van afnemers worden vermeden;
~~2° wordt gewaarborgd dat een billijk deel van de productiviteitsverbetering ingevolge de openstelling van de elektriciteitsmarkt op evenwichtige wijze ten goede komt van residentiële en professionele afnemers, waaronder de kleine en middelgrote ondernemingen, in de vorm van een vermindering van de tarieven;~~

Toelichting:

Dit punt kan worden geschrapt vermits de liberalisering van de elektriciteitsmarkt reeds plaatsgevonden heeft.

~~3~~ **2**° ~~de tarieven voor de in 2° bedoelde afnemers geleidelijk~~ **ze** worden afgestemd op de beste tariefpraktijken **toegepast** in hetzelfde marktsegment in de andere lidstaten van de Europese Unie, rekening houdend met de bijzondere kenmerken van de distributiesector.

Toelichting:

De voorgestelde herformulering maakt de tekst duidelijker met behoud van de oorspronkelijke betekenis.

~~4~~ **3**° het recht van toegang tot energie, goed van eerste levensbehoefte, wordt gewaarborgd, waarbij in het bijzonder, in het kader van de openstelling van de elektriciteitsmarkt voor concurrentie, de continuïteit van de sociale voordelen toepasbaar op bepaalde categorieën residentiële verbruikers inzake aansluitingen en tarieven wordt verzekerd;
~~5~~ **4**° erop wordt toegezien dat eindafnemers genieten van de voordelen die uit het afschrijvingsbeleid gevoerd in het gereguleerde systeem zullen voortvloeien;
~~6~~ **5**° de transparantie ~~in termen van tarieven~~ wordt gewaarborgd en de rationele consumptiegedragingen worden bevorderd.

§ 4. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na overleg met de gewestregeringen, kan de Koning de minister machtigen om, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, minimumprijzen vast

te stellen voor de aankoop van elektriciteit geproduceerd door middel van warmtekrachtkoppeling en die beantwoordt aan de door Hem bepaalde kwaliteitscriteria, met het oog op de levering aan afnemers ~~die geen in aanmerking komende afnemers zijn~~.

Toelichting:

Vermits het bet begrip "in aanmerking komende afnemer" geen voorwerp meer heeft, dient de mogelijkheid te worden geschrapt om maximumprijzen vast te stellen voor elektriciteitsleveringen aan distributienetbeheerders die bestemd zijn voor niet in aanmerking komende afnemers.

Art. ~~23*ter*~~ 43. § 1. De prijzen van een elektriciteitsbedrijf dienen op een objectief verantwoorde wijze in verhouding te staan tot de kosten van het bedrijf. **Voor de kosten die niet de transmissie- en distributienettarieven betreffen,** ~~De Commissie~~ beoordeelt **de CREG** deze verhouding onder meer door de kosten en ~~de~~ prijzen van ~~genoemd~~ **het betrokken** bedrijf te vergelijken met de kosten en ~~de~~ prijzen van vergelijkbare bedrijven, indien mogelijk ook op internationaal vlak.

Toelichting:

De methoden betreffende de transmissie- en distributietarieven behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de regulator (art. 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Hun objectieve verantwoording wordt verzekerd door de toepassing van de tarifaire regels van afdeling 1 en behoeft geen verdere beoordeling.

~~§ 2. Als een elektriciteitsbedrijf een verbonden onderneming is, wordt misbruik van machtpositie vermoed indien het discriminatoire prijzen en/of voorwaarden aanbiedt aan niet-verbonden ondernemingen.~~

Toelichting:

Deze bepaling hoort thuis in een mededingingscontext. Bijgevolg wordt voorgesteld om ze over te brengen naar artikel 59.

§ ~~3~~ **2**. **Onverminderd artikel 58, § 1, 33°, maakt de CREG, indien zij** ~~Indien de Commissie~~ vaststelt dat er geen objectief verantwoorde verhouding bestaat zoals bedoeld in § 1, ~~maakt zij,~~ op eigen initiatief, een rapport ~~over aan de minister~~ **op** dat haar bevindingen weergeeft en de maatregelen die zij aanbeveelt.
De ~~Commissie~~ **CREG** geeft de veronderstelde inbreuken aan bij de Raad voor de Mededinging, zendt het rapport over dat ze ~~aan de minister heeft overgezonden~~ **heeft opgesteld** en deelt de~~ze~~ Raad ook de noodzakelijke confidentiële informatie me~~de~~.
~~Wat betreft de discriminatoire prijzen en/of voorwaarden, kan de Koning, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dringende maatregelen nader bepalen die de Commissie toegelaten wordt te nemen.~~
~~Wat betreft de prijzen, kan de Commissie adviezen formuleren en elke maatregel voorstellen die van toepassing is op alle elektriciteitsbedrijven, actief in België.~~

Toelichting:

De twee laatste leden worden overbodig, gelet op de voorgestelde artikelen 58, § 1, 10° en 62, 1° van de wet.

Specifiek voor wat betreft het vierde lid, laat artikel 37.4, a) en b) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn niet meer toe dat de Koning zou bepalen welke dringende maatregelen de CREG kan nemen.

§ 3. De elektriciteitsbedrijven actief op de Belgische markt delen automatisch en ten laatste vier weken voor hun inwerkingtreding aan de CREG mee, elke wijziging van de elektriciteitsprijzen die zij toepassen op hun afnemers met een aansluitingsvermogen onder 25 kVA, alsook de berekeningsmethode en/of de indexeringsformule op grond waarvan de prijswijziging wordt doorgevoerd. Op deze basis neemt de CREG, in voorkomend geval, ten aanzien van deze elektriciteitsbedrijven bindende beslissingen, onder andere het vastleggen van een maximumprijs;

Toelichting:

De verplichting van de elektriciteitsbedrijven om de CREG vooraf in kennis te stellen van elke wijziging in de prijzen, berekeningsmethoden en indexeringsformules, is een terechte aanbeveling van de Nationale Bank van België in haar rapport "De toegenomen volatiliteit van de elektriciteitsprijs voor de Belgische huishoudens" van september 2010. Daarnaast vloeit deze voorafgaande kennisgeving ook voort uit artikel 3, uit bijlage I, 1, c) en g) en uit artikel 37.1, i), n), p) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Volledigheidshalve kan ook verwezen worden naar de "vangnetmethodiek" zoals deze recentelijk in de Nederlandse energiewetgeving werd ingevoerd. De Nederlandse regulator heeft er de bevoegdheid gekregen om de prijzen voor kleine verbruikers van elektriciteit en aardgas te beoordelen op hun redelijkheid (cf. het voorgestelde artikel 41 van de elektriciteitswet in de huidige studie) en kan eventueel ingrijpen. Op deze wijze worden verbruikersgroepen, die niet altijd geneigd zijn te switchen, beschermd tegen te hoge prijzen die niet meer redelijk zijn. De maximumprijs waarvan hier sprake verschilt uiteraard van deze bedoeld in het nieuwe artikel 42.

Het voorgestelde aansluitingsvermogen van 25 kVA is een vermogen dat over het algemeen gelijkstaat met laagspanning. De CREG viseert hier dus de controle van de prijzen voor huishoudelijke klanten en kleine ondernemingen.

HOOFDSTUK ~~V~~ IX
~~TARIFERING,~~ OPENBARE DIENSTVERPLICHTINGEN~~,~~ EN BOEKHOUDING

Afdeling 1. – Openbare dienstverplichtingen

Art. ~~21~~ 44. § 1. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, **op voorstel** ~~na advies~~ van de ~~commissie~~ **CREG**, kan de Koning:
1° de producenten, tussenpersonen, leveranciers en **transmissie**netbeheerder openbare dienstverplichtingen opleggen inzonderheid inzake regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen**,** ~~en~~ inzake bevoorrading van afnemers **en alsmede inzake de bescherming van het milieu, met inbegrip van energie-efficiëntie, energie uit hernieuwbare energiebronnen en bescherming van het klimaat**, **uitgezonderd de ondersteunende diensten die worden bedoeld in §§ 2 tot 5 van dit artikel**;

Toelichting :

Punt 1° werd in overeenstemming gebracht met artikel 3.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

2° als tegenprestatie voor de openbare dienstverplichtingen bedoeld in 1°, afwijken van de bepalingen van de artikelen 4, ~~15~~ **25** en ~~17~~ **30** voor zover dergelijke afwijkingen strikt noodzakelijk zijn voor de correcte uitvoering van deze verplichtingen;

3° een fonds oprichten, onder beheer van de ~~commissie~~ **CREG**, dat :
a) de volledige of een deel van de reële nettokost van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in 1° ten laste neemt, voor zover deze kost een onbillijke last zou vertegenwoordigen voor de ondernemingen die tot deze verplichtingen gehouden zijn**. In voorkomend geval wordt de berekening van de kosten door elke betrokken onderneming gedaan, overeenkomstig de door de CREG opgestelde methodologie, en door deze laatste geverifieerd.**
~~, alsook, in voorkomend geval, alle of een deel van de kosten en verliezen die elektriciteitsondernemingen niet kunnen terugwinnen wegens de openstelling van de elektriciteitsmarkt, in de mate en voor de duur toegestaan door de Europese Commissie;~~

Toelichting :

De mogelijkheid om *stranded costs* van vóór de liberalisering te recupereren, was voorzien in artikel 24 van de eerste elektriciteitsrichtlijn (96/92). Daarvoor moest een uitdrukkelijke aanvraag worden ingediend bij de Europese Commissie binnen het jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn. België heeft geen overgangsregeling onder artikel 24 verkregen, zodat de wetsbepaling dan ook voorbijgestreefd is en mag worden geschrapt.

Deze laatste zin heeft zijn betekenis verloren tengevolge van de volledige liberalisering en wordt in overeenstemming gebracht met artikel 15/11, § 1, 3°, a), van de huidige gaswet van 1965.

b) geheel of gedeeltelijk wordt gefinancierd door toeslagen op de tarieven bedoeld in artikel ~~12~~ **35** of door heffingen op alle of objectief bepaalde categorieën van energieverbruikers of marktoperatoren, volgens de nadere regels bepaald door hetzelfde besluit. ~~In voorkomend geval wordt de berekening van de kosten en verliezen bedoeld in het eerste lid, 3°, a), door elke betrokken onderneming gedaan, overeenkomstig de door de commissie opgestelde methodologie, en door deze laatste geverifieerd.~~

Toelichting :

Door het schrappen van het tweede deel van punt a) hierboven is er geen sprake meer van kosten en verliezen.

Elk besluit dat krachtens het eerste lid, 3°, b), wordt vastgesteld, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen de twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

§ 2. Voor elke ondersteunende dienst bepaalt de CREG:
1° een methode die toelaat het redelijke karakter te evalueren van de prijzen aangeboden door de mogelijke leveranciers van deze ondersteunende dienst aan de transmissienetbeheerder;
2° een niet-discriminerende methode voor de verdeling van de vereiste volumes tussen de verschillende mogelijke leveranciers van deze ondersteunende dienst.

§ 3. De transmissienetbeheerder moet ten laatste op 1 juli van elk jaar de CREG en de minister op basis van een met verantwoordingsstukken gestaafd verslag inlichten over de volumes en de prijzen die hem worden aangeboden voor de levering van ondersteunende diensten.
Op basis van het verslag van de transmissienetbeheerder stelt de CREG een gemotiveerd rapport op dat aangeeft of de prijzen die worden aangeboden voor de levering van elke ondersteunende dienst redelijk zijn.

Het gemotiveerd rapport wordt aan de minister en aan de transmissienetbeheerder meegedeeld binnen de 60 dagen na ontvangst van het verslag bedoeld in het eerste lid.

§ 4. Voor elke ondersteunende dienst waarvan het aangeboden volume onvoldoende is ten opzichte van de vereiste hoeveelheden of waarvan de aangeboden prijzen niet als redelijk worden beoordeeld in het verslag van de CREG zoals bedoeld in § 3, onderhandelt de transmissienetbeheerder met de mogelijke leveranciers over de terbeschikkingstelling van deze dienst in een voldoende hoeveelheid en tegen redelijke prijzen.
Binnen de 35 dagen na ontvangst van het verslag zoals bedoeld in § 3, derde lid, licht de transmissienetbeheerder op basis van een met verantwoordingsstukken gestaafd verslag de CREG en de minister in over de resultaten van de onderhandelingen bedoeld in het eerste lid.

§ 5. Indien, ondanks de onderhandeling bedoeld in § 4 van dit artikel, de aangeboden hoeveelheden van één of meerdere ondersteunende diensten lager liggen dan de vereiste hoeveelheden zoals bedoeld in § 4 van dit artikel, of indien de aangeboden prijzen voor deze ondersteunende dienst(en) niet redelijk zijn, dan legt de Koning, op voorstel van de CREG en bij een in Ministerraad overlegd besluit, voorwaarden op inzake de prijs en de terbeschikkingstelling van het geheel of een deel van deze diensten, op basis van de methoden die door de CREG zijn opgesteld en die bedoeld zijn respectievelijk in § 2, 1° en 2° van dit artikel.
De CREG verstuurt haar voorstel binnen de dertig dagen na ontvangst van het verslag van de transmissienetbeheerder zoals bedoeld in § 4.
Het koninklijk besluit dat wordt aangenomen op basis van dit voorstel, treedt in werking op 1 januari van het jaar waarvoor de terbeschikkingstelling van de ondersteunende dienst is voorzien.

Toelichting :

§ 1, 2°: De Koning is niet meer bevoegd om afwijkingen toe te kennen van artikel 25 inzake toegang tot het net: de toegangsvoorwaarden behoren tot de exclusieve bevoegdheid van de regulator (art. 37.6, a), van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

1e probleem

In zijn arrest van 29 oktober 2009 (zaak C-474/08, Commissie / België) heeft het Europese Hof van Justitie met name beslist dat door aan een andere instantie dan de regelgevende instantie de bevoegdheid te verlenen om voor de berekening van de tarieven doorslaggevende elementen te bepalen met betrekking tot bepaalde elektriciteitstransportinstallaties, in strijd met artikel 23, lid 2, sub a, van richtlijn 2003/54, het Koninkrijk België de krachtens die richtlijn op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. Artikel 12*novies* van de elektriciteitswet was met name in het geding, doordat het aan de Koning en niet aan de CREG de bevoegdheid verleende om de afschrijvingen en de billijke marge te bepalen betreffende de installaties voor het transport van elektriciteit, die worden erkend als zijnde van nationaal of Europees belang.

Bovendien maken de overwegingen van richtlijn 2003/54 en van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn gewag van de noodzaak om te voorzien in niet-discriminerende balanceringsmechanismen die de kosten correct weerspiegelen om ervoor te zorgen dat alle marktdeelnemers, waaronder nieuwkomers, daadwerkelijk toegang tot de markt hebben. Zodra de elektriciteitsmarkt voldoende transparant is, dient dit te worden verwezenlijkt door de invoering van transparante, op de markt gebaseerde mechanismen voor de levering en aankoop van de hoeveelheden elektriciteit die nodig zijn in het kader van de balanceringsvoorschriften. Bij gebreke van een dergelijke transparante markt dienen de nationale regelgevende instanties een actieve rol te

spelen om te garanderen dat de balanceringstarieven niet-discriminerend zijn en een correcte weerspiegeling van de kosten vormen. Tegelijkertijd dienen passende stimuleringsmaatregelen te worden vastgesteld om de input en output van elektriciteit op elkaar af te stemmen en het systeem niet in gevaar te brengen (overweging 17 van de richtlijn 2003/54 en overweging 35 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn voorziet in zijn artikel 37.6, b):
"De regulerende instanties zijn bevoegd om ten minste de methodes voor het berekenen of tot stand komen van de volgende voorwaarden vast te stellen of voldoende ruim *vóór hun inwerkingtreding* ***goed te keuren:***

a) *de aansluiting op en toegang tot nationale netten, inclusief de transmissie- en distributietarieven of de methode daarvoor. Deze tarieven of methoden maken het mogelijk dat de noodzakelijke investeringen in de netten op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat deze investeringen de levensvatbaarheid van de netten kunnen waarborgen;*
b) ***de verstrekking van balanceringsdiensten, die zo economisch mogelijk worden uitgevoerd*** *en passende stimuleringsmaatregelen bieden voor netwerkgebruikers om hun input en output op elkaar af te stemmen De balanceringsdiensten worden op billijke en niet-discriminerende wijze verstrekt en zijn gebaseerd op objectieve criteria, en ... "*

Uit deze bepalingen volgt dat de nieuwe elektriciteitsrichtlijn aan de regulerende instantie de bevoegdheid toevertrouwt om de gebruikte methoden te bepalen of ten minste goed te keuren voor de berekening van de voorwaarden van de balanceringsdiensten.

De CREG dient dus de bevoegdheid te krijgen om de methode te bepalen voor het evalueren van het redelijke karakter van de prijzen die worden aangeboden aan de netbeheerder door personen die in staat zijn om ondersteunende diensten aan te bieden, evenals de methode voor de verdeling van volumes tussen de verstrekkers van deze diensten; deze methodes mogen niet discriminatoir zijn.

<u>2de probleem</u>

Artikel 4, §2 van het Koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit geeft de minister de bevoegdheid om aan bepaalde categorieën producenten prijs- en leveringsvoorwaarden op te leggen voor het geheel of een deel van de ondersteunende diensten.

Zoals de CREG had gemeld in haar advies naar aanleiding van het ontwerp van koninklijk besluit dat resulteerde in het koninklijk besluit van 11 oktober 2000, overschrijdt de bevoegdheid die aan de minister werd verleend om openbare dienstverplichtingen op te leggen de bevoegdheden die hem kunnen worden verleend. Deze bevoegdheid moet voorbehouden worden aan de Koning[20]. De wet wordt dus gewijzigd om aan de Koning, op voorstel van de CREG, de bevoegdheid te geven om aan leveranciers de prijs- en leveringsvoorwaarden op te leggen voor ondersteunende diensten wanneer de onderhandelingen mislukken tussen de transmissienetbeheerder en de leveranciers betreffende de terbeschikkingstelling van deze diensten tegen redelijke prijzen en in voldoende hoeveelheden.

Tenslotte heeft ook de Raad van State in zijn advies van 31 mei 2011 duidelijk gemaakt dat de criteria voor de beoordeling van het redelijk karakter van de aangeboden prijzen voor ondersteunende diensten door de CREG vastgelegd worden en dat deze zich niet hoeft te laten leiden door niet-objectieve en onduidelijke, opgelegde criteria:

[20] Zie advies (A)010907-CDC-49 over het voorontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 21 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, paragraaf 29 (beschikbaar op www.creg.be) en advies (A)010424-CDC-30 over het voorontwerp van koninklijk besluit houdende uitvoering van artikel 11 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, 24 april 2001, paragraaf 6 (beschikbaar op www.creg.be).

"[Artikel 20] 39. Overeenkomstig het ontworpen artikel 12quinquies, § 1, eerste lid, van de elektriciteitswet moeten de door de leveranciers voorgestelde prijzen van de ondersteunende diensten op het transmissienet "voldoende aanlokkelijk [zijn] om op korte en op lange termijn hun levering aan de netbeheerder te waarborgen". Dit vereiste komt als dusdanig niet voor in richtlijn 2009/72/EG en is bovendien onduidelijk. De stellers van het ontwerp dienen dit vereiste hetzij weg te laten, hetzij het te preciseren conform de toepasselijke richtlijnbepalingen."

Art. ~~21*bis*~~ 45. § 1. Een « federale bijdrage » wordt geheven ter financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en de controle op de elektriciteitsmarkt.
De federale bijdrage is verschuldigd door de op het Belgisch grondgebied gevestigde eindafnemers op elke kWh die ze voor eigen gebruik van het net afnemen. De federale bijdrage is aan de BTW onderworpen.

Voorstel :

Een wijziging van het tweede lid van dit artikel lijkt potentieel noodzakelijk. Een grondige analyse van de technische en economische situatie is evenwel nodig alvorens een duidelijke wettelijke tekst te kunnen formuleren. Behalve voor de zelfopwekker is het immers onmogelijk om de hoeveelheid elektriciteit te kennen die ter plaatse wordt geproduceerd en verbruikt. Aan iedere producent vragen om een vrijwillige verklaring te maken van de verbruikte hoeveelheid energie en dus van de federale bijdrage die verondersteld wordt verschuldigd te zijn, lijkt niet realistisch. Het zal dus nodig zijn om te bepalen wie het best geplaatst is om, in voorkomend geval, de federale bijdrage te heffen op deze ter plaatse geproduceerde en verbruikte energievolumes.

Toelichting :

De huidige wetgeving voorziet dat een federale elektriciteitsbijdrage verschuldigd is en moet worden geheven op elke kWh die wordt afgenomen op het (openbare) transmissie- of distributienet. Zo zou elke productie waarvan de elektriciteit niet zou worden vervoerd via de netten die bedoeld zijn door het geldende wettelijke kader, volledig onttrokken worden aan de belastbare grondslag van de federale bijdrage.

Het lijkt er vandaag op dat de totale capaciteit van de TGV- of WKK-productie-eenheden bestemd voor een gedeeltelijk of totaal eigen gebruik zeker minder groot is dan die van de gecentraliseerde productie-eenheden, maar toch niet verwaarloosbaar. Het volume voor de productie van elektriciteit van de eerste eenheden kan immers beschouwd worden als aanzienlijk, ten bewijze waarvan de reeds operationele eenheden kunnen worden aangehaald (Zandvliet Power-BASF (400 MW), ESSO (130 MW), ENEOS (130 MW), LANGSESS (60 MW)) of de lopende projecten of de projecten die zich in een testfase bevinden (MARCINELLE ENERGIE (420 MW), DUFERCO (65 MW), T-POWER (400 MW), SIDMAR (300 MW), ESSENT (130 MW)). Dergelijke productie-eenheden zouden nog belangrijker kunnen worden ten gevolge van de vrijmaking van de elektriciteitsproductiemarkt.

Het risico bestaat derhalve dat de groei van dit type elektriciteitsproductie een verhoging met zich brengt van de eenheidswaarde van de federale bijdrage indien deze groei gepaard gaat met een aanzienlijke vermindering van de elektriciteitsafname op de voormelde netwerken door de eindklanten. Dit zou kunnen leiden tot een grotere mutualisering van de federale bijdrage tussen enkel de gebruikers van de "openbare" netwerken.

Derhalve zouden bepaalde preciseringen moeten worden aangebracht in het geldende wettelijke stelsel wat betreft de al dan niet behandeling van de elektriciteit die door dit soort eenheden wordt geproduceerd. In de hypothese dat de federale bijdrage eveneens zou moeten worden geheven op deze productie, zou het met name belangrijk zijn om de praktische modaliteiten te bepalen die de CREG zouden toelaten om te beschikken over alle

informatie die nodig is voor een correcte berekening van de eenheidswaarden van de federale bijdrage en zich te vergewissen van de goede heffing van de federale bijdrage.

De **transmissie**netbeheerder is belast met de inning van de federale bijdrage zonder toepassing van de regels betreffende de vrijstelling bedoeld in § ~~1*bis*~~ **2** en de degressiviteit ~~bedoelt~~ **bedoeld** in § ~~2~~ **3** en § 5. Daartoe factureert hij de toeslag aan de houders van een toegangscontract en aan de distributienetbeheerders. Indien de houders van een toegangscontract en/of de distributienetbeheerders niet zelf de van het net afgenomen kWh verbruiken, kunnen zij de federale bijdrage factureren aan hun eigen klanten, totdat deze toeslag uiteindelijk wordt gefactureerd aan degene die de kWh voor eigen gebruik heeft verbruikt.

Toelichting :

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

De opbrengst van deze federale bijdrage is bestemd voor :
1° de financiering van de verplichtingen die voortvloeien uit de denuclearisatie van de nucleaire sites BP1 en BP2 te Mol-Dessel, alsook uit de behandeling, de conditionering, de opslag en de berging van het geaccumuleerd radioactief afval, met inbegrip van het radioactief afval afkomstig van de denuclearisatie van de installaties, ten gevolge van de nucleaire activiteiten op genoemde sites;
2° de gedeeltelijke financiering van de werkingskosten van de ~~commissie~~ **CREG** zoals bedoeld in artikel ~~25, § 3~~ **55, § 1**~~, en dit onverminderd de overige bepalingen van artikel 25, § 3 en voor de financiering van de werkingskosten van de ombudsdienst voor energie, bedoeld in artikel 27, die door de commissie in het jaar 2005 zijn geïnd met toepassing van artikel 21ter, § 1, en die worden gestort in een fonds beheerd door de ombudsdienst voor energie overeenkomstig artikel 21ter, § 1, 6°~~;

Toelichting :

Vermits artikel 25, § 3 in onderhavige studie enkel nog zijn eerste lid behoudt (cf. het ontworpen artikel 55, § 1 van de elektriciteitswet), moet de zinsnede “en dit onverminderd de overige bepalingen van artikel 25, § 3” worden geschrapt.

Bovendien komt het sedert 2010 direct aan de elektriciteits- en gasbedrijven toe om de Ombudsdienst te financieren (artikel 27, § 9 van de huidige elektriciteitswet, cf. het ontworpen artikel 65, § 9). De federale bijdrage « elektriciteit » beheerd door de CREG is niet langer bestemd voor de financiering van de Ombudsdienst. Zie ook de toelichting hieronder bij artikel 46, §1, eerste lid, 7° van de wet.

3° de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen van begeleiding en financiële maatschappelijke steunverlening inzake energie zoals bepaald door de wet van 4 september 2002 houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke bijstand aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering;
4° de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen met het oog op de naleving van de internationale verbintenissen van België inzake bescherming van het leefmilieu en duurzame ontwikkeling;
5° de financiering van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan beschermde residentiële klanten, zoals bepaald in artikel ~~20~~ **42**, § 2~~;~~**.**

~~6° de financiering van de forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit voorzien in de programmawet van 8 juni 2008.~~

Toelichting :

Op heden wordt het organieke begrotingsfonds “verwarmingspremie” gefinancierd door de federale bijdrage. Er moet echter worden vastgesteld dat er geen afdoende wettelijke basis voorhanden is voor de toekenning van forfaitaire verminderingen over het jaar 2010, doordat de programmawet (I) van 22 december 2008 voorziet dat de forfaitaire vermindering van € 105 per huishouden voor de levering van elektriciteit, aardgas of mazout slechts van toepassing is voor het jaar 2009.

De programmawet van 8 juni 2008 (artikelen 9 tot 11), die forfaitaire reducties toekende van respectievelijk € 75 voor de levering van verwarmingsaardgas en € 50 voor de levering van verwarmingselektriciteit, werden met ingang van 1 januari 2009 opgeheven door artikel 51 van de programmawet (I) van 22 december 2008.

Gelet op deze bepalingen, wordt voorgesteld om het 6° punt weg te laten.

§ ~~1*bis*~~ **2**. Het gedeelte van de elektriciteit geleverd aan eindafnemers en geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen of door eenheden van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling, wordt vrijgesteld door de leveranciers en de houders van een toegangscontract van het deel van deze toeslag bedoeld in **§ 1, vierde lid,** 1° en 4°. De Koning bepaalt de nadere regels voor de toepassing van de vrijstelling.

§ ~~2~~ **3**. Wanneer op een verbruikslocatie meer dan 20 MWh/jaar voor professioneel gebruik wordt geleverd, wordt vanaf het jaar 2006 de federale bijdrage voor die eindafnemers, op basis van hun jaarlijks verbruik, als volgt verminderd door de leveranciers en de houders van een toegangscontract:
1° voor de verbruiksschijf tussen 20 MWh/jaar en 50 MWh/jaar : met 15 procent;
2° voor de verbruiksschijf tussen 50 MWh/jaar en 1 000 MWh/jaar : met 20 procent;
3° voor de verbruiksschijf tussen 1 000 MWh/jaar en 25 000 MWh/jaar : met 25 procent;
4° voor de verbruiksschijf tussen 25 000 MWh/jaar en 250 000 MWh/jaar : met 45 procent.
Wanneer per verbruikslocatie en per jaar aan een eindafnemer meer dan 250 000 MWh geleverd wordt, bedraagt de federale bijdrage, gefactureerd door de leveranciers en de houders van een toegangscontract, voor die verbruikslocatie maximum 250 000 euro. De verminderingen bedoeld in de eerste twee leden gelden voor de elektriciteit afgenomen door alle eindafnemers behalve degenen die geen sectorakkoord of convenant ondertekend hebben waarvoor ze in aanmerking komen.
Wanneer blijkt dat een bedrijf dat een sectorakkoord of convenant heeft gesloten en dat de degressiviteit geniet als gevolg van zijn verklaring betreffende de naleving ervan, de verplichtingen van dit akkoord of convenant zoals bepaald door de Gewesten niet naleeft, moet dit bedrijf de bedragen, die wegens de onterechte toepassing van de degressiviteit niet betaald werden, terugbetalen aan de ~~commissie~~ **CREG**. Daarenboven verliest het bedrijf haar recht op de degressiviteit voor het volgende jaar.

§ ~~3~~ **4**. Om het totale bedrag te dekken dat uit de toepassing van de verminderingen van de federale bijdrage bedoeld in § ~~2~~ **3** voortvloeit, worden volgende elementen aan de in artikel ~~21*ter*~~ **46**, § 1, bedoelde fondsen toegewezen:
1° de ontvangsten voortvloeiend uit de verhoging van het bijzondere accijnsrecht bepaald in artikel 419, onderdeel e) i) en onderdeel f) i) van de programmawet van 27 december 2004 voor gasolie van de GN codes 2710 19 41, 2710 19 45 en 2710 19 49, ten belope van een

bedrag van 7 euro per 1 000 liter bij 15°, als deze verhoging overeenkomstig de procedure bepaald in artikel 420, § 3, b), van dezelfde wet gebeurt;
2° als het totaal van de onder 1° van dit lid vermelde bedragen niet toereikend is om het totaalbedrag van de verminderingen te dekken, wordt een gedeelte van de ontvangsten voortvloeiend uit het bijzonder accijnsrecht bepaald in artikel 419, onderdeel j) van de programmawet van 27 december 2004 voor steenkool, cokes en bruinkool van de GN codes 2701, 2702 et 2704 bijkomend toegewezen;
3° als het totaalbedrag uit de onder 1° en 2° van dit lid vermelde bedragen niet toereikend is om het totaalbedrag van de verminderingen te dekken, wordt een deel van de opbrengst van de vennootschapsbelastingen bijkomend toegewezen.
~~Voor het jaar 2009, om het totale bedrag te dekken, voortvloeiend uit de toepassing van de verminderingen van de federale bijdrage, bedoeld in § 2, worden ook toegewezen aan de fondsen, bedoeld in artikel 21ter, § 1, de bedragen, 2.650.000 euro komende van het werkingskapitaal van de NV Belgoprocess en 3.000.000 euro van het fonds voor het passief BP1/BP2.~~

Toelichting :

De bepaling met betrekking tot het jaar 2009 heeft geen voorwerp meer.

De codes van de in dit artikel bedoelde gecombineerde nomenclatuur verwijzen naar die welke zijn vastgesteld in de verordening EEG nr 2031/2001 van de Europese Commissie van 6 augustus 2001 tot wijziging van bijlage I van de verordening EEG nr 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief.

§ ~~4~~ **5**. Voor ~~elke~~ **het geheel van** eindafnemer**s** die, zoals bepaald in ~~paragraaf~~ **§** 2, de degressiviteit geniet**en** mag de **totale** jaarlijkse kostprijs van alle maatregelen bedoeld in artikel ~~7~~ **8**, § 2, en van de in uitvoering van artikel ~~7~~ **8**, § 1, **2°** getroffen bepalingen voor de overname van groene certificaten voor de installaties voor de productie van elektriciteit in de zeegebieden, het **totale** bedrag dat door de toepassing van de verminderingen bedoeld in § ~~2~~ **3**, jaarlijks bespaard wordt, tussen 2006 en 2024 niet overschrijden. De ~~commissie~~ **CREG** is belast met het toezicht op en de controle van de naleving van deze maatregel. Indien de **totale** kostprijs voor het geheel van deze maatregelen het **totaal** bespaarde bedrag overschrijdt, wordt het voorziene bedrag ter financiering van de degressiviteit proportioneel verhoogd zodat het **globale** voordeel van de verminderingen kan behouden worden.

Toelichting:

De berekening voor ELKE eindafnemer is onmogelijk. Het is noodzakelijk een verificatitie op macro-economisch niveau door te voeren.

~~§ 5. Voor de verbruiken vanaf 1 januari 2009 tot en met 31 december 2009 wordt de federale bijdrage verminderd, door de leveranciers en de houders van een toegangscontract, voor eindafnemers die van de degressiviteit genieten, op basis van hun jaarlijks verbruik :~~
~~1° voor de verbruiksschijf tussen 20 MWh/jaar en 50 MWh/jaar : met 20 %;~~
~~2° voor de verbruiksschijf tussen 50 MWh/jaar en 1 000 MWh/jaar : met 25 %;~~
~~3° voor de verbruiksschijf tussen 1 000 MWh/jaar en 25 000 MWh/jaar : met 30 %;~~
~~4° voor de verbruiksschijf tussen 25 000 MWh/jaar en 250 000 MWh/jaar : met 55 %.~~
~~Wanneer per verbruikslocatie en op jaarbasis meer dan 250 000 MWh aan een eindafnemer wordt geleverd, bedraagt de federale bijdrage, gefactureerd door de leveranciers en de houders van een toegangscontract, voor deze verbruikslocatie maximum 200.000 euro.~~

Toelichting:

Deze paragraaf met betrekking tot het jaar 2009 heeft geen voorwerp meer.

§ 6. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na advies van de ~~commissie~~ **CREG** de in § ~~2~~ **3** bedoelde **schrijven, drempels en** percentages aanpassen. Elk hiertoe genomen besluit wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

Toelichting:

De Koning moet niet alleen gemachtigd worden om de in deze paragraaf bedoelde percentages te wijzigen, maar ook de geviseerde drempels en verbruiksschrijven, dit alles zonder te raken aan het principe van wettelijke bekrachtiging.

Art. ~~21*ter*~~ 46. § 1. De **transmissie**netbeheerder stort de geïnde federale bijdrage, bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1, aan de ~~commissie~~**CREG**. De Koning bepaalt, bij besluiten, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de bedragen van de federale bijdrage die de commissie doorstort:

Toelichting:

Voor de toevoeging van “transmissie” wordt verwezen naar de definitie van artikel 2, 5°.

1° in een fonds dat beheerd wordt door de ~~commissie~~ **CREG** en dat bestemd is voor de financiering van haar werkingskosten overeenkomstig artikel ~~25, § 3~~ **55, § 1**;
2° in het fonds bedoeld in artikel ~~21~~ **44**, **§ 1,** eerste lid, 3°, met het oog op de gedeeltelijke financiering van de uitvoering van de maatregelen bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1, ~~eerste~~ **vierde** lid, 3°;

Toelichting:

Deze toevoeging is het gevolg van de hernummering binnen artikel 21 van de wet.

3° in een fonds ten voordele van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen met het oog op de financiering van de uitvoering van de maatregelen bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1, ~~eerste~~ **vierde** lid, 1°;
4° in een fonds voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen, dat beheerd wordt door de ~~commissie~~ **CREG**, zoals bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1, ~~eerste~~ **vierde** lid, 4°;
5° in een fonds ten gunste van de residentiële beschermde klanten, zoals bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1, ~~eerste~~ **vierde** lid, 5~~°;~~**.**
~~6° in een organiek begrotingsfonds genaamd "Fonds voor de financiering van de studie over de elektriciteitsbevoorradingsvooruitzichten en van de prospectieve studie betreffende de aardgasbevoorradingszekerheid" dat opgericht is door de wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen en beheerd wordt door de Algemene Directie Energie;~~
~~7° in een fonds beheerd door de ombudsdienst voor energie met het oog op de financiering van de werkingskosten van deze dienst overeenkomstig artikel 27;~~
~~8° in een organiek begrotingsfonds, « Fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit « genoemd, dat wordt ingevoerd door de organieke wet van 27 december 1990 houdende oprichting van begrotingsfondsen, zoals gewijzigd door de programmawet van 22 december 2008, en beheerd door de Algemene Directie Energie.~~

Voor het bekomen van het bedrag van de federale bijdrage dat voor haar bestemd is, richt de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen een geldopvraging aan de ~~commissie~~ **CREG** volgens de nadere regels bepaald in toepassing van § 2, 1°. Op hetzelfde ogenblik richt de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen aan de Belgische Staat een factuur met hetzelfde bedrag als de geldopvraging, verhoogd met de BTW op dat bedrag. Deze factuur vermeldt de vereffening van het bedrag door de geldopvraging aan de ~~commissie~~ **CREG** en vraagt de betaling van de BTW. Deze BTW wordt betaald door een voorafname van het fonds bedoeld in het eerste lid, 4°. Bij de ontvangst van de factuur wordt de Administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit van de Federale Overheidsdienst Financiën verzocht die voorafname te compenseren door een toewijzing vanuit de BTW-ontvangsten. Na opdracht aan de administratie van de Thesaurie van de Federale Overheidsdienst Financiën wordt de voorafname terugbetaald aan het fonds bedoeld in het eerste lid, 4°, ten laatste binnen de maand na de ontvangst door de administratie van de Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit van de Federale Overheidsdienst Financiën van de maandelijkse BTW-aangifte van de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen waarin de factuur is vermeld die de Instelling aan de Belgische Staat gericht heeft voor de betaling van de BTW in het kader van de financiering van de verplichtingen bedoeld in artikel **45** ~~21bis~~, § 1, **vierde lid,** 1°.

Toelichting:

Artikel 21*ter*, § 1, 6°, 7° en 8° bepaalt dat de CREG de bedragen van de federale bijdrage "elektriciteit" die zij ontvangt van de elektriciteitsbedrijven, met name in het organiek begrotingsfonds "Fonds voor de financiering van de studie over de elektriciteitsbevoorradingsvooruitzichten", in het fonds stort dat wordt beheerd door de Ombudsdienst voor energie, evenals in het organiek begrotingsfonds "Fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit".

Wat betreft het organiek begrotingsfonds "Fonds voor de financiering van de studie over de elektriciteitsbevoorradingsvooruitzichten", moet worden genoteerd dat de programmawet van 22 december 2008 artikel 21*bis* van de elektriciteitswet gewijzigd heeft door de bestemming van de federale bijdrage te veranderen; het fonds "voor de financiering van de prospectieve studie elektriciteit" wordt niet langer gefinancierd door de federale bijdrage "elektriciteit" (cf. art. 21*bis*, § 1, lid 4, 6° hierboven).

Wat betreft het fonds dat wordt beheerd door de Ombudsdienst, heeft de CREG in 2009, conform artikel 27, § 8 van de elektriciteitswet, het eerste werkingsjaar van de Ombudsdienst gefinancierd tot een bedrag van 832.054 euro. Voor de jaren die volgen komt het de elektriciteits- en gasondernemingen toe om rechtstreeks de Ombudsdienst te financieren (cf. artikel 27, § 9 van de huidige elektriciteitswet, ontworpen artikel 59, § 9 van de wet). De door de CREG beheerde federale bijdrage "elektriciteit" is niet langer bestemd voor de financiering van de Ombudsdienst.

Wat betreft het organiek begrotingsfonds "Fonds voor forfaitaire verminderingen voor verwarming met aardgas en elektriciteit", verwijzen wij naar de opmerkingen over het ontbreken van een wettelijke grondslag die hierboven zijn uiteengezet in de commentaar bij artikel 45.

§ 2. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt de Koning :
1° het bedrag en de berekeningswijze en de overige nadere regels van de federale bijdrage bedoeld in artikel ~~21bis~~ **45**, § 1;
2° de nadere regels voor de betaling van de federale bijdrage voor eindafnemers die niet door alleen maar één leverancier bevoorraad kunnen worden of die hun elektriciteit herverkopen;
3° het forfait dat in rekening mag gebracht worden, alsook het eventuele plafond dat dit forfait

beperkt, om de administratieve meerkosten te dekken die zijn verbonden aan de inning van de federale bijdrage, de financiële lasten en de risico's;

4° de nadere regels voor het beheer van deze fondsen door de ~~commissie~~ **CREG**;

~~5° de nadere regels voor de samenstelling en het bedrag van de bankwaarborg ter honorering van de betaling, die door de leveranciers wordt samengesteld en op het eerste verzoek inroepbaar is;~~

Toelichting:

Onder het oude systeem (vóór 1 juli 2009) moest de bankwaarborg dienen om de betaling te verzekeren van de federale bijdrage door de leveranciers. Met het nieuwe heffingssysteem (zoals gewijzigd door de programmawet van 22 december 2008 en in werking gesteld door het koninklijk besluit van 27 maart 2009 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt', gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 maart 2009), is het de transmissienetbeheerder Elia die de federale bijdrage stort. Het stellen van een bankwaarborg door de leveranciers heeft dus geen bestaansreden meer.

~~6~~ **5**° de toepassingsmodaliteiten van de degressiviteit en van de vrijstelling, bedoeld in artikel ~~21bis~~ **46**, § 1bis, in het bijzonder de manier waarop de leveranciers en de houders van een toegangscontract deze voorgefinancierde bedragen kunnen recupereren bij de ~~commissie~~ **CREG** en de nodige bewijzen voor het bekomen van deze terugbetaling.

§ 3. Op voorstel van de ~~commissie~~**CREG** bepaalt de Koning de regels voor de bepaling van de kost voor de elektriciteitsondernemingen van de activiteit bedoeld in artikel ~~20~~ **43**, § 2, en van hun tussenkomst voor het ten laste nemen ervan.

§ 4. Elk besluit tot vaststelling van het bedrag,de berekeningswijze en de overige nadere regels van de federale bijdrage bedoeld in artikel ~~21bis~~ **46**, § 1, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bevestigd binnen twaalf maanden na de datum van inwerkingtreding.

~~§ 5. Voor het jaar 2005, worden de bedragen van de federale bijdrage die door de commissie gestort worden met toepassing van § 1, als volgt vastgelegd :~~

~~1° voor het fonds zoals bedoeld in § 1, 1°, bij artikel 2 van het koninklijk besluit van 13 februari 2005 tot vaststelling van de bedragen die bestemd zijn voor de financiering van de werkingskosten van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas voor het jaar 2005;~~

~~2° voor het fonds zoals bedoeld in § 1, 2°, bij artikel 4, § 4, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt;~~

~~3° voor het fonds zoals bedoeld onder § 1, 3°, bij het koninklijk besluit van 19 december 2003 ter vaststelling van de bedragen bestemd voor de financiering van de nucleaire passiva BP1 en BP2 voor de periode 2004-2008, in uitvoering van artikel 4, § 2, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverleningen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt;~~

~~4° voor het fonds zoals bedoeld onder § 1, 4°, bij artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot~~

~~financiering van sommige openbare dienstverleningen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt;~~
~~5° voor het fonds zoals bedoeld onder § 1, 5°, bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 27 januari 2005 tot vaststelling van de bedragen voor 2005 van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de werkelijke kostprijs ingevolge de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers.~~

Toelichting:

Deze paragraaf, van toepassing op het jaar 2005, heeft geen voorwerp meer.

Art. ~~21*quater*~~ 47. Onverminderd artikel ~~26, § 1*bis*~~ **62**~~, zoals ingevoegd door de wet van 8 juni 2008,~~ en ~~artikel 30*bis*, § 3~~ **63**~~, zoals ingevoegd door de programmawet van 22 december 2008~~, kan de ~~Commissie~~ **CREG** de door deze artikelen verleende bevoegdheden uitoefenen om de correcte toepassing van de bepalingen inzake de in onderhavige wet en haar uitvoeringsbesluiten voorziene toeslagen te controleren.

Afdeling 2. – Boekhouding

Art. ~~22~~ 48. § 1. De wet van 17 juli 1975 op de boekhouding ~~en de jaarrekening~~ van de ondernemingen en de uitvoeringsbesluiten ervan, alsmede de artikelen ~~64 tot 66, 77 (met uitzondering van het zesde lid), 80, 80bis en 177bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen~~ **92, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 130, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 165, 166, 167, 530, 538, 540, 561, 608, 624 en 1012 van het Wetboek van Vennootschappen** zijn van toepassing op alle elektriciteitsbedrijven ~~de netbeheerder en op de beheerders van de distributienetten, producenten, distributeurs, leveranciers en tussenpersonen~~ die vennootschappen of organismen naar Belgisch recht zijn, ongeacht hun rechtsvorm. De jaarrekening van deze ondernemingen specificeert in de toelichting alle significante verrichtingen met ~~verbonden of geassocieerde~~ **verwante** ondernemingen tijdens het betrokken boekjaar.

Toelichting:

Het opschrift van de wet van 17 juli 1975 werd gewijzigd door een wet van 7 mei 1999. Nu luidt het opschrift "Wet met betrekking tot de boekhouding van de ondernemingen".

Voorts werden de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen opgenomen in het Wetboek van vennootschappen. De verwijzing naar die wetten moet dus worden geschrapt en de nummering van de artikelen aangepast.

Artikel 2, 35° definieert verwante onderneming als elke verbonden of geassocieerde onderneming.

Voor de precisering van de termen aangaande netbeheerders, zie het hoofdstuk “Definities”.

§ 2. De ondernemingen bedoeld in § 1 houden in hun interne boekhouding afzonderlijke rekeningen voor elk type activiteit, met inbegrip van hun openbare dienstverplichtingen.

Toelichting:

Omzetting van artikel 3.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Deze paragraaf vertrekt vanuit een bezorgdheid voor transparantie en laat een betere controle toe van de rekeningen van de elektriciteitsbedrijven.

Een interpretatieve nota van het DG Energie van de Europese Commissie over openbare dienstverplichtingen d.d. 16 januari 2004, stelt, met betrekking tot een bepaling die identiek is aan degene voorzien door artikel 3.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, dat: « *In both cases (PSOs imposed on the transmission system operator or PSOs granted by call for tender) separate accounts should be kept (…) in order to avoid the risk of excess compensation for the costs relating to this obligation.* »

§ ~~2~~ **3**. De ondernemingen bedoeld in §1 die verticaal of horizontaal geïntegreerd zijn, houden in hun interne boekhouding afzonderlijke rekeningen voor hun productie-, transmissie- en distributieactiviteiten en, in voorkomend geval, voor het geheel van hun activiteiten buiten de elektriciteitssector, zoals zij zouden moeten doen indien deze activiteiten door juridisch onderscheiden ondernemingen werden uitgevoerd. Zij houden ook rekeningen die kunnen geconsolideerd worden voor de andere activiteiten met betrekking tot elektriciteit die niet verbonden zijn met de transmissie of distributie.
~~Tot 1 juli 2007, houden de in § 1 bedoelde ondernemingen, afzonderlijke rekeningen voor hun leveringsactiviteiten aan in aanmerking komende en niet in aanmerking komende afnemers.~~

Toelichting:

Deze bepaling heeft geen voorwerp meer.

De inkomsten uit de eigendom van het transmissienet worden in de boekhouding vermeld.
Wat de gescheiden rekeningen voor hun productieactiviteiten betreft, wordt een onderscheid gemaakt tussen de productie van nucleaire oorsprong en de productie van fossiele of andere oorsprong.
De jaarrekening van de ondernemingen bedoeld in het eerste lid bevat in de toelichting een balans en een resultatenrekening voor elke categorie van activiteiten, alsmede de regels voor de toerekening van de activa en passiva en de opbrengsten en kosten die bij de opstelling van de afzonderlijke rekeningen werden toegepast. Deze regels mogen slechts in uitzonderlijke gevallen worden gewijzigd en deze wijzigingen moeten in de toelichting bij de jaarrekening worden vermeld en naar behoren gemotiveerd.

§ ~~3~~ **4**. De ~~commissie~~ **CREG** kan bepalen dat de ondernemingen bedoeld in § 1 of bepaalde categorieën ervan haar periodiek boekhoudkundige gegevens overmaken betreffende hun gescheiden rekeningen of hun financiële of commerciële betrekkingen met ~~verbonden of geassocieerde~~ **verwante** ondernemingen, teneinde de ~~commissie~~ **CREG** in de mogelijkheid te stellen na te gaan of deze relaties niet van aard zijn de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken onderneming te schaden.
De ~~commissie~~ **CREG** kan ondernemingen bedoeld in § **3**~~2~~ toestaan om gegevens van hun analytische boekhouding niet bekend te maken indien de betrokken onderneming aantoont dat de bekendmaking ervan haar concurrentiepositie kan schaden.
Elk besluit dat voor de elektriciteitssector wordt vastgesteld krachtens artikel 11, 2°, van de voornoemde wet van 17 juli 1975, en elke afwijking die aan ondernemingen uit deze sector wordt toegestaan met toepassing van artikel 15 van dezelfde wet, is onderworpen aan het voorafgaand advies van de ~~commissie~~ **CREG**.

Toelichting:

Artikel 2, 35° definieert verwante onderneming als elke verbonden of geassocieerde onderneming.

~~HOOFDSTUK V*bis*~~
~~FEDERALE BIJDRAGE DIE STREKT TOT DE COMPENSATIE VAN DE INKOMSTENDERVING VAN DE GEMEENTEN INGEVOLGE DE LIBERALISERING VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT~~

~~**Art. 22*bis***. – § 1. Er wordt een federale bijdrage ingesteld tot compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt die jaarlijks wordt geheven op de volgende grondslag : de eerste 25 000 MWh/jaar die per afnamepunt afgenomen wordt door eindafnemers aangesloten op het distributienet.~~

~~§ 2. Op de in § 1 vermelde grondslag wordt een aanslagvoet ingesteld ten bedrage van :~~
~~1° 4,91 euro/MWh tot 01 juli 2007;~~
~~2° 2,50 euro/MWh tot 01 juli 2010;~~
~~3° 0 euro/MWh vanaf 01 juli 2010.~~

~~§ 3. De in § 2, 2° en 3°, vermelde data en aanslagvoeten alsmede de termijnen kunnen bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad, aangepast worden.~~
~~Het besluit bedoeld in het eerste lid houdt op uitwerking te hebben indien het niet binnen de twaalf maanden na zijn bekendmaking in het Belgisch Staatsblad bij wet is bekrachtigd.~~

~~§ 4. De in de vorige paragrafen bedoelde verschuldigde bijdrage wordt geïnd door de beheerders van het distributienet.~~
~~De beheerders van het distributienet kunnen de federale bijdrage die strekt tot de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, onder de vorm van een toeslag op de tarieven voor de aansluiting van het betrokken distributienet toegepast op de belastingsplichtigen in functie van het afnamepunt, doorrekenen aan hun klanten, die ze op hun beurt kunnen factureren aan hun klanten totdat de toeslag uiteindelijk gefactureerd wordt aan degene die de MWh voor eigen gebruik verbruikt heeft.~~

~~§ 5. Er wordt in de schoot van de CREG een Fonds opgericht dat beheerd wordt door de CREG en dat bestemd is voor de financiering van de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt.~~

~~§ 6. Uiterlijk op 15 april, 15 juli, 15 oktober van het jaar t en 15 januari van het jaar t+1, stort de beheerder van het distributienet telkens een voorschot gelijk aan één vierde van de federale bijdrage die strekt tot dekking van de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in het Fonds bedoeld in § 5. Voor het jaar 2004 stort de beheerder van het distributienet uiterlijk op 25 december 2004 de federale bijdrage die strekt tot dekking van de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in het Fonds bedoeld in § 5.~~

~~§ 7. Uiterlijk op 30 juni van het jaar t+1, overhandigt de beheerder van het distributienet aan het Fonds het door zijn revisor gecertificeerde overzicht van de gegevens, bedoeld in de eerste paragraaf en van de federale bijdrage die strekt tot de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt voor het jaar t-1. Indien de uiteindelijke verschuldigde federale bijdrage die strekt tot de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt~~

~~voor het jaar t-1, groter is dan de som van de vier driemaandelijkse betalingen bedoeld in § 6, wordt het overschot door de beheerder van het distributienet uiterlijk op 30 september van het jaar t+1 aan het Fonds gestort. Indien de door de revisor bij de netbeheerder gecertificeerde opbrengst lager is dan de som van de vier driemaandelijkse betalingen bedoeld in § 5, betaalt het Fonds aan de beheerder van het distributienet het overschot terug uiterlijk op 30 september van het jaar t+1.~~

~~§ 8. Na eensluidend advies van de regering van het betrokken Gewest bepaalt de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de toewijzing van de opbrengst van de bijdrage bedoeld in de eerste paragraaf.~~
~~De minister bepaalt:~~
~~1° de nadere regels voor de facturatie van de federale bijdrage aan de leveranciers door de distributienetbeheerders;~~
~~2° de nadere regels voor de facturatie van de federale bijdrage aan de eindafnemers door de leveranciers;~~
~~3° de maatregelen met het oog op de recuperatie van de door de distributienetbeheerders enerzijds en de leveranciers anderzijds geprefinancierde bijdragen.~~

~~§ 9. De CREG wordt belast met het beheer en het doorstorten aan de gemeenten van de sommen bestemd voor de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt.~~
~~De CREG maakt jaarlijks, vóór 1 mei, een verslag in verband met het beheer van het Fonds over aan de bevoegde minister.~~
~~Uiterlijk op 15 mei, 15 augustus, 15 november van het jaar t en 15 februari van het jaar t+1, stort de CREG telkens een voorschot gelijk aan één vierde van de federale bijdrage die strekt tot dekking van de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt, rechtstreeks door aan de gemeenten.~~
~~Voor het jaar 2004 stort de CREG, uiterlijk op 15 februari 2005, aan de gemeenten de federale bijdrage die strekt tot dekking van de compensatie van de inkomstenderving van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt.~~

~~§ 10. Voor het toepassen van de grondslag van de federale bijdrage zoals vastgelegd in § 1, worden de beheerders van spoorwegnetten als één enkel afnamepunt beschouwd in ieder Gewest.~~

Toelichting:

De Waalse en Brusselse afnemers hebben die federale bijdrage nooit moeten betalen (zie enerzijds het besluit van de Waalse regering van 23 december 2004 en anderzijds artikel 66 van de ordonnantie van 14 december 2006 en het besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 12 juni 2008). De eindafnemers die zijn aangesloten op een distributienet gelegen in het Vlaamse Gewest zijn er op hun beurt van "vrijgesteld" sinds 1 januari 2008 (besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2007).

HOOFDSTUK ~~VI~~ X
REGULERINGSINSTANTIE~~, GESCHILLENREGELING~~

Afdeling 1. – Organisatie

Art. ~~23~~ 49. § 1. Er wordt een commissie voor de regulering van de elektriciteit, in het Duits « Elektrizitätsregulierungskommission » en afgekort « CRE », opgericht**, door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteits- en gasmarkt en het fiscaal statuut van elektriciteitsproducenten hernoemd naar "Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas", in het Duits "Elektrizitäts- und Gasregulierungskommission", afgekort "CREG"**.

§ 2. De ~~commissie~~**CREG** ~~is een autonoom organisme met~~**bezit** rechtspersoonlijkheid **en is functioneel onafhankelijk van elke andere publieke of private entiteit. Haar**~~, met~~ zetel **is gevestigd** in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

§ 3. Haar personeel en de personen die zijn belast met haar beheer handelen onafhankelijk van elk commercieel belang en verlangen noch aanvaarden instructies van regeringen of andere publieke of private entiteiten bij het verrichten van de reguleringstaken.

Toelichting:

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn (artikel 35) versterkt de onafhankelijkheid van de regulerende instanties. De wijzigingen in § 1 zetten in dit opzicht artikel 35.4, a) en b, ii), van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om (over het begrip onafhankelijkheid, zie ook commentaar hierna onder de ontworpen artikelen 50, 51 en 53 van de elektriciteitswet).

Het Grondwettelijk Hof heeft eveneens in een arrest van 18 november 2010 herinnerd aan de onafhankelijkheid waarover de regulator moet beschikken, meer bepaald in het kader van de 3e elektriciteitsrichtlijn 2009/72/EG. Dit arrest bevestigt dat de CREG een onafhankelijke administratieve overheid is die beschikt over een ruime autonomie. Het Hof benadrukt dat de CREG werd opgericht om bepaalde taken uit te voeren, die de wetgever aan het gezag van de federale regering wenste te onttrekken. Het Hof is van mening dat het feit dat de CREG haar taken met een hoge graad van autonomie uitoefent, voortvloeit uit de vereisten van het Europees recht en dat zulks niet strijdig is met de Belgische Grondwet.

§ 4. De CREG vormt de nationale regulerende instantie in de zin van Richtlijn 2009/72/EG.
In het kader van haar lidmaatschap van het Agentschap overeenkomstig artikel 14.1 van de Verordening (EG) nr. 713/2009 van 13 juli 2009 tot oprichting van een Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators, is de CREG gemachtigd om overleg te plegen met de gewestregulatoren wat betreft de aangelegenheden die betrekking hebben op gewestelijke bevoegdheden.

Toelichting :

Deze paragraaf voorziet in een overleg van de CREG met de regionale regulatoren en beschrijft de wijze waarop de vertegenwoordiger van de CREG in de Raad van Regulatoren van het Agentschap de belangen van de gewestelijke regulators zal verdedigen voor zover de agendapunten betrekking hebben op gewestbevoegdheden. In dit verband zou het aan de CREG toekomen om het initiatief te nemen voor dit overleg, om zich ervan te verzekeren, met inachtneming van de huidige bevoegdheidsverdeling, dat er rekening wordt gehouden met de standpunten van de gewestelijke regulatoren.

De Raad van State onderstreept in zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 68) dat een samenwerkingsakkoord noodzakelijk is om de CREG toe te laten om deze Europese vertegenwoordigingsopdracht bij ACER te vervullen.

Art. ~~24.~~ ~~§ 2.~~ **50.** Het directiecomité **is het orgaan van de CREG dat belast is met haar beheer** ~~staat in voor het operationeel bestuur van de commissie~~ en stelt alle handelingen die nodig of dienstig zijn voor de uitvoering van de opdrachten bedoeld in artikel ~~23, § 2~~ **58, § 1**. Het is een college dat beraadslaagt volgens de gewone regels van beraadslagende vergaderingen.

Het directiecomité bestaat uit een voorzitter en drie andere leden, benoemd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit voor een hernieuwbare termijn van zes jaar **die eenmaal hernieuwbaar is**. ~~In afwijking van het voorgaande worden bij de oprichting van de commissie twee leden benoemd voor een aanvankelijke termijn van drie jaar.~~ De voorzitter en de **andere** leden van het directiecomité worden gekozen omwille van hun deskundigheid, inzonderheid voor de aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen: de voorzitter wat betreft het management van de ~~commissie~~ **CREG**, de **andere** leden wat betreft de directies die zij moeten leiden.

Bij een in Ministerraad overlegd besluit bepaalt de Koning de onverenigbaarheden met het mandaat van voorzitter of lid van het directiecomité en de regels die van toepassing zijn op belangenconflicten.

De Koning bepaalt, na overleg met de voorzitter en de **andere** leden van het directiecomité, de bezoldiging van de voorzitter en de **andere** leden van het directiecomité. **Deze bezoldiging wordt bepaald volgens modaliteiten die de onafhankelijkheid van de voorzitter en de andere leden van het directiecomité waarborgen.** De Koning kan deze bevoegdheid delegeren aan de minister bevoegd voor energie. Met uitzondering van de voorzitter beschikken de leden van het directiecomité over een identieke bezoldiging. Worden als behorend tot de bezoldiging beschouwd, benevens de bezoldiging in strikte zin : elk voordeel of elke vergoeding die aan de voorzitter en de **andere** leden van het directiecomité van de ~~commissie~~ **CREG** worden toegekend wegens of naar aanleiding van de uitoefening van hun mandaat, met inbegrip van een dertiende maand en een groepsverzekering.

Toelichting :

Zoals hierboven beschreven in het ontworpen artikel 49, § 3 van de elektriciteitswet, bepalen de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en de interpretatieve nota van de Europese Commissie dat de regulerende instantie juridisch onderscheiden en functioneel onafhankelijk dient te zijn van elke andere publieke of particuliere entiteit. De energieregulatoren dienen totaal onafhankelijk te zijn ten opzichte van de andere publieke of particuliere entiteiten. Ze moeten in staat zijn om autonome beslissingen te nemen, zonder enige vorm van inmenging voor of na een beslissing, onafhankelijk van elke andere politieke, publieke of particuliere entiteit.

Artikel 35.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn voorziet effectief het volgende:
"De lidstaten waarborgen de onafhankelijkheid van de regulerende instantie en zorgen ervoor dat zij haar bevoegdheid op onpartijdige en transparante wijze uitoefent. Te dien einde waken de lidstaten erover dat de regulerende instantie, bij de uitvoering van de reguleringstaken die haar bij deze richtlijn en de aanverwante wetgeving zijn opgelegd:
a) juridisch gescheiden en functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke of particuliere entiteit;
b) ervoor zorgt dat haar personeel en de personen die belast zijn met haar beheer:
i. onafhankelijk zijn van marktbelangen, en
ii. bij het verrichten van de reguleringstaken geen directe instructies verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten. Eventuele nauwe samenwerking met andere bevoegde nationale instanties of de toepassing van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid die geen verband houden met de in

artikel 37 genoemde reguleringstaken, worden door dit voorschrift onverlet gelaten.

De interpretatieve nota betreffende de regulerende instanties bevestigt in dit opzicht dat, als de regulator bestaat uit verscheidene organen, elk orgaan volledig moet voldoen aan de onafhankelijkheidseisen ten aanzien van de overheid en de privésector:
"In some Member States, ***the single NRA is comprised of several bodies*** *(e.g. board, secretariat or chamber).* ***The new requirement of having a single NRA does not in principle prevent such a structure****. The possibility remains to give certain decision-making powers to one body (e.g. director) and other decision-making powers to another body (e.g. board or chamber).* ***However,*** *such structures all need to be integrally part of the single NRA entrusted with the duties and powers listed in the Electricity and Gas Directives and Regulations and* ***each of these bodies and structures must meet all the independence requirements of the Electricity and Gas Directives."***

Voortaan vormen enkel het directiecomité en zijn diensten de nationale regulerende instantie zoals beschreven in de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en is deze instantie juridisch onafhankelijk van de algemene raad. De algemene raad bestaat immers uit publieke en particuliere vertegenwoordigers van de elektriciteits- en gasmarkt. Bovendien hebben de begrippen directiecomité van de CREG en algemene raad van de CREG dikwijls geleid tot perceptieproblemen en verwarring bij het grote publiek met betrekking tot de rollen van deze twee organen. Dit dient dan ook in dezelfde gelegenheid te worden verduidelijkt.

Om de scheiding tussen de regulator en de algemene raad door te voeren, dient deze tweede instelling te worden gecreëerd. Verder dient vermeden te worden om de werking ervan te regelen in een paragraaf van een artikel dat betrekking heeft op de CREG: zie artikel 53 hieronder.

Het mandaat van een directiecomitélid kan maar een keer worden verlengd, in uitvoering van artikel 35.5, b) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. De zin met betrekking tot de aanvankelijke termijn van drie jaar tijdens het oprichten van de CREG verliest zijn grondslag waardoor deze zin mag worden geschrapt.

De verwijzing naar de voorwaarden voor het vastleggen van de vergoeding vormt een maatregel die bijdraagt om de onafhankelijkheid van de CREG te waarborgen.

De kwalificatie van de andere leden van het directiecomité werd herzien: de huidige formulering van de bepaling was incoherent en gaf (in sommige zinnen) de indruk dat de voorzitter geen lid was van het directiecomité. De uitdrukking "de voorzitter en de andere leden van het directiecomité" zou volledig kunnen worden vervangen door "de leden van het directiecomité".

Op terminologisch gebied werd eveneens voorgesteld om bepaalde kwalificaties te schrappen die overbodig lijken als gevolg van de weglating van de algemene raad ("operationeel beheer").

~~§ 3. De Algemene Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale regering, van werknemers-, werkgevers-, middenstandsorganisaties en milieuverenigingen en van producenten, van de netbeheerder, distributienetbeheerders, tussenpersonen, leveranciers en verbruikers. De gewestregeringen worden uitgenodigd om vertegenwoordigers af te vaardigen. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na raadpleging van de gewestregeringen, bepaalt de Koning de samenstelling en de werking van de algemene raad.~~
~~De Algemene Raad heeft als taak:~~
~~1° op eigen initiatief of op verzoek van de minister richtsnoeren te bepalen voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~2° binnen 40 dagen na ontvangst van het verzoek vanwege het directiecomité een advies te formuleren betreffende elke kwestie die hem door het directiecomité wordt voorgelegd; het directiecomité kan op gemotiveerde wijze de algemene raad verzoeken dit advies binnen een kortere termijn te verstrekken voor kwesties met betrekking tot adviezen gevraagd in het~~

~~kader van de artikelen 19 en 32, te dien einde kunnen buitengewone vergaderingen van de Algemene Raad worden georganiseerd; bij ontstentenis van een tijdig advies, wordt dit geacht gunstig te zijn wat betreft de door het directiecomité in voorkomend geval ingenomen standpunten;~~
~~3° een discussieforum te zijn over de doelstellingen en strategieën van het energiebeleid.~~
~~De algemene raad kan het directiecomité om studies of adviezen vragen.~~

Toelichting :

Zoals hierboven uiteengezet, dient een tweede instelling te worden opgericht (de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas) in een afzonderlijk artikel (zie het ontworpen artikel 54 hieronder).

Art. ~~24.~~ ~~§ 1.~~ **51.** De ~~twee organen van de commissie zijn het directiecomité en de algemene raad. Zij~~ **CREG** ~~stellen~~ **stelt** ~~gezamenlijk~~ een huishoudelijk reglement op ~~dat aan de goedkeuring van de Koning is onderworpen~~ **en publiceert het op haar website**.

Toelichting:

Het opstellen van een gezamenlijk huishoudelijk reglement voor het directiecomité en de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas (voorheen de Algemene Raad) is voortaan verboden door de Europese wetgeving. Er dienen dus twee specifieke huishoudelijke reglementen aangenomen te worden.

Om te voldoen aan de doelstelling van onafhankelijkheid, zoals voortaan bepaald door de Europese wetgeving, wordt de goedkeuring bij koninklijk besluit van het huishoudelijk reglement van de CREG opgeheven. De interpretatienota over de rol van de regulatoren stelt in dit verband namelijk (p. 5, 2.2.2) : « *The NRA must also carry out its tasks in a transparent manner. In the view of the Commission's services this means first that* ***the NRAs must adopt and publish their rules of procedure****. These should include at least procedures for decision making ».*

In dit verband herinnert de Raad van State er in zijn advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 70) aan dat een huishoudelijk reglement in principe louter praktische bepalingen bevat inzake de interne organisatie of de werking van een instelling of van een dienst. Het gaat dan ook om een tekst die de CREG zelfstandig moet kunnen vaststellen, onafhankelijk van enig politiek orgaan, overeenkomstig artikel 35, lid 5, eerste alinea, a) van richtlijn 2009/72/EG.

Art. ~~29~~*~~septies~~* 52. De definitieve versies van de beslissingen**, studies, adviezen, voorstellen en rapporten** van ~~het directiecomité of de algemene raad van~~ de ~~commissie~~ **CREG worden volledig gemotiveerd en verantwoord. Zij worden bekend gemaakt, met behoud van de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie** ~~zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website van de Commissie, www.creg.be, behoudens andersluidende beslissing van de organen van de Commissie die de beslissing hebben genomen~~.

Toelichting:

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn vermeldt meermaals de noodzaak om niet-vertrouwelijke informatie te publiceren in het belang van de markt.

- *"Informatie die nodig is voor doeltreffende mededinging en een efficiënte werking van de markt wordt openbaar gemaakt. Deze verplichting laat de bescherming van de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie onverlet."* (artikel 16.3)

- *"De door de regulerende instantie genomen besluiten worden volledig gemotiveerd en verantwoord, teneinde door de rechter te kunnen worden getoetst. De besluiten zijn voor het publiek beschikbaar, waarbij de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie behouden blijft."* (artikel 37.16)

Artikel 29*septies* moet dus gewijzigd worden waarbij het behoud van de confidentialiteit van de gegevens moet worden benadrukt en ermee rekening houdend dat de CREG niet langer samengesteld is uit twee organen (zie het ontworpen artikel 50 van de wet). Tenslotte kan het opportuun zijn, nu artikel 29*septies* gewijzigd moet worden, om te preciseren dat de publicatie betrekking heeft op alle akten van de CREG (studies, adviezen, voorstellen, verslagen) en niet enkel op eigenlijke beslissingen.

Art. ~~24. § 3~~ 53. **Teneinde een formeel, ruim en permanent overleg in te stellen betreffende de elektriciteits- en aardgasmarkt, zet de CREG een afzonderlijke structuur op genaamd Adviesraad voor Elektriciteit en Gas in de vorm van een raadgevende vergadering.** De ~~Algemene Raad~~ **Adviesraad voor Elektriciteit en Gas** is **een raadgevend orgaan** samengesteld uit ~~vertegenwoordigers van de federale regering,~~ **de representatieve organisaties** van werknemers~~-~~, werkgevers~~-~~, middenstand~~organisaties~~ en milieu~~verenigingen en van~~**, de** producenten, ~~van~~ de **transmissie**netbeheerder, **de** distributienetbeheerders, **de** tussenpersonen, **de** leveranciers en **de** verbruikers. De gewestregeringen worden uitgenodigd om vertegenwoordigers af te vaardigen. ~~Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na raadpleging van de gewestregeringen, bepaalt de Koning de samenstelling en de werking van de algemene raad.~~

De ~~Algemene Raad~~ **Adviesraad voor Elektriciteit en Gas** heeft **met name** als taak:

~~1° op eigen initiatief of op verzoek van de minister richtsnoeren te bepalen voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~2~~ **1° advies te geven, op eigen initiatief of op verzoek van de CREG, over alle aangelegenheden die verband houden met de elektriciteits- of aardgasmarkt; de adviezen worden geformuleerd binnen 40 dagen na ontvangst van het verzoek, of binnen een kortere termijn op gemotiveerde wijze bepaald door de CREG in haar verzoek. In geval van een adviesaanvraag binnen een verkorte termijn wordt de adviesraad, zo nodig, samengeroepen voor een buitengewone vergadering.**

~~binnen 40 dagen na ontvangst van het verzoek vanwege het directiecomité een advies te formuleren betreffende elke kwestie die hem door het directiecomité wordt voorgelegd; het directiecomité kan op gemotiveerde wijze de algemene raad verzoeken dit advies binnen een kortere termijn te verstrekken voor kwesties met betrekking tot adviezen gevraagd in het kader van de artikelen 19 en 32, te dien einde kunnen buitengewone vergaderingen van de Algemene Raad worden georganiseerd; bij ontstentenis van een tijdig advies, wordt dit geacht gunstig te zijn wat betreft de door het directiecomité in voorkomend geval ingenomen standpunten;~~

~~3~~ **2°** een discussieforum te zijn over de doelstellingen en strategieën van het energiebeleid.

De werkingsregels van de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas worden vastgesteld in overleg met de CREG

De CREG stelt een secretariaat en de nodige werkingsmiddelen ter beschikking van de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas.

~~De algemene raad kan het directiecomité om studies of adviezen vragen.~~

Toelichting :

De algemene raad, die bestaat uit diverse actoren van de elektriciteits- en gasmarkt en die een discussieforum vormt op het gebied van energiebeleid, dient te worden behouden aangezien het een onmisbare plaats is voor debat en analyse over het Belgische energiebeleid.

De interpretatieve nota van de Europese Commissie over de nieuwe elektriciteitsrichtlijn vermeldt overigens in dit opzicht, in het hoofdstuk over transparantie: *"Compliance with the transparency requirement also means that the NRAs must have clear contact points for all*

stakeholders and publish information on their own organisation and structure. A second aspect of transparency, in the view of the Commission's services, is that the NRAs should consult stakeholders before taking important decisions. This should at least include publishing documents ahead of public consultations and organising public hearings. Preferably this would also include the obligation, for the NRA, to publish a document after public consultation giving an overview of the comments received, of those that were taken into account and the reasons why other comments were not taken into account." (punt 2.2.2., p. 5).

Om elke verwarring met de diensten van de CREG te vermijden, dient een andere naam te worden gekozen die beter verband houdt met de echte bevoegdheden en opdracht van de raad. Voorgesteld wordt om hem te noemen "Adviesraad voor Elektriciteit en Gas".

Bovendien dienen de verwijzingen naar "algemene raad" te worden geschrapt in de hele elektriciteitswet.

In dezelfde optiek is het bepalen van richtsnoeren niet verenigbaar met artikel 35.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, althans voor zover deze richtsnoeren betrekking zouden hebben op reguleringstaken van de CREG.

Het is tevens niet meer opportuun dat de adviesraad het directiecomité studie- of adviesverzoeken doet aangezien de energieregulator totaal onafhankelijk dient te zijn ten opzichte van publieke of privébelangen. Het is echter belangrijk dat er samenwerking blijft bestaan tussen de adviesraad en de CREG, doch met respect voor de onafhankelijkheid en de autonomie van deze laatste. Er moet worden bevestigd dat het directiecomité van de CREG de mogelijkheid heeft om aan de adviesraad de akten over te maken waarvoor het dit opportuun acht.

De Raad van State bevestigt dat het aangewezen om om erover te waken dat de algemene raad geen ongeoorloofde druk uitoefent op het directiecomité en dat de CREg volledig vrij moet blijven om de standpunten van de algemene raad al dan niet te volgen, en ook bijvoorbeeld om adviezen in te winnen van andere actoren dan die welke in de algemene raad zijn vertegenwoordigd (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punt 72).

Art. ~~25~~ 54. § 1. De diensten van de ~~commissie~~ **CREG** zijn **georganiseerd in :**~~in een voorzitterschap en drie directies georganiseerd. De drie directies zijn de volgende:~~

1° een voorzitterschap, belast met de leiding van de instelling in al zijn aspecten, zonder aan die functie de bevoegdheid over een eigen directie te verbinden. Het vertegenwoordigt de organisatie naar buiten toe en is de gesprekspartner van het geheel van actoren op de energiemarkt en de overheden; en

Toelichting:

Aangezien de drie directies worden beschreven op basis van hun eigenlijke bevoegdheden, wordt voorgesteld hetzelfde te doen voor het voorzitterschap. De voorgestelde beschrijving komt uit de oproep tot kandidaatstellingen verschenen in het Staatsblad van 31 juli 2006.

2° drie directies :

a)~~°~~ een directie voor de technische werking van de markt die ~~inzonderheid~~ verantwoordelijk is**, enkel voor wat de technische aspecten van de martkwerking betreft,** voor de aangelegenheden bedoeld in artikel ~~23, § 2~~ **58, § 1**, **2° tot 12°, 14° tot 23°, 28°, 30°, 32°, 34° tot 37°, 39° tot 42° en 44°**;

b) een directie voor de controle op de **tarieven,** prijzen en ~~de~~ rekeningen die ~~inzonderheid~~ verantwoordelijk is**, enkel voor wat betreft de aspecten verbonden aan de tarieven, prijzen en rekeningen,** voor de aangelegenheden bedoeld in artikel ~~23, § 2~~ **58, § 1**, **7°, 12°, 13°, 24° tot 28°, 30°, 32° tot 37°, 39° tot 42° en 44°;**

c) een administratieve directie die ~~inzonderheid~~ verantwoordelijk is voor het administratief en financieel beheer van de ~~commissie~~ **CREG**, de juridische studies, de documentatie en **voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 58, § 1, 10°, 14° tot 17°, 28° (enkel voor wat betreft het eigenlijke beheer van het fonds), 29°, 31°, 33° (enkel voor wat betreft punt g), 38° en 40° tot 44° (enkel voor de onder c) vermelde aangelegenheden).**~~, in voorkomend geval, het beheer van het mechanisme bedoeld in artikel 7 en van het fonds bedoeld in artikel 21, **vierde** eerste lid, 3°**,** **betreft, 21**.~~

Aangelegenheden die niet toegewezen zijn aan één van de drie directies, worden aan het directiecomité toegewezen, dat zijn bevoegdheid in voorkomend geval kan delegeren aan een welbepaalde directie.

Toelichting:

Rekening houdend met het ontwerp van artikel 59, § 1 van de voorgestelde wet en de uitbreiding van de bevoegdheden van de CREG overeenkomstig de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, is het aangewezen om de verwijzingen aan te passen die vermeld worden in het onderhavige ontwerp van artikel 54 (artikel 25 van de huidige elektriciteitswet).

De materies die niet uitdrukkelijk vermeld worden hebben hoofdzakelijk betrekking op de advies- en voorstelbevoegdheden die de wet aan de CREG toekent.

§ 2. Het personeel van de ~~commissie~~ **CREG** wordt ~~aangeworven en~~ tewerkgesteld krachtens arbeidsovereenkomsten beheerst door de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Toelichting:

Lid 1 is taalkundig gecorrigeerd.

Art. ~~25. § 3~~ **55. § 1**. De werkingskosten van de ~~commissie~~ **CREG** worden gedekt door de bijdragen voor haar tussenkomsten krachtens de artikelen 4, ~~17~~ **30** en ~~28~~ **66** en door de federale bijdrage bedoeld in artikel ~~21*bis*~~ **45**, ten belope van de bedragen **bepaald in het budget waarvan sprake in § 2** en volgens de nadere regels bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.
~~In afwachting dat aan het eerste lid uitvoering is gegeven, worden de werkingskosten van de commissie gedekt door een toeslag op de tarieven die degene die, in afwachting van de aanduiding van de netbeheerder overeenkomstig artikel 10, het transmissienet in opdracht van de neteigenaars beheert, werkelijk aanrekent voor de aansluiting op het transmissienet en het gebruik ervan, alsmede op de tarieven voor de ondersteunende diensten die hij levert, ten belope van de bedragen en volgens de nadere regels bepaald bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.~~

Toelichting:

Omzetting van artikel 35.4, a) en 35.5, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

De CREG moet onafhankelijk zijn van enige andere publieke of particuliere entiteit. De regulator moet in het bijzonder onafhankelijk zijn van de regering. Het budget wordt reeds door het Parlement goedgekeurd (zie hierna, § 2); er is dan ook geen reden om de Koning bevoegd te maken om het bedrag van de werkingskosten te bepalen. De Koning zou evenwel bevoegd blijven om de modaliteiten van de werkingskosten vast te leggen (onder meer de bijdrage in de werkingskosten door de gas- en elektriciteitssectoren).

In de mate waarin het eerste lid uitvoering heeft gekregen, heeft het tweede lid geen bestaansreden meer.

§ ~~5~~ **2**. Het ontwerp van ~~begroting~~ **budget** van de ~~commissie~~ **CREG** wordt opgemaakt door het directiecomité en vóór 30 oktober van het jaar voorafgaand waarop ~~ze~~ **het** betrekking heeft, ~~samen met een beleidsplan~~ **verantwoord door een begeleidende nota**, ~~opgesteld door het directiecomité,~~ voorgelegd ter goedkeuring aan ~~de Ministerraad~~ **het Parlement**. **Het goedgekeurde budget stelt de CREG in staat om de haar toegekende taken uit te oefenen op een onafhankelijke, efficiënte en snelle wijze.**
~~De jaarrekeningen, vergezeld van het verslag van de bedrijfsrevisor opgesteld op basis van het tweede lid, worden door de commissie meegedeeld aan de minister, vóór 1 mei van het jaar volgend op het betrokken boekjaar.~~

Toelichting:

Omzetting van de artikelen 35.5, a) en 37.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. De bepalingen met betrekking tot het budget van de CREG worden samengebracht in een paragraaf die los staat van degene over de revisor.

Hoewel de CREG voor intern gebruik verder kan gaan met het opstellen van een beleidsplan, moeten de bepalingen van de elektriciteitswet die uitdrukkelijk voorzien in een toezicht op de CREG, ex ante en ex post, door de Minister van Energie of door de Ministerraad, worden geschrapt, vermits dit voortaan formeel wordt verboden door de Europese voorschriften (zie laatste paragraaf van de toelichting onder artikel 58, § 3 van de voorgestelde wet).

§ ~~4~~ **3**. De ~~commissie~~ **CREG** wordt met de Staat gelijkgesteld voor de toepassing van de wetten en reglementen betreffende de belastingen, heffingen, rechten en vergoedingen van de Staat, de provincies, de gemeenten en de agglomeraties van gemeenten **en** is onderworpen aan de wet van 29 oktober 1846 betreffende de inrichting van het Rekenhof.

§ ~~5~~ **4**. De ~~commissie~~ **CREG** ~~duidt, mits instemming van de minister,~~ **stelt** een bedrijfrevisor aan. Deze bedrijfsrevisor mag geen functie vervullen bij de **transmissienet**netbeheerder, de distributienetbeheerders alsook bij de producenten, ~~distributeurs~~ **leveranciers** en tussenpersonen.
De bedrijfsrevisor ~~aangeduid~~ **aangewezen** overeenkomstig **het** eerste lid controleert de financiële toestand en de jaarrekeningen van de ~~commissie~~ **CREG** alsook de regelmatigheid van de ~~verrichtingen te constateren~~ in de jaarrekeningen **weer te geven verrichtingen** ten aanzien van **de bepalingen van** de wet van ~~12 april 1965~~ **[…]** betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van deze wet en van hun uitvoeringsbesluiten **die betrekking hebben op het beheer van fondsen door de CREG**.

Toelichting:

De controle van verrichtingen in het licht van de gaswet, de elektriciteitswet en hun uitvoeringsbesluiten is een te ruime omschrijving voor wat eigenlijk geviseerd wordt, nl. de verrichtingen in het kader van de fondsen met het beheer waarvan de CREG belast is (zie Memorie van toelichting bij het wetsontwerp van 19 december 2002, *Parl.St.* Kamer, 2002-2003, nr. 2208/001, p. 15). Daarom wordt voorgesteld om één en ander te preciseren.

Voorts wordt een taalkundige verduidelijking aangebracht in de Nederlandse wettekst ("de in de jaarrekeningen weer te geven verrichtingen").

Art. 56. Vóór 31 juli van het jaar volgend op het betrokken boekjaar maakt de CREG aan de federale Wetgevende Kamers, de Europese Commissie en het Agentschap een verslag over met betrekking tot:

1° de uitvoering van haar opdrachten, in het bijzonder de genomen maatregelen en behaalde resultaten voor elk van de in artikel 58, § 1 genoemde taken;
2° haar jaarrekeningen, vergezeld van het verslag van de bedrijfsrevisor ;
3° de evolutie van de elektriciteitsmarkt;
4° de samenhang tussen het ontwikkelingsplan bedoeld in artikel 12 en het netontwikkelingsplan bedoeld in artikel 8 van Verordening (EG) nr. 714/2009;
Op hun verzoek en met naleving van de onafhankelijkheid van de CREG, horen de federale Wetgevende Kamers de voorzitter alsook, zo nodig, andere leden van het directiecomité van de CREG met betrekking tot het verslag bedoeld in lid 1.
Dit verslag wordt op de website van de CREG bekendgemaakt.

Toelichting :

Deze bepaling is afkomstig van het samenvoegen van artikel 23, §3 en 25, § 5, laatste lid (betreffende de overmaking van het jaarverslag en de jaarrekening aan de Regering), waarbij beide artikelen werden aangepast aan de onafhankelijkheidsvereiste van de regulator ten opzichte van de Regering zoals voorzien door de nieuwe elektriciteitsrichtlijn (zie ook de toelichtingen bij de ontworpen artikelen 50, 51 en 53 en 58, § 3 geschrapt).

De datum voor het uitbrengen van het jaarverslag aan de Kamers (31 juli) wordt in overeenstemming gebracht met de huidige datum voor het uitbrengen van het jaarverslag aan de Europese Commissie.

De overmaking van het rapport aan de Europese Commissie en het Agentschap vormt de omzetting van artikel 37.1, e) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Het 4° punt vormt de omzetting van artikel 37.1 (g) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

In het kader van de controle van de CREG door het Parlement, wordt voorgesteld om in de teksten de mogelijkheid op te nemen om leden van het CREG-directiecomité te horen, wat al in de praktijk wordt toegepast. Deze mogelijke hoorzitting mag echter geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van de regulator.

Hierbij is het volgende bepaald in de interpretatieve nota van de Europese Commissie met betrekking tot de rol van de regulerende instanties (p. 21), in het verlengde van overweging 34 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn:

"Apart from these provisions it is important to recognise the clear link, in the new Electricity and Gas Directives, between increased NRA independence and NRA accountability. Indeed, independence of the NRA precludes neither judicial review nor parliamentary supervision in accordance with the constitutional laws of the Member States (recital 34 of the Electricity Directive and recital 30 of the Gas Directive). Although the Electricity and Gas Directives do not require Member States to organise accountability before national parliaments, the Commission's services are of the opinion that this could be an appropriate means of ensuring increased NRA accountability. Especially when discussing the NRA budget, national parliaments may ask to organise a hearing with the NRA. Similarly, the accountability of the NRA board could be enhanced by organising a parliamentary hearing prior to the appointment of the board members.
[…]
While accountability is very important under the new legislative framework, it cannot be used as an excuse to infringe the requirements on independence of the NRA".

Afdeling 2. – Algemene doelstellingen

Art. 57. Bij de uitvoering van haar reguleringstaken en –bevoegdheden neemt de CREG alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te bereiken binnen het kader van haar taken en bevoegdheden zoals hierna vastgesteld, waar nodig in nauw overleg

met de andere betrokken federale en gewestelijke autoriteiten, waaronder de Belgische mededingingsautoriteit en de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, zonder afbreuk te doen aan hun bevoegdheden:
1° bevorderen, in nauwe samenwerking met het Agentschap, de Europese Commissie en de regulerende instanties van de gewesten en van de andere lidstaten van de Europese Unie, van een door concurrentie gekenmerkte, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame interne markt voor elektriciteit binnen de Europese Unie en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en leveranciers in de Unie, en waarborgen dat elektriciteitsnetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met doelstellingen op lange termijn;
2° ontwikkelen van door concurrentie gekenmerkte en goed functionerende regionale markten binnen de Europese Unie met het oog op het bereiken van de onder 1° genoemde doelstelling;
3° opheffen van alle beperkingen voor handel in elektriciteit tussen de lidstaten van de Europese Unie, inclusief de ontwikkeling van afdoende grensoverschrijdende transmissiecapaciteit om aan de vraag te voldoen en de integratie van nationale markten te versterken met het oog op het faciliteren van de elektriciteitsstromen in de Europese Unie;
4° ontwikkelen, op de meest kosteneffectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende netten die klantgericht zijn, en bevorderen van de adequaatheid van netten alsmede, aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en gedistribueerde productie in het transmissienet;
5° vergemakkelijken van de toegang van nieuwe productiecapaciteit tot het net, met name door de belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen weg te nemen;
6° ervoor zorgen dat de netbeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;
7° ervoor zorgen dat de netgebruikers en de afnemers baat hebben bij een efficiënte marktwerking, bevorderen van daadwerkelijke mededinging en waarborgen van consumentenbescherming;
8° bijdragen tot een hoog niveau van universele en openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit, tot de bescherming van kwetsbare klanten en tot de compatibiliteit van de processen voor de uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leverancier.

Toelichting:

Omzetting van art. 36 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, dat de algemene doelstellingen van de regulator omschrijft.

Afdeling 3. – Taken

Art. ~~**23. § 2.**~~ **58. § 1.** De ~~commissie~~ **CREG** is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de elektriciteitsmarkt, enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds.
Te dien einde ~~zal de commissie~~ **neemt de CREG de volgende reguleringstaken waar**:

Toelichting:

Dit artikel herneemt de tekst van het huidige artikel 23, § 2 van de elektriciteitswet.

In het algemeen moet de elektriciteitswet worden aangevuld door aan de CREG de nieuwe taken en bevoegdheden te verlenen die aan haar zijn voorbehouden door artikel 37 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en moeten diegene die onverenigbaar zijn met de onafhankelijkheidvereiste van toepassing op de regulerende instantie, worden ingetrokken.

Voor de leesbaarheid en coherentie van de tekst is het absoluut noodzakelijk om de opsomming volledig opnieuw te structureren. Door de frequente opheffingen, wijzigingen en toevoegingen aangebracht door de verschillende wijzigingswetten, is de huidige tekst niet meer logisch opgebouwd, en het invoegen van de taken uit het derde pakket zou deze situatie nog verder verergeren, met gedeeltelijke overlappingen en interpretatieproblemen tot gevolg. Daarom wordt ervoor geopteerd om de bestaande en de nieuwe taken volledig opnieuw te ordenen in een coherent geheel op basis van de nieuw voorgestelde structuur van de wet.

In tegenstelling tot de elektriciteitswet die thans in voege is, wordt voorgesteld, met het oog op de duidelijkheid, exhaustiviteit en heldere verdeling van de bevoegdheden over de drie directies van de CREG (cf. ontworpen artikel 54) om de in de wet vervatte advies- en voorstelbevoegdheden punt voor punt op te sommen.

1° ~~2°~~ op eigen initiatief**,** ~~of~~ op verzoek van de minister **of van de Parlementaire commissie** ~~of van een gewestregering~~ **of in de gevallen bepaald door deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan,** gemotiveerde adviezen geven**,** ~~en~~ voorstellen ~~voorleggen~~ **doen** en onderzoeken en studies uitvoeren in verband met de elektriciteitsmarkt**.**
~~In de gevallen waarin deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan het advies van de commissie vereisen, kan deze op eigen initiatief voorstellen doen.~~
~~Het directiecomité overhandigt zijn~~ **De** adviezen ~~(~~en voorstellen~~)~~ **worden overgemaakt** aan de minister binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek, behalve wanneer de minister een langere termijn bepaalt. De minister kan een kortere termijn bepalen voor adviezen aangevraagd in het kader van ~~de~~ artikel~~en~~ ~~19 en 32~~ **73**. ~~Op het ogenblik waarop het directiecomité zijn adviezen (en voorstellen) aan de minister overhandigt, maakt het deze ook over aan de Algemene Raad.~~ **De CREG doet aan de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas ter informatie elke akte toekomen waarvan het de overmaking opportuun acht.**

Toelichting:

- Het eerste lid is een enigszins aangepaste samenvoeging van artikel 23, § 2, eerste lid, 1° en 2° en artikel 23, § 2, derde en vierde lid van de huidige elektriciteitswet.

De toevoeging is gemotiveerd door het feit dat het niet opportuun is dat de CREG alleen in de wettelijk bepaalde gevallen adviezen of voorstellen kan formuleren. De bevoegdheid bedoeld in het huidige artikel 23, § 2, 3^{e} lid voorziet in een recht om adviezen of voorstellen op eigen initiatief te formuleren, maar alleen in de gevallen waarin de wet of de uitvoeringsbesluiten ervan een advies van de CREG voorschrijven.

Het formuleren van voorstellen of adviezen buiten de wettelijk bepaalde gevallen, vormt een manier om "samen met de betrokken instanties te helpen waarborgen dat de maatregelen ter bescherming van de consument doeltreffend zijn en gehandhaafd worden" (art. 37.1, n van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Tevens kan dit een manier vormen om "onderzoeken uit te voeren naar de werking van de elektriciteitsmarkten en te besluiten tot noodzakelijke en evenredige maatregelen en die op te leggen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de markt te waarborgen" (art. 37.4, b van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Meer ten gronde gaat het erom de samenwerking te verzekeren tussen de CREG en de andere overheidsinstanties, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid van de regulator.

Aangezien elk gewest voortaan over zijn eigen regulator beschikt, heeft het advies gevraagd door een gewestregering geen nut meer.

- Het 2de lid neemt artikel 23, § 2, tweede lid van de huidige elektriciteitswet over. Wat betreft de omzetting van de akten van de Adviesraad voor Elektriciteit en Gas wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 53.

- Voor het overige heeft zich in de loop der tijd een praktijk ontwikkeld waarbij de CREG, al dan niet op eigen initiatief, aan de Parlementaire commissie bevoegd voor energie een aantal adviezen en studies heeft bezorgd. Deze praktijk ziet zich op heden versterkt door de rol die de nieuwe elektriciteitsrichtlijn toekent aan parlementaire vergaderingen op het vlak van toezicht op de nationale reguleringsinstanties. Volgens de CREG moet het toezicht op de regulator door de Kamer vanzelfsprekend gepaard gaan met een versterking van de samenwerking tussen deze twee instellingen. Deze versterkte samenwerking tussen de CREG en de Parlementaire commissie bevoegd voor energie moet worden ingeschreven in de elektriciteitswet.

2° de prospectieve studie bedoeld in artikel 3 opstellen;

~~6~~ **3°** de vergunningsaanvragen voor de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie en nieuwe directe lijnen krachtens ~~de~~ artikelen 4 ~~en 17~~ onderzoeken ~~en controle uitoefenen op de naleving van de voorwaarden van de afgeleverde vergunningen~~ **een voorstel uitbrengen over de toekenningscriteria voor deze vergunningen conform artikel 4, § 2 evenals over de bijzondere voorwaarden met betrekking tot de productieafwijking bedoeld in artikel 4, § 4**;
~~[Toekomstige bepaling: 6° [advies geven over]~~[21] ~~de vergunningsaanvragen voor de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie en nieuwe directe lijnen krachtens de artikelen 4 en 17 (…)]~~[22]~~;~~

4° een voorstel uitbrengen over de buitenwerkingstelling van een productie-installatie alsook over de criteria en de procedure voor het toestaan van de buitenwerkingstelling bedoeld in artikel 5;

5° een voorstel uitbrengen over de criteria met betrekking tot de aanbestedingsprocedure bedoeld in artikel 6, § 2 en tot de aanwijzing van de kandida(a)t(en) bedoeld in artikel 6, § 5 alsook een advies over de omvang van de productiepark en de weerslag van invoer in het geval bedoeld in artikel 6, § 3;

6° een advies uitbrengen over de toekenning van de domeinconcessies bedoeld in artikel 7 alsook over de criteria en de toekenningsprocedure voor deze domeinconcessies;
~~12° 12°*bis*~~ **7° een voorstel uitbrengen in de gevallen bedoeld in artikel 8, § 1, § 2 en § 4,** ~~in voorkomend geval,~~ **beheren van het systeem van garanties van oorsprong** ~~het mechanisme~~ bedoeld in artikel ~~7~~ **8, § 1, eerste lid, 1° en van het financieringsmechanisme bedoeld in artikel 8, § 1, eerste lid, 3°, controleren van de maatregelen van marktorganisatie vastgesteld in toepassing van artikel 8, § 1, eerste lid, 2° en van de totale kost en de voorwaarden bedoeld in artikel 8, § 2, eerste lid, een advies uitbrengen over de eventuele terugbetaling bedoeld in artikel 8, § 2, tweede lid en over de berekeningsmodaliteiten**

---

[21] ~~[Gewijzigd door artikel 20 van de wet van 1 juni 2005 (Belgisch Staatsblad, 14 juni 2005) : de Koning bepaalt, door een in Ministerraad overlegd besluit, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 20.]~~

[22] ~~[Opgeheven door artikel 165 van de wet van 6 mei 2009 (Belgisch Staatsblad, 19 mei 2009) : de Koning bepaalt, door een in Ministerraad overlegd besluit, de datum van inwerkingtreding van dit artikel 165.]~~

van de productieafwijking bedoeld in artikel 8, § 3, bepalen van de wijze van doorberekenen van de meerkost bedoeld in artikel 8, § 3, tweede lid en maken van de evaluering bedoeld in artikel 8, § 4, tweede lid ~~en het fonds bedoeld in artikel 21, eerste lid, 3°, beheren~~;

8° goedkeuren van de criteria voor de inschakeling van de productie-installaties en het gebruik van de koppellijnen bedoeld in artikel 10, eerste lid, 4°

~~10°~~ **9°** ~~een advies uitbrengen over~~ **onderzoeken van** het ontwikkelingsplan **bedoeld in artikel 12, er de toepassing van evalueren en, in voorkomend geval, de injuncties en maatregelen nemen bedoeld in genoemd artikel** ~~en het toezicht uitoefenen op de uitvoering van dit plan~~;

10° een voorstel uitbrengen in de gevallen bedoeld in artikel 13;

11° een voorstel van technisch reglement uitbrengen conform artikel 14, § 1, goedkeuren van de voorwaarden vastgelegd op basis van het technisch reglement bedoeld in artikel 14, § 1, tweede lid, 7° en, desgevallend, opleggen van wijzigingen aan deze voorwaarden zoals bedoeld in artikel 14, § 4;

12° overeenkomstig artikel 15, tweede lid, de gevallen bepalen waarin de transmissienetbeheerder productieactiviteiten mag uitoefenen en de tarieven goedkeuren die erop van toepassing zijn;

13° de waarde vaststellen van de transmissie-infrastructuur verworven door de transmissienetbeheerder, conform artikel 18, § 1, vierde lid;

14° een voorstel uitbrengen over de uitzonderingen op de samenstelling van de raden van bestuur en directiecomités in de gevallen bedoeld in artikel 18, § 4;

15° een eensluidend advies uitbrengen over de onafhankelijkheid van de onafhankelijke bestuurders in de gevallen bedoeld in artikel 19, § 2;

16° toekennen en, in voorkomend geval, intrekken van een certificering aan de transmissienetbeheerder, conform de artikelen 20 tot 23;

17° een advies uitbrengen over de herroeping van de aanwijzing van de transmissienetbeheerder bedoeld in artikel 24, § 2, tweede lid;

18° Opleggen aan de transmissienetbeheerder van noodzakelijke uitbreidingswerken in geval van weigering van toegang tot het transmissienet, conform artikel 25, § 2, derde lid;

19° toekennen en, in voorkomend geval, intrekken van de kwalificatie als gesloten bedrijfsnet, conform artikel 26;

20° een voorstel uitbrengen in het geval bedoeld in artikel 28, § 2;

21° een voorstel uitbrengen over het toekennen van een vergunning voor de bouw van de directe lijn bedoeld in artikel 30, § 1, alsook over ermee verband houdende criteria en toekenningsprocedure;

22° een advies uitbrengen in het geval bedoeld in artikel 31 van de wet;

23°de opvolging van de bevoorradingszekerheid verzekeren conform artikel 32;

~~14°~~ **24° goedkeuren van de transmissie- en distributietarieven bedoeld in artikel 35 en, in voorkomend geval, toekennen van een ontheffing aan de beheerders van gesloten distributienetten overeenkomstig artikel 35, § 3, in voorkomend geval, opleggen van een wijziging van de tarieven en de tarifaire voorwaarden overeenkomstig artikel 37, § 4, vaststellen en publiceren van de besluiten bedoeld in artikel 38 en vastleggen van de rapporteringsmodellen bedoeld in artikel 39;**

25° een voorstel uitbrengen over de maximumprijzen bedoeld in artikel 42, § 1 en § 2 en over de regels inzake vaststelling van de kost voor elektriciteitsbedrijven van de activiteit bedoeld in artikel 42, § 2;

26° een voorstel uitbrengen over het bedrag van het fonds bedoeld in artikel 42, § 2, vierde lid;

27° een advies uitbrengen over de minimale prijs van elektriciteit geproduceerd uit warmtekrachtkoppeling conform artikel 42, § 4;

28° een advies uitbrengen in de gevallen bedoeld in artikel 44, § 1;

29° de fondsen beheren bedoeld in artikel 42, § 2, vierde lid, in artikel 44, § 1, 3° en in artikel 46, § 1, 1° en 4°;

30° de methodes voor de ondersteunende diensten uitwerken, een rapport opstellen over de prijzen van deze ondersteunende diensten en een voorstel uitbrengen over de prijs- en terbeschikkingstellingsvoorwaarden van deze diensten, overeenkomstig artikel 44;

31° een advies uitbrengen over een aanpassing van de schijven, drempels en percentages bedoeld in artikel 45, § 3;

32° er op toezien dat de technische toestand en evolutie van de elektriciteitssector het algemeen belang beoogt en kadert in het globale energiebeleid**, onder meer door:**

a) het controleren van de naleving van de voorwaarden van de vergunningen afgeleverd krachtens de artikelen 4 en 30;

b) het controleren van de maatregelen van marktorganisatie genomen in toepassing van artikel 8, § 1, eerste lid, 2° alsmede van de voorwaarden bedoeld in artikel 8, § 2, eerste lid;

c) het controleren van de toegang van derden tot het transmissienet conform artikel 10, eerste lid, 9°;

d) het controleren van de toepassing van het technisch reglement bedoeld in artikel 14 en van de voorwaarden goedgekeurd met toepassing van artikel 14, § 1, tweede lid, 7°;

e) het waken over de permanente naleving door de transmissienetbeheerder van de vereisten bedoeld in artikel 21, § 1;

f) toe te zien op de uitvoering van de regels inzake congestiebeheer van het transmissienet, inclusief interconnectoren;

g) toe te zien op de tijd die transmissienetbeheerders nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;
h) toe te zien op de uitvoering van het ontwikkelingsplan bedoeld in artikel 12 en de investeringen in productiecapaciteit, met het oog op de continuïteit van de voorziening;
i) toe te zien op de technische samenwerking van transmissienetbeheerders met transmissienetbeheerders van derde landen
j) toe te zien op de uitvoering van beschermingsmaatregelen bedoeld in artikel 73;
k) toe te zien op het niveau van transparantie, met inbegrip van de groothandelsprijzen, en te waken over de naleving van de transparantieverplichtingen door de elektriciteitsbedrijven;

In dit kader verzekert de CREG de permanente monitoring van de elektriciteitsmarkt op vlak van marktwerking.

Toelichting :

Het eerste lid herneemt gedeeltelijk artikel 23, §2, tweede lid, 19°, van de huidige elektriciteitswet.
De punten a) tot f) zetten verschillende artikelen van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om, meer bepaald:

a) overgenomen uit artikel 23, § 2, tweede lid, 19° van de huidige elektriciteitswet;
b) artikel 37.6 + artikel 23, § 2, tweede lid, 12°*bis* van de huidige elektriciteitswet;
c) artikel 32;
d) artikel 37.1, h) (het onderdeel “controle van de eerdere resultaten” is vervat in de permanente monitoring voorzien door het laatste lid) + artikel 23, § 2, tweede lid, 9° van de huidige elektriciteitswet;
e) artikel 10.4. Zie ook het ontworpen artikel 22, eerste lid van de wet.
f) artikel 37.9 (het onderdeel “goedkeuring van congestiebeheersprocedures” is vervat in artikel 14, 7°, tweede lid, c); het onderdeel “monitoring” in het laatste lid)
g) artikel 37.1, m)
h) artikel 37.1, g) en r) (het onderdeel “samenhang met EU-netontwikkelingsplan” is vervat in artikel 12)
i) artikel 37.1, s)
j) artikel 37.1, t)
k) Dit punt herneemt gedeeltelijk artikel 23, § 2, tweede lid, 3° van de huidige elektriciteitswet en zet artikel 37.1 i) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn om.

33° er op toezien dat de tarifaire toestand van de elektriciteitssector het algemeen belang beoogt en kadert in het globale energiebeleid**, onder meer door:**
a) het controleren van de transmissie- en distributietarieven bedoeld in artikel 35;
b) de controle van de rekeningen van de elektriciteitsbedrijven teneinde erover te waken dat er geen kruissubsidies voorkomen tussen ~~productie- of leveringsactiviteiten en~~ transmissie-**,** ~~of~~ distributie- **en leverings**activiteiten, **alsook tussen categorieën van afnemers, en wanneer de transmissienetbeheerder artikel 16 toepast;**
c) het controleren van de totale kost bedoeld in artikel 8, § 2, eerste lid;
d) het evalueren van de objectieve verantwoording van de verhouding tussen de prijzen en de kosten van een bedrijf, bedoeld in artikel **43**;
e) het controleren van de conformiteit van de leveringsprijzen met toepassing van artikel 41, § 1 en, in voorkomend geval, het nemen van bindende maatregelen, onder meer het vastleggen van een maximumprijs, ten aanzien van de elektriciteitsbedrijven bedoeld in artikel 43, § 3;
f) het controleren van de maximumprijzen vastgesteld conform artikel 42;
g) het controleren van de toepassingsmodaliteiten van de toeslagen;

h) het verifiëren en controleren van de naleving van de maatregel bedoeld in artikel 45, § 5.
In dit kader verzekert de CREG de permanente monitoring van de prijzen.

Toelichting :

Eerste lid: gedeeltelijk overgenomen uit artikel 23, § 2, tweede lid, 14°*bis*

a) bevoegdheid onder meer afgeleid uit de algemene taak van toezicht en controle vervat in artikel 23, § 2, eerste lid, van de huidige elektriciteitswet.
b) overgenomen uit artikel 23, § 2, tweede lid, 15° et 18° van de huidige elektriciteitswet en uit artikel 42, § 3, 1° van de nieuw voorgestelde wet + omzetting van artikel 37.1, f) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.
c) overgenomen uit artikel 7, § 2 van de huidige elektriciteitswet (overgebracht naar artikel 8, § 2 in de nieuw voorgestelde wet).
d) overgenomen uit artikel 23, § 2, tweede lid, 3°*bis* van de huidige elektriciteitswet, in overeenstemming met artikel 37.1, j) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.
e) omzetting van artikel 37.1, o) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Zie eveneens de toelichting bij artikel 43, § 3.
f) overgenomen uit artikel 23, § 2, tweede lid, 14°*bis* van de huidige elektriciteitswet.
g) Het is overigens nodig om uitdrukkelijk op te nemen dat de CREG controle uitoefent op de toepassingsmodaliteiten van de toeslagen. De CREG mag als dusdanig dan niet bevoegd zijn om toeslagen (in de zin van het voorgestelde artikel 2, 42° van de elektriciteitswet) goed te keuren, zij is wel belast met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen. Die wetten, besluiten en reglementen houden een aantal expliciete bepalingen in met betrekking tot de berekenings- en toepassingsmodaliteiten van toeslagen. De CREG zal de voorgestelde en toegepaste toeslagen beoordelen inzake die berekenings-toepassingsmodaliteiten. Deze controles zullen de CREG ook toelaten om te voorkomen dat toeslagen die door gewestelijke overheden zijn opgelegd ten laste worden gelegd van de netgebruikers in de andere gewesten.
h) overgenomen uit artikel 21*bis*, § 4 van de huidige elektriciteitswet.

34° toezicht houden op het niveau en de doeltreffendheid van openstelling van de markten en de mededinging op groot- en kleinhandelsniveau, inclusief elektriciteitsbeurzen, overeenkomstig artikel 59, en, telkens zij het nodig acht, overgaan tot onderzoek en adviezen formuleren of maatregelen nemen teneinde effectieve mededinging te bevorderen en de goede werking van de elektriciteitsmarkt te waarborgen.

Toelichting :

Dit punt herneemt gedeeltelijk het huidige artikel 23, § 2, tweede lid, 3° van de huidige elektriciteitswet, rekening houdend met artikel 37.1, j) en 37.4, b) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Zie tevens de toelichting bij artikel 59 van de wet.

Overweging 37 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn voorziet in dit verband: *"Energieregulators moeten de bevoegdheid krijgen om bindende besluiten vast te stellen in verband met elektriciteitsbedrijven, en doeltreffende, evenredige en afschrikwekkende sancties op te leggen aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen niet nakomen, dan wel de bevoegde rechterlijke instantie daartoe voorstellen te doen. Energieregulators moeten ook een bevoegdheid krijgen om, ongeacht de toepassing van de concurrentieregels, een besluit te nemen over passende maatregelen om voordelen voor de afnemers te waarborgen door middel van bevordering van daadwerkelijke mededinging die noodzakelijk is voor de goede werking van de interne markt voor elektriciteit. Het opzetten van virtuele energiecentrales — dat wil zeggen een programma voor het vrijgeven van elektriciteit, waarbij een elektriciteitsbedrijf wordt verplicht om gedurende een bepaalde periode aan geïnteresseerde leveranciers een bepaald volume elektriciteit te verkopen of ter beschikking te stellen, dan wel*

hun toegang te verlenen tot een deel van zijn productiecapaciteit — is één van de mogelijke maatregelen om daadwerkelijke mededinging te bevorderen en een goede werking van de markt te garanderen."

De interpretatieve nota over regulatoren preciseert (p. 17) : "*Subparagraph 4(b) empowers the NRA to carry out investigations into the functioning of the electricity and gas markets. The recitals of the Electricity and Gas Directives clarify that the establishment of virtual power plants or gas release programmes is one of the possible measures that can be used by the NRA to implement this power. A virtual power plant or gas release programme is defined as a release programme whereby an undertaking is obliged either to sell or make available a certain volume of electricity or gas or to grant access to part of its generation capacity to interested suppliers for a certain period of time (recital 37 of the Electricity Directive and recital 33 of the Gas Directive). The Commission's services are of the opinion that the reference to virtual power plants or gas release programmes, in the recitals of the Electricity and Gas Directives, is not exhaustive. Also gas capacity release programmes and storage capacity release programmes could in certain circumstances be considered as necessary and proportionate measures to promote effective competition and ensure the proper functioning of the market."*

35° bijdragen tot de compatibiliteit van gegevensuitwisselingsprocessen voor de belangrijkste marktprocessen op het niveau van de intra-Europese regio waarvan België deel uitmaakt ;

Toelichting:

Omzetting van artikel 37.1, u) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

36° ~~20°~~ toezien op de essentiële belangen van de consument**, waarborgen van de onverwijlde en kosteloze toegang van alle afnemers tot hun verbruiksgegevens en verstrekken, voor facultatief gebruik, van een op nationaal niveau geharmoniseerd, gemakkelijk te begrijpen formaat voor verbruiksgegevens** ~~en op de correcte toepassing van de openbare dienstverplichtingen door de betrokken ondernemingen~~;.

Toelichting :

Dit punt herneemt gedeeltelijk het huidige artikel 23, § 2, tweede lid, 20° van de huidige elektriciteitswet, rekening houdend met de omzetting van art. 37.1, p) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en van punt h) van Bijlage I. Het toezicht op de naleving van de openbare dienstverplichtingen is weggelaten omdat het reeds vervat is in het 37° punt hieronder.

37° toezien op en evalueren van de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 44, § 1, eerste lid, 1° en de toepassing van afwijkingen toegestaan krachtens artikel 44, § 1, eerste lid, 2°, vaststellen van de methodes inzake ondersteunende diensten bedoeld in artikel 44, § 2 en verslag uitbrengen zoals bedoeld in artikel 44, § 3, tweede lid.

Toelichting:

Dit punt herneemt gedeeltelijk het huidige artikel 23, § 2, tweede lid, 11°, 12° en 20° van de huidige elektriciteitswet, rekening houdend met de wijzigingen aan het ontworpen artikel 45 (zie toelichting aldaar).

38° de beslechting verzekeren van de geschillen bedoeld in artikel 66;

Toelichting :

Omzetting van artikel 37.11 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Zie artikel 67 hieronder en de toelichting erbij.

39° verlenen van de vrijstellingen bedoeld in artikel 17 van Verordening (EG) nr. 714/2009.

Toelichting:

De verwijzing naar Verordening (EG) nr 714/2009 heeft betrekking op de mogelijkheid om nieuwe interconnectoren (tijdelijk) vrij te stellen van bepaalde vereisten op het vlak van congestiebeheer, ontvlechting, toegang van derden en tarieven, Deze taak vloeit rechtstreeks voort uit artikel 17.4 van de verordening: *"Het besluit over de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde vrijstellingen wordt per geval genomen door de regulerende instanties van de betrokken lidstaten."*

40° samenwerken in verband met grensoverschrijdende kwesties met de regulerende instanties van andere lidstaten van de Europese Unie en met het Agentschap, overeenkomstig de modaliteiten voorzien in artikel 38 van Richtlijn 2009/72/EG;

Toelichting :

Omzetting van artikel 37.1, c) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

41° naleven van de bindende besluiten van het Agentschap en van de Europese Commissie en uitvoeren ervan voor zover ze een impact hebben op de Belgische elektriciteitssector

Toelichting :

Omzetting van artikel 37.1, d) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

42° toezien op de naleving door de elektriciteitsbedrijven, inclusief bij grensoverschrijdende kwesties, van hun verplichtingen uit hoofde van Verordening (EG) nr. 714/2009, van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten, en van alle wetten en reglementen aangenomen ter omzetting van Richtlijn 2009/72/EG, alsook op de naleving van de bindende beslissingen van de CREG of van het Agentschap, en in voorkomend geval, opleggen van de sancties bedoeld in artikel 72.

Toelichting:

Omzetting van artikel 37.1, b) en q), alsook van artikel 37.4, d) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. De huidige wettelijke lacune i.v.m. toezicht door de regulator op Verordening (EG) nr. 1228/2003 (weldra vervangen door Verordening (EG) nr. 714/2009) maakt momenteel het voorwerp uit van een inbreukprocedure voor het Hof van Justitie van de EU. Zie ook toelichting bij het ontworpen artikel 72.

43° verslag uitbrengen aan de federale Wetgevende Kamers, de Europese Commissie en het Agentschap overeenkomstig artikel 56;

Toelichting:

Omzetting van artikel 37.1, e) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Zie ook de toelichting onder het ontworpen artikel 56.

~~26~~ 44° in het algemeen, toezicht houden op de naleving van de bepalingen van de huidige wet en zijn uitvoeringsbesluiten;

Toelichting:

Dit punt is een herformulering van de algemene taak van de CREG van toezicht en controle vervat in artikel 23, § 2, eerste lid van de huidige elektriciteitswet.

~~27~~ **45**° alle andere taken uitvoeren die haar door wetten en reglementen betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt worden toevertrouwd.

~~4° een bemiddelings- en arbitragedienst inrichten overeenkomstig artikel 28;~~

Toelichting :

Deze dienst is niet verenigbaar met de eis van onafhankelijkheid van de CREG en moet ofwel volledig buiten de regulator georganiseerd worden, ofwel fundamenteel worden hervormd. Zie commentaar onder artikel 28 (zie hoofdstuk XI, afdeling 2).

~~8° controle uitoefenen op de naleving door de netbeheerder van de bepalingen van artikel 9 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

Toelichting:

Deze taak werd ingeschreven in het nieuwe punt 42°.

~~13° in voorkomend geval, een methode uitwerken voor de berekening van de kosten en verliezen bedoeld in artikel 21, eerste lid, 3°, a), en deze berekeningen verifiëren;~~

Toelichting:

Deze taak is zonder voorwerp geworden (zie toelichting bij het ontworpen artikel 44, § 1, 3°, a).

~~16° de afwezigheid van kruissubsidies tussen categorieën van afnemers die geen in aanmerking komende afnemers zijn en tussen deze categorieën van afnemers en de in aanmerking komende afnemers controleren;~~

Toelichting:

Aangezien voortaan alle afnemers in aanmerking komen, moet de verwijzing naar niet in aanmerking komende afnemers worden geschrapt. De controle op kruissubsidies wordt ondergebracht in het nieuw ontworpen artikel 58, § 1, 33°).

§ 2. Bij het uitoefenen van de taken die haar zijn toevertrouwd, respecteert de CREG de contractuele vrijheid met betrekking tot afschakelbare leveringscontracten en langetermijncontracten, mits deze verenigbaar zijn met het Unierecht en aansluiten bij het Uniebeleid.

Toelichting:

Omzetting van art. 37.1, l) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

§ 3. De goedkeuringen van de Commissie krachtens deze wet en/of haar uitvoeringsbesluiten doen geen afbreuk aan een naar behoren gemotiveerd toekomstig gebruik van de controlebevoegdheden waarover de CREG beschikt.

Toelichting:

Het zou kunnen gebeuren dat regels of contracten die werden goedgekeurd alsnog in de praktijk problematisch blijken te zijn. De CREG moet, indien zij gevat wordt door klachten dienaangaande, haar controlebevoegdheid a posteriori kunnen uitoefenen en kunnen terugkomen op een goedkeuring die zij heeft verleend.

~~§ 3. Vóór 1 mei van het jaar volgend op het betrokken boekjaar maakt de commissie aan de minister een verslag over met betrekking tot:~~
~~1° de uitvoering van haar opdrachten;~~
~~2° de staat van haar werkingskosten en de wijze waarop zij gedekt zijn, met inbegrip van een overzicht van activa/passiva;~~
~~3° de evolutie van de elektriciteitsmarkt.~~
~~De minister maakt dat jaarverslag over aan de federale wetgevende kamers en aan de gewestregeringen. Hij zorgt voor een passende bekendmaking van het verslag.~~
~~De minister legt aan de Ministerraad een rapport voor met een vergelijkende tabel van de doelstellingen, als geformuleerd in het beleidsplan, en de realisatie ervan tijdens het bedoelde jaar. Wanneer uit de vergelijking blijkt dat de voorgestelde doelstellingen niet zijn gehaald wordt het directiecomité gehoord. Blijkt de daarbij verkregen toelichting onvoldoende verantwoording te verstrekken dan geeft de Ministerraad, op voorstel van de minister, aan het directiecomité, hetzij uitvoeringsrichtlijnen met het oog op het bereiken van de doelstellingen vervat in het goedgekeurde beleidsplan, hetzij concrete beleidsrichtlijnen met het oog op het herformuleren of bijsturen van de doelstellingen vervat in het goedgekeurde beleidsplan. In beide gevallen zullen de aldus geformuleerde uitvoeringsrichtlijnen of concrete beleidsrichtlijnen aanleiding geven tot een aanpassing van het beleidsplan volgens de geëigende besluitvormingsprocedure.~~

Toelichting:

1e lid :

Dit lid werd aangepast en opgenomen in artikel 56 van de elektriciteitswet.

2e lid :

De regulator moet voortaan onafhankelijk zijn ten aanzien van de regering (art. 35.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn). Lees ook de toelichting bij de ontworpen artikelen 50, 51 en 53 van de wet.

Er is dus niet langer reden om aan de Regering een verslag voor te leggen dat aan de Kamer wordt overgemaakt. Het jaarverslag wordt rechtstreeks aan de federale wetgevende kamers overgemaakt, met kopie meer bepaald aan de Regering. Omdat artikel 25, § 5, laatste lid van de wet al voorziet in de overmaking aan hetzelfde orgaan (de Regering) op dezelfde datum (elk jaar op 1 mei) van de gegevens die gedeeltelijk hetzelfde voorwerp hebben (namelijk de jaarrekeningen en het verslag van de bedrijfsrevisor), dienen beide *reporting*verplichtingen te worden samengevoegd in een enkele bepaling (zie het ontworpen artikel 56 hieronder).

3e lid:

De regulator moet voortaan onafhankelijk zijn ten aanzien van de regering (art. 35.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

Overwegingen 33 en 34 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn luiden als volgt:
"*Bij Richtlijn 2003/54/EG is voor de lidstaten de eis ingevoerd om regulators met specifieke bevoegdheden op te zetten. De ervaring heeft echter uitgewezen dat de doeltreffendheid van regulering vaak wordt belemmerd door het gebrek aan onafhankelijkheid van de regulators van hun regeringen en door de ontoereikendheid van hun bevoegdheden en beslissingsmacht. Bovendien is de goedkeuring van de begroting van de regulator door de nationale wetgever niet op te vatten als een belemmering van de begrotingsautonomie."*
"Om de interne markt voor elektriciteit goed te laten functioneren, moeten de energieregulators besluiten kunnen nemen over alle relevante reguleringskwesties en moeten zij volledig onafhankelijk zijn van alle andere publieke of particuliere belangen. Dit sluit rechterlijke toetsing en parlementair toezicht in overeenstemming met het constitutionele recht van de lidstaten niet uit."

De interpretatieve nota van de twee nieuwe gas- en elektriciteitsrichtlijnen die de Europese Commissie op 22 januari 2010 publiceerde onder de titel "THE REGULATORY AUTHORITIES", verklaart dat:
"*the NRA must be able to take autonomous decisions, independently from any political, public or private body. This has consequences ex ante (before a decision is taken) and ex post (after a decision is taken). From an ex ante perspective, this requirement of having a NRA being able to take independent decisions implies that there cannot be any interference from the government nor from any other public or private entity prior to a decision by the NRA. <u>It also implies that if the NRA is to draft a work programme for the coming year(s), he should be able do so in an autonomous manner, i.e. without having to have any approval, consultation or consent from the political authorities.</u>*
The ex post aspect of the requirement of having a NRA being able of taking independent decisions means that the decisions of the NRA are immediately binding and directly applicable without the need for having any formal or other approval or consent of any public body or person. Moreover, the decisions by the NRA cannot be subject to review, suspension or veto by the government, the Ministry or by any entity controlled by the Ministry or government. This, of course, does not preclude judicial review or appeal mechanisms in accordance with the constitutional law of the Member State (see infra point 5)."

Hieruit valt dus te besluiten dat de nieuwe elektriciteitsrichtlijn en in het bijzonder de interpretatieve nota van de Europese commissie bepalen dat de regulerende instantie juridisch gescheiden en functioneel onafhankelijk moet zijn van elke andere publieke of particuliere entiteit. De regulerende instanties voor energie moeten over een volledige onafhankelijkheid kunnen beschikken ten opzichte van andere publieke of particuliere belangen. Zij moeten op autonome wijze kunnen beslissen, zonder enige inmenging van welke aard ook voor of nadat een beslissing wordt genomen, los van elke politieke, publieke of particuliere entiteit.

Hoewel de CREG verder, voor intern gebruik, een dergelijke beleidsnota kan opstellen, dienen in de elektriciteitswet de bepalingen te worden geschrapt die hierop uitdrukkelijk toezicht *ex ante* en *ex post* toekennen aan de minister van Energie en aan de Ministerraad, wat voortaan formeel door Europa wordt verboden.

~~§ 4. In het kader van de uitvoering van de taken die aan de commissie zijn toegewezen in uitvoering van § 2, 6°, 8°, 9°, 10°, 11°, 15° en 17°, kan de voorzitter van het directiecomité van de commissie de bijstand vorderen van de ambtenaren van de Algemene Directie Energie en Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, die gevolmachtigd zijn overeenkomstig artikel 30bis.~~

<u>Toelichting:</u>

Deze paragraaf is overgebracht naar het nieuw ontworpen artikel 61, 6°.

Art. ~~23*bis*~~ 59. § 1. De ~~Commissie~~ **CREG** ziet er op toe dat ~~elk~~ elektriciteitsbedrij~~f~~**ven** ~~dat~~ **die** ~~levert~~ **leveren** aan in België gevestigde afnemers, zich onthoud**en**~~t~~, afzonderlijk of in overleg met andere elektriciteitsbedrijven, van elke vorm van anti-competitief gedrag of oneerlijke handelspraktijken die een weerslag hebben of zouden kunnen hebben op de goede werking van de elektriciteitsmarkt in België.

Worden **in elk geval als zodanig** beschouwd **en zijn dus verboden** ~~als~~**:**

1° het hanteren door een elektriciteitsbedrijf van restrictieve contractuele praktijken, met inbegrip van exclusiviteitsbepalingen, die grote niet-huishoudelijke afnemers kunnen weerhouden van of hen beperkingen kunnen opleggen met betrekking tot een keuze voor het gelijktijdig sluiten van overeenkomsten met meer dan een leverancier;

2° het hanteren door een elektriciteitsbedrijf van discriminatoire prijzen en/of voorwaarden tussen verwante en niet-verwante ondernemingen, voor zover hetzij het elektriciteitsbedrijf, hetzij de ermee verwante onderneming een dominante positie inneemt op de markt.

Toelichting :

In het tweede lid worden twee voorbeelden van anti-competitief gedrag en oneerlijke handelspraktijken specifiek geviseerd, nl. exclusiviteitsbepalingen (omzetting van artikel 37.1, k) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn) en discriminatoire voorwaarden (herschrijving van artikel 23*ter*, § 2 van de huidige elektriciteitswet).

Hoewel deze laatste bepaling de verdienste heeft om mogelijk discriminerend gedrag te verhinderen, is de toepasbaarheid ervan door haar woordgebruik niet eenvoudig om te zetten in de praktijk en kan zij mogelijk ongewenste effecten ressorteren. Gelet op de mededingingscontext lijkt het logischer om het toepassingsgebied ervan te beperken tot dominante spelers.

Daarnaast wenst de CREG op te merken dat de gaswet, in tegenstelling tot de elektriciteitswet, niet verwijst naar verbonden ondernemingen maar naar verwante ondernemingen. Dit lijkt een logischere benadering. Aangezien een dominante onderneming noch geassocieerde noch verbonden ondernemingen mag bevoordelen, wordt daarom voorgesteld om het artikel ook op dit punt aan te passen. (zie de definitie van “verwante onderneming” zoals gehanteerd in het voorgestelde artikel 2, 35°).

§ 2. Indien de ~~Commissie~~ **CREG** bij de uitoefening van haar toezichts- ~~-~~**en** controletaken oneerlijke handelspraktijken of een anti-competitief gedrag vaststelt, maakt zij, **onverminderd artikel 61, 2°,** op eigen initiatief, een rapport over aan de minister, **op** met haar bevindingen en desgevallend elke maatregel waarvan zij het nodig acht dat die genomen wordt door haarzelf of door elke andere bevoegde overheid om de oneerlijke handelspraktijken of het anti-competitief gedrag die een weerslag hebben of zouden kunnen hebben op een goed werkende elektriciteitsmarkt in België te verhelpen.

De ~~Commissie~~ **CREG** geeft de veronderstelde inbreuken aan bij ~~de Raad voor de~~ **Belgische** Mededinging**sautoriteit**, zendt het rapport over dat ze aan de minister heeft overgezonden en deelt ~~deze Raad~~ **haar** ook de noodzakelijke vertrouwelijke informatie me~~d~~e.

~~Wat betreft de oneerlijke handelspraktijken, kan de Koning, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dringende maatregelen nader bepalen die de Commissie toegelaten wordt te nemen.~~

~~De Commissie kan adviezen formuleren en elke maatregel voorstellen die de goede werking en de transparantie op de markt verhoogt en die van toepassing is op alle elektriciteitsbedrijven, actief in België.~~

Toelichting:

Omzetting van art. 37.4, a) en b) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

De huidige vierde en vijfde leden (m.b.t. dringende maatregelen) worden overbodig, gelet op artikel 61, 2°.

~~**Art 23*ter***. § 1. De prijzen van een elektriciteitsbedrijf dienen op een objectief verantwoorde wijze in verhouding te staan tot de kosten van het bedrijf. De Commissie beoordeelt deze verhouding door ondermeer de kosten en de prijzen van genoemd bedrijf te vergelijken met de kosten en de prijzen van vergelijkbare bedrijven, indien mogelijk ook op internationaal vlak.~~

~~§ 2. Als een elektriciteitsbedrijf een verbonden onderneming is, wordt misbruik van machtpositie vermoed indien het discriminatoire prijzen en/of voorwaarden aanbiedt aan niet-verbonden ondernemingen.~~

~~§ 3. Indien de Commissie vaststelt dat er geen objectief verantwoorde verhouding bestaat zoals bedoeld in § 1, maakt zij, op eigen initiatief, een rapport over aan de minister dat haar bevindingen weergeeft en de maatregelen die zij zelf op basis van artikel 23, § 5, heeft genomen, of die zij aanbeveelt.~~
~~De Commissie geeft de veronderstelde inbreuken aan bij de Raad voor de Mededinging, zendt het rapport over dat ze aan de minister heeft overgezonden en deelt deze Raad ook de noodzakelijke confidentiële informatie mede.~~
~~Wat betreft de discriminatoire prijzen en/of voorwaarden, kan de Koning, op voorstel van de Commissie, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de dringende maatregelen nader bepalen die de Commissie toegelaten wordt te nemen.~~
~~Wat betreft de prijzen, kan de Commissie adviezen formuleren en elke maatregel voorstellen die van toepassing is op alle elektriciteitsbedrijven, actief in België.~~

Toelichting:

Dit artikel wordt overgebracht naar het nieuw ontworpen artikel 58, 33°.

De huidige vierde en vijfde leden (m.b.t. dringende maatregelen) worden overbodig, gelet op artikel 23, § 5.

Art. ~~33~~ 60. De ~~vennootschappen~~ **elektriciteitsbedrijven** met een sterke positie op de Belgische elektriciteitsmarkt dragen er zorg voor om in hun intern besluitvormingsproces aangepaste mechanismen in te bouwen teneinde te vermijden dat belangenconflicten in hoofde van ~~verbonden of geassocieerde~~ **verwante** ondernemingen ertoe leiden dat beslissingen of strategieën worden aangenomen die de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van ~~de~~ **het** betrokken ~~onderneming~~ **bedrijf** kunnen schaden.
Zonder afbreuk doen aan de maatregelen genomen in uitvoering van artikel 61, 2°, kan de ~~De commissie~~ **CREG** ~~doet~~ aanbevelingen **doen** ter invulling van wat in het eerste lid is bepaald; zij inspireert zich hierbij op de beste praktijken van deugdelijk vennootschapsbestuur. De betrokken ~~vennootschappen~~ **bedrijven** lichten de ~~commissie~~ **CREG** in over het gevolg dat zij aan deze aanbevelingen geven; in voorkomend geval lichten zij haar de specifieke redenen toe op grond waarvan zij menen er van af te moeten wijken.

Voor de toepassing van dit artikel wordt een ~~onderneming~~ **elektriciteitsbedrijf** geacht een sterke positie te hebben op de Belgische elektriciteitsmarkt wanneer zij een aandeel heeft van meer dan 25 procent van deze markt of een segment ervan.

Toelichting:

Artikel 33 van de elektriciteitswet voorziet in de verplichting voor de CREG om aanbevelingen te formuleren inzake mechanismen in te bouwen in het intern besluitvormingsproces van vennootschappen met een sterke positie op de Belgische elektriciteitsmarkt om te vermijden dat belangenconflicten in hoofde van verbonden of geassocieerde ondernemingen ertoe leiden dat beslissingen of strategieën worden aangenomen die de wezenlijke belangen van de consumenten of de correcte uitvoering van de openbare dienstverplichtingen van de betrokken onderneming kunnen schaden.

De CREG acht het nodig dat zij zulke aanbevelingen moet kunnen doen enkel voor zover zou komen vast te staan dat in de praktijk beslissingen worden genomen die de wezenlijke belangen van de consumenten schaden en daaraan verholpen kan worden met aanbevelingen inzake mechanismen in te bouwen in het intern besluitvormingsproces van ondernemingen. Om die reden stelt de CREG voor de verplichting voor de CREG om aanbevelingen te doen vervat in artikel 33 van de huidige elektriciteitswet te vervangen door de *mogelijkheid* om dit te doen.

Er wordt ook voorgesteld om de term “vennootschappen” te vervangen door het begrip “elektriciteitsbedrijven”, in de elektriciteitswet gedefinieerd in artikel 2, 15°.

Artikel 2 , 35° definieert verwante onderneming als elke verbonden of geassocieerde onderneming.

Afdeling 4. – Bevoegdheden

Art. 61. Om haar taken bedoeld in de artikelen 58, § 1 te kunnen uitvoeren, beschikt de CREG ten minste over de volgende bevoegdheden:
1° nemen van bindende beslissingen voor elektriciteitsbedrijven;
2° onderzoeken uitvoeren over de werking van de elektriciteitsmarkt en vaststellen en opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de markt te waarborgen. In dit kader kan de CREG onder meer een mechanisme van virtuele elektriciteitscentrales opzetten. In voorkomend geval heeft de CREG ook de bevoegdheid om samen te werken met de Belgische mededingingsautoriteit, de Commissie voor het bank-, financie- en assurantiewezen en de Europese Commissie in het kader van een onderzoek betreffende het mededingingsrecht en met andere reguleringsinstanties op federaal en regionaal niveau en met de reguleringsinstanties van de andere lidstaten van de Europese Unie;
3° de overmaking van informatie eisen, overeenkomstig artikel 62;
4° opleggen van een administratieve geldboete zoals bedoeld in artikel 72;
5° overgaan tot controle ter plaatse van de rekeningen van elektriciteitsondernemingen;
6° overeenkomstig artikel 63, inbreuken op sommige bepalingen van deze wet opsporen en vaststellen;
7° bijstand vorderen van de ambtenaren van de Algemene Directie Energie en Algemene Directie Controle en Bemiddeling van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie aangesteld overeenkomstig artikel 71, van de ambtenaren van het Auditoraat en van de Dienst voor de Mededinging, van de ambtenaren van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen en van de ambtenaren van de Federale Openbare Dienst Financiën;

8° samenwerkingsakkoorden aangaan met de regionale reguleringsautoriteiten of met reguleringsautoriteiten van andere Lidstaten van de Europese Unie;
9° het advies van het Agentschap inwinnen met betrekking tot de overeenstemming van een besluit dat door een regulerende instantie van een andere Lidstaat van de Europese Unie is genomen, met de richtsnoeren die zijn bedoeld in Rrichtlijn 2009/72/EG of in Verordening (EG) nr. 714/2009;
10° de Europese Commissie in kennis stellen, binnen een termijn van twee maanden nadat de beslissing is genomen, indien zij meent dat een voor grensoverschrijdende handel relevant besluit genomen door een regulerende instantie van een andere lidstaat van de Europese Unie niet strookt met de richtsnoeren die zijn bedoeld in Rrichtlijn 2009/72/EG of in Verordening (EG) nr. 714/2009.

Toelichting:

Het ontworpen artikel somt alle bevoegdheden op waarover de CREG beschikt op grond van de wet om de reguleringstaken die haar worden toevertrouwd, uit te oefenen.

Gelet op de gedeeltelijke overlapping met de bestaande bepalingen inzake bevoegdheden, werd ervoor geopteerd om alles samen te brengen in één en hetzelfde artikel. Naar analogie met de opsomming van de taken in artikel 58, § 1, wordt waar nodig doorverwezen naar het basisartikel dat de nadere regels bevat.

Toelichting punt per punt:

1°) omzetting van artikel 37.4, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, in samenhang met overweging 37.

2°) omzetting van artikel 37.4, b), in samenhang met overweging 37, van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

3°) omzetting van artikel 37.4, c) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

4°) omzetting van artikel 37.4, d) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

5°) overgenomen uit artikel 26, § 1, van de huidige elektriciteitswet.

6°) zie toelichting bij artikel 63.

7°) Er dient vastgesteld dat de opdrachten vermeld in artikel 23, § 4 van de huidige elektriciteitswet, waarvoor de voorzitter van het directiecomité de hulp van ambtenaren kan inroepen, vrij beperkt zijn en geen rekening houden met de nieuwe bevoegdheden die de CREG werden verleend krachtens de wet van 8 juni 2008. Gezien, anderzijds, de uitbreiding van haar bevoegdheden krachtens de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, is het bijgevolg aangewezen dat de CREG de hulp kan inroepen van andere agenten, namelijk agenten van instellingen die de audit en/of de controle van ondernemingen van de elektriciteitssector uitvoeren, om de CREG in staat te stellen over alle nodige middelen te beschikken voor de correcte uitvoering van haar opdrachten. Het gaat hierbij om de agenten van het Auditoraat van de Dienst voor de Mededinging, de Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen, de FOD Financiën.

8°) omzetting van artikel 38.3 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

9°) omzetting van artikel 39.1 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

10°) omzetting van artikel 39.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Art. ~~26. § 1~~ 62. Bij de uitvoering van de taken die haar worden opgelegd, kan de ~~commissie~~ **CREG** ~~van de netbeheerder en de distributienetbeheerders, alsook van de producenten, distributeurs, leveranciers en tussenpersonen die actief zijn op de Belgische markt,~~ **van de volgende personen de overmaking van** alle nodige **of nuttige** inlichtingen vorderen**:**
1° elektriciteitsbedrijven;
2° netgebruikers;
3° eindafnemers;
4° ondernemingen die een verhandelingsplatform beheren of uitbaten waar energieblokken of elektriciteitsderivaten verhandeld worden;
5° de verwante ondernemingen van de in dit lid vermelde natuurlijke personen of rechtspersonen.
~~voorzover zij haar aanvraag motiveert. Zij kan overgaan tot een controle van hun rekeningen ter plaatse.~~
~~Vanaf 1 januari 2003, kan de commissie ook van hen en van het controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas, onverminderd de opdrachten die aan deze laatste toegewezen worden, de informatie vorderen die nodig is voor de voorbereiding van haar tarievenbeleid in het kader van de toepassing van de haar in artikel 23, punten 14°bis , 15 en 16 toegewezen opdracht.~~
De CREG bepaalt de termijn waarbinnen deze informatie haar moet worden meegedeeld en de eventuele periodiciteit waarmee de informatie haar moet worden overgemaakt.
Bij **gehele of gedeeltelijke** weigering ~~van het toezenden van~~ **om** de gevraagde informatie **over te maken binnen de gestelde termijn, kunnen de leden van het directiecomité of van het personeel van de CREG** ~~binnen de dertig dagen overgaan tot het~~ ter plaatse gaan om kennis te nemen van alle inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten die haar zijn toegewezen en deze desgevallend te kopiëren.
Dit artikel doet geen afbreuk aan de toepassing van artikel 63.

Toelichting:

1) Vaststelling ten aanzien van eindafnemers en verwante ondernemingen

Artikel 26, § 1 van de huidige elektriciteitswet kent aan de CREG de mogelijkheid toe om alle nodige inlichtingen op te vragen die zij nodig heeft om haar taken naar behoren uit te oefenen.

Het toepassingsgebied van dit artikel is evenwel beperkt, aangezien de CREG uitsluitend de nodige informatie kan opvragen bij producenten, distributeurs, leveranciers en tussenpersonen die actief zijn op de Belgische markt. Eindafnemers en ondernemingen die verwant zijn met de in artikel 26, § 1 van de elektriciteitswet vernoemde ondernemingen kunnen niet door de CREG worden verplicht om haar de nodige inlichten mede te delen.

In de praktijk kan dit voor de CREG tot praktische problemen leiden.

Wat betreft de eindafnemers, wenst de CREG onder meer te wijzen op haar verplichtingen zoals beschreven in artikel 23*bis* van de huidige elektriciteitswet (de verplichting om oneerlijke handelspraktijken van een elektriciteitsbedrijf te onderzoeken) en artikel 23*ter* van de huidige elektriciteitswet (de verplichting om de objectief verantwoorde verhouding te beoordelen tussen de prijzen en de kosten van een bedrijf). Beide artikelen hebben evenwel een rechtstreeks verband met de eindafnemers.

Enerzijds hebben de oneerlijke handelspraktijken die verboden worden door de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument

uitsluitend betrekking op de relatie die de onderneming heeft met een eindafnemer[23]. Het lijkt dan ook nuttig en aangewezen dat de CREG de nodige inlichtingen ook rechtstreeks kan opvragen bij de eindafnemer.

Anderzijds zijn de prijzen die een elektriciteitsbedrijf hanteert en die overeenkomstig artikel 23*ter* van de elektriciteitswet objectief verantwoord moeten zijn, van toepassing op de relatie van het elektriciteitsbedrijf met haar afnemers. Volgens artikel 2, 13° van de huidige elektriciteitswet (nieuw artikel 2, 16°) bevat de definitie van afnemer ook "elke eindafnemer". De CREG is bijgevolg verantwoordelijk om na te gaan in hoeverre de prijzen die een elektriciteitsbedrijf aan de eindafnemer aanrekent, ook objectief verantwoord zijn. Het lijkt in deze context dan ook nuttig en aangewezen dat de CREG de nodige inlichtingen ook rechtstreeks kan opvragen bij de eindafnemer.

Daarnaast zou het toepassingsgebied van artikel 26, § 1 van de elektriciteitswet ook moeten worden uitgebreid tot ondernemingen die verwant zijn met de in artikel 26, § 1 van de elektriciteitswet vernoemde ondernemingen, dit om te vermijden dat de betrokken ondernemingen filialen zouden oprichten om de verplichting tot het verstrekken van de nodige informatie te ontduiken.

Om het artikel eleganter te formuleren, wordt ook voorgesteld om, onder het 1° punt, de verwijzing naar de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders, producenten, distributeurs, leveranciers en tussenpersonen te vervangen door de benaming "elektriciteitsbedrijven", die alle voornoemde ondernemingen omvat.

2) <u>Vaststelling ten aanzien van energiebeurzen of andere handelsplatformen</u>

In aansluiting bij het voorgaande moet opgemerkt worden dat de CREG in de praktijk ook geconfronteerd werd met problemen bij het opvragen van de nodige informatie bij energiebeurzen en andere handelsplatformen en de toepassing van artikel 26, § 1 op dergelijke ondernemingen.

In die optiek zou het toepassingsgebied van artikel 26, § 1 van de huidige elektriciteitswet (zie ontworpen artikel 62, § 3) tevens uitgebreid moeten worden op een dusdanige manier dat er geen discussie kan over bestaan dat energiebeurzen en andere handelsplatformen waar energieblokken en/of financiële instrumenten verhandeld worden, eveneens onder dit artikel vallen, en aldus de onder de verplichting om de nodige inlichtingen te verstrekken aan de regulator.

Het gaat immers niet op dat de regulator de nodige inlichtingen kan vorderen van de meeste spelers op de elektriciteitsmarkt, maar dergelijke inlichtingen niet zou kunnen vorderen van energiebeurzen of andere handelsplatformen; het zijn juist deze marktoperatoren die vaak bepaalde belangrijke informatie bezitten m.b.t. het gedrag van marktspelers.

In concreto is dit o.m. van belang om de CREG in de mogelijkheid te stellen haar taken van toezicht en monitoring m.b.t. de elektriciteitsmarkt.

3) <u>Schrapping van de plicht om de aanvraag te motiveren</u>

Het schrappen van de termen "voor zover de aanvraag wordt gemotiveerd" wordt verantwoord door het feit dat deze bepaling in de praktijk van haar doel wordt afgewend: er wordt vastgesteld dat de netbeheerders de door CREG aangevoerde redenen voor informatie soms betwisten en zich gerechtigd achten om, op deze grond, te weigeren de gevraagde informatie te verstrekken. Met het oog op een snelle en doeltreffende werking van de regulering (art. 37.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn) lijkt het dan ook beter om op dit punt terug te komen in de aanvankelijke tekst die niet voorzag in een specifieke motivatieverplichting. De elektriciteitsbedrijven beschikken al over garanties door de formele motiveringsverplichting van de administratieve akten, de bijzondere motiveringsverplichting van alle beslissingen van de regulator voorzien in artikel 37.16,

[23] Zie o.m. de definitie van consument in art. 1, 7, van de wet van 14 juli 1991: "iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, uitsluitend voor niet-beroepsmatige doeleinden, op de markt gebrachte produkten of diensten verwerft of gebruikt".

van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, alsook via de mogelijkheden tot beroep tegen de beslissingen van de CREG.

De interpretatieve nota van de nieuwe gas- en elektriciteitsrichtlijnen, met betrekking tot de rol van de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 18):

"Article 37(4)(c) of the Electricity Directive and Article 41(4)(c) of the Gas Directive also imply that ***it is up to the NRA alone to judge whether the information it asks from the undertaking is relevant for the fulfilment of its duties and powers****. In any case, decisions by the NRA are subject to judicial review or appeal mechanisms before any other bodies independent of the parties involved and of any government (see point 5 below)".*

Als alternatief zou men een specifieke motiveringseis kunnen behouden waarbij uitdrukkelijk wordt gepreciseerd dat betwisting van deze redenen niet het uitvoerbare karakter van het verzoek opschort.

4) Termijn van informatieverstrekking

Naargelang de omstandigheden kan een termijn van 38 dagen (bepaald door artikel 26, § 1*bis*, 1° van de huidige elektriciteitswet) te kort of te lang zijn. Het is wenselijk dat de CREG deze termijn zou vaststellen.

5) De controle ter plaatse werd verschoven naar het ontworpen artikel 61, 4° van de elektriciteitswet.

6) Deze § bevat overigens twee materiële vergissingen :

Aangezien het controlecomité werd afgeschaft en de verwijzing naar artikel 23 onjuist is, mag het huidige laatste lid worden geschrapt.

~~§ 1*bis*. Bij de uitvoering van de opdrachten die haar bij artikelen 23bis en 23ter worden toebedeeld, beschikt de Commissie bovendien over bevoegdheden en rechten die hierna beschreven zijn :~~
~~1° vanwege de elektriciteitsbedrijven elke inlichting verkrijgen, onder welke vorm ook, over materies die tot haar bevoegdheid en haar opdracht behoren binnen de dertig dagen na haar vraag;~~
~~2° van deze bedrijven verslagen verkrijgen over hun werkzaamheden of bepaalde aspecten ervan;~~
~~3° de informatie bepalen die haar regelmatig dient te worden meegedeeld en de periodiciteit waarmee deze informatie aan haar dient te worden overgezonden;~~
~~4° bij weigering van het toezenden van de gevraagde informatie binnen de dertig dagen overgaan tot het ter plaatse kennisnemen van alle hoger bedoelde inlichtingen en documenten die nodig zijn voor de uitvoering van de opdrachten die haar zijn toegewezen en deze desgevallend kopiëren.~~

Toelichting :

Deze bepalingen worden opgenomen in het nieuwe artikel 62.

~~§ 2. De leden van de organen en de personeelsleden van de commissie zijn gebonden door het beroepsgeheim; zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de commissie, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen en onverminderd § 3 en de uitwisseling van informatie met de reguleringsinstanties voor elektriciteit en voor gas van de gewesten en van andere lidstaten van de Europese Unie.~~

~~Elke overtreding van het eerste lid wordt gestraft met de straffen bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van het eerste boek van hetzelfde Wetboek zijn van toepassing.~~

Verantwoording:

Voorgesteld wordt om artikel 26, § 2 te schrappen en de inhoud van het eerste lid over te brengen naar het ontworpen artikel 64 van de elektriciteitswet en de inhoud van het tweede lid naar het ontworpen artikel 70, § 2.

Art. ~~30.~~ ~~§ 3~~ 63. Onverminderd artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, wijst de Koning de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de ~~Commissie~~ **CREG** aan die bekleed zijn met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.
De leden bedoeld in het voorgaande lid zijn bevoegd om inbreuken op ~~het~~ **de** artikel**en 43,** ~~23, § 2~~ **58, § 1**, ~~3°, 3°bis, 19° en 20°~~ **9° tot 11° en 13°**, ~~op het artikel 23bis~~ **59**, ~~op het artikel 23ter en op het artikel 26, § 1~~ **en 62**, wat betreft de uitvoering van de opdrachten van de ~~Commissie~~ **CREG** bedoeld in **de genoemde** artikelen ~~23, § 2, 3°, 3°bis, 19° en 20°, 23bis en 23ter, en op het artikel 26, § 1bis~~ van deze wet en op haar uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen, door middel van processen-verbaal die bewijs opleveren tot het tegendeel. Hiertoe kunnen zij :
1° gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer zulks voor de uitoefening van hun opdracht noodzakelijk is;
2° alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij de opsporing en vaststelling van inbreuken nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen;
3° alle inlichtingen verzamelen en alle geschreven of mondelinge verklaringen of getuigenissen afnemen;
4° bijstand verlenen in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de ~~commissie~~ **CREG**.
Wanneer die daden de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen met toepassing van de artikelen 87 tot 90 van het Wetboek van Strafvordering worden gesteld.
De leden bedoeld in het eerste lid, kunnen voor de uitvoering van hun opdrachten een beroep doen op de openbare macht en beschikken over alle middelen die aan de agenten van de openbare macht worden toegekend. Onverminderd de bijzondere wetten die de geheimhouding van de verklaringen garanderen, zijn de openbare besturen gehouden hun bijstand te verlenen aan deze leden in de uitoefening van hun opdrachten. De leden kunnen eveneens de bijstand vorderen van de overtreder of van zijn aangestelden.
De leden bedoeld in het eerste lid oefenen hun opdracht van officier van gerechtelijke politie uit volgens de regels bepaald door een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de ~~Commissie~~ **CREG**. Zij leggen de eed af voor de Minister van Justitie, overeenkomstig de bepalingen in uitvoering van het decreet van 31 juli 1831. In hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, zijn zij onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal.

Toelichting:

Dit ontworpen artikel 63 herneemt het huidige artikel 30, § 3 van de elektriciteitswet, met aanpassing van de verwijzingen aan de nieuwe nummering van de artikelen.

~~**Art. 26.** § 2~~ **64**. **§ 1.** De leden van ~~de organen~~ **het directiecomité** en de personeelsleden van de ~~commissie~~ **CREG** zijn gebonden door het beroepsgeheim; zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de ~~commissie~~ **CREG**, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen**,**

wanneer zij een beslissing van de CREG in rechte verdedigen in het kader van een beroep, wanneer zij toepassing maken van ~~en onverminderd~~ § ~~3~~ **2** en **wanneer zij overgaan tot** de uitwisseling van informatie met **de Raad voor de Mededinging, de Dienst voor de Mededinging en het Auditoraat, met de Europese Commissie, met de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen, en met de reguleringsinstanties voor elektriciteit en voor gas van de gewesten en van andere lidstaten van de Europese Unie.**
Ten aanzien van informatie ontvangen van de instanties vermeld in het eerste lid, nemen de leden van het directiecomité en van het personeel van de CREG dezelfde graad van vertrouwelijkheid in acht als deze waaraan de betrokken instantie is onderworpen, voor zover de betrokken instantie de informatie uitdrukkelijk aanduidt als vertrouwelijk. Zij kunnen de verkregen gegevens en inlichtingen niet gebruiken voor andere doeleinden dan degene waarvoor ze verstrekt zijn.
Het verstrekken van vertrouwelijke gegevens aan de instanties bedoeld in het eerste lid, is slechts toegelaten voor zover zij :
1° motiveren waarom de gegevens en inlichtingen nodig zijn voor de uitoefening van hun taak; en
2° de geheimhouding van de verkregen gegevens en inlichtingen waarborgen; en
3° zich ertoe verbinden om de gegevens en inlichtingen niet te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt.
~~Elke overtreding van het eerste lid wordt gestraft met de straffen bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van het eerste boek van hetzelfde Wetboek zijn van toepassing.~~

Toelichting:

Dit artikel herneemt gedeeltelijk het huidige artikel 26, § 2 van de elektriciteitswet, rekening houdend met de omzetting van artikel 38.1 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Bepaald wordt dat de CREG de vertrouwelijke gegevens waarover zij beschikt op grond van de uitoefening van haar functie, aan niemand mag bekendmaken, tenzij in het geval van een getuigenis in rechte en voor de uitwisseling van gegevens met gewestelijke en buitenlandse energieregulatoren. Op basis van dit artikel kan bijgevolg geen vertrouwelijke informatie worden meegedeeld aan de Europese Commissie en de Belgische Raad voor de Mededinging.

Bovenstaande houdt weliswaar niet in dat de CREG geen enkele informatie meer aan deze twee instellingen kan verstrekken, aangezien vertrouwelijke informatie wel nog kan meegedeeld worden in specifiek door de wet of het Europese recht voorziene gevallen, maar het artikel belemmert zo wel aanzienlijk de institutionele samenwerking.

Zo is de CREG b.v. verplicht om op verzoek van de Europese Commissie haar alle nodige informatie te verlenen in het kader van haar onderzoek bij aangemelde concentraties[24], maar kan de CREG niet op eigen initiatief vertrouwelijke informatie aan de Europese Commissie meedelen die voor het onderzoek relevant en nuttig lijken.

Ook met betrekking tot de Raad voor de Mededinging, de Dienst voor de Mededinging en het Auditoraat vertoont de huidige wetgeving nog gebreken. Artikel 23*bis* en 23*ter* van de elektriciteitswet laten toe dat de CREG vertrouwelijke informatie mededeelt aan de Raad voor de Mededinging, maar hiervoor dient de CREG eerst wel een rapport te hebben overgemaakt aan de Minister waarin zij wijst op mogelijk anti-competitief gedrag van een elektriciteitsbedrijf.

[24] Zie artikel 11, §6, van verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle van concentraties op ondernemingen. Aangezien een Europese Verordening voorrang heeft op een nationale wet, is de CREG verplicht om op het verzoek van de Europese Commissie in te gaan.

De elektriciteitswet verhindert de CREG bijgevolg om vertrouwelijke informatie mede te delen in de onderzoeksfase die aan het rapport voorafgaat, wat ten koste gaat van de efficiëntie van het onderzoek. De regeling is bovendien onnodig belastend voor alle betrokkenen (inclusief de Minister) vermits de CREG reeds in de onderzoeksfase zou kunnen besluiten dat de onderzochte handeling geen problemen stelt en bijgevolg niet moet worden ingediend bij de Minister.

Tevens is de uitwisseling van vertrouwelijke informatie niet mogelijk met de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen. Een dergelijke mogelijkheid is evenwel noodzakelijk, gelet op het toenemende belang van de trading in energie in de financiële markt.

De bewoordingen “in rechte te getuigen” zouden op een te strenge manier kunnen worden geïnterpreteerd. Bij de betwisting van haar beslissingen in rechte moet de CREG, minstens t.a.v. de bestemmeling van deze beslissing, ook de vertrouwelijke data kunnen bespreken. Dit is echter geen “getuigenis” in de zin van het gerechtelijk wetboek. In de praktijk heeft het Hof van beroep reeds de vraag gesteld of vertrouwelijke data van een distributienetbeheerder, overgemaakt aan de CREG, tegen deze distributienetbeheerder in rechte konden worden gebruikt.

Tenslotte wordt voorgesteld om het laatste lid i.v.m. overtreding van het beroepsgeheim over te brengen naar het nieuwe artikel 70, § 2 in het hoofdstuk over de sancties.

De verwijzing naar § 3 dient overigens geschrapt te worden, aangezien § 3 van artikel 26 werd geschrapt door een wet van 20 maart 2003. Voortaan betreft de verwijzing de nieuwe paragraaf 2.

§ 2. Mits naleving van de in het volgende lid voorziene voorwaarden, is de CREG gemachtigd om vertrouwelijke gegevens over te maken aan de Parlementaire commissie. De documenten worden in beginsel overgemaakt aan de Parlementaire commissie in een versie waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn weggelaten. Op vraag van de Parlementaire commissie, geformuleerd door een tweederde meerderheid en bijzonder gemotiveerd, kan een versie die de vertrouwelijke gegevens bevat worden overgemaakt. In zulk geval vinden de debatten over de vertrouwelijke gegevens plaats achter gesloten deuren en worden ze slechts gepubliceerd in een versie die hun vertrouwelijkheid vrijwaart, onder de verantwoordelijkheid van de Voorzitter van de Parlementaire commissie.

Toelichting:

Het overmaken van informatie aan de bevoegde Parlementaire commissie, het weze op eigen initiatief dan wel desgevraagd, moet worden omkaderd teneinde de verspreiding van vertrouwelijke gegevens te voorkomen. Omwille van de openbaarheid die in beginsel aan parlementaire debatten wordt gegeven, ook in commissie, zal de overmaking van vertrouwelijke gegevens aan de bevoegde Parlementaire commissie slechts uitzonderlijk kunnen gebeuren, op uitdrukkelijk verzoek van de commissie, na een stemming bij gekwalificeerde meerderheid, naar analogie met hetgeen voorzien is in het reglement van de Kamer van Volksvertegenwoordigers om tot gesloten deuren te beslissen. De commissie moet bovendien speciaal motiveren waarom zij de vertrouwelijke gegevens in het bezit van de CREG wenst te bekomen.

De debatten van de commissie over de vertrouwelijke gegevens moeten plaatsvinden achter gesloten deuren en de publicatie van deze debatten langs de officiële kanalen (beknopt verslag en integraal verslag) moet hun vertrouwelijk karakter garanderen, onder toezicht van de voorzitter van de commissie.

Elk lid van de commissie zal persoonlijk aansprakelijk zijn voor de niet-verspreiding van deze gegevens.

HOOFDSTUK XI
GESCHILLENBESLECHTING

Afdeling 1. – Ombudsdienst voor energie

Art. ~~27~~ 65. § 1. Er wordt een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, « ombudsdienst voor energie », « Ombudsstelle für Energie » genaamd in het Duits, opgericht die bevoegd is voor de verdeling van vragen en klachten betreffende het functioneren van de elektriciteitsmarkt en voor de behandeling van alle geschillen tussen een eindafnemer en een elektriciteitsbedrijf inzake aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren krachtens artikel 6, § 1, VI, vierde en vijfde lid en VII, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.
De ombudsdienst voor energie is belast met de volgende opdrachten:
1° het beoordelen en onderzoeken van alle vragen en klachten van eindafnemers die betrekking op de activiteiten van een elektriciteitsbedrijf en op het functioneren van de elektriciteitsmarkt. De ombudsdienst maakt op grond van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewestelijke overheden de vragen en klachten over aan de terzake bevoegde gewestelijke overheidsdienst wanneer de vragen en klachten geheel betrekking hebben op een gewestelijke bevoegdheid.
De vragen van de eindafnemers worden ingediend bij de ombudsdienst voor energie per brief, per fax, met de elektronische post of telefonisch. De antwoorden op deze vragen worden per brief, per fax of met de elektronische post verstuurd.
De klachten van de eindafnemers worden ingediend bij de ombudsdienst voor energie per brief, per fax of met de elektronische post en zijn slechts ontvankelijk wanneer de aanklager voorafgaandelijk bij het betrokken bedrijf stappen heeft ondernomen. De ombudsdienst voor energie mag weigeren een klacht te behandelen wanneer die klacht meer dan één jaar voordien werd ingediend bij het betrokken bedrijf. Indien de klacht van een eindafnemer door de ombudsdienst voor energie ontvankelijk wordt verklaard, wordt de inningprocedure door het elektriciteitsbedrijf opgeschort tot de ombudsdienst voor energie hetzij een aanbeveling heeft geformuleerd, zoals bedoeld in 3°, hetzij een minnelijke schikking heeft bereikt, zoals bedoeld in 2°;
2° te bemiddelen tussen de eindafnemer en het elektriciteitsbedrijf met het oog op het vergemakkelijken van een minnelijke schikking;
3° een aanbeveling te formuleren ten aanzien van het elektriciteitsbedrijf ingeval geen minnelijke schikking kan worden bereikt. Een afschrift van de aanbeveling wordt naar de klager gestuurd. In geval het elektriciteitsbedrijf zich niet kan vinden in de aanbeveling, beschikt het over een termijn van 20 werkdagen om zijn beslissing te verantwoorden. Deze met redenen omklede beslissing wordt verstuurd naar de klager en naar de ombudsdienst voor energie**. Bij gebreke aan adequate motivering richt de ombudsdienst voor energie een injunctie tot het elektriciteitsbedrijf, vergezeld indien verantwoord van een terugbetaling en/of vergoeding**;
4° op eigen initiatief of op verzoek van de minister, adviezen uitbrengen in het kader van zijn opdrachten.

Toelichting :

Omzetting van artikel 3.7 en van Bijlage I, punt f) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

De voorgestelde wijzigingen komen eveneens tegemoet aan de inbreukprocedure ingesteld door de Europese Commissie tegen België op grond van het « tweede energiepakket ». De Commissie beschouwt het bestaan van de federale ombudsdienst voor energie niet als een

toereikende omzetting, omdat deze dienst geen vergoeding of terugbetaling kan opleggen. Teneinde de geschillenbeslechtinginstanties niet nodeloos te vermenigvuldigen (de CREG heeft ook een rol op dit vlak – zie artikel 66 hieronder), is het aangewezen om deze taak aan de ombudsdienst voor energie toe te vertrouwen.

Overigens kan men zich afvragen of het op het niveau van de structuren wel aangewezen is om een ombudsdienst voor energie te voorzien die verschilt van de arbitrage- en bemiddelingsdienst (zie artikel 28 van de huidige elektriciteitswet hieronder). De twee diensten zouden kunnen worden geïntegreerd in één enkele, die niet verbonden is met de CREG, in uitvoering van artikel 3.13 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. Daarmee samenhangend zou de inhoud van het herziene artikel 28 van de huidige elektriciteitswet kunnen worden geïntegreerd in het huidige artikel 27.

§ 2. De ombudsdienst voor energie kan, in het kader van een bij hem ingediende klacht, ter plaatse kennis nemen van de boeken, briefwisseling, verslagen en, in het algemeen, van alle documenten en alle geschriften van het elektriciteitsbedrijf die rechtstreeks te maken hebben met het voorwerp van de klacht. De dienst kan van de bestuurders, agenten en aangestelden van het elektriciteitsbedrijf alle nodige uitleg en informatie vorderen en alle verificaties uitvoeren die nodig zijn voor zijn onderzoek.
De aldus verkregen informatie wordt op een vertrouwelijke manier door de ombudsdienst voor energie behandeld, wanneer de bekendmaking ervan schade zou kunnen toebrengen aan het elektriciteitsbedrijf op algemeen vlak. ~~Elke overtreding van deze alinea wordt gestraft met de straffen bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van het eerste boek van hetzelfde Wetboek zijn van toepassing.~~
Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden krijgt de ombudsdienst voor energie van geen enkele overheid instructies. Onduidelijkheden of meningsverschillen met betrekking tot de kwestie of een vraag of klacht tot de federale of regionale bevoegdheid behoort worden in overleg met het bevoegde Gewest geregeld overeenkomstig de procedure voorzien in het huishoudelijk reglement van de ombudsdienst voor energie.
De leden van de ombudsdienst voor energie mogen zich laten bijstaan door deskundigen. Het onderzoek van de klacht wordt beëindigd wanneer omtrent het voorwerp van de klacht een rechtsvordering wordt ingesteld of een arbitrageprocedure wordt aangevat.

Toelichting :

Alle bepalingen i.v.m. overtreding van het beroepsgeheim werden verplaatst naar het ontworpen artikel 70, § 2 van de elektriciteitswet.

§ 3. De ombudsdienst voor energie bestaat uit twee leden die door de Koning benoemd zijn bij een besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. De leden behoren tot een verschillende taalrol.
De kandidaat-leden worden opgeroepen tot indiening van hun kandidaturen bij bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.
Het lid van de ombudsdienst voor energie dat zich, op het ogenblik van zijn benoeming, in een statutaire band bevindt met de Staat of met enig andere rechtspersoon van publiek recht die onder de Staat ressorteert, wordt van rechtswege ter beschikking gesteld, overeenkomstig de bepalingen van het betrokken statuut, voor de gehele duur van zijn mandaat. Gedurende deze periode behoudt hij evenwel zijn rechten op bevordering en weddenverhoging en blijft hij onderworpen aan hetzelfde sociale zekerheidsstelsel dat op hem van toepassing is in de dienst van oorsprong.
Indien het lid van de ombudsdienst voor energie zich, op het ogenblik van zijn benoeming, in een contractuele band bevindt met de Staat of met enig ander rechtspersoon van publiek recht die onder de Staat ressorteert, wordt de betrokken overeenkomst van rechtswege geschorst

voor de gehele duur van zijn mandaat. Gedurende deze periode behoudt hij evenwel zijn rechten op bevordering en blijft hij onderworpen aan hetzelfde sociale zekerheidsstelsel dat op hem van toepassing is in de dienst van oorsprong.
De ombudsdienst voor energie handelt als college. Niettemin mogen de leden elkaar onderling delegaties verlenen via een collegiale beslissing, goedgekeurd door de minister.
Om als lid van de ombudsdienst voor energie te worden benoemd, moet men :
1° de Belgische nationaliteit bezitten;
2° van onberispelijk gedrag zijn en de burgerlijke en politieke rechten genieten;
3° houder zijn van een diploma dat bij de Rijksbesturen toegang geeft tot een ambt van niveau 1;
4° gedurende een periode van drie jaar voor de benoeming geen mandaat of functie hebben bekleed in een elektriciteitsbedrijf of ermee verbonden onderneming.
Het lidmaatschap van de ombudsdienst voor energie is onverenigbaar met :
1° een bezoldigd openbaar mandaat;
2° een bij verkiezingen verleend openbaar mandaat;
3° het beroep van advocaat;
4° het ambt van notaris, magistraat of gerechtsdeurwaarder;
5° een mandaat of functie in een elektriciteitsbedrijf of ermee verbonden onderneming **;**
6° de hoedanigheid van personeelslid of lid van het directiecomité van de CREG.

Toelichting:

Omzetting van artikel 35.4, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalt de Koning de regels die van toepassing zijn op belangenconflicten en de basisprincipes van hun bezoldiging.
De leden van de ombudsdienst voor energie kunnen slechts om wettige reden worden ontslagen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

§ 4. De leden van de ombudsdienst genieten voor de duur van hun functies dezelfde pensioenregeling als de vast benoemde personeelsleden van de Staat. Dit pensioen valt ten laste van de Staatskas.
Voor de opening van het recht op het in het eerste lid bedoelde pensioen en voor de berekening ervan, komen enkel de diensten gepresteerd als lid van de ombudsdienst in aanmerking. Deze diensten mogen niet in aanmerking genomen worden noch voor de opening van het recht op een ander pensioen van de overheidssector, noch voor de berekening ervan.

§ 5. De personeelsleden van de ombudsdienst voor energie worden aangeworven en tewerkgesteld krachtens de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten of krachtens de voorwaarden zoals voorzien bij een koninklijk besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad.
Het personeelslid van de ombudsdienst voor energie dat zich, op het ogenblik van zijn benoeming, in een statutaire band bevindt met de Staat of met enig andere rechtspersoon van publiek recht die onder de Staat ressorteert, wordt van rechtswege ter beschikking gesteld, overeenkomstig de bepalingen van het betrokken statuut, voor de gehele duur van zijn mandaat. Gedurende deze periode behoudt hij evenwel zijn rechten op bevordering en weddenverhoging en blijft hij onderworpen aan hetzelfde sociale zekerheidsstelsel dat op hem van toepassing is in de dienst van oorsprong.

§ 6. Bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt de Koning de regels betreffende de werking van de ombudsdienst voor energie.

De leden van de ombudsdienst voor energie stellen gezamenlijk een huishoudelijk reglement op dat aan de goedkeuring van de minister is onderworpen.

§ 7. Het bedrag van de werkingskosten van de ombudsdienst voor energie wordt jaarlijks bij een besluit vastgelegd na overleg in de Ministerraad, op basis van een begrotingsvoorstel opgesteld door de leden van de ombudsdienst voor energie. Het begrotingsvoorstel wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Ministerraad voor 30 oktober van het jaar dat het begrotingsjaar voorafgaat.

~~§ 8. Voor het eerste werkingsjaar 2010 worden de bedragen van de federale bijdrage, bedoeld in artikel 21bis, § 1, en die door de commissie in het jaar 2005 zijn geïnd met toepassing van artikel 21ter, § 1, gestort in een fonds beheerd door de ombudsdienst voor energie overeenkomstig artikel 21ter, § 1, 6°. Het bedrag bestemd voor de dekking van de werkingskosten van de ombudsdienst voor energie voor het jaar 2005 wordt vastgesteld op 832.054 euro.~~

Toelichting :

Deze bepaling is doelloos geworden, aangezien de CREG eind 2009 de voorziene stortingen reeds heeft uitgevoerd.

§ ~~9~~ **8**. Om de werkingskosten van de ombudsdienst voor energie te dekken, betalen de elektriciteits- en gasondernemingen vanaf het tweede werkingsjaar**, zijnde vanaf 2011,** jaarlijks aan de ombudsdienst voor energie een bijdrage begroot op basis van de kosten voor de financiering van de ombudsdienst voor energie, « ombudsbijdrage » genoemd.

Toelichting :

Deze toevoeging is het gevolg van het schrappen van § 8.

§ ~~10~~ **9**. Jaarlijks bepaalt de ombudsdienst voor energie het bedrag van de ombudsbijdrage, verschuldigd door elke elektriciteits- en gasonderneming.
Voor het tweede en derde werkingsjaar wordt de ombudsbijdrage per elektriciteits- en gasonderneming begroot op basis van het gemiddeld aantal klanten van het jaar voorafgaand aan de vaststelling van de ombudsbijdrage.
Vanaf het vierde en de daaropvolgende werkingsjaren wordt de ombudsbijdrage per elektriciteits- en gasonderneming begroot enerzijds op basis van het gemiddeld aantal klanten van het afgelopen jaar voorafgaand de vaststelling van de ombudsbijdrage, de vaste ombudsbijdrage genoemd en anderzijds op basis van het aantal ingediende klachten in het afgelopen werkingsjaar, de variabele ombudsbijdrage genoemd.

§ ~~11~~ **10**. De elektriciteits- en gasondernemingen delen de in § ~~10~~ **9** bedoelde gegevens uiterlijk op 30 juni aan de ombudsdienst voor energie mee.

§ ~~12~~ **11**. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, kan de Koning de nadere regels bepalen voor de berekening van de ombudsbijdragen.
Elk besluit dat krachtens voorgaand lid wordt vastgesteld, wordt geacht nooit uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet is bekrachtigd binnen twaalf maanden na de datum van zijn inwerkingtreding.

§ ~~13~~ **12**. De ombudsbijdragen moeten uiterlijk op 30 september van het jaar waarvoor zij

verschuldigd zijn, worden betaald op het rekeningnummer dat door de ombudsdienst voor energie is opgegeven.
De bijdragen die niet zijn betaald op de vastgestelde vervaldatum geven van rechtswege en zonder ingebrekestelling aanleiding tot een intrest tegen het wettelijke tarief verhoogd met 2%. Deze intrest wordt berekend naar rato van het aantal kalenderdagen achterstand.
Ten laatste één maand voor de vervaldatum deelt de ombudsdienst voor energie aan de elektriciteits- en gasondernemingen het bedrag mee van de verschuldigde bijdragen.

§ ~~14~~ **13**. De ombudsdienst voor energie deelt ieder jaar zijn rekeningen voor controle mede aan het Rekenhof.

§ ~~15~~ **14**. Elk jaar, vóór 1 mei, bezorgt de ombudsdienst voor energie aan de minister een verslag van zijn activiteiten. Het verslag vermeldt inzonderheid de verschillende klachten of typen klachten, een duidelijke opdeling naargelang de klachten en vragen betrekking hebben op federale of gewestelijke bevoegdheden, en het gevolg dat werd gegeven aan die klachten, zonder de aanklagers rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren. De minister maakt het verslag over aan de Wetgevende Kamers. Het wordt ter beschikking gesteld van het publiek.

§ ~~16~~ **15**. In afwijking van § 3, vijfde lid, § 6, tweede lid, en § 7, en wanneer slechts een van de twee leden van de ombudsdienst benoemd is, is dat lid gemachtigd de bevoegdheden waarin dit artikel voorziet, alleen uit te oefenen.
Het eerste lid is eveneens van toepassing wanneer een van de leden van de ombudsdienst zich in de onmogelijkheid bevindt zijn ambt uit te oefenen.

Afdeling 2. – De CREG optredend als geschillenbeslechtingsinstantie

~~**Art. 28.** De commissie richt een bemiddelings- en arbitragedienst in voor geschillen betreffende transmissieaangelegenheden. Deze geschillen kunnen onder meer de toegang tot het transmissienet, de toepassing van het technisch reglement en de tarieven bedoeld in artikelen 12 tot 12novies betreffen. De commissie neemt het secretariaat van deze dienst waar. De Koning stelt er het reglement van vast op voorstel van de commissie, en de minister stelt een lijst op van deskundigen die als bemiddelaars of als arbiters kunnen optreden. De leden van de organen en de personeelsleden van de commissie kunnen niet als arbiters worden aangewezen.~~

Toelichting:

Deze bepaling moet worden geschrapt.

Er kan geen orgaan worden opgericht bij (of met tussenkomst van) de regulator als het niet voldoet aan alle onafhankelijkheidsgaranties die kenmerkend zijn voor het statuut van deze laatste, in het bijzonder bij het tussenkomen van arbiters en anderen die geen leden zijn van de CREG (zie artikel 37.4, a) van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn).

De interpretatieve nota betreffende de rol van de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 4):
"In some Member States, the single national regulatory authority is comprised of several bodies (e.g. board, secretariat or chamber). The new requirement of having a single national regulatory authority does not in principle prevent such a structure. The possibility remains to give certain decision-making powers to one body (e.g. director) and other decision-making powers to another body (e.g. board or chamber). However, such structures all need to be integrally part of the single national regulatory authority entrusted with the duties and powers

listed in the Electricity and Gas Directives and Regulations and ***each of these bodies and structures must meet all the independence requirements of the Electricity and Gas Directives****".*

Art. ~~29~~ 66. § 1. **Partijen die een klacht hebben tegen de transmissienetbeheerder, een beheerder van een lokaal of gewestelijk transmissienet, een distributienetbeheerder of een beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van deze wet, haar uitvoeringsbesluiten en andere relevante nationale en Europese wetgeving, inclusief inzake grensoverschrijdende kwesties, kunnen het geschil ter beslechting voorleggen aan de CREG.**
De klacht wordt schriftelijk uiteengezet en per aangetekend schrijven gericht aan de zetel van de CREG of aldaar neergelegd tegen ontvangstbewijs.
De CREG beslecht het geschil met een bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht.
De termijn van twee maanden kan met twee maanden worden verlengd indien de CREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van deze termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.
~~Binnen de commissie wordt een autonoom orgaan opgericht, Geschillenkamer genoemd, dat, op verzoek van één van de partijen, beslist over geschillen tussen de netbeheerder en de netgebruikers betreffende de toegang tot het transmissienet en de tarieven bedoeld in artikelen 12 tot 12*novies*, behalve geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen.~~

Toelichting:

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 37.11 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~§ 2. De Geschillenkamer bestaat uit een voorzitter, twee andere leden en drie plaatsvervangers, benoemd bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad, voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. In afwijking van het voorgaande worden bij de oprichting van de Geschillenkamer één lid en één plaatsvervanger benoemd voor een aanvankelijke termijn van twee jaar en één lid en één plaatsvervanger voor een aanvankelijke termijn van vier jaar.~~
~~De voorzitter en één plaatsvervanger worden aangewezen onder de magistraten van de rechterlijke orde; de andere leden en plaatsvervangers worden aangewezen omwille van hun deskundigheid inzake mededinging. De leden en de plaatsvervangers mogen niet onder de leden van de organen en de personeelsleden van de commissie worden gekozen. De Koning bepaalt het bedrag van de vergoedingen die hun worden toegekend.~~

§ ~~3~~ **2**. De ~~Geschillenkamer~~ **CREG** beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing over de aangelegenheden die bij haar aanhangig worden gemaakt, na de betrokken partijen te hebben gehoord. Zij kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen. **De beslissing van de CREG is bindend.**
Bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad, bepaalt de Koning de procedureregels die van toepassing zijn ~~voor de Geschillenkamer~~ **op de geschillenbeslechting door de CREG**.

Toelichting:

De huidige bepaling met betrekking tot de Geschillenkamer is niet conform aan de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, in het bijzonder omdat – hoewel opgericht binnen de CREG, conform de

Europese verplichting – haar leden gekozen worden buiten de CREG (uit personen die niet beantwoorden aan de onafhankelijkheidsvereisten van de regulator).

Men ziet trouwens de noodzaak niet in om een afzonderlijk orgaan binnen de CREG op te richten (geschillenkamer) om de functie van geschillenbeslechtingsinstantie te vervullen.

De Raad van State vermeldt in dit opzicht dat de Geschillenkamer, net zoals de bemiddelings- en arbitragedienst, gebreken vertoont doordat hij niet bestaat "uit 'leden van de organen' (bedoeld wordt: 'de andere organen) van de CREG of personeelsleden ervan (bestaande artikel 29, § 2, van de elktriciteitswet). De leden zijn integendeel een voorzitter, die een magistraat is van de rechterlijke orde, en twee laden, aangewezen omwille van hun deskundigheid inzake mededinging (artikel 29, § 2, van de elktriciteitswet). Aldus wordt ook met de Geschillenkamer binnen de CREG een instantie opgericht die in feite onafhankelijk van de CREG werkt." Er "kan niet anders dan vastgesteld worden dat artikel 37, lid 11, van richtlijn 2009/72/EG [bepaalt] dat het de regulerende instantie zelf is, die 'als geschillenbeslechtingsinstantie' klachten tegen bepaalde energiebedrijven moet kunnen behandelen. Het is de regulerende instantie die, ook via het beoordelen van klachten, de gelegenheid moet hebben om een beleid te voeren en een evenwicht te vinden tussen de verschillen bij een probleem betrokken belangen (advies nr. 49.570/3 van 31 mei 2011, punten 76 en 77).

HOOFDSTUK ~~VI*bis*~~ XII
RECHTSMIDDELEN TEGEN DE BESLISSINGEN GENOMEN DOOR DE ~~COMMISSIE~~ CREG

Afdeling 1. – Bezwaren met het oog op herziening

Art. 67. Elke belanghebbende partij die zich benadeeld acht door een beslissing genomen door de CREG kan ten laatste binnen een termijn van twee maanden na de bekendmaking of kennisgeving van deze beslissing, bezwaar indienen bij de CREG met het oog op herziening.
Zulk bezwaar heeft geen schorsende werking.
Het bezwaar met het oog op herziening wordt ingesteld per aangetekend schrijven of door neerlegging tegen ontvangstbewijs op de zetel van de CREG. Het bevat een kopie van de te herziene beslissing alsmede de motieven die een herziening rechtvaardigen.
De CREG neemt een beslissing over het bezwaar binnen een termijn van vier maanden na de indiening ervan.

Toelichting:

Omzetting van Artikel 37.12 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Afdeling 2. - Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van het hof van beroep te Brussel

Art. ~~29*bis*~~ 68. § 1. ~~Er~~ **Tegen alle bindende beslissingen van de CREG** kan een beroep worden ingesteld bij het hof van beroep te Brussel zetelend zoals in kort geding, door elke persoon die een belang aantoont.~~, tegen de hierna opgesomde beslissingen van de Commissie: 1° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 8°, betreffende de controle op de naleving door de netbeheerder van de bepalingen van artikel 9 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~

~~2° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 9°, betreffende de controle op de toepassing van het technisch reglement bedoeld in artikel 11 en de uitvoeringsbesluiten ervan met uitzondering van de beslissingen bedoeld in artikel 29*ter*;~~
~~3° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 10°, betreffende de controle op de uitvoering door de netbeheerder van het ontwikkelingsplan bedoeld in artikel 13 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~4° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 11°, betreffende de controle op en de evaluatie van de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, 1° en de uitvoeringsbesluiten ervan en, desgevallend, betreffende de toepassing van de afwijkingen die zijn toegestaan krachtens artikel 21, eerste lid, 2°, en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~5° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 13°, betreffende de goedkeuring van de berekeningsmethode en de controle van de berekeningen van de kosten en verliezen bedoeld in artikel 21, eerste lid, 3°, a) en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~6° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 14°, betreffende de goedkeuring van de tarieven bedoeld in de artikelen 12 tot 12*novies* en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~7° de beslissingen genomen met toepassing van de opdracht die zij uitoefent krachtens artikel 23, § 2, tweede lid, 14°bis, betreffende het toezicht op het feit dat de tarifering voor de levering van elektriciteit gericht is op het algemeen belang en zich in het globale energiebeleid integreert en in voorkomend geval betreffende het toezicht op de maximumprijzen die toepasselijk zijn op eindafnemers en distributeurs die eindafnemers bevoorraden die geen in aanmerking komende afnemers zijn;~~
~~8° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 23, § 2, tweede lid, 15°, betreffende de controle van de rekeningen van de ondernemingen uit de elektriciteitssector bedoeld in artikel 22 en de uitvoeringsbesluiten ervan;~~
~~9° de beslissingen genomen met toepassing van artikel 31 om een administratieve boete op te leggen.~~

Toelichting:

Rekening houdend met het feit dat:
1° de geschillen die afhangen van de raad voor de Mededinging geschrapt worden;
2° de geschillen die nog zouden afhangen van de Raad van State niet gemakkelijk te identificeren zijn;
3° de actuele lijst een groot deel van de beslissingen van de CREG omvat;
4° het Hof van Beroep haar bevoegdheid ruim interpreteert,
lijkt het te overwegen om deze paragraaf aan te passen door het Hof van Beroep bevoegd te maken als beroepsinstantie tegen alle bindende beslissingen van de CREG, eerder dan een opsomming te voorzien die uitputtend is of dit althans beoogt. Niet alleen zou de toestand op textueel gebied aldus worden gerationaliseerd, maar bovendien zouden nogal wat controverses worden vermeden bij toekomstige geschillen.

Het weglaten van de bestaande limitatieve opsomming van de beslissingen van de CREG wordt trouwens ondersteund door advies nr. 49.570/3 van de Raad van state d.d. 31 mei 2011 (punt 79).

§ 2. **Het Hof van Beroep te Brussel doet uitspraak als rechterlijke instantie van beroep tegen een bestuurshandeling. Het oefent ten opzichte van de beslissingen van de CREG een wettigheidscontrole uit. Deze controle kan leiden tot nietigverklaring of schorsing van de handeling, zonder mogelijkheid tot hervorming of injunctie, behoudens de verplichting om opnieuw uitspraak te doen rekening houdend met de redenen voor**

nietigverklaring. ~~De grond van de zaak wordt voorgelegd aan het hof van beroep van Brussel dat uitspraak doet met volle rechtsmacht.~~

Toelichting:

Omzetting van art. 37.17 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Het principe van de scheiding der machten[25], van grondwettelijke waarde[26], belet de organen van de rechterlijke macht om de bestuurlijke functie uit te oefenen. Een rechtscollege mag dus de opportuniteit van de beslissingen van de regulator niet in vraag stellen.

Dit gevolg van het principe van de scheiding der machten is des te duidelijker in het geval van een regulator waarbij de onafhankelijkheid sterker is dan bij een klassieke administratie. Het Hof van Beroep moet beschikken over volledige bevoegdheid tot wettigheidscontrole betreffende de beslissingen van de CREG om de bestemmelingen rechtsbescherming te bieden bij haar beslissingen, maar kan niet verder gaan. Het hele reguleringssysteem uitgewerkt op Europees en nationaal niveau zou kortsluiten, mochten magistraten, die met name niet beschikken over de technische bekwaamheden, middelen, noch over bruikbare prerogatieven jegens derden, kunnen terugkomen op de opportuniteit van de beslissingen genomen door de regulator, voorbij de marginale wettigheidstoetsing.

De interpretatieve nota betreffende de regulerende instanties bepaalt in dit opzicht (p. 19-20):

"A third aspect of the NRA's accountability is legal accountability, i.e. it must be possible to introduce legal actions against NRA decisions. […] Article 37(17) of the Electricity Directive and Article 40(17) of the Gas Directive provide as follows: 'Member States shall ensure that suitable mechanisms exist at national level under which a party affected by a decision of a regulatory authority has a right of appeal to a body independent of the parties involved and of any government'. […]
While ***accountability*** *is very important under the new legislative framework, it* ***cannot be used as an excuse to infringe the requirements on independence of the NRA".***

Het advies van de Raad van State nr. 49.570/3 d.d. 31 mei 2011 (punt 81) treedt de CREG bij op dit vlak en preciseert :

> *"Het opdragen aan een rechtscollege van de toetsing van beslissingen aan 'het algemeen belang', aan 'richtsnoeren' en aan 'doelstellingen van de regering' is bezwaarlijk in overeenstemming te brengen met het beginsel dat rechtscolleges zich niet uitspreken over de opportuniteit van een bepaalde overheidsbeslissing en dat zij die beslissing enkel toetsen op haar verenigbaarheid met rechtsregels en algemene rechtsbeginselen."*
>
> *"De door de ontworpen bepaling ingestelde toetsing aan 'het algemeen belang', aan 'richtsnoeren' en aan 'doelstellingen van de regering', of die nu plaatsvindt in het kader van een administratief of jurisdictioneel beroep, is onverenigbaar met het beginsel dat er voor elke lidstaat slechts één enkele nationale regulerende instantie bestaat (zie artikel 35, lid 1 van richtlijn 2009/72/EG). Het instellen van een instantie die na de beslissing van de CREG haar beslissingen kan herzien op opportuniteitsgronden, komt immers neer op het splitsen van de beslissingsmacht van de nationale regulerende instantie over twee instanties."*

~~Afdeling 2 - Geschillen die ressorteren onder de bevoegdheid van de Raad voor de Mededinging~~

[25] Voor een toepassing van dit principe, zie bijv.Cass., 28 februari 2005 (www.cass.be), R.G. n° S.04.0149.F
[26] A. BOSSUYT,"Les principes généraux du droit dans la jurisprudence de la Cour de cassation", *J.T.*, 2005, p. 735 en fragment aangehaald, in nota 236, uit de redevoering van procureur-generaal E. LIEKENDAEL gehouden tijdens de plechtige zitting bij de opening van het nieuwe gerechtelijke jaar van het Hof van Cassatie op 1 september 1997, *La séparation des pouvoirs à l'aube du troisième millénaire* (Brussel, Bruylant, 1997).

Toelichting

Deze afdeling, die een beroep organiseert bij de Raad voor de Mededinging tegen twee soorten beslissingen van de CREG, kent verschillende problemen. In één van de twee categorieën is absoluut niet duidelijk welke beslissingen precies worden geviseerd. Bovendien is het problematisch dat de Raad voor de Mededinging in bepaalde gevallen fungeert als beroepsinstantie terwijl in andere gevallen de CREG verondersteld wordt ermee samen te werken.

~~**Art. 29*ter***. Er kan een beroep worden ingesteld bij de Raad voor de Mededinging door elke persoon die een belang aantoont, tegen de beslissingen van de Commissie, genomen in toepassing van artikel 23, 2, tweede lid, 9°, betreffende de controle op de toepassing van het technisch reglement bedoeld in artikel 11 en de uitvoeringsbesluiten ervan, voorzover de beslissing de goedkeuring, de aanvraag tot herziening of de weigering tot goedkeuring betreft van :~~
~~1° de beslissingen van de netbeheerder betreffende de toegang tot het transmissienet, bedoeld in artikel 15, behalve in geval van contractuele rechten en verbintenissen;~~
~~2° de allocatiemethode of methoden voor de toewijzing van de beschikbare capaciteit op de interconnectoren voor de elektriciteitsuitwisselingen met de buitenlandse transmissienetten.~~

Toelichting:

Voorgesteld wordt om artikel 29*ter* integraal weg te laten en de geviseerde beslissingen over te brengen naar artikel 29*bis* (ontworpen artikel 68). Dit laatste vergt geen specifieke bepaling: het volstaat artikel 29*ter* eenvoudig te schrappen, vermits het voorgestelde artikel 68 sowieso het Hof van Beroep bevoegd maakt voor het beroep tegen álle beslissingen van de CREG.

- Artikel 29*ter*, 1°: beroep tegen toezicht door de CREG op toegangsbeslissingen van de TNB:

Aanvankelijk kon worden gesteld dat deze bepaling een beroep organiseert tegen een type van beslissingen dat niet bestond. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat het de bedoeling was om de gevallen te viseren waarin de CREG tussenkomt in een geschil tussen een particulier en de TNB over toegang tot het net, doch geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling voorzag in dergelijke tussenkomsten (artikel 170 van het Technisch Reglement spreekt wel over een “verhaal”, doch bij gebrek aan verdere specificatie moet worden aangenomen dat het om een gemeenrechtelijke procedure gaat).

Met de recente herinvoering van de Geschillenkamer bij Wet van 6 mei 2009 (zie eveneens de toelichting onder het ontworpen artikel 66) beschikt de CREG dan toch over een bevoegdheid terzake, doch het is allesbehalve zeker of hiermee een invulling wordt gegeven aan artikel 29*ter*, 1° van de elektriciteitswet. Alleszins bevat noch het betrokken wetsartikel, noch de parlementaire voorbereiding enige verwijzing naar de beslissingen van de Geschillenkamer. Bovendien strookt de gebruikte terminologie niet met deze beslissingen: de termen *goedkeuring / aanvraag tot herziening / weigering tot goedkeuring* lijken eerder te verwijzen naar een vorm van permanent toezicht, terwijl de procedure voor de Geschillenkamer enkel geactiveerd wordt op initiatief van een marktactor.

In de huidige stand van de wetgeving bestaat er dus ernstige twijfel over de vraag of de Raad voor de Mededinging bevoegd is voor het beroep tegen beslissingen van de Geschillenkamer, te meer daar deze laatste volgens artikel 29 van de elektriciteitswet weliswaar *deel* uitmaakt van de CREG, maar volgens artikel 24, §1 van de elektriciteitswet *geen orgaan* is van de CREG (zie nochtans de toelichting hierboven bij het ontworpen artikel 50 van de wet). Het

hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat op heden nog geen enkele procedure werd ingesteld op grond van de besproken bepalingen.[27]

- **Artikel 29ter, 1° en 2°** : Een tweede probleem is dat de wet voorziet in een vorm van samenwerking tussen de CREG en de Raad voor de Mededinging. Meer bepaald moet de CREG krachtens de artikelen 23*bis* en 23*ter* van de huidige elektriciteitswet (ontworpen artikelen 43 en 59) anticompetitief gedrag van elektriciteitsbedrijven aangeven. Deze bepalingen zijn moeilijk verenigbaar met het feit dat diezelfde Raad tegelijk zou fungeren als beroepsinstantie tegen bepaalde beslissingen van de CREG.

Dit was precies de reden waarom de wetgever bij de invoering van de beroepsmogelijkheid elke juridische band of mogelijke samenwerking tussen de CREG en de Raad voor de Mededinging heeft geschrapt en zelfs het koninklijk besluit heeft opgeheven dat de samenwerking regelde met de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers.[28] Klaarblijkelijk is men deze ratio legis uit het oog verloren bij de herschrijving van de artikelen 23*bis* en 23*ter* van de elektriciteitswet door artikel 86 van de wet van 8 juni 2008.

→ Gelet op de hierboven beschreven problemen en de geringe praktische betekenis, verdient het **aanbeveling om de beroepsmogelijkheid bij de Raad voor de Mededinging eenvoudig af te schaffen** (zowel het inhoudelijke artikel 29*ter* als het procedurele artikel 29*quinquies* van de elektriciteitswet). Het beroep tegen de betrokken beslissingen kan worden toevertrouwd aan het Hof van Beroep te Brussel, zetelend zoals in kort geding. Deze instantie voldoet immers aan het criterium van specialisatie dat de wetgever voor ogen had. Als beroepsinstantie tegen beslissingen van de Raad voor de Mededinging beschikt het Hof ongetwijfeld over de nodige competentie terzake. Het tweede criterium, dat de procedure voor de Raad een langere analyse toelaat dan een kort gedingprocedure kan bieden, is relatief vermits de huidige wet ook van de Raad een uitspraak binnen de vier maanden vereist.

De Raad van State preciseert in zijn advies 49.570/3 van 31 mei 2011 (punt 80) dat de schrapping van dit specifieke beroep geen afbreuk doet aan de algemene mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Raad voor de Mededinging.

Art. ~~29*quater*~~ 69. § 1. Het beroep bedoeld in artikel ~~29bis~~ **68**, heeft geen schorsende werking, tenzij het ingesteld is tegen een beslissing van de ~~commissie~~ **CREG** tot het opleggen van een administratieve geldboete **of een comminatoire sanctie**. Het hof van beroep te Brussel waarbij een dergelijk beroep aanhangig wordt gemaakt, kan evenwel, alvorens recht te doen, de schorsing bevelen van de tenuitvoerlegging van de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het beroep als de aanvrager ernstige middelen inroept die de vernietiging ~~of hervorming~~ van de beslissing mogelijk kunnen rechtvaardigen en als de onmiddellijke tenuitvoerlegging ervan hem een ernstig en moeilijk te herstellen nadeel dreigt te berokkenen. Het hof spreekt zich onverwijld uit over de vordering tot schorsing.

§ 2. Het beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid, die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld bij ondertekend verzoekschrift dat wordt neergelegd ter griffie van het hof van beroep te Brussel binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing of, voor de belanghebbenden aan wie de beslissing niet ter kennis is gebracht, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publicatie van de beslissing, of, bij ontstentenis van publicatie, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisneming ervan. Het verzoekschrift wordt ter griffie neergelegd in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn.

§ 3. Binnen drie werkdagen volgend op de neerlegging van het verzoekschrift, wordt het

[27] Enkel op grond van art. 29ter, 2° (congestiebeheer) werd een beroep ingesteld: zie beslissing nr. 2006-R/B-25 van 12 december 2006 - Zaak MEDE-R/B-06/0011: NV SPE / CREG.
[28] B. DELVAUX, "Recente evoluties in het federale energierecht" in X. (ed.), *Recht in beweging: 13de VRG-Alumnidag 2006*, p. 129.

verzoekschrift door de griffie van het hof van beroep per gerechtsbrief ter kennis gebracht aan alle partijen die door de verzoeker in het geding zijn geroepen. ~~Bovendien vraagt de~~ **De** griffie van het hof van beroep **vraagt** binnen dezelfde termijn aan het directiecomité van de ~~commissie~~ **CREG** om het administratief dossier met betrekking tot de aangevochten beslissing ~~toe te sturen~~ **neer te leggen**. De ~~toezending~~ **neerlegging ervan** moet gebeuren **uiterlijk de dag van de inleidingszitting, zonder dat de termijn tussen de ontvangst van het verzoekschrift door de CREG en de inleidingszitting minder dan tien dagen mag bedragen. Bij hoogdringende omstandigheden kan het Hof de neerleggingstermijn van het administratieve dossier inkorten, zonder dat deze termijn evenwel minder dan vijf dagen mag bedragen na ontvangst van het verzoekschrift** ~~binnen vijf werkdagen na ontvangst van de aanvraag~~. De partijen kunnen het administratief dossier raadplegen ter griffie van het hof van beroep vanaf de neerlegging ervan tot de sluiting van de debatten.

§ 4. Op ieder ogenblik kan het hof van beroep te Brussel ambtshalve alle andere partijen, wier toestand beïnvloed dreigt te worden door de beslissing die het voorwerp uitmaakt van het beroep, uitnodigen in het geding tussen te komen.

§ 5. Deel IV, Boek II, Titel III, Hoofdstuk VIII van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de procedure voor het hof van beroep te Brussel.

§ 6. Het hof van beroep te Brussel stelt de termijnen vast waarbinnen de partijen elkaar hun schriftelijke opmerkingen meedelen en een kopie ervan neerleggen ter griffie. Het hof bepaalt eveneens de datum van de debatten.
Het hof van beroep te Brussel beslist binnen een termijn van zestig dagen na de ~~neerlegging van het in § 2 beoogde verzoekschrift~~ **sluiting van de debatten**.

Toelichting:

§ 1. De verwijzing naar een hervorming dient te worden geschrapt aangezien hervorming niet mogelijk is met inachtneming van de onafhankelijkheid van de regulator (cf. toelichting bij het ontworpen artikel 68, § 2 van de wet).

§ 3. Het samenstellen van de administratieve dossiers vereist soms veel administratief werk. De verplichtingen van de regulator op het gebied van vertrouwelijkheid houden overigens in dat de regulator zich dient uit te spreken over het vertrouwelijke karakter van de stukken uit het dossier alvorens ze in te dienen. Bovendien is de huidige termijn voor indiening van het administratieve dossier onverantwoord kort (namelijk vijf werkdagen), rekening houdend met de termijn waarbinnen de zaken worden vastgesteld voor inleiding en *a fortiori* voor pleitzitting (namelijk enkele weken en enkele maanden respectievelijk).

Er werd dan ook voorgesteld om een meer redelijke termijn voor indiening van het administratieve dossier in te voeren, namelijk twee dagen voor de inleidingszitting, zonder dat dit evenwel mag leiden tot een indieningstermijn van minder dan tien dagen (wanneer de inleidingszitting snel zou zijn vastgesteld). Bij hoogdringende omstandigheden kan het Hof de indieningstermijn van het dossier korter maken, zonder evenwel minder te mogen bedragen dan de huidige termijn.

§ 6. De huidige termijn van uitspraak (namelijk 60 dagen na de neerlegging van het verzoekschrift) is niet realistisch; de termijn wordt systematisch en ruim overschreden. De verzoekende partij vraagt zelf vaak een langere termijn om de tijd te hebben de zaak in gereedheid te brengen.

Daarom wordt voorgesteld een termijn te bepalen van 60 dagen vanaf het in beraad nemen van de zaak, wat de partijen in staat stelt om het Hof voor te stellen de data voor het in gereedheid brengen van de zaak te bepalen afhankelijk van de concrete omstandigheden, in

het bijzonder van de mate van dringendheid en de beschikbaarheid van het Hof. Het vertrekpunt van deze termijn beoogt het Hof ertoe aan te zetten om geen zaken in beraad te houden tijdens heel lange perioden, wat afbreuk doet aan de rechtszekerheid van de partijen alsook aan de doeltreffende en snelle werking van de regulator zoals voorzien in artikel 37.4 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Opmerking: Dit artikel heeft betrekking op de beroepsprocedure bij het Hof van Beroep te Brussel maar staat in de huidige stand van de wetgeving onder de afdeling over de beroepsprocedure bij de Raad voor de Mededinging. Na verwijdering van de artikelen over de Raad voor de Mededinging en van de afdelingstitel, komt echter het artikel automatisch op de juiste plaats te staan.

~~**Art. 29*quinquies***. §1. Het beroep ingesteld bij de Raad voor de Mededinging is onderworpen aan de onderzoeksbepalingen en procedureregels met betrekking tot de restrictieve mededingingspraktijken, zoals bepaald in de wetten van 10 juni 2006 tot bescherming van de economische mededinging en tot oprichting van een Raad voor de Mededinging.~~

~~§ 2. Het beroep wordt ingesteld bij de Raad voor de Mededinging binnen een termijn van dertig dagen vanaf de betekening van de beslissing of, voor de belanghebbenden aan wie de beslissing niet is betekend, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publicatie van de beslissing of, bij ontstentenis van publicatie, binnen een termijn van dertig dagen vanaf de kennisneming ervan.~~
~~De Raad voor de Mededinging, opgericht door de wet van 10 juni 2006, beslist binnen een termijn van vier maanden.~~

Toelichting:

Dit artikel regelt de procedure bij de Raad voor de Mededinging. Indien de beroepsmogelijkheid bij de Raad voor de Mededinging wordt afgeschaft, zoals hierboven voorgesteld (zie artikel 29*ter*), dient dit artikel uiteraard te verdwijnen.

~~HOOFDSTUK VI*ter*~~
~~BEVOEGDHEID TOT SCHORSING DOOR DE MINISTERRAAD~~

~~**Art. 29*sexies***. § 1. De Ministerraad kan, op voorstel van de minister, bij gemotiveerd besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de tenuitvoerlegging schorsen van de beslissingen genomen met toepassing van artikel 12 en zijn uitvoeringsbesluiten waarmee de commissie de wet schendt of het algemeen belang schaadt, alsook van de beslissingen die de Ministerraad strijdig acht met de krachtlijnen van 's lands energiebeleid, hierbij inbegrepen de doelstellingen van de regering inzake de bevoorrading van het land in energie.~~
~~De commissie brengt de Ministerraad op de hoogte van de beslissingen beoogd in het voorgaande lid onmiddellijk na het aannemen van deze beslissingen.~~
~~Het besluit tot schorsing wordt genomen binnen een termijn van dertig dagen vanaf de ontvangst van de beslissing van de commissie door de Ministerraad. Het wordt dadelijk bekendgemaakt aan de commissie en aan de belanghebbenden.~~
~~De commissie wijzigt de geschorste beslissing binnen vijftien dagen, te rekenen vanaf de schorsing ervan, in overeenstemming met het met redenen omkleed besluit bedoeld in het eerste lid.~~

~~§ 2. Het instellen van beroep tegen de beslissing van de Ministerraad is ontvankelijk wanneer tezelfder tijd beroep wordt ingesteld tegen de gewijzigde beslissing van de commissie.~~

~~§ 3. Bij een besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, legt de Koning de nadere regels van de in § 1 beschreven procedures vast.~~

Toelichting:

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn (artikel 35.4 en 35.5) schrijft voor dat de regulerende instantie *"juridisch onderscheiden en functioneel onafhankelijk dient te zijn van elke andere publieke of particuliere entiteit"; "de regulerende instantie ziet erop toe dat haar personeel en de personen belast met haar beheer: […] geen directe instructies vragen aan, noch aanvaarden van een regering of andere publieke of particuliere entiteit".* Ze moet in staat zijn om *"autonome beslissingen te nemen, onafhankelijk van elk politiek orgaan".*

De interpretatieve nota van de Europese Commissie m.b.t. de regulerende instanties preciseert dat de regulator in staat moet zijn om autonome beslissingen te nemen – zonder enige vorm van inmenging voor of na een beslissing – onafhankelijk van elke andere politieke, publieke of particuliere entiteit (pagina 9/20). Deze nota bepaalt uitdrukkelijk dat tegen de beslissingen van de regulator geen veto mag worden gesteld door de regering of de minister, noch mogen ze worden herzien of geschorst.

De bevoegdheid van de Ministerraad om bepaalde beslissingen van de CREG te schorsen druist dus in tegen de nieuwe Europese richtlijnen.

~~HOOFDSTUK VI*quater*~~
~~OPENBAARHEID VAN DE BESLISSINGEN VAN DE COMISSIE~~

~~**Art. 29*septies***. - De definitieve versies van de beslissingen, studies, adviezen, voorstellen en verslagen van het directiecomité of de algemene raad van de commissie zijn openbaar en worden gepubliceerd, in een niet-vertrouwelijke versie, op de website van de Commissie, www.creg.be, behoudens andersluidende beslissing van de organen van de Commissie die de beslissing hebben genomenhet directiecomité.~~

Toelichting :

Dit artikel wordt gewijzigd en opgenomen in het ontworpen artikel 52 van de wet.

~~HOOFDSTUK VI*quinquies*~~
~~VERZAMELING VAN GEGEVENS INZAKE ENERGIE~~

~~**Art. 29*octies***. § 1. De Koning kan op voorstel van de minister en tegen de voorwaarden die Hij bepaalt, de verplichting opleggen aan het geheel of aan objectief omschreven categorieën van operatoren op de energiemarkten, om aan de Algemene Directie Energie, mededeling te doen van de noodzakelijke gegevens voor het opmaken van energiebalansen, alsook voor het periodiek opmaken van vooruitzichten op korte, middellange en lange termijn, die toelaten om de energieprestaties van het land te situeren in het internationaal kader en de behoeften te evalueren die zijn verbonden met de dekking van zijn energiebevoorrading en met de vermindering van zijn afhankelijkheid van energie, zonder afbreuk te doen aan de~~

~~bevoegdheden van de commissie op het vlak van het verzamelen van gegevens bij de operatoren.~~

~~§ 2. De ambtenaren van de Algemene Directie Energie zijn onderworpen aan het beroepsgeheim. De vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd voor de individuele gegevens, verkregen in het kader van § 1. Elk gebruik van de verzamelde gegevens voor andere doeleinden dan die welke bepaald zijn in § 1, is verboden.~~
~~Elke inbreuk op het eerste lid wordt bestraft met de straffen, bepaald bij artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing.~~

Toelichting :

Dit artikel wordt opgenomen in de ontworpen artikelen 33 en 70, § 2 van de wet.

HOOFDSTUK ~~VII~~ XIII
SANCTIES~~, OPHEFFINGS- EN SLOTBEPALINGEN~~ EN BESCHERMINGSMAATREGELEN

Art. ~~30~~ 70. § 1. Worden gestraft met gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met geldboete van ~~vijftig tot twintigduizend frank~~ **1,24 euro tot 495,79 euro** of met één van deze straffen alleen :
1° zij die de verificaties en onderzoeken van de ~~commissie~~ **CREG** ~~of van de Beroepskamer~~ krachtens deze wet hinderen, weigeren hun informatie te verstrekken die zij gehouden zijn mee te delen krachtens deze wet, of hun bewust verkeerde of onvolledige informatie verstrekken;
2° zij die de leden van het personeel van de CREG of van haar directiecomité beïnvloeden of pogen te beïnvloeden, met name door het aanwenden van ongepaste druk, instructies of het toekennen van om het even welk voordeel, financieel of anders;
3° zij die onder het personeel van de CREG of van haar directiecomité de druk, instructies of voordelen bedoeld in 2° vragen of aanvaarden;
~~2~~ **4**° zij die de bepalingen van de artikelen 4, § 1, eerste lid, of ~~17~~ **30**, § 1, overtreden.

Toelichting :

Het 2° punt van deze paragraaf vormt de omzetting van artikel 35.4, b), ii van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn. De interpretatieve nota over de rol van de regulatoren voorziet in dit verband (p. 7, 4e lid): « *The new legislation also prohibits the NRA's staff and the persons responsible for its management from seeking or taking direct instructions from any government or other public or private entity. This provision aims to tackle the situation where someone working for the NRA is seeking or taking direct instructions. According to the Commission's services, this provision also implies that it is forbidden for anyone to give such instructions. An instruction in this context is any action calling for compliance and/or trying to improperly influence an NRA decision and thus includes the use of pressure of any kind on NRA's staff or on the persons responsible for its management. In the view of the Commission's services this requires Member States to provide for dissuasive civil, administrative and/or criminal sanctions in case of violation of the provisions on independence as well as for any attempts by public and private entities to give an instruction or to improperly influence an NRA decision.* »

§ 2. Elke overtreding van ~~dit~~ **de** artikel**en 11, § 2, 33, § 2, 62, § 2 en 65, § 2, tweede lid,** wordt gestraft met de straffen bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek. De bepalingen van het eerste boek van hetzelfde Wetboek zijn van toepassing.

Toelichting :

Vermits de bestraffing van inbreuken door de transmissienetbeheerder, de CREG, de energieadministratie of de ombudsdienst voor energie op hun respectievelijke beroepsgeheimen telkens op een identieke manier verwoord is, wordt voorgesteld om de betrokken bepalingen, die thans verspreid zijn over drie verschillende plaatsen (artikelen 14, 26, § 2, 27, § 2 en 29*octies*, § 2 van de huidige elektriciteitswet), samen te voegen in één enkele paragraaf.

§ 3. De Koning kan strafsancties bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van deze wet die Hij aanduidt. Deze strafsancties mogen een gevangenisstraf van zes maanden en een geldboete van ~~twintigduizend frank~~ **495,79 euro** niet overschrijden.

Toelichting :

Belgische frank dient omgezet te worden in euro.

§ ~~3~~ **4**. De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek zijn van toepassing op de inbreuken bepaald in §§ 1**, 2** en ~~2~~ **3**. De vennootschappen zijn burgerlijk aansprakelijk voor de geldboeten waarvoor hun bestuurders, zaakvoerders of lasthebbers wegens dergelijke inbreuken worden veroordeeld.

Art. ~~30*bis*~~ 71. §1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, wijst de Koning de ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie aan die bevoegd zijn om de inbreuken op deze wet en haar uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen. Hun proces-verbaal heeft bewijskracht tot het tegenbewijs wordt geleverd.
De in het eerste lid bedoelde ambtenaren kunnen :
1° gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer zulks voor de uitoefening van hun opdracht noodzakelijk is;
2° alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij de opsporing en vaststelling van inbreuken nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen.
Wanneer deze handelingen de kenmerken van een huiszoeking vertonen, mogen ze door de in het eerste lid bedoelde ambtenaren enkel worden gesteld met machtiging van de onderzoeksrechter of de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg die daartoe bij verzoekschrift is aangezocht.

§ 2. De Koning wijst de ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie aan die bevoegd zijn voor de administratieve controle op de naleving van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten.

§ 3. De ambtenaren en agenten bedoeld in § 1 en 2 delen de CREG onverwijld ter informatie de inlichtingen mee die ze ingevolge de krachtens dit artikel uitgevoerde opdrachten hebben vergaard.

Toelichting :

Omzetting van artikel 37.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

~~§ 3. Onverminderd artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering, wijst de Koning de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de Commissie aan die bekleed zijn met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.~~
~~De leden bedoeld in het voorgaande lid zijn bevoegd om inbreuken op het artikel 23, § 2, 3°, 3°bis, 19° en 20°, op het artikel 23bis, op het artikel 23ter en op het artikel 26, § 1, wat betreft de uitvoering van de opdrachten van de Commissie bedoeld in artikelen 23, § 2, 3°, 3°bis, 19° en 20°, 23bis en 23ter, en op het artikel 26, § 1bis van deze wet en op haar uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen, door middel van processen-verbaal die bewijs opleveren tot het tegendeel. Hiertoe kunnen zij :~~
~~1° gebouwen, werkplaatsen en hun aanhorigheden tijdens de openings- of werkuren betreden, wanneer zulks voor de uitoefening van hun opdracht noodzakelijk is;~~
~~2° alle dienstige vaststellingen doen, zich documenten, stukken, boeken en voorwerpen die bij de opsporing en vaststelling van inbreuken nodig zijn, doen vertonen en die in beslag nemen;~~
~~3° alle inlichtingen verzamelen en alle geschreven of mondelinge verklaringen of getuigenissen afnemen;~~
~~4° bijstand verlenen in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de commissie.~~
~~Wanneer die daden de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen met toepassing van de artikelen 87 tot 90 van het Wetboek van Strafvordering worden gesteld.~~
~~De leden bedoeld in het eerste lid, kunnen voor de uitvoering van hun opdrachten een beroep doen op de openbare macht en beschikken over alle middelen die aan de agenten van de openbare macht worden toegekend. Onverminderd de bijzondere wetten die de geheimhouding van de verklaringen garanderen, zijn de openbare besturen gehouden hun bijstand te verlenen aan deze leden in de uitoefening van hun opdrachten. De leden kunnen eveneens de bijstand vorderen van de overtreder of van zijn aangestelden.~~
~~De leden bedoeld in het eerste lid oefenen hun opdracht van officier van gerechtelijke politie uit volgens de regels bepaald door een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de Commissie. Zij leggen de eed af voor de Minister van Justitie, overeenkomstig de bepalingen in uitvoering van het decreet van 31 juli 1831. In hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, zijn zij onderworpen aan het toezicht van de procureur-generaal.~~

Toelichting :

Dit artikel werd verschoven en opgenomen in het ontworpen artikel 63 van de wet.

Art. ~~31~~ 72. § 1. De CREG kan elk elektriciteitsbedrijf bevelen om zich te voegen, binnen de door de CREG gestelde termijn, naar specifieke bepalingen van deze wet, de uitvoeringsbesluiten ervan, de bij wet bekrachtigde uitvoeringsbesluiten en de Europese verordeningen waarop zij toezicht houdt, alsook de bindende en uitvoerbare beslissingen van de CREG of het Agentschap.
Indien dit elektriciteitsbedrijf in gebreke blijft bij afloop van de hem opgelegde termijn, en op voorwaarde dat het elektriciteitsbedrijf werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, kan de CREG een comminatoire sanctie opleggen.
Deze sanctie, die verschuldigd is vanaf de dag waarop zij wordt beslist en tot het bedrijf een einde heeft gesteld aan de inbreuk, mag per kalenderdag niet minder bedragen dan 1.250 euro, noch meer dan 300.000 euro, noch in het totaal 6.000.000 euro overschrijden of 3 procent van de omzet die het betrokken bedrijf heeft gerealiseerd op de Belgische

elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is. Indien het betrokken bedrijf de transmissienetbeheerder is, kan het bedrag van de sanctie oplopen tot 10 procent van de omzet die de transmissienetbeheerder heeft gerealiseerd op de Belgische elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar.

§ 2. ~~Onverminderd de andere door deze wet voorziene maatregelen, kan~~ **Wanneer** de ~~commissie~~ **CREG een niet in de tijd herstelbare inbreuk vaststelt, en op voorwaarde dat het elektriciteitsbedrijf werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, aan de overtreder een administratieve geldboete opleggen die niet minder mag bedragen dan 1.250 euro, noch meer mag bedragen dan 6.000.000 euro of 3 procent van de omzet die het betrokken bedrijf heeft gerealiseerd op de Belgische elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is. Indien het betrokken bedrijf de transmissienetbeheerder is, kan het bedrag van de geldboete oplopen tot 10 procent van de omzet die de transmissienetbeheerder heeft gerealiseerd op de Belgische elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar.**
~~elke in België gevestigde natuurlijke of rechtspersoon verplichten tot naleving van specifieke bepalingen van deze wet, of de uitvoeringsbesluiten ervan binnen de termijn bepaald door de commissie.~~
~~Indien deze persoon bij het verstrijken van de termijn in gebreke blijft, kan de commissie, op voorwaarde dat de persoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, een administratieve geldboete opleggen. De geldboete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan vijftigduizend frank, noch hoger zijn dan vier miljoen frank, noch, in totaal, hoger zijn dan tachtig miljoen frank of 3 procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de Belgische elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgesloten boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is.~~

§ 3. De **administratieve** geldboete**n en de comminatoire sancties opgelegd met toepassing van §§ 1 en 2** ~~wordt~~ **worden** ten gunste van de Schatkist geïnd door de Administratie van de belasting over de toegevoegde waarde, der registratie en domeinen.

§ 4. De administratieve geldboetes **en comminatoire sancties** die de ~~commissie~~ **CREG** aan de **transmissie**netbeheerder**, de beheerders van netten voor lokale of gewestelijke transmissie, de distributienetbeheerders en de beheerders van gesloten bedrijfsnetten** oplegt, worden niet opgenomen in de kosten ~~bedoeld in artikel 12, § 2, 2°~~, maar worden in mindering gebracht van de billijke winstmarge ~~bedoeld in artikel 12, § 2, 3°~~.
De elektriciteitsbedrijven mogen de bedragen van de administratieve geldboetes en comminatoire sancties die de CREG hen oplegt, niet doorrekenen in hun prijzen.

Toelichting :

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn bepaalt in artikel 37.4.dat *"de lidstaten erop moeten toezien dat de regulerende instanties over de noodzakelijke bevoegdheden beschikken om hun taken, zoals bedoeld in paragrafen 1, 3 en 6, op een doeltreffende en snelle manier, te vervullen. Hiertoe worden minimaal de volgende bevoegdheden toevertrouwd aan de regulerende instantie (…), doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties opleggen aan elektriciteitsbedrijven die hun verplichtingen niet nakomen krachtens de huidige richtlijn of op grond van toepasbare, juridisch bindende beslissingen van de regulerende instantie of het agentschap, of voorstellen dat een bevoegde rechtbank dergelijke sancties oplegt. Dit houdt de bevoegdheid in om aan de transmissienetbeheerder of de verticaal geïntegreerde onderneming, in voorkomend geval, sancties op te leggen of dit voor te stellen. Deze sancties kunnen tot 10% bedragen van de jaaromzet van de transmissienetbeheerder of de verticaal*

geïntegreerde onderneming, wegens het niet naleven van hun verplichtingen krachtens de huidige richtlijn."

Deze bepaling verschilt van artikel 31 van de huidige elektriciteitswet:

- De bestemmelingen van de sancties zijn de elektriciteitsbedrijven en niet natuurlijke of rechtspersonen. Het begrip elektriciteitsonderneming wordt in artikel 2,15°*ter* van de elektriciteitswet omschreven als *"elke natuurlijke of rechtspersoon die productie, vervoer, distributie, telling, levering of aankoop van elektriciteit, of verscheidene van deze activiteiten vervult, maar die geen eindafnemer is".*
  De omschrijving vermeld in de elektriciteitswet verschilt van deze opgenomen in de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, die een voorwaarde toevoegt aan deze omschrijving, namelijk dat de personen hierbij bedoeld verantwoordelijk zijn voor "de commerciële, technische en/of onderhoudswerkzaamheden die verband houden met deze functies" (zie artikel 2.35 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn, omgezet in het ontworpen artikel 2, 15° van de wet).
- De normen waarvan naleving wordt gewaarborgd door middel van de vermelde sancties zijn "hun verplichtingen krachtens de huidige richtlijn of op grond van toepasbare, juridisch bindende beslissingen van de regulerende instantie of het agentschap" en niet "de welomschreven bepalingen van de huidige wet of de uitvoeringsbesluiten ervan".
- De sancties dienen "doeltreffend, evenredig en afschrikkend" te zijn. Dit houdt de bevoegdheid in om aan de transmissienetbeheerder of de verticaal geïntegreerde onderneming, in voorkomend geval, sancties op te leggen of dit voor te stellen. Deze sancties kunnen tot 10% bedragen van de jaaromzet van de transmissienetbeheerder of de verticaal geïntegreerde onderneming, wegens het niet naleven van hun verplichtingen krachtens de huidige richtlijn." De elektriciteitswet voorziet in een geldboete van maximaal 3% van de omzet van de bedoelde natuurlijke of rechtspersoon. De verhoging van de boete van 3% naar 10% voor de transmissienetbeheerder is eveneens in lijn met het advies nr. 49.570/3 d.d. 31 mei 2011 van de Raad van State (punt 83).

Artikel 31 van de huidige wet dient dan ook te worden aangepast betreffende de drie hierboven vermelde punten.

Bovendien is de CREG, in de huidige stand van de wetgeving, niet in staat om op te treden tegen rechtspersonen die op de Belgische markt actief zijn maar die niet zijn gevestigd in België. In artikel 31 van de elektriciteitswet dient dan ook de precisering te worden geschrapt waarbij wordt gesteld dat de rechtspersonen "in België gevestigd" moeten zijn.

Vervolgen heeft de toevoeging van "de bij wet bekrachtigde uitvoeringsbesluiten" tot doel om een probleem te verhelpen dat naar voren kwam door een arrest van het Hof van Beroep te Brussel d.d. 11 februari 2010, dat van oordeel was dat een bekrachtigd tariefbesluit niet de elektriciteitswet vertegenwoordigt, noch één van de uitvoeringsbesluiten ervan.

Artikel 31 van de elektriciteitswet dient eveneens tegemoet te komen aan de hypothese van de geldboeten voorzien in artikel 12 van verordening (EG) nr. 1228/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit, dat binnenkort wordt vervangen door artikel 22 van Verordening (EG) nr. 714/2009 van 13 juli 2009.

Twee andere problemen stellen zich in verband met het huidige artikel 31:

Enerzijds laat de elektriciteitswet zoals hij vandaag bestaat enkel toe om administratieve geldboetes op te leggen *per kalenderdag*, en is het dus niet mogelijk om een inbreuk te bestraffen met een eenmalig bedrag. Dit laatste type van geldboete is nochtans aangewezen voor inbreuken die reeds voltrokken zijn en dus niet voortduren op het ogenblik van bestraffing.

Anderzijds heeft de Raad van State in zijn arrest nr. 212.557 van 7 april 2011 geoordeeld dat de administratieve geldboete voorzien in de huidige wet *geen toekomstig gedrag* kan

sanctioneren en dat de beslissing waarbij de CREG een geldboete oplegt bijgevolg *geen betrekking kan hebben op de periode ná de beslissing*. In deze interpretatie verliest de CREG een belangrijk instrument om de marktspelers te dwingen zich te conformeren.

Om dit dubbele probleem te verhelpen stelt de CREG voor om enerzijds een *echte* dwangsom in te voeren die loopt vanaf de beslissing waarbij ze wordt opgelegd en dit totdat het bedrijf een einde heeft gesteld aan de inbreuk, en anderzijds om tegelijk de administratieve geldboete los te koppelen van een tijdsverloop en te beperken tot een eenmalig bedrag. Deze oplossing werd reeds eerder toegepast voor de financiële toezichtswetgeving (artikel 103 van de Wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen), die de rechtstreekse inspiratie vormde voor het huidige artikel 31 van de elektriciteitswet (zie Wetsontwerp betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, *Parl.St.* Kamer 1998-1999, nr. 1933/1, p. 28). Precies vanwege haar onbevredigende, hybride karakter, werd deze bepaling gewijzigd bij artikel 139 van de Wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (*B.S.* 4 september 2002). In de parlementaire voorbereiding werd dit als volgt toegelicht (Wetsontwerp betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, *Parl.St.* Kamer 2001-2002, nr. 1842/1, p. 124):

> *"Verschillende auteurs vonden tot nu toe dat, ongeacht het gebruik van de termen «administratieve geldboete » in artikel 103, het in feite om een dwangsom gaat gezien de geldsom «per kalenderdag» verschuldigd is, voor het in gebreke blijven na afloop van de aanpassingstermijn die de CBF bevolen heeft (zie jaarverslag CBF 2000-2001, blz. 41).*
>
> *De tekst van artikel 103 wordt dan ook gewijzigd door artikel 8 om de dwangsom duidelijk van de administratieve geldboete te onderscheiden. De dwangsom is een potentiële sanctie die, bij niet naleving ervan, een bevel afdwingt. Ze wordt a priori samen met het ermee gepaard gaande bevel uitgesproken. De boete daarentegen is een sanctie die opgelegd wordt na vaststelling van de inbreuk."*

Ook voor het toezicht op de elektriciteitsmarkt is een dergelijke verduidelijking ten zeerste aangewezen. Evenwel is geoordeeld dat de term "dwangsom" beter wordt vervangen door "comminatoire sanctie", teneinde elke verwarring met echte dwangsommen, die in principe door een rechter worden uitgesproken, te vermijden.

Art. ~~32~~ 73. In geval van een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd, kan de Koning **tijdelijk**, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de ~~commissie~~ **CREG en in overleg met de transmissienetbeheerder**, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.
Deze maatregelen dienen zo weinig mogelijk storingen te veroorzaken binnen de werking van de interne Europese markt en mogen niet verder reiken dan strikt noodzakelijk is om de plots opgedoken moeilijkheden te verhelpen.
De Koning brengt deze maatregelen onmiddellijk ter kennis aan de andere lidstaten van de Europese Unie alsook aan de Europese Commissie.

Toelichting :

Omzetting van artikel 42 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Als eerste verantwoordelijke voor het beheer van de netten, is de transmissienetbeheerder best geplaatst om zulke maatregelen voor te stellen. Derhalve wordt voorgesteld om hem direct te betrekken bij de redactie van zulke maatregelen door te voorzien in een voorafgaandelijke overlegprocedure.

HOOFDSTUK XIV
OPHEFFINGS-, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

~~**Art. 34.** Het Nationaal Comité voor de Energie wordt opgeheven. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie, regelt de Koning de ontbinding van deze instelling en alle kwesties waartoe deze aanleiding geeft, inzonderheid de overdracht van haar bevoegdheden, haar personeel en haar goederen, rechten en verplichtingen.~~

Toelichting:

Het Nationaal Comité voor de Energie werd reeds afgeschaft. De modaliteiten van de afschaffing werden door een koninklijk besluit van 20 januari 2006 geregeld. Artikel 34 van de Elektriciteitswet heeft dus geen voorwerp meer.

De opheffing van de opheffende regel leidt trouwens niet tot de herleving van de opgeheven regel (zie Cass., 11 april 1932, *Pas.*, I, 125).

Art. 74. De volgende besluiten zijn ingetrokken op het moment van inwerkingtreding van de huidige wet:
1° het Koninklijk Besluit van 8 juni 2007 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit;
2° het Koninklijk Besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit, bekrachtigd door de wet van 15 december 2009 houdende diverse bepalingen.

Toelichting:

De nieuwe bepaling vloeit voort uit de nieuwe bevoegdheden van de CREG ingevolge artikel 37.6 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn (goedkeuring van de tarifaire methoden door de regulator). Zie ook de toelichting onder het ontworpen artikel 35 van de wet.

Deze twee koninklijke besluiten leggen aan de regulator een methode op, terwijl de huidige Europese regelgeving een volledige autonomie toekent aan de regulator.

~~**Art. 35.** De artikelen 168, 169 en 173, § 1, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 worden opgeheven.~~

Toelichting :

Voorgesteld wordt om deze opheffingsbepaling weg te laten. Hierbij weze opgemerkt dat de opheffing van een opheffingsbepaling de opgeheven tekst niet doet herleven.

Art. 75. Uiterlijk op 3 maart 2012 moet de transmissienetbeheerder aangeduid bij ministerieel besluit van 13 september 2002 gecertificeerd en aanwezen zijn, zoals respectievelijk bepaald in artikelen 20 en 24. Een maand na het van kracht worden van onderhavig artikel deelt de transmissienetbeheerder de CREG zijn planning mee van de wijze waarop hij aan de vereisten vermeld in artikel 21, § 1 zal voldoen.

Toelichting :

De nieuwe elektriciteitsrichtlijn voorziet in geen enkele bepaling over wat moet gebeuren met de al conform de tweede elektriciteitsrichtlijn aangeduide transmissienetbeheerder. Gezien de nieuwe elektriciteitsrichtlijn op dit punt grondig verschilt van de tweede elektriciteitsrichtlijn en om elke rechtsonzekerheid te vermijden teneinde niet door de Europese Commissie in gebreke gesteld te kunnen worden, moet een overgangsbepaling worden ingevoerd voor de NV ELIA SYSTEM OPERATOR. Artikel 10 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn stelt uitdrukkelijk dat geen enkele transmissienetbeheerder kan aangeduid worden zonder voorafgaandelijk gecertificeerd te zijn. Bovendien bepaalt artikel 9.1 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn dat elke onderneming die eigenaar is van een transmissienet tegen 3 maart 2012 moet optreden als transmissienetbeheerder. Het is logisch dat in deze overgangsbepaling werd voorzien voor de NV ELIA SYSTEM OPERATOR, aangezien een onderneming enkel als transmissie-netbeheerder kan optreden na gecertificeerd te zijn en omdat de aanduiding van een transmissienetbeheerder krachtens artikel 10.2 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn ter kennis moet worden gebracht van de Europese Commissie om vervolgens gepubliceerd te worden in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Art. ~~19~~ 76. ~~§ 2.~~ Onverminderd lopende contracten en de verplichtingen van België krachtens internationale verdragen, bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, in welke mate en tegen welke voorwaarden de bepalingen van deze wet van toepassing zijn op producenten of tussenpersonen die ressorteren onder Staten die geen lid zijn van de Europese Unie.

Toelichting:

Herneming van artikel 19, § 2 van de huidige elektriciteitswet.

Art. ~~36~~ 77. Onverminderd de exclusieve bevoegdheden van de CREG, in het bijzonder inzake de tarieven, kan de Koning, b~~B~~ij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de ~~commissie~~ **CREG**, ~~kan de Koning~~ de nodige maatregelen treffen ter omzetting van de dwingende bepalingen die voortvloeien uit internationale verdragen, of uit internationale akten genomen krachtens dergelijke verdragen, en die de organisatie of de werking van de elektriciteitsmarkt betreffen.
De besluiten die krachtens het eerste lid worden vastgesteld, kunnen de van kracht zijnde wettelijke bepalingen wijzigen, aanvullen, vervangen of opheffen. **Zulke besluiten worden geacht nooit uitwerking te hebben gehad als ze niet bij wet zijn bekrachtigd binnen de twaalf maanden na hun inwerkingtreding.**

Toelichting :

De Koning is niet bevoegd om af te wijken van de bevoegdheden toegekend aan de regulator op basis van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn.

Voor het overige, en conform de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, moeten zulke besluiten op korte termijn worden bekrachtigd om hun uitwerking te behouden.

Art. ~~37~~ 78. § 1. De Koning kan de bepalingen van de**ze** wet ~~van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt~~ coördineren met de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie.

§ 2. Te dien einde kan Hij :
1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren;
2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren;
3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven, zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen;
4° de verwijzingen naar de in de coördinatie opgenomen bepalingen die in andere niet in de coördinatie opgenomen bepalingen voorkomen, naar de vorm aanpassen.
De coördinatie krijgt het volgende opschrift: «Elektriciteitswetboek ».

Art. ~~38~~ 79. § 1. De Koning regelt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de inwerkingtreding van de bepalingen van deze wet.

§ 2. De bepalingen van artikel 19, § 2, tweede lid, 1° en 2° zijn voor de eerste maal van toepassing op de nieuwe benoemingen en de hernieuwingen van de mandaten. Artikel 2, 30° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, zoals ingevoegd door de wet van 1 juni 2005, blijft van toepassing op de onafhankelijke bestuurders benoemd voor de inwerkingtreding van deze wet tot het einde van hun mandaat.

Toelichting :

Er wordt verwezen naar de toelichting van artikel 19, § 1 en 2 van onderhavige wet.

§ 3. De eerste actualisering van de prospectieve studie bedoeld in artikel 3 gebeurt ten hoogste twee jaar na het van kracht worden van artikel 3.

§ 4. Het ontwikkelingsplan zal voor het eerst worden voorgelegd aan de CREG tegelijk met het eerstkomende voorstel bedoeld in artikel 35, § 1, dat ter goedkeuring aan de CREG zal moeten voorgelegd worden na het van kracht worden van de wet.

NNNN

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Guido CAMPS
Directeur

Dominique WOITRIN
Directeur

Bernard LACROSSE
Directeur

François POSSEMIERS
Voorzitter van het directiecomité